ޤާނޫނު ނަންބަރު: 9/2014
(ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)

ފުރަތަމަ ބައި: އާންމު ބައި

10 ވަނަ ބާބު

އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް

10 ވަނަ މާއްދާ ތަޢާރުފާއި ނަމާއި އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު

11 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުމުގެ އުސޫލުތައް؛ އާންމު މަޤްޞަދުތައް

12 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ނޫން އެހެން ކުށްތައް އުވިދިއުން

13 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނުގެ ބާރު ހިނގާ ދާއިރާ

14 ވަނަ މާއްދާ މަދަނީ ޒިންމާތައް ދެމެހެއްޓުން

15 ވަނަ މާއްދާ ހެކި ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ؛ އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުވާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަންކަން

~~16 ވަނަ މާއްދާ ފައިސާގެ އަދަދުތައް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ވާޖިބު~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުޚީ "ފައިސާގެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން" އަށް ބަދަލުކުރެވިފައި.

16 ވަނަ މާއްދާ ފައިސާގެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން

17 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

18 ވަނަ މާއްދާ އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

ތަޢާރުފާއި ނަމާއި އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު

ތަޢާރުފާއި ނަން 10. (ހ) މި ޤާނޫނަކީ، ޖިނާއީ ކުށްކުށާއި، އެ ކުށްކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މިންގަނޑާއި، އެ ކުށްކުށް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ރުކުންތަކާއި، އެ ކުށްކުށުގެ ޢުޤޫބާތާއި، ކުށްކުށާއި ޢުޤޫބާތު ދަރަޖަކުރެވިގެންވާގޮތާއި، ކުށުގެ ދިފާޢުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ކަންތައްތަކާއި، އަދި ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލާއި، އަދި ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅައި އެކަންކަމާބެހޭ

އެންމެހައި އުސޫލުތައް ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު" އެވެ.

~~**އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު**~~

~~(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކުރެވި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާތާ 12 މަސްދުވަސް ހަމަވާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

~~**އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު**~~

~~(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، 16 ޖުލައި 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 2 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚު

(ށ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، 16 ޖުލައި 2015 ވަނަ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ. އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2015 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކޮށްތަސްދީޤުކުރައްވައިފި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށުން 16 ޖުލައި 2015 އަށް ފަސްކުރުންވެސް ހިމެނޭގޮތުން އެ މަޤްޞަދުގައިވެސް ކަމުގައިވާތީ، އެއްވެސް އޮޅުމެއް އުފެދި ނުދިނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅަމެވެ.

(1) 13 އޭޕްރިލް 2015 އިން ފެށިގެން 16 ޖުލައި 2015 ގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާ ހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތުގައި، އަމަލުކުރަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު (ޕީނަލްކޯޑު) ތަޢްދީލު 1) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 21/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ތަޢްދީލު 2) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/66 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ތަޢްދީލު 3) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/68 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ތަޢްދީލު 4) އަށެވެ؛ އަދި

(2) 13 އޭޕްރިލް 2015 އިން ފެށިގެން 16 ޖުލައި 2015 ގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާ ހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތުގައި، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލުތަކާއި، އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ބައެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށަކާއި ނުވަތަ އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލަކާ އެއްގޮތް ފުށުއަރާއޮތްނަމަ، އެ ހާލަތުގައި އިސްތިސްނާކޮށްދީ އެ އެހެން ޤާނޫނަށް ނުވަތަ އެ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ބައަށެވެ.

~~**ކުރީގެ ޤާނޫނު**~~

~~(ނ) އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ނުވަތަ ކުރެވިފައިވާ ކުށްތަކުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނު ނުހިނގާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް~~

~~އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކުށަކަށް މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަދަބު ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަކީ ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަށްވުރެ ލުއި އަދަބެއްނަމަ، އެފަދަ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ކުރީގެ ކުށްކުރުން (ށ) އާންމު އުސޫލެއްގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ މައްސަލަ މި ޤާނޫނުންވެސް އަދި މި ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލުތަކުން ނުހިނގާނެއެވެ. އެހެން ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިންގާފައިވާ ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކުށަކަށް މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު އަދަބު ކަނޑައަޅާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ދިނުމަށް މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަކީ ކުރީގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބަށްވުރެ ލުއި އަދަބެއްނަމަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށުގެ މައްސަލަ ހިންގުމަށް އޮތް އުސޫލަކީ ނުވަތަ އިޖުރާއާތަކީ، ކުރީގެ ޤާނޫނަށްވުރެ ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް ލުއި އިޖުރާއާތެއްނަމަ، އެފަދަ ކުށެއްގެ މައްސަލަ ހިންގަންވާނީ މި ޤާނޫނުން. އަދި މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ކުށަކަށް އޮތް އަދަބު ލުއިވާ ބާވަތުގައި އެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

ޤާނޫނު ބަލާނެ އުސޫލުތައް؛ އާންމު މަޤްޞަދުތައް

ޤާނޫނު ބަލާނެ އުސޫލު 11. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް މާނަކުރަންވާނީ، އެ މާއްދާތަކުގެ އިބާރާތްތަކުން ދޭހަވާ އާންމު މާނައާ އެއްގޮތަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް މާއްދާތަކުގެ އިބާރާތްތަކުން އެއް މާނައަށްވުރެ ގިނަ މާނަ ދޭހަވާކަމަށްވާނަމަ، އެ މާއްދާ މާނަކުރަންވާނީ، މި މާއްދާގެ [illegible] ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުވާ ގޮތަށް [illegible] [illegible]. މި ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި ޤާނޫނުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، މި ޤާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އާންމު މަޤްޞަދު (ށ) މި ޤާނޫނުގެ އާންމު މަޤްޞަދަކީ، ދިރުމަށް، ފުރާނައަށް، ނަފްސަށް، [illegible] [illegible] [illegible] ދަރިފަސްކޮޅު، [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. މި [illegible] [illegible] ގޮތުގެމަތިން، [illegible] [illegible].

މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކުގެ މަޤްޞަދަކަށްވެގެން ވާނީ، އަދި މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް މާނަކުރެވެންވާނީ، އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތައް ހާޞިލުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ:

(1) ކުށްކުރާ މީހާ ކުށްވެރިވާ ނިޔަތަށާއި، ކުށާ ކުށުގެ ބަރަދަނުގެ ނިސްބަތާއި އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ އުޤޫބާތެއް ކަނޑައެޅުން؛

(2) ކުށަކަށް ނުވާ އަމަލު ކުށުގެ ގޮތުގައި ކުށްވެރިކުރުމުން ރައްކާތެރިކުރުމާއި، ކުށުގެ އަމަލު ކުށުގެ ގޮތުގައި ކުށްވެރިކުރުން؛

(3) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ނުވަތަ ކުށް ސާބިތުކުރެވޭ މީހުންނާ ގުޅޭ އަނިޔާވެރި ގޮތުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ ހަމަތައް ނެތް ގޮތުގައި މުޢާމަލާތްކުރުން ހުއްޓުވުން؛

(4) ކުށް މާނަކޮށްދީގެން އަދި ވަކި ދަރަޖަތަކަށް ކުށްތައް ބަހާލައިގެން، ކުށްކުރަން ދެވޭ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައިދިނުމާއި، ކުށުގެ ގޮތުގައި މަނާކުރެވިފައިވާ އަމަލުތަކުގެ ކޮބައިކަމުގެ އެކަށީގެންވާ އިންޒާރު ދިނުމާއި އެފަދަ އަމަލުތައް ކުރުމަށް ނުކުންނާނެ ނަތީޖާއަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދިނުން.

އިތުރު މަޤްޞަދު (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދުތަކަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިން، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުދުވެރިކަން އާންމު މަސްލަހަތުގެ ތަފްޞީލުކޮށްދީފައިވާ މި ޤާނޫނުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދުތަކެވެ:

(1) ~~މުޖުތަމަޢުގެ އާންމު ހަމަތަކަށް ހުރަހަށް ގެއްލުން އަމަލުތަކަށް އެކަށީގެންވާ އަދަބު ކަނޑައަޅައިގެން، އެ އަމަލު ހުއްޓުވުމާއި ދުރުހެލިކުރުން؛~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(1) މުޖުތަމަޢުގެ އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކަށް ހުރަހަށް ގެއްލުން އަމަލުތަކަށް އެކަށީގެންވާ އަދަބު ކަނޑައަޅައިގެން، އެ އަމަލު ހުއްޓުވުމާއި ދުރުހެލިކުރުން؛

(2) ކުށްކުރަން ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ ސަބަބުން އެފަދަ ކުށްކުރުމުން ދުރުހެލިކުރުމާއި އެފަދަ ކުށް މަދުކުރުން؛

(3) ~~ޖިނާއީގެ އަދަބުތައް ތަކުރާރުވުމުން ގޮތުން ހައްޤުތައްކުރުން ހިމާޔަތްކުރަން ހިފެހެއްޓުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(3) ޖިނާއީ ޢަމަލުތައް ތަކުރާރުވިޔަނުދިނުމުގެ ގޮތުން ހައްޔަރުކުރުން ހިމެނޭގޮތަށް ހިފެހެއްޓުން؛

(4) މުޖުތަމަޢުގެ އާންމު އިޖުތިމާޢީ މިންގަނޑުކަމަށް މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި އާންމުކޮށް މުޖުތަމަޢު ޤަބޫލުކުރާ ސުލޫކީ ނިޒާމެއް ހިމެނުމެވެ.

ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ނޫން އެހެން ކުށްތައް އުވިދިއުން

ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ނޫން އެހެން ކުށްތައް އުވިދިއުން

12. މި ޤާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއްގައި ކުށެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ އެއްވެސް ޢަމަލަކީ ކުށެއް ނޫނެވެ.

ޤާނޫނުގެ ބާރު ހިނގާ ދާއިރާ

ޤާނޫނުގެ ބާރު ހިނގާ ދާއިރާ

13. (ހ) އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ:

(1) (i) ކުށެއްގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހިނގާ ހިނދު، އެ ކުށަކަށް؛ ނުވަތަ

(ii) ކުށެއްގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބުނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައިކަމަށް ވާހިނދު އެ ކުށަކަށް؛ ނުވަތަ

(iii) މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ކުށެއްގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަވާހިނދު، އެ ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ރުކުން ނުވަތަ ނަތީޖާގެ ރުކުން ފުރިހަމަވި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަމުގައިވާހިނދު، އެ ކުށަކަށް؛ ނުވަތަ

(iv) އަންނަނިވި ނުކުތާތައް ހިމެނިގެންވާ ގޮތަށް ހިންގާ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ކުށްކުރުން:

(ހހ) އެފަދަ ކުށެއްގެ ރުކުނެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރުން؛ އަދި

(ށށ) ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަނަކީ ނުވަތަ އެ ކުށުން ނެރެން ބޭނުންވާ ނަތީޖާ ނެރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތަނަކީ ދިވެހިރާއްޖެ ފިޔަވައި އެހެން ޤައުމެއް ކަމުގައިވުން؛

އަދި

(ނ) އެ ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤައުމުގައި، ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ނަތީޖާ ހުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤައުމުގައި އެ ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަވެއްޖެނަމަ، އެއީ އެ ޤައުމެއްގައިވެސް، އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގައި އެކަން ކުރިނަމަ، ދިވެހިރާއްޖޭގައިވެސް ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ އަމަލަކަށްވުން؛

އަދި

(2) ކުށެއްގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ނުވަތަ ދައުލަތަށް، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލަށް، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ ބާރު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަކަށް، ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވާ ބާވަތުގެ ކުށަކީ، އެއިން ފަރާތްތަކަށް އެފަދަ ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ މުޅިން ފުރިހަމަވާ ކަން؛ އަދި

(3) ކުށަކީ ކޮންމެ ތަނެއްގައިކަމަށްވީނަމަވެސް ދިވެހިރައްޔިތަކު ނުވަތަ ދިވެހިރައްޔިތަކާ ގުޅިގެން ކުރާކަން، ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅުން ބިނާވެފައިވާ މީހަކު ކުރާ ކަން؛ އަދި

(4) ކުށަކީ ކޮންމެ ތަނެއްގައި ކަމުގައިވީނަމަވެސް، އަދި އެ ކުށަކީ މީހުންގެ ދިރިއުޅުން ބިނާވެފައިވީ ކޮންމެ ޤައުމެއްގައި ކަމުގައިވީނަމަވެސް، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ކަނޑައެޅިގެން ކުރެވޭ ކޮންމެ ކުށެއް. އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މުޢާހަދާއެއްގެ ސަބަބުން އެ ކުށުގެ އަމަލުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް ލިބިދޭ ބާވަތުގެ ކުށް؛ އަދި

(5) ކަނޑުގެ އުޅަނދުފަހަރާއި ވައިގެ އުޅަނދުފަހަރުގެ ތެރެއިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިދަ ނަގާފައިވާ އުޅަނދަކާ ދެކޮޅަށް ނުވަތަ އެއިން އުޅަނދެއްގައި ކުރެވޭ ކުށް.

ކުށުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު އޮތުން އެއީ ކުށުގެ ރުކުނެއް ނޫންކަން

(ހ) ކުށެއްގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް އޮތްކަން ސާބިތުކުރުމަކީ، އެ ކުށުގެ ރުކުނެއް ނޫނެވެ. އެއީ ކުށެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ލިބިގެންވާ ބާރު ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ކަށަވަރުކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑެކެވެ. ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް އޮތްކަން ބެލުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ މިންގަނޑަކީ [illegible]، ތަރްޖީޙު ފަރާތުގެ ކުށުގެ ނިސްބަތް ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރު

(ށ) ކޯޓުގެ ޙުރުމަތަށް އުނިކަން އެޅުމުން އެކަމަށް ކޯޓުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމަށް ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރާއި، ކޯޓުގެ އަމުރެއް ނުވަތަ މަދަނީ ހުކުމެއް ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން ތަންފީޒުކުރުމަށް ކޯޓަށް ލިބިގެންވާ ބާރަކަށް، މި މާއްދާގެ ސަބަބުން އެއްވެސް އަސަރެއް ނުކުރާނެއެވެ.

ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް އެހެން ޤައުމަކަށް ދައުލަތުން ފޮނުވައިދިނުމަށް އެދުން

(ނ) ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާއެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ، އެހެން ޤައުމަކަށް ދައުލަތުން ފޮނުވައިދިނުމަށް އެދި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަޢުވާގެ ދިރާސާގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ހަމައެއް ނުނެގެވެ.

މާނަކުރުން

(ބ) (1) "ދިވެހިރާއްޖެ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިސަރުކާރުގެ ބާރު ހިނގާ ބިމާއި، ކަނޑާއި، އެ ބިމާއި ކަނޑުގެ މައްޗަށް ވައިގެ ސަރަޙައްދާއި އަދި ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކުގައާއި، ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދާއި، ސަރަޙައްދީ ކަނޑާއި، މިހެން އެ ތަންތަނާއި މިހެން ނުވާ ތަންތަނެވެ.

(2) "ދައުލަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ބާރުތައް ހިންގާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު

(ރ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުގައި ހިމެނޭ ޤުދުރަތީ ވަސީލަތްތަކާ ހޯދައި، ބަލަހައްޓައި، ހިމާޔަތްކޮށް، އެކަމުގެ ބޭނުން އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތެއްގައި ހިފުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުގައި ޖިނާއީ ޤާނޫނު ހިންގުމަށް، ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބާރު ލިބިގެންވެއެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުގައި ކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން، ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، މި ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިގެންވާ ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގައި "ދިވެހިރާއްޖެ" ކަމަށް ބުނެފައިވާ ބަހުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި އެއްބަސްވުންތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދުކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަޙައްދު ހިމެނެއެވެ. އަދި އެފަދަ ޙާލަތްތަކުގައި ކުރާ ކުށްތަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ބައިވެރިވާ ބައިނަލްއަޤުވާމީ މުޢާހަދާތަކާއި އެއްބަސްވުންތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

މަދަނީ ދަޢުވާތައް ދެމެހެއްޓުން

މަދަނީ ދަޢުވާތައް ދެމެހެއްޓުން

14. މި ޤާނޫނުގައި އަދަބު ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްވެސް ޖަރީމާއަކާ ގުޅިގެން މަދަނީ ދަޢުވާއެއްގައި ބަދަލު ހޯދުމަށް، ނުވަތަ އަދަބެއް ދިނުމަށް، ނުވަތަ މުދަލެއް ހިފެހެއްޓުމަށް، ނުވަތަ އަނބުރާ ލިބެންޖެހޭ އެއްޗެއް ހޯދުމަށް، ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން އެއްވެސް ކަމެއް ތަންފީޛުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަކަށް ނުވަތަ އިދާރީ ފަރާތަކަށް، މި ޤާނޫނުން ހުރަހެއްނާޅައެވެ. ނުވަތަ އުނިކަމެއް ނުގެނެއެވެ. އަދި މި ޤާނޫނުގައި ކުށް ކަނޑައެޅުމުގައި، ކުށުގެ މަދަނީ ގެއްލުމުގެ ބައިތައް ހިމެނިގެންނުވެއެވެ.

ހެކި ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ؛

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަންކަން

ކުށެއް ނުކުރާކަމަށް ޤަބޫލު ކުރުން 15. (ހ) އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށްވުރެ ޝައްކުއްނެތް ކުށުގެ ކޮންމެ ރުކުނެއް ސާބިތުކުރެވިގެން ދެންމެ އެއްވެސް މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުކުރެވިގެންވާކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ. އަދި މިންވަރަށް ހެކި ލިބުން ނެތް ހާލަތްތަކުގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަކީ ކުށެއް ނުކުރާ މީހެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ (ށ) (1) ކަމެއް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މީހަކަށް އެ ޒިންމާ އަދާނުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި، އެ ކަމެއް ކަނޑައެޅިގެންދާނީ، އެ މީހާ ދެކޮޅަށެވެ.

ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އޮތް ޒިންމާ (2) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމުގެ ޒިންމާ، ދަޢުވާކުރާ ފަރާތުން އުފުލަންވާނެއެވެ:

(i) އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށްވުރެ ޝައްކުއްނެތް މިންވަރަކަށް ކުށުގެ އެންމެހައި ރުކުންތައް ސާބިތުކޮށްދިނުން؛

(ii) އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށްވުރެ ޝައްކެއް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރަށް، އިސްތިސްނާގެ އެންމެހައި ބާރުތަކާއި، އާންމު ނޫން އެންމެހައި ދިފާޢުތަކާއި، އަދި ކުށެއްކަމުގައި އެ އަމަލު ނުބެލެވުމަށް ހުރި އެންމެހައި ބާރުތައް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށުގެ މައްޗަށް ނުހިނގާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުން؛ އަދި

(iii) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އުފުލިފައިވާ ދަޢުވާގައި، ކުށުގެ ޒިންމާ އެފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންވާ އެހެން ހުރިހާ ހެކިތަކާއި ކަންކަމެއް ލިބިހުރި ހެއްކެއްގެ ބަރުދަނުން ބޮޑަށް ސާބިތުކޮށްދިނުން.

~~**ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އޮތް ޒިންމާ**~~ ~~(2) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ހުށަހެޅެން އޮތް އާންމު ކޮންމެ ދިފާޢެއްގައި ހިމެނިގެންވާ ކޮންމެ ރުކުނެއް ލިބިހުރި އެންމެހައި ހެއްކެއްގެ ބަރުދަނުން ބޮޑަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.~~

ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރު ބަދަލުކުރުމާއި، ބަދަލުކުރުމާ ނަންބަރަކީ އެ އަކުރުގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުކަމުގައި ހަމަޖެއްސުމަށް: ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އިން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އޮޅޭ ޒިންމާ

(3) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، ހުށަހެޅެން އޮތް އާންމު ކޮންމެ ދިފާޢެއްގައި ހިމެނިގެންވާ ކޮންމެ ރުކުނެއް ދިމާވާ އެންމެހައި ހެއްކާއެއްގެ ބުރަދަނަށް ބަލައި ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

އެހެންގޮތަކަށް ސާބިތުވާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ކަންކަން

(ސ) އެހެންގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށް ނުދެއްކޭހިނދަކު، މި ޤާނޫނުން ވަކިކަމެއް ވަކި ގޮތަކަށް ޤަބޫލުކުރާނެ ކަމަށް ބަޔާންކޮށް ބަރުދަންކޮށްފައިވާ، އެ ކަމުގައި ހިމެނިގެންވާ ސިފަތައް ސާބިތުކޮށްދެވުމުން، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކޮށްދެވޭނީ ކަމަށް ކޯޓުން ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި، އެކަމުގެ ޝައްކު ޚިލާފަށް ހެކިތަކުން ބުރަދަނަށް ބަލައި އެހެން ގޮތަކަށް އެކަން ސާބިތުކޮށްނުދޭހާ ހިނދަކުއެވެ.

މާނަކުރުން

(ހ) "ޢާންމު ދިފާޢު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބު، 50 ވަނަ ބާބު، 60 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ދިފާޢެކެވެ.

ފައިސާގެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން

ފައިސާގެ އަދަދުތައް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ވާޖިބު

16.— (ހ) މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގަށް އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދުތަކަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި މަދުވެގެން ކޮންމެ 4 އަހަރަކުން އެއްފަހަރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކޮށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ގެންނަންވާނެއެވެ.

(ށ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަދަލުކުރާނިސްބަތުން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދުތައް އަމިއްލައިން ބަދަލުވާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން މި މާއްދާގެ އިބާރާތާއި ސުރުޚީ "ފައިސާގެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން" އަށް ބަދަލުކޮށް، އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ފައިސާގެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކުރުން

16. (ހ) މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގަށް އަންނަ ބަދަލާ ގުޅިގެން، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދުތަކަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި މަދުވެގެން ކޮންމެ 5 އަހަރަކުން އެއްފަހަރު އެ އަދަދުތައް މުރާޖަޢާކޮށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ހިމެނޭ ބިލެއް ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ފަދައިން ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާ މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގަށް އެންމެ ބަދަލާބަދަލު ބިލާ ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދުތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ މަޖިލީހުން ބަދަލުގެނައުމާ ހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފައިސާގެ އަދަދުތަކަށް ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އަންގާ ފައިސާ ދައްކަންޖެހޭ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ އަދަދުތަކަށް ދިމާވާނީއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

17. މިބާބުގައި ބޭނުންކުރެވިފައިވާ ގޮތުން ބަޔާނުކޮށް މާނަކުރުމަށް ކަނޑައެޅިގެން ބޭނުންނުވާހިނދަކު:

(1) "ބައިވެރިން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(2) "ބަރީއަކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އުފުލާ ދަޢުވާއެއްގެ ނަތީޖާގެ ގޮތުން ކުށެއް ނެތްކަމުގެ ޙުކުމް ނުވަތަ ކުށުން ކުށްވެރި ނުވާކަމުގެ ޙުކުމް ނުވަތަ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ހެކި ނެތްކަމުގެ ޙުކުމެއް އައުމަށެވެ.

(3) "ކުށްކުރަން އުޅުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(4) "އޮބްޖެކްޓިވް ބައި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(5) "އޮބްޖެކްޓިވް ޓެސްޓް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(6) "މަސްތާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 315 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(7) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ވޭނާއި، ހަށިގަނޑަށް ޖެހޭ ބައްޔާއި، ހަށިގަނޑުގެ ޙާލަތަށް އެއްވެސް ބަދަލަކާ ލިބޭ އުނިކަމަކަށެވެ.

(8) "ފަސާދަވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 222 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(9) "ފަސާދަކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(10) "ޙާލަތުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(11) "ސާފު އަދި ޤަބޫލުކުރެވޭފަދަ ހެކި" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ ތިބިފައިވާ ހެކި އަޅާކިޔާއިރު ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންގަނޑަށް ވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއްގެ، އެހެންނަމަވެސް އެކަށީގެންވާ ޝައްކުތައް އުފެދުން ނެތް މިންވަރަށް ހެކި ލިބުމުގެ މިންގަނޑަށްވުރެ ދަށް މިންގަނޑެއްގެ ހެއްކަށެވެ.

(12) "ޢާއިލާގެ މީހުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(13) "ދެކެވޭ ވާހަކަ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(14) "ކުށްކުރި މީހާގެ އަމަލުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(15) "ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(16) "ނަތީޖާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(17) "ކުށެއް ސާބިތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އުފުލާ ދަޢުވާއެއްގައި ކުރާ ބުނުމެއްގައި ކުށަކުން ކުށްވެރިވާ ކަމަށް ކަނޑައެޅުމަށެވެ. އަދި އެ ބުނުން އެއްވެސް ގޮތަކުން ބަދަލުވެފައި ނުވުމަށާއި، ތުހުމަތުގައި ނުވުމަށެވެ. ނުވަތަ މީހަކު ކުށެއް ކުރިކަމަށް އެއްބަސްވާ އެއްބަސްވުން ކޯޓުން ޤަބޫލުކުރާ ޤަބޫލުކުރުމަށެވެ.

(18) "އޭޖެންޓް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(19) "ކުންފުނި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(20) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 538 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(21) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(22) "ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(23) "ބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 532 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(24) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(25) "މަކަރާއި ހީލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(26) "ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް ބާރުގެ ބޭނުން ކުރުވިއްޖެ ކަމުގައި ބެލުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(27) "ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ނުފޫޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(28) "ދިރިއުޅޭ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(29) "ރުކުންތައް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(30) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 614 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(31) "މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު" އަކާއި "މަޢާފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(32) "ގޮވާ ތަކެތި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(33) "[illegible]" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(34) "މާލީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(35) "މާލީ ލިޔުމެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(36) "މާލީ ޚިދުމަތްތެރިއެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(37) "މާލީ މުޢާމަލާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(38) "ބަޔި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(39) "ބާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ތިމާއަށް އެހެން ތަނަކަށް ނުދެވޭނެ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުމާއި، ބަންދުކުރުން ހިމެނޭ ގޮތަށް ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެފަދަ ގޮތަކަށް މާއްދީ ގޮތުން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަށާއި، އެ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްދާނެކަމުގެ ބިރުދައްކުމާއި އަނިޔާކޮށްދާނެކަމުގެ ބިރުދައްކުމާއި އަދި ބަންދުކޮށްލައި ބެހެއްޓިން ހިމެނޭ ގޮތަށް ނުވަތަ ތިމާއަށް އެހެން ތަނަކަށް ނުދެވޭނެ ގޮތަށް ހިފެހެއްޓުން ހިމެނޭގޮތަށް ހަށިގަނޑަށް އަނިޔާ ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރު އިހުސާސް ކުރުވުމަށެވެ.

(40) "ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(41) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(42) "އާންމު ދިރިއާމު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(43) ފިރިހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ނަން އަންހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި، އަދި އަންހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްފައިވާ ނަން ފިރިހެން ނަމުގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.

(44) "އިސް ހިންގުންތެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(45) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރުވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(46) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(47) "ގޭ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކަމުގައެވެ.

(48) "ގޭގައި ބަންދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިރިއުޅޭ ހިޔާވައްސެއްގައި އެތަނެއްގެ ސަރަހައްދުން ބޭރަށް ދިއުން މަނާ ވެގެންވާ ގޮތުގައި

JUSTICE
initiative

ކުށްވެރިއަކަށްދޭ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ބަންދު ކުރުމެވެ.

(49) "މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ކުށް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ގާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާއާއި 81 ވަނަ މާއްދާއާއި 82 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށަށެވެ.

(50) "ޤާބިލުކަން ނެތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(51) "މީހުން ދިރިއުޅޭ އިމާރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(52) "ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(53) "މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(54) "އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫންގޮތަކަށް މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(55) "މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 539 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(56) "ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު" އަދި "ހުއްދަ ދިފާޢު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(57) "އެނގިހުރުން" ނުވަތަ "އެނގިހުރެގެން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(58) "ޤަސްދުކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(59) "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(60) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(61) "ދިވެހިރާއްޖެ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(62) "ޤާއިދީ އެހީތެރިކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ގާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ

(ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(63) "ކުލީސިފައިން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 611 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(64) "ކުޑަކުއްޖެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އުމުރުން 18 އަހަރު ނުފުރޭ ކޮންމެ ކުއްޖެކެވެ.

~~(65) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު ގެ (ii) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(65) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(66) "ފައިސާގެ ދިއުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(67) "ވަކި ގޮތަކަށް އަމަލުކުރަން ޖެހޭ ބާލަތްތައް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(68) "އިހުމާލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(69) "ދައުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވާނެ ދިފާޢު" އަށް ދީފައިވަނީ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(70) "މަޤްސަދުގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(71) "ހަޖިރުމުރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(72) "ކުށްކުރި މީހާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.

(73) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 510 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(74) "ރަސްމީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 520 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(75) "އިންތިޚާބުކުރި މީހާ" އަދި "އިސްކޯން ބަރަކާތްތެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރު ގެ (i) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(76) "ފޮރިޖަރާމް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 216 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(77) "ޖިނާއީ ބަންދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(78) "މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފުރާނަ އޮތިގެންވާ ހާލު އުފަންވާ އިންސާނާއި އާންމުކޮށް ހިއްސާ ވިއްކާ ކުންފުނިތަކާއި އާންމުކޮށް ހިއްސާ ނުވިއްކާ ކުންފުނިތަކާއި ސަރުކާރާއި ޕާޓްނަރޝިޕްތަކާއި އަދި ކުންފުނީންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކެވެ.

(79) "އަންހެނާގެ ބިއްދަ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 410 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(80) "ޖިބިފައިވާ ހުރިހާ ހެއްކެއްގެ ބުރަދަނުން ބަލައި ސާބިތުކޮށްދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ސާފު އަދި ޤަބޫލުކުރަވާ ހެކީގެ މިންގަނޑަކަށް ވުރެ ދަރު މިންގަނޑެއްގައިވާ ހެއްކެއް އަދި އެ މިންގަނޑުން ކޮންދު ކަމަކީ ޖިބިފައިވާ ހެއްކަން ބަލައިގެ ސާބިތުކުރަން ބޭނުންވާ ކަންތައް އެއީ ދޮގުކަން ފުރަންފުރު ތޮރަކަންފުން ގޮތް ކަމަށް ދެއްކާއިދިނުމެވެ.

(81) "މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(82) "މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އުފުލޭ މުދަލާއި ނުއުފުލޭ މުދަލާއި މާއްދީ މުދަލާއި މާއްދީނޫން މުދާ ހިމެނޭ ގޮތުން އެއްވެސް އަގެއް ހުރި ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ. އަދި އޭގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މުދަލާއި ހިދުމަތާއި އުނިއުނި މުދަލުގެ ވައްކަން އުފުލޭ ހައްޤާއި މުދަލުގެ ވައްކަން އުފުލޭ ބާރާއި ކޮންޓްރެކްޓްތަކުގެ ދަތުރުން ޖިބިދޫ ބާރާއި ހައްޤާއި މުޢާސަވާރުމަހަން ނުވަތަ ވަސީލަތްތަކަން ނުވަތަ މަޢުލޫމާތަށް ނުވަތަ އެހެނިހެން ހިފުމަށްމަށް ކުރުމަށް އެއް ހައްޤާއި ހިފާފައިވާ ނުވަތަ އޮތްކަށްއަރާފައިވާ ޖަނަވާރާއި މުދަލުކެއްގެ އެތި ބައްދު އަސްފެއިދު ބަސްތު ބިސްކަތްކުރުން. އޭގެ ތެރޭގައި ބިލްތަކާއި، ކާބޯތަކެތި، އިލެކްޓްރިކު ކަރަންޓާއި، އެހެނިހެން ބާރު ހިމެނެއެވެ.

(83) "އަނެކާގެ މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(84) "މަޤްޞަދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(85) "ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 319 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

~~(86) "ޝައްކެއް ނުކުރެވޭނެ މިންވަރަށް ކުށް ސާބިތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ހެކީގެ މިންގަނޑުތަކުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާ ސާބިތުވުމަށެވެ. އަދި އެ މިންގަނޑުން ކޮށްދޭ ކަމަކީ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާކަމުގެ ތެދުކަމާމެދު އެކަށީގެން ނުވާ ގޮތުގައި އެއްވެސް ޝައްކެއް އުފެދޭނެ ސުވާލެއް ނުދިނުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(86) "[illegible] [illegible] [illegible] މިންވަރަށް" ކުށް ސާބިތުވުން ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހެކީގެ މިންގަނޑުތަކުގެ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ހެކިބަހުން ސާބިތުވާ ސާބިތުވުމަށެވެ. އަދި އެ މިންގަނޑުން ކޮށްދޭ ކަމަކީ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާކަމުގެ ތެދުކަމާމެދު އެކަށީގެން ނުވާ ގޮތުގައި އެއްވެސް ޝައްކެއް އުފެދޭނެ ސުވާލެއް ނުދިނުމެވެ.

(87) "ފަރުވާކުޑަކުރުން" ނުވަތަ "ފަރުވާކުޑަ" ނުވަތަ "ހަމަލު" ނުވަތަ "ފަރުވާއެއް ނެތުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(88) "ހިފެހެއްޓުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(89) "ނަތީޖާގެ ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(90) "[illegible] [illegible]" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(91) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑު އަނިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މަރުވުން ނުވަތަ މަރުވެދާނެކަމުގެ ބިރު [illegible] ނުވަތަ ދާއިމީ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޮޑު އަނިޔާއަށެވެ.

(92) "ޚިދުމަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 214 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(93) "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

~~(94) "ޒިނޭކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(94) "ރޭޕްކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(95) "ދައުލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(96) "އެއްޗެހި ރައްކާކުރާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(97) "ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް ކުށުގެ ޢަމަލު އެކަނި ފުދުން" ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އޮވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(98) "އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު" ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އޮވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(99) "މާއްދީ ކުށް" ކަމަށް ބަޔާންވެފައި އޮވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފުރިހަމަނުވާ ކުށްތައް ފިޔަވައި އެހެން ހުރިހާ ކުށްތަކެވެ.

(100) "އަމިއްލައަށް މަރުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 113 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(101) "[illegible]" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(102) "ވަގުތީ ބޭނުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 217 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(103) "[illegible] ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(104) "ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަދެވޭގޮތުންނާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(105) "ޤާނޫނު ހުއްދަ ނުކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން އަތުލައި އެއްޗެއް ބަހައްޓުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(106) "އަގު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(107) "އަނިޔާވެރި ކުށް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(108) "މުޅިން ޚާއްޞު ތަންތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(109) "އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(110) "ޖިންސް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
(111) ވަނަ އަކުރުގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި އަކުރު އިތުރުކުރެވިފައި.

(111) "އެކަށީގެންވާ މިންވަރުގެ ޝައްކެއް ނުކުރެވޭން މިންވަރު" ނުވަތަ "އެކަށީގެންވާ ޝައްކެއް ނެތް މިންވަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ސަބަބުތި އިންސާނުންގެ ވިސްނުމުން ވިސްނާއިރު، ކަމަކާމެދު ތިބިފައިވާ ކަނަވަރުކަމާމެދު އެހެން ގޮތަކަށް ވިސްނުމަށް ފުރުޞަތުގެ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތުމަށެވެ.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 18. (ހ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު (ޕީނަލްކޯޑު) ތަޢުދީލު 1) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 21/81 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ތަޢުދީލު 2) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/66 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ތަޢުދީލު 3) އާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/68 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު ތަޢުދީލު 4) އުވިނީއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އުވާލިކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ ބައިތަކުގެ އިތުރުންވެސް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާއިރު، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކާއި އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލުތަކާއި، އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގެ ބައެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކާއި ނުވަތަ އެކުށަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލުތަކާ އެއްވެސް ފުށުއަރާކަމަށްވާނަމަ، އެ ޙާލަތުގައި އިސްކަންދެވޭނީ މި ޤާނޫނަށެވެ.

(ރ) ޖިނާއީ ކުށްތައް ކަނޑައެޅިފައިވާ މި ޤާނޫނު ފިޔަވައި އެހެނިހެން ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ދަށުން، މި ޤާނޫނާއި ތަޢާރުޟުވާ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ދަށުން އުވާލަންޖެހޭ ނުވަތަ އިޞްލާޙުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތައް ފާހަގަކޮށް، އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކުގެ ލިސްޓެއް ސަރުކާރުން އެކުލަވާލައި، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފަށާނެކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުގެ 6 މަސްދުވަހުގެ ކުރިން، ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައި، އެފަދަ ޤާނޫނުތަކާއި ޤާނޫނުތަކުގެ ބައިތަކާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި އަކުރެއް އިތުރުކުރެވިފައި.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އާއި މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] އަންނަނިވި ޤާނޫނުތަކާ މި ޤާނޫނު [illegible] އިސްތިސްނާވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، މި ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، އެހެން ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ދަޢުވާތަކުގައިވެސް، މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބު (ޢާއްމުކޮށް ލިބިދޭ ދިފާޢު)، 50 ވަނަ ބާބު ([illegible] ދިފާޢު) އަދި 60 ވަނަ ބާބު (ދިފާޢު [illegible] [illegible] [illegible] (ދިފާޢު) ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުތަކުގެ ފައިދާ، [illegible]، [illegible] [illegible] ލިބިދޭނެއެވެ.

(1) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު އަޅާ ޚާއްޞަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ޤާނޫނު)؛

(2) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު)؛

(3) ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2011 (މަސްތުވާތަކެތީގެ ޤާނޫނު)؛

(4) ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2013 (މީހުން ވިޔަފާރިކުރުން ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު)؛

(5) ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު)؛

(6) ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2014 (މަނީ ލޯންޑަރިންގ އަދި ޓެރަރިޒަމް ފައިނޭންސިންގ ހުއްޓުވުމުގެ ޤާނޫނު)؛

(7) 17/2014 (ޖިންސީ ކުށުގެ ޤާނޫނު).

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގައިވާ ކުށްތަކާއި އެ ކުށްތަކާ ގުޅުންހުރި އުސޫލުތަކެއް މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނިފައިވާ ގޮތް މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު، އެ ޤާނޫނުތަކުން އުވާލުމާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށި ތާރީޚުން ފެށިގެން 12 (ބާރަ) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ގޮތެއް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

20 ވަނަ ބާބު

ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކާއި ކުށުގެ ޒިންމާ އަދި ކުށުން ކުރިމަތިވާ ގެއްލުމުގެ ޒިންމާއުފުލުމާ ގުޅޭ ދިފާޢުތައް

20 ވަނަ މާއްދާ	ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުގެ އަސާސް
21 ވަނަ މާއްދާ	ކުށުގެ ރުކުންތައް ކަނޑައެޅުން
22 ވަނަ މާއްދާ	ޢަމަލާއި އެ ޢަމަލުގެ ނަތީޖާއާ ދެމެދު ގުޅުން ހުރުން
23 ވަނަ މާއްދާ	ޢަމަލެއް ކުރުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ؛ އަމުގެ ފުރިހަމަކުރުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ؛ ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ
24 ވަނަ މާއްދާ	ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ރުކުންތައް
25 ވަނަ މާއްދާ	ނޭނގުމެއްގައި ނުވަތަ އޮޅުމަކުން ކުރާ ކަންތަކުން ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން
26 ވަނަ މާއްދާ	ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއްގެ ނުވަތަ އުނިކަމެއްގެ ސަބަބުން ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން
27 ވަނަ މާއްދާ	ރުޖުން
28 ވަނަ މާއްދާ	އާންމު އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ދެވޭ ހުއްދަ؛ ރައްޔިތުންގެ މަޞްލަޙަތުން ކުށެއްކަމުގައި ބަލައި މަނާކޮށްފައި ނުވާ ޢަމަލު
29 ވަނަ މާއްދާ	މާނަކުރުން

ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުގެ އަސާސް

ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގެ އަސާސް 20. މި ބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހިނދަކު، މީހަކު ކުށެއްގެ ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ:

(ހ) ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުރިހާ ޢުންޞުރެއް އާދާގެ އަމަލުން ފުރިހަމަވާ ކަންކަން، ނުވަތަ އެ ކުށުންވުރެ ކަންކަމާއިގެން ފުރިހަމަކުރުވިފައިވާ، އެ ފުރިހަމަކުރުންވާ އެންމެހައި ކުށުގެ، މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ ބާބުގެ މާއްދާއަކުން އެކަށައަޅާ ނިސްބަތްކުރެވޭނެ ކަންކަން؛ އަދި

(ށ) ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލުމުން ބެހިއަޅާފައިވާ ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިސްތިސްނާ ކަންކަމަށް، ކުށުގެ އަމަލު ފެތުމުގައި ފުރިހަމަވާން ޖެހޭ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަކުރުވުން؛ އަދި

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ފުރަތަމަ ބައިގައި ކުށެއްގެ ދިފާޢުކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް، ކުށުގެ އަމަލު ފެތުމުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭ ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަކުރުވުން.

ކުށުގެ ޢުންޞުރުތައް ކަނޑައެޅުން

ކުށުގެ ޢުންޞުރުތައް 21. (ހ) ކުށެއްގެ ޢުންޞުރުތަކަކީ ތިރީގައި އެވަނީ އަންނަނިވި ޢުންޞުރުތަކެވެ:

(1) އެ ކުށް ކުރުމުގެ މަޤްޞަދަށް ގެނޭ ޢުންޞުރެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ:

(i) ކަންކުރި މީހާގެ އަމަލު؛ ނުވަތަ

(ii) ނަތީޖާއެއް؛ ނުވަތަ

(iii) އަމަލުވުން ނުކުތް ހާލަތު؛ އަދި

(2) ކުށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި ނުވަތަ ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމުގައިބޭނުންވާ މާއްދާގައި އެކަށައަޅާފައިވާ ޝަރުޠުތަކެއް، "ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ޢުންޞުރު" މި ޤާނޫނުގެ ދަށުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ޢުންޞުރު".

މާނަކުރުން (ށ) (1) "ކަންކުރި މީހާގެ އަމަލުގެ ޢުންޞުރު" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ، ކުށެއް މަސައްކަތްކުރުމުގައި، އެ ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި މީހަކު ކުރަންޖެހޭ ނުވަތަ ނުކުރަން ދޫކޮށްލަންޖެހޭ އަމަލާ ބެހޭގޮތުން، އެ ކުށެއް މަސައްކަތްކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބަޔާންކުރެވޭ.

(2) "ޙާލަތުގެ ރުކުން" ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ކުށެއް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، އަމަލުގެ ރުކުނަކަށް ނުވާ ގޮތުން ނުވަތަ ނަތީޖާގެ ރުކުނަކަށް ނުވާ ގޮތުން، އެކަމަކު އެ ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ރުކުނަކާ ބެހޭ ގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަ ކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައެކެވެ.

(3) "ނަތީޖާގެ ރުކުން" ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ކުށެއް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، މީހެއްގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ބަދަލުވެގެންދިޔަ ޙާލަތާ ބެހޭ ގޮތުން، އެ ކުށެއް މާނަ ކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ބައެކެވެ.

(4) ކުށެއްގެ "މަޤްޞަދުގެ ރުކުން" ތަކުގެ ތެރޭގައި، އެ ކުށް މާނަކުރެވިގެންވާއިރު، އެ މާނަކުރުމުގައި އަމަލުގެ ރުކުނާއި، ޙާލަތުގެ ރުކުނާއި، ނަތީޖާގެ ރުކުން ހިމެނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، މަޤްޞަދުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރޭގައި، ކުށުގެ ނިޔަތުގެ ރުކުންތަކެއް ނުހިމެނެއެވެ.

އަމަލާއި އެ އަމަލުގެ ނަތީޖާއާ ދެމެދު ގުޅުން ހުރުން

އަމަލާއި ނަތީޖާއާ ދެމެދު ގުޅުން ބެހޭ ގޮތުގެ މިންގަނޑުތައް

22. (ހ) މީހެއްގެ އަމަލުން ނުކުތް ނަތީޖާއަކީ، އެ އަމަލުގެ ނަތީޖާ ކަމުގައި ބަލާނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ:

(1) އެ ނަތީޖާއަކީ، މީހަކު ކުރި ވަކި އަމަލަކުން ނޫން ގޮތަކަށް ނުކުންނާނެ ނަތީޖާއަކަށް ނުވުން؛ އަދި

(2) [illegible] [illegible] މިހާ [illegible] [illegible] ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް [illegible] [illegible] ކުށުގެ ނިސްބަތްބަލާއިރު އެ ނަތީޖާއަކީ އަމަލަކާ މާބޮޑު ދުރުމެއްނެތް ނަތީޖާއެއްކަމުގައި ނުވުމާއި، އޭގެ ޢާމުގައި މީހެއްގެ ވަކި އަމަލަކާ ނުބައި ހިނގި ކަމަކަށް ނުވުމާއި، އެހެން މީހެއްގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ކުރާ އަމަލަކާ މާބޮޑު ގުޅުމެއް ނެތް ނަތީޖާއަކަށްވުން.

ދެ މީހަކު ކުރާ ވަކި ދެ ކަމަކުން އެއް ނަތީޖާއެއް ނުކުތުން

(ށ) ދެ މީހަކު ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ބަޔަކު ވަކިވަކިން ކުރާ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން ވަކި ނަތީޖާއެއް ނުކުމެއްޖެ ހިނދެއްގައި، އަދި އެއިން އެކަކު ކުރާ އަމަލެއްގެ ސަބަބުންވެސް އެ ނަތީޖާ ނުކުމެދާނެ އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަމުގައި ވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި އޮވާ ޙާޖަތް އެއިން ކޮންމެ މީހެއްގެ އަމަލުވެސް، ފުދޭކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ޢަމަލެއް ކުރުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ؛ އަތުގެ ވެރިކަމުން އުފެދޭ ޒިންމާ؛

ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުން އުފެދޭ ޒިންމާ

ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މިންގަނޑުތައް

23. (ހ) ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުން، ޢަމަލެއްގެ މައްޗަށް އެކަނިވެސް ބިނާވެފައި އޮވެދާނެއެވެ. އެގޮތުން، އެ ޢަމަލުގެ މާނައިގައި، ކުރާ ކަންކަން، ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުއްދަނުކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން އަތުގައި އެއްޗެއް ބަހައްޓައިގެން، ނުވަތަ އުފެދޭނެކަމަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޒިންމާއެއް ނުއުފުލައި ދޫކޮށްލުން ހިމެނެއެވެ.

ޤާނޫނު ހުއްދަ ނުކުރާ ގޮތެއްގެ މަތިން، އަތުގައި އެއްޗެއް ބެހެއްޓުން

(ށ) އަތުގައި އެއްޗެއް ބަހައްޓައިގެން މިހާރު ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމުގައި އެ މީހަކު އަންނަނިވި ކަންކަމުންކަމެއް ހިނގާފައިވުމަކީ، ޝަރުޠެކެވެ.

(1) އަތުގައި އެއްޗެއް އޮތް އެ އެއްޗަކީ އޭނާ ހޯދި، ނުވަތަ އޭނާ ބަލައިގަތް އެއްޗަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(2) އަތުގައި އެއްޗެއް އޮތް އެ އެއްޗެއް އަތުން ދޫކޮށްލުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު ލިބިފައި، އެ އެއްޗެއް އޭނާގެ އަތުގައި އޮތުން.

ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުން ކުށްވެރިވާ ހާލަތު

(ނ) ކަމެއް ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ނަތީޖާއަކީ ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭނީ، ހިނދު، އެ ކުރަނީ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އެމީހަކު ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ނަތީޖާ ނުކުތީ، އެމީހަކު ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ނުކުރުމުންކަމަށް ވާނަމަ؛ އަދި

(2) އެމީހަކު ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމަކީ، ޤާނޫނީގޮތުން އެމީހަކު ކުރުމަށް ލާޒިމު ކުރާ ކަމެއްކަމުގައިވުން؛ އަދި

(3) ކުށުގެ ރުކުންތަކެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެނިހެން ކަންކަން ފުރިހަމަވުން.

ކުށުގެ ނިޔަތާ ގުޅޭ ޝަރުޠުތައް

ކުށުގެ މަޤްޞަދާ ގުޅޭ ޝަރުޠު ހަމަނުވާ ގޮތުން ކުށުގެ ނިޔަތު ހޯދުން

24. (ހ) ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ކޮންމެ ޝަރުޠަކާ ގުޅިގެން ކުށުގެ ނިޔަތު ހޯދަކަމުން ސަބްޖެކްޓިވްކޮށް، ދިރާސާ ބަލައިގެން މިފަދަ މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގައި ކުރިން، އޭނާ ކުށްވެރިވާކަމުގައި ނިންމިދާނެއެވެ.

ކުށްކުރިއިރު ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތުން

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކުށުގެ ނިޔަތް، ކުށްކުރުމުގައި ބެލެވޭ އަމަލުކުރި ވަގުތުގައި، އޮންނަން ވާނެއެވެ.

މަޤްޞަދު

(ރ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކެއް ކުރާމީހާ، އެކަން އެކުރަނީ ވަކި މަޤްޞަދެއް އޮވެގެންކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އަމަލުގެ ޢުންޞުރާއި، ނަތީޖާގެ ޢުންޞުރާ ގުޅޭ ގޮތުންކަމަށް ވާނަމަ، ކަނޑައެޅިގެން އޭނާގެ މަޤްޞަދަކީ އެ އަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ނަތީޖާ ހާސިލުކުރުން ކަމުގައިވުން؛

(2) ޙާލަތުގެ ޢުންޞުރާ ގުޅޭގޮތުންނަމަ، ވަކި ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން، ނުވަތަ އެ ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެކަމަށް އޭނާ ޤަބޫލުކުރުން، ނުވަތަ އެ ޙާލަތު ދިމާވުމަށް އޭނާ އުންމީދުކުރުން؛

(3) ވަކި ކަމެއް ފުރިހަމަވުމުން ނުވަތަ ވަކި ކަމެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކުށުގެ އަމަލެއް ހިންގުމުގެ މަޤްޞަދު އޮތް މީހެއްގެ އެ މަޤްޞަދުވެސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންވެގެންވާ މަޤްޞަދުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނިގެންވެއެވެ. އެކަމަކު، އެއީ، އެކަމުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ ގެއްލުންދިނުމުގެ، ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ އަމަލު ހިންގުމުގެ މަޤްޞަދު ނެތްކަން، ސާބިތުނުކުރާ ހިނދަކުއެވެ.

އެނގިހުރުން

(ބ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކަން އެކުރަނީ އެނގިހުރެގެންކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:

(1) އަމަލުގެ ޢުންޞުރާ ގުޅޭގޮތުންކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާ އެކުރާ އަމަލަކީ އެޖާތީގެ ނުވަތަ އެބާވަތުގެ އަމަލެއްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން؛

(2) ޙާލަތުގެ ޢުންޞުރާ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައި ވާނަމަ، އެފަދަ ޙާލަތެއް ދިމާވެފައިވުމުގެ އެކަށީގެންވާ ފުރުޞަތު އޮތްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން؛

(3) ނަތީޖާގެ ޢުންޞުރާ ގުޅޭގޮތުން ކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާ އެ ކުރާ އަމަލަކީ، އަމަލީގޮތުން ޔަޤީނުން އޭގެ ޒާތުގައި، ވަކި ނަތީޖާއެއް ނުކުންނާނެ އަމަލެއްކަން އޭނާއަށް އެނގިގެންވުން.

ފަރުވާކުޑަ އަމަލު

(ޅ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ކުށުގެ މަޤްޞަދުގެ ޢުންޞުރުގެ ތެރެއިން، މިހާރު ފަރުވާކުޑަ އަމަލެއް ކުރިކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) މަޤްޞަދުގެ ޢުނުން އެބައިތަކުން ނުވަތަ އެނގިހުރުން އަމަލުން [illegible] [illegible] [illegible] ބެލެކަމާއި، [illegible] [illegible] ޖެހޭ މަޤްޞަދު ސަބަބު [illegible] [illegible] އެނގިހުރެ، [illegible] ފަރުވާކުޑަ [illegible]؛ އަދި

(2) އޭނާ ކުރި ޢަމަލުގެ ޖާތަނާއި މަޖިލިސަށް ބަލާއިރު އަދި އޭނާއަށް އުނިކަމެއްނާ ބާރަށްތަކަށް ބަލާއިރު، އެފަދަ އަމަލުތަކުން ނުކުމެދާނެ ނަތީޖާތަކުގެ ޖާތަނާއި މިންވަރަށް ފަރުވާލައި ނުބަލައިޖެހިދާނެ، އެފަދަ ބާރަށްއެޅި ކުރި މިހެން އަމަލުތަކާއިކަމަށް ފެނިގެނެވޭ ހަމަތަކާ މުޅިން ތަފާތުވާތަކަށް ކުރި އަމަލެއް ކަމުގައިވުން.

ޢިއްދަތު (ށ) އަށްނަށިވި ހާލަތްތަކުގައި، ކޯޓުގެ މަޖިލިސުގެ ދަރަނި މުޤައްރަރު ހިނގާ ފުރިހަމަ ތިރީސް ދުވަހުގެ ބޭފުޅުން ބަލާނީއެވެ.

(1) މަޖިލީހުގެ ދަރަނި އެބޭއްތަކަށް ނުވަތަ އޭނާގެ އަމަލުން އެދުނުން މުޅިފިރުފުރެނިކަމުގެ ނުރައްކާ ބާރުކަމާއި، އެ ނުރައްކަލާ ކުރިމަތިލާނެޖެހޭ މަޖިލިހު ސަބަބެއް ނުތަކަށް އޭނާއަށް އުނިކަމެއްގެ ފަދަ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރުން؛

(2) އޭނާ ކުރި އަމަލުގެ ޖާތަނާއި މަޖިލިސަށް ބަލާއިރު އަދި އޭނާއަށް އުނިކަމެއްނާ ބާރަށްތަކަށް ބަލާއިރު، އެފަދަ އަމަލުތަކުން ނުކުމެދާނެ ނަތީޖާތަކުގެ ޖާތާއި މިންވަރު ވިސްނައިނުލެވި މަސައްކަތްކުރި، އެފަދަ ބާރަށްއެޅި ކުރި މިހެން އަމަލުތަކާއިކަމަށް ފެނިގެނެވޭ ހަމަތަކާ މުޅިން ތަފާތު ކަމަށްވުން.

ކޯޓުގެ ނިޒާމުގެ މަތީ ދަރަޖަ ސާބިތުވުމުން، ދަށުގެ ދަރަޖަތައް ސާބިތުވުން (ޅ) ކޯޓުގެ ނިޒާމުގެ މަތީ ދަރަޖައެއް ސާބިތުވާކަމުގައި ވާނަމަ، އެގޮތުގެ އެއަށްވުރެ ދަރަޖައެއް ސާބިތުވާކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ. ކޯޓުގެ ނިޒާމު ސާބިތުކުރުމުގައި ބަލާނީ މިންގަނޑެއް ތިރީގައި އެވަނީއެވެ:

(1) ކަމެއްގެ މަޖިލިހު ޢަމަލަކުން ސާބިތުކުރެވުނު އެކަމެއް އުނިވުރިކަން ސާބިތުވާނެއެވެ؛

(2) ކަމެއްގެ މަޖިލިހު ޢަމަލަކުން ނުވަތަ އެކަމެއް އުނިވުރިކަން ސާބިތުވުމުން ފަރުވާކުޑަ އަމަލެއް ކުރިކަން ސާބިތުވާނެއެވެ.

(3) ކަމެއްގެ މަޖިލިހު ޢަމަލަކުން ނުވަތަ އެކަމެއް އުނިވުރިކަން ނުވަތަ އެކަމާމެދު ފަރުވާކުޑަކުރިކަން ސާބިތުވުމުން އިހުމާލުވެއްޖެކަމަށް ސާބިތުވާނެއެވެ.

ކޯޓުގެ ނިޒާމުގެ ދަރަޖައެއް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ ބަލާނީ މިންގަނޑު (ކ) ކުރުގެ މަޖިލިހުގެ ދަރުނަކާ ގުޅޭގޮތުން ބާރުނާ ސާބިތުކުރަން ކޯޓުގެ ނިޒާމުގެ މިންގަނޑު، އެ ކުނި ކަނޑައެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކޯޓުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ ދަރުނަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޯޓުގެ ނިޒާމު ސާބިތުކުރުމަށް ބާރުނާނީ އެނގި ކުރެ މިންވަރެވެ، އެ ކުރި ކުރި މިހާ ފަރުވާކުޑަކުރިކަން ސާބިތުކުރުމުގެ.

ކުށުގެ ޖިންސާ އުޖޫރަތުން ކުށުގެ ޚަރަދު އުކަސް ނުޖެހޭ ޙާލަތު

(ވ) ކުށުގެ މަޤްބޫލުގެ ބުރަދާނާ ގުޅޭ ގޮތުން ޖިންސާ އުޖޫރަތުން ކުށުގެ ޚަރަދު އުކަސް ނުޖެހޭ ޙާލަތުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކުރުމަކީ، އަންނަނިވި ކޮންކޮން ސާބިތުކުރުމުގައި ބޭނުން މިންގަނޑެއް ނޫނެވެ:

(1) ކުރީ ކުރަމު މުޢާމަލާތުގެ ތަޙްޤީޤުގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ކޯޓަކީ މި ޤާނޫނު ނޫން އެހެން ޤާނޫނެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ކޯޓަކަށް ވާނަމަ، އެ ކޯޓު ކަނޑައެޅުނު ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ، ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކުރަން ނުޖެހޭ ގޮތަށް، ކުށުގެ އެހެން މައިގަނޑު ރުކުނުތައް އެކަނި ސާބިތުވުންކަން، އެ ކޯޓު ކަނޑައެޅި ޤާނޫނުން ސާފުކޮށް ދޭހަވާން އެނގެން.

ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅާފައިނުވާނަމަ ރުކުނުތަކަށް ނަގާނީ

(މ) ކުށެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ މާއްދާގައި، އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މިންގަނޑު ކަނޑައަޅާފައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެ މާއްދާގައިވާ އެ ކުށުގެ ހުރިހާ ރުކުނުތަކެއް ސާބިތުކުރުމުގައިވެސް އެ މިންގަނޑުން ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކުރަން ވާނެއެވެ. އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެ ކުށެއް ކަނޑައަޅާފައިވާ މާއްދާގައި ލިޔެފައިވާ އިބާރާތުން ދޭހަވާ މިންވަރަކުން ކުށުގެ ނިޔަތް ސާބިތުކުރަން ވާނެއެވެ.

ކުށެއްކަން އެނގޭކަން ސާބިތުކުރަން ނުޖެހޭ ޙާލަތު

(ފ) ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ކުށެއް ސާބިތުކުރުމުގައި، މިކަން ކުރި އަމަލަކީ ކުށެއްކަން އެނގޭކަން ސާބިތުކުރުމަކީ އެކުށުގެ ރުކުނެއް ނޫނެވެ.

ނޭނގުމުގައި ނުވަތަ އޮޅުމަކުން ކުރާ ކަންތައްތަކުން

ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން

ނޭނގުމުގައި ނުވަތަ އޮޅުމަކުން ކުރާ ކަންތައްތަކުން

25. މި ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތްކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި، ޤާނޫނުގެ ނުކުތާއަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ކަމެއް ހިނގައިދިޔަގޮތުގެ ނުކުތާއަކާ ގުޅިގެން ދިމާވާ ނޭނގުމަކުން ނުވަތަ ދިމާވާ އޮޅުމަކުން ޢުޛުރުވެރިވެވިދާނެއެވެ.

ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއްގެ ނުވަތަ އުނިކަމެއްގެ ސަބަބުން

ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިދިއުން

ނިޔަތް ނެތިދިއުން

26. (ހ) ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތްކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި، ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް ހުރި ކަމުގެ ހެކި ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

މާނަކުރުން (ށ) "ސިކުނޑީގެ ބައްޔެއް ނުވަތަ އުނިކަމެއް" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އުވަސް، ސުލޫކަށް ނުވަތަ ވިސްނުމަށް ނުވަތަ ޖަޒުބާތަށް އަސަރުކުރާ މިންވަރަކަށް ނޭދެވޭ އަސަރު ފޯރުވާ އާދައާ ހިލާފު ސިކުނޑީގެ ޙާލަތަކަށެވެ.

ރުހުން

އާންމުކޮށް ދެވޭ ރުހުން 27. (ހ) ދައުވާ ރައްދުވާ މީހާ ކުރި ކުށުކުރުމުގައި ބެލެވޭ އަމަލާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ އެ އަމަލުން ނުކުތުނު ނަތީޖާއާ ގުޅޭގޮތުން، އެ ކުށުގެ އަމަލުން ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ދޭ ރުހުމަކީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށުގެ ދިފާޢުއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އެ ރުހުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން، ކުށުގެ ރުކުންތަކުގެ ތެރެއިން ރުކުނެއް ނެތިދިއުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ކުށް ކަނޑައަޅާ ޤާނޫނުން މަނާކުރާ ގެއްލުންދިނުމުގެ ނުވަތަ އަނިޔާ ހިނގުމުގެ ކުރިން އެ ރުހުން ދީފައިވުން.

ޖިސްމާނީ އަނިޔާއަށްދެވޭ ރުހުން (ށ) ދައުވާ ރައްދުވާ މީހާ ކުރި ކުށުކުރުމުގައި ބެލެވޭ އަމަލަކީ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ދިނުމަކަށް ބެލެވޭ ގޮތުން ހިނގާ ގޮތުން އަމަލެއްކަމަށްވާނަމަ، އެ އަމަލުން ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ދޭ ރުހުމަކީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށުގެ ދިފާޢެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެ ކަމެވެ.

(1) ރުހުން ދެވުނު އަމަލުން ލިބުނު ނުވަތަ ލިބިދާނެ ކަމަށް ބެލެވުނު ޖިސްމާނީ އަނިޔާއަކީ ބޮޑު ޙާލަތުގައި ބޮޑު އަނިޔާއަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ އަމަލާއި ގުޅިގެން ހުރަތު ކަސްރަތު މުބާރާތާއި ވާދަވެރި ކުޅިވަރުތަކުގައި ބައިވެރިވެ އުޞޫލުތަކުގައި ގަވާއިދުތަކުން އެކަށީގެންވާކަމަށް ބެލެވޭ އަމަލެއް ނުވަތަ ގެއްލުމަކަށްވުން.

ސައްޙަ ނޫން ރުހުން (ނ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ނުވަތަ ދައުވާ އުފުލިފައިވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، ކަމަކަށް އެއްބަސްވުމަކީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކަމަކަށް ދެވިފައިވާ ރުހުމެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލު ހިނގުމަށް ރުހުން ދިން މީހާއަކީ ޤާނޫނުގެ ކުރިމަތީގައި އެވަގުތު ރުހުމެއް ދޭ ވަރުގެ ކުޅެދުންތެރިކަން ހުރި މީހެއްކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުށެއްކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލު ހިނގުމަށް ރުހުން ދިން މީހާއަކީ އެ ކުށުގެ އަމަލުގެ ބާވަތް ނުވަތަ ނަތީޖާ ދެނެގަތުމާ ވަރުގެ ފަހުމު ނެތް މީހެއްކަން އެ އަމަލު ހިނގި މީހަކަށް އެނގިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެ ދުރުވަނީ، އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި، މަނާކޮށްފައިވާ ގޮތުގައި، ދަރަޖައަކަށް ވިސްނުމަކާ ނުލައި ދިން ދުރުވަކަށްވެސް؛ ނުވަތަ

(4) އެ ދުރުވަނީ އެ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ އޮޅުވާލައިގެން ހޯދުމުގައި ދުރުވަކަށްވެސް.

މާނަކުރުން

(ށ) ވަކި މިހާރު "ޤާބިލުކަން ނެތް" މިއިބާރާތުގައި ވާނީ އާންމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އާންމުގެ ސިކުނޑިއަށް ދިމާވާ ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އާންމުގެ ސިކުނޑިއަށް ދިމާވާ ނުކުތުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އާރު މަސްތުވާތަކެތި ހުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އާންމުކޮށް ދިމާވާފައިވާ އެއްޗެއްވެސް ނުކުތުމުގެ ސަބަބުން، ކަމާމެދު އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ވިސްނައި، ނިންމުމެއް ނިންމުމަށް، ސާފުކޮށް ބަޔާންވާ ގޮތުގައި، ނުކުރެވިގެންވާކަމަށެވެ.

އާންމު އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ދެވޭ ހުއްދަ؛ ޢަމަލުތަކުގެ މަޤްޞަދުން ކުށްކުރުމުގައި ބަލައި މަނާކޮށްފައިވާ އަމަލު

ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ
އަމަލުގެ ހާލަތާއި
ބާވަތްތަކުގެ މައްޗަށް
ބުރަވާ ކޯޓުން ނުބަލާ
ދުރުކުރެވޭ އަމަލުތައް

28. ކުށެއްގެ ދަރަޖާ އުފެދޭ ހިނދު، ކުށްކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލުގެ ހާލަތާއި އަދި އެ އަމަލާ ގުޅިގެންވާ ބާވަތްތަކުގެ މައްޗަށް ބުރަވާ ބާރުއިރު، ކުށުގެ ދަރަޖާ އުފެދިފައިވާ އަމަލުތަކާ އަންނަނިވި ބާވަތުގެ އަމަލެއް ކަމުގައިވާނަމަ ކޯޓުން އެ މައްސަލަ ބެލުމާ ނުލައި، އެ މައްސަލަ ދުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) އެ އަމަލަކީ އާންމު އުސޫލުތަކުގެ ގޮތުން ދޫވާ ހުއްދަ ކުރެވިގެންވާ، ނުވަތަ މިހެން އާއްމުކޮށް އުސޫލު ފިޔަވަޅުގައިވާ ބާވަތުގެ އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަންނަނިވި ކަމެއް އަމަލުކުރަންވެސް:

(1) މަސްލަޙަތަށް ގެއްލުން ލިބުން މިހާ އެ އަމަލު ކަނޑައެޅިގެން މަނާކޮށްފައި ނުވުން؛ އަދި

(2) ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ ތަޢާރުޟުވާ އަމަލުކަން ނުވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ޖިނާއީ ކުށުން ސަބަބުކަމަށް ވުރެ، ލިބުން ގެއްލުމުގެ މިންވަރު، ކުރި އަމަލުގެ ނިސްބަތުން ކުޑަވުން؛ ނުވަތަ

(ނ) ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގައި ދިނުން މަނާކޮށްފައިވާ ގެއްލުން ދިފާޢީނުވުން.

ލިޔުމުން ސަބަބު އަންގައިދިނުން

(ރ) ދަޢުވާ އުފުލާ ކުށެއް ކޯޓަކުން ނުބަލާ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ދޫކޮށްލަން ވާނީ، އެކަމުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން ބަޔާންކުރުމަށް ފަހުގައެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

29. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ޢާލަތުގެ ކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ކުށް ކުރި މީހާގެ ޢަމަލުގެ ކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ގޭބިހުކަން ނަށްމަގުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "އެނގިހުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "އިހުމާލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "މުތްޢާހަމު ކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(އ) "މުތްޢާހަމު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ވ) "ފުރުވާލާކަމާ އަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(މ) "ނަޒީހާގެ ކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ފ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑު އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

30 ވަނަ ބާބު

ކުށުގެ ރުކުންތައް ވަކި ފަރާތަކަށް ނިސްބަތްކުރުން

30 ވަނަ މާއްދާ	މީހެއްގެ އަމަލަށް އެހެން މީހަކު ޒިންމާދާރުކުރުވުން
31 ވަނަ މާއްދާ	އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްތުވުން
32 ވަނަ މާއްދާ	ހާސިލުކުރަން ޤަސްދުކުރި ނުވަތަ ހާސިލުވާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާ، ނުކުތް ނަތީޖާއާ ތަފާތުވުން
33 ވަނަ މާއްދާ	ކުށުގެ އަމަލެއް ކުރާއިރު، އެހެން ކުށެއް ކުރަނީކަމުގައި ކުށްހީކުރުވުން
34 ވަނަ މާއްދާ	މާނަކުރުން

މީހެއްގެ އަމަލަށް އެހެން މީހަކު ޒިންމާދާރުކުރުވުން

މީހަކު ކުރާ އަމަލަކަށް އެހެން މީހަކު ޒިންމާދާރުކުރުވުން

30. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ އަމަލަކަށް، އެ އަމަލުކުރި ފަރާތުގެ އިތުރުން، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހުންވެސް ޤާނޫނީ ގޮތުން ޒިންމާއުފުލަން ވާނެއެވެ:

(1) ކުށުގެ ނިޔަތް ހުރެގެން ކުށެއް ކުރުމުގެ އަމަލު ހިންގައިރު، މައްސޫލު ނުވަތަ ޒިންމާއުފުލުމުގެ ޤާބިލުކަމެއް ނެތް މީހަކު އެ އަމަލުގައި ބައިވެރިކުރުވުން؛ ނުވަތަ

(2) މީހަކު ކުރާ އަމަލަކަށް އެހެން މީހަކު މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެންވެސް ޤާނޫނުގައި ޒިންމާދާރުކުރުވާފައިވުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށްކުރި މީހާ ކުށްކުރިއިރު އޭނާއާއެކު ބައިވެރިވި މީހެއް ކަމުގައިވުން.

ބައިވެރިވުމުގެ ޒިންމާ

(ށ) ކުށްކުރުމުގެ ނިޔަތް ހުރެގެން، ކުށެއް ކުރުމުގައި އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އެހެން މީހަކު އެ ކަމުގައި ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ، އޭނާއަކީ، ކުށްކުރި މީހާގެ ބައިވެރިއެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:

(1) ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމަށް ހިތްވަރުދިނުމަށްޓަކައި، އެނގިހުރެ، އެހެން މީހަކަށް އެހީތެރިވެދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާގެ އަމަލަކީ ކުށެއް ކުރި މީހާއާ ބައިވެރިވުމުގެ އަމަލެއް ކަމުގައި، ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވުން.

ބައިވެރިވުމުގެ ޒިންމާއުފުލަން ނުޖެހޭ އިސްތިސްނާ ހާލަތްތައް

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެންވެސް ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، އަންނަނިވި ހާލަތެއް މެދުވެރިވެއްޖެނަމަ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހާއަކީ، ހިނގައިދިޔަ ކުށް ކުރި މީހާގެ ބައިވެރިއެއްކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ:

(1) އޭނާއަކީ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުނު މީހާ ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާ ކުރި ޢަމަލަކީ، ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުން އެކުށް ހިނގައިދިއުމުގައި މެދުވެރިވި ސަބަބަކަށް ވީނަމަވެސް، އެ ޢަމަލަކީ، އޭނާގެ އިޚްތިޔާރުގައި ހިންގި ޢަމަލަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށުގެ ޢަމަލު ފުރިހަމަވުމުގެ ކުރީގައި އޭގައި އޮތް އޭނާގެ ބައިވެރިވުން އޭނާ އަމިއްލައަށް ނިމުމަކަށް ގެނައުމާއި، އަދި ހަމަ އެއާއެކު:

(i) އޭނާގެ ބައިވެރިވުން އޮތްވެގެން، ކުށްކުރުމުގައި ލިބެން އޮތް ފައިދާ މުޅިން ނެތިދިއުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ކުށް ހުއްޓުވުމުގެ ނިޔަތުގައި، އެކަށީގެންވާ ވަގުތު އޮއްވައި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް އެކަން އެންގުން ނުވަތަ އަމިއްލައަށްވެސް އެކުށް ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ޖިހާދުތަކެއް އެޅުން.

ކުށުގައި ބައިވެރިވުމުގެ ޒިންމާގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުން

(ހ) ކުށްކުރި މީހާއާ ބައިވެރިވި މީހާގެ ދައުރު، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދައުރުތަކުގެ ތެރެއިން [illegible] އޭނާގެ ބައިވެރިވުން، ދަރަޖަކުރެވޭނީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

(1) އޭނާއަކީ އެކުށް އިންތިޒާމުކުރި ނުވަތަ އެކުށުގެ ކަންތައްތަކުގައި އިސްކޮށް ބައިވެރިވެފައިވާ މީހާ ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ޖަޒާގެ ދަރަޖައަކީ ވެސް އޭނާ [illegible] ކުށްކުރުމުގެ ދަރަޖައެވެ.

~~(2) އޭނާއަކީ، ހަމައެކަނި ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިއެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ޖަޒާގެ ދަރަޖައަކީ ވެސް، އޭނާ [illegible] ކުށްކުރުމުގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ، އެއް ދަރަޖަ ދަށް ދަރަޖައަކެވެ.~~

ގާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ގާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ގާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(2) އޭނާއަކީ، ހަމައެކަނި ކުށްކުރުމުގައި މަދު މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ޖަޒާގެ ދަރަޖައަކީ، [illegible] ކުށްކުރުމުގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ، އެއް ދަރަޖަ ދަށް ދަރަޖައަކެވެ.

(3) ކުށްކުރި މީހާ ބައިވެރިވެފައިވަނީ، ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާގެ ޖަޒާގެ ދަރަޖައަކީ ވެސް އޭނާ [illegible] ކުށްކުރުމުގެ ޖަޒާގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ، ދެ ދަރަޖަ ދަށް ދަރަޖައަކެވެ.

މާނަކުރުން

(4) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި:

(i) "އިންތިޒާމުކުރި މީހާ" ނުވަތަ "އިސްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވި މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ކުށްކުރުމުގައި ބައިވެރިވި އެހެން ބައިވެރިން ބަލަހައްޓައި، ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މީހާއަށެވެ.

~~(ii) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ކުށުގެ އަމަލު ކާމިޔާބުކަމާއެކު ފުރިހަމަކުރުމުގައި، މާބޮޑު ބޭނުމެއް ނުހިފޭ ބާވަތުގެ ނުވަތަ ވަރަށްވެސް ކުޑަ މިންވަރެއްގެ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދޭ މީހާއަށެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(ii) "ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވި މީހާގެ ދައުރަކީ އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ އިސްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ކުޑަ، އެހެން ނަމަވެސް ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ބޮޑު ދައުރެއް އޮވެގެން އެކަމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ މީހާއަށެވެ.

~~(iii) "ބައިވެރިއެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވިމީހާގެ ދައުރަކީ އިންތިޒާމުކުރި މީހާ ނުވަތަ އިސްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ކުޑަ، އެހެންނަމަވެސް ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާގެ ދައުރަށްވުރެ ބޮޑު ދައުރެއް އޮވެގެން އެކަމުގައި ހަރަކާތްތެރިވާ މީހާއަށެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(iii) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށުގެ އަމަލު ކާމިޔާބުކަމާއެކު ފުރިހަމަކުރުމުގައި، މާބޮޑު ބޭނުމެއް ނުހިފޭ ބާވަތުގެ ނުވަތަ ވަރަށްވެސް ކުޑަ މިންވަރެއްގެ އެހީތެރިކަމެއް ފޯރުކޮށްދޭ މީހާއަށެވެ.

ކޮންޕެނީތަކާ ކުށްތަކުގައި ބައިވެރިވުން

(ބ) އެހެން މީހަކު ހިންގާ ކުށުގެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، ކުށުގެ ޒިންމާއުފުލަންޖެހޭކަމަށް ބުނާމީހާ، އަދި މީހާ ކުށްކުރާ ބާވަތްތަކުގައި ކުށްވެރިވާނީ، އެ ކުށްކުރަން އުފެދުނުގެ ކުރުންނެވެ.

ކުށްކުރުމުގައި މީހާ ބައިވެރިވާން އުޅުން

(ޅ) ކުށެއް ކުރުމުގައި މީހަކަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް މީހަކު އުޅެފިނަމަ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެ މީހަކު އެކަމުގެ ޒިންމާއުފުލަން ވާނެއެވެ. އޭނާގެ ޒިންމާގެ ދަރަޖައަކަށް ވާނީ، އޭނާ އެހީތެރިވެދިނުން އުޅުނު އުޅުން ނާކާމިޔާބުވިނަމަ، ޒިންމާއުފުލަން ޖެހޭނީ ދަރަޖައަށް ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރި ދަރަޖައެކެވެ. އަދި، އެ ކުށްކުރި މީހާ އެ ކުށް ފުރިހަމަކުރުމަށް ކުރި ކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ އެ ކުށްކުރުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފައިނުވިނަމަވެސް ވާނެއެވެ.

ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުކުޅެދިގެން ވިޔަސް ޒިންމާއުފުލަންޖެހުން

(ކ) ވަކި މީހަކީ ކުށެއް ކުރުމަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުކުޅެދިގެންވާ މީހެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އޭނާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ މީހެއްގެ އަމަލު ސަބަބަކާހުރެ، އޭނާ ޒިންމާ އުފުލަން ނުޖެހޭ ހާލަތެއް ކަމުގައިވިޔަސް، އެ ކުށުގެ ޒިންމާ އޭނާ އުފުލަންޖެހޭނެއެވެ. އަދި، އެ ޒިންމާ އުފުލުމަކީ، އޭނާގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަމުން [illegible] [illegible] [illegible] ޒިންމާ ކަމަކަށް ނުވާނެއެވެ.

ކުށްކުރި މީހާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތު ނުކުރެވުން

(އ) އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކާހުރެ، ކުށްކުރި މީހާގެ މައްޗަށް ކުށުގެ ދަޢުވާ ސާބިތު ނުކުރެވުނުކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެ ކުށުގެ އަމަލު ހިންގާފައިވާކަމުގެ ސާބިތު ހެކި މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އަދި އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ސާބިތު ހެކި މައްޗަށް ބިނާކޮށް، އެ ކުށްކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިން މީހަކުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) ކުށްކުރި މީހާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ އުފުލިފައިނުވުން ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކޮށްފައިނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުށްކުރިކަމަށް ބުނާ މީހާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވަނީ އެހެން ކުށެއްކަމަށްވުން ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އެހެން ދަރަޖައެއްގެ ޒިންމާއެއް ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) ދަޢުވާއުފުލުމުން ނުވަތަ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމުން އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާ މީހެއްކަމުގައި އެ ކުށްކުރި މީހާވުން؛ ނުވަތަ

(4) ކުށްކުރިކަމަށް ބުނާ މީހާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ސާބިތުނުވާތީ ދޫކޮށްލައިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.

އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްއޫލުވުން

މަސްއޫލުވުން ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިގެން ގޮތް

31. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި، ނުވަތަ މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، މީހަކު ކުށެއްގެ އަމަލު ހިންގުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] ކާމިޔާބު، އެކަމުގެ [illegible] [illegible]، އެ ކުށުގެ ބޭނުންވާ ކުށުގެ ނިޔަތް ނެތިގެންދާ ކަމެއް.

ފަރުވާކުޑަކަން އޭނާއަށް ނިސްބަތްކުރުވުން

(ހ) މީހަކު އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި މަސްތުވުމުގެ ސަބަބުން، އޭނާ ކުރާ ޢަމަލުކަން ނުކުޅެދާން ނަތީޖާ ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިއްޖެނަމަ، އަދި މަސްތުވެގެންވާ ހާލުގައި ނެތްނަމަ އެކަން އޭނާއަށް ވިސްނައިގަނެވުނުކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާގެ އެ ޢަމަލަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ފަދަ، ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ޖަބްރުގައި މަސްތުވުން

(ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މީހަކު މަސްތުވުމަކީ، އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:

(1) ތިމާއަށް އެނގިހުރެ، ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާސިލުކުރާ މާއްދާއަކުން މަސްތުވާނެ ކަމަށް އެގޮތަށް އެކަން ކުރުމުން މަސްތުވުމާ ކަމާމެދު ފަރުވާކުޑަކޮށްފިނަމަ. އަދި، އެ މާއްދާ ހަށިގަނޑުގެ ތެރެއަށް ވާސިލުކުރި ސަބަބަކީ ދެމެހެއްޓުމުގެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ ބޭސްފަރުވާގެ ކަމުގައި ނުވަތަ މަޖުބޫރު ޙާލަތެއްގެ ބޭސްފަރުވާގެ ކަމުގައިވެސް ނުވާނަމައެވެ.

(2) އެނާ ބޭނުންކުރި މަސްތުވާއެއްޗެއްގެ މިންވަރަށް ބަލާއިރު އެއީ، ނިސްބަތުންވާ ގިނަ އެއްޗެއްކަމުގައި ނުވިނަމަވެސް، އެ މިންވަރުންވެސް އެނާ މަސްތުވާނެކަން ނުވަތަ އެނާގެ ހަށިގަނޑުގެ މާއްދީއަތަރަށް ބަލާއިރު، އެ މިންވަރުގެ މަސްތުވާއެއްޗަކުން ވެސް އެނާ މަސްތުވެދާނެކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ އެނާއަށް ފަރުވާކުޑަވެގެން ނުވަތަ އެނގުން ނުވަތަ ނޭނގުން.

މާނަކުރުން

(ށ) ~~"މަސްތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައިވާ އެއީ ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާސިލުކުރުވާ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ތިމާގެ މާއްދީ ނުވަތަ ފިކުރީ ހިއްސާތަކަށް އުނިކަން އައުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުން ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން

(ށ) "މަސްތުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ތިމާގެ ހަށިގަނޑަށް ވާސިލުކުރުވާ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ތިމާގެ ޢަމަލުތަކުން ނުކުޅެދޭ ވިސްނައިގަތުމާއި ނުކުޅެދުން ބިމާގެ މާއްދީ ނުވަތަ ފިކުރީ ހިއްސާތަކަށް އުނިކަން އައުމެވެ.

ހާޞިލުކުރަން ޤަސްދުކުރި ނުވަތަ ހާޞިލުވާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާ، ނުކުތް ނަތީޖާއާ ތަފާތުވުން

ހާޞިލުކުރަން ޤަސްދުކުރި ނުވަތަ ހާޞިލުވާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާ، ނުކުތް ނަތީޖާއާ ތަފާތުވުން

32. (ހ) މީހަކު ކުރާ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ވަކި ނަތީޖާއެއް ނުކުތުމަކީ އެ ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން ސާބިތުކުރުމަށް މުހިންމު ކަމަކަށްވާ ހިނދު، އަދި އެ ކުށުގެ ޢަމަލުން ނުކުތް ނަތީޖާއަކީ ނެރުމަށް ޤަސްދުކުރި ނަތީޖާކަމަށް ނުވަތަ ނުކުންނާނެކަމަށް ވިސްނާފައިވާ ނަތީޖާކަމަށް ނުވަތަ ނުކުމެދާނެކަމަށް ހީކުރި ނަތީޖާއަށް ނުވިނަމަވެސް، ނުކުތް ނަތީޖާއާއި، ޤަސްދުކުރި، ނުވަތަ ވިސްނުމުގައި އޮތް ނުވަތަ ހީކުރި ނަތީޖާއާ ތަފާތުވަނީ، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ތަފާތު މީހަކަށް ނުވަތަ ތަފާތު މުދަލަކަށް ގެއްލުން ލިބުން ނުވަތަ އަސަރު ފޯރުން؛ ނުވަތަ

(2) ނުކުތް ނަތީޖާއަކީ ޤަސްދުކުރި ނުވަތަ ވިސްނުމުގައި އޮތް ނުވަތަ ނުކުމެދާނެކަމަށް ހީކުރެވުނު ނަތީޖާއާ އަސްލަށްބަލާއިރު އެއް މިންވަރަކަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ނުވަތަ އަސަރެއް ފޯރުކޮށްދޭ ނަތީޖާއަކަށްވުން.

މާނަކުރުން

(ށ) "ނަތީޖާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ކުށުގެ ރުކުނުތަކުގެ ތެރެއިން ނަތީޖާގެ ރުކުނަށެވެ. އަދި ބާވަތުގެ ރުކުނުތަކުގެ ތެރެއިން އެ ނަތީޖާ ސިފަކޮށްދޭ ރުކުނުތަކަށެވެ.

ކުށުގެ ޢަމަލެއް ކުރާއިރު، އެހެން ކުށެއް ކުރަނީކަމުގައި ހީކުރުން

ކުށުގެ ޢަމަލެއް ކުރާއިރު، އެހެން ކުށެއް ކުރަނީކަމުގައި ހީކުރުން

33. މީހަކު ކުށެއް ކުރުމުގައި ތިމާ ހީކުރި ގޮތަށް ހާލަތު އޮތްނަމަ، އެ ކުރި ކުށާ އެއްވަރުގެ ނުވަތަ އެއަށް ވުރެވެސް ބޮޑު ކުށަކުން އެ މީހަކު ކުށްވެރިވާނެކަމަށް ވާނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުގެ ފައިދާއެއް އެ މީހަކަށް ނުލިބޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

34. (ހ) "ނަތީޖާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "މަސްތުވުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލް ޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(ނ) "ނިސްބަތުން ކުޑަ މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

~~(ރ) "އިންތިޒާމުކުރި މީހާ" އަދި "[illegible] [illegible] މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލް ޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(ރ) "މެދު މިންވަރަކަށް ބައިވެރިވި މީހާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

~~(ބ) "ބައިވެރިއެއް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލް ޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
(ބ) އުނިކުރެވިފައި.

40 ވަނަ ބާބު

ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު

40 ވަނަ މާއްދާ	ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް
41 ވަނަ މާއްދާ	ހުއްދަ މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރާ ނުރަނގަޅު ކަންތައްތައް
42 ވަނަ މާއްދާ	ޤާނޫނީ ވާޖިބު އަދާކުރުން
43 ވަނަ މާއްދާ	ޤާނޫނު ތަންފީޒު ކުރުމުގެ އިދާރާ
44 ވަނަ މާއްދާ	އެހެން މީހުންގެ ސުލޫކާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، އެހެން މީހުނަށް އަޅާލުމުގެ ޒިންމާ އޮތް ފަރާތްތަކުން ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން
45 ވަނަ މާއްދާ	ނަފްސުގެ ދިފާޢު

46 ވަނަ މާއްދާ މުދަލުގެ ދިފާޢު

47 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢާ ގުޅޭ އާންމު އުސޫލުތައް

މާނަކުރުން

40. (ހ) "ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު" ނުވަތަ "ހުއްދަ ބާރުލުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ގޮތުގެ ދިފާޢުކަންކަމެވެ.

ހުއްދަކުރެވިގެންވާ އަމަލެއް ހުއްޖަތެއްގެންނުވުން

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހާހިނދަކު، ހުއްދަ ކުރެވިގެންވާ އަމަލެއް ހުއްޖަތެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާނެއެވެ؛ ނުވަތަ ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެ މަތީން ފެންނަ އުޒުރަކީ ބާރުލުމެއްގެ ބާވަތެއް ނޫނެވެ.

ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު ބޭނުންކުރެވިދާނެ ފަދަ ޙާލަތްތައް އުފެއްދުމަކީ އެ ދިފާޢު ނުހިފޭނެ ސަބަބަކަށް ނުވުން

(ނ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަވެގެންވާ ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނެފަދަ ޙާލަތެއް މީހަކު އަމިއްލައަށް އުފެއްދުމަކީ އޭނާ ކުރި އަމަލާ ގުޅިގެން އެ ދިފާޢުގެ ބޭނުން ނުހިފޭނެ ސަބަބަކަށް ނުވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އަމަލަކީ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އޭނާ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހިދާނެއެވެ.

ހުއްދަ ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރުމަށް ފަދަ ބާރުލުމެއް ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން އުފެއްދުން

(ބ) (1) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، އޭނާގެ އަމިއްލަ ދިފާޢުގައި ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ދިފާޢުގައި، ހުއްދަވެގެންވާ ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ފަދަ ޙާލަތެއް، ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި، ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން އުފައްދާފައިވާ ހިނދުގައި، އޭނާ އުފުލަންޖެހޭ ކުށަކަށްވެއެވެ.

ދިފާޢު

(2) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާއަކާ ގުޅިގެން، އާންމު ގޮތުގެ ދިފާޢެއްގެވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

އެއް ދިފާޢަށް ވުރެ ގިނަ ދިފާޢުގެ ބޭނުންހިފުން

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާރުލުމެއްގައި ވިޔަސް، މީހަކު އަމަލަކާ ގުޅިގެން ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢީ، އެއް ދިފާޢަށްވުރެ ގިނަ ދިފާޢުގެ ބޭނުންހިފޭ ފަދަ ބާރުލުމެއް ދިމާވެއްޖެނަމަ، އެ ހުރިހާ ދިފާޢެއްގެވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުތަކަށް އިސްކަންދިނުން

(ޅ) ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ދިފާޢަކީ، މި ބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ދިފާޢެއް ކަމަށްވާ ޙާލަތްތަކުގައި، ނުވަތަ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ދިފާޢުތަކުގެ ތެރެއިން ވަކި ހާއްސަ ދިފާޢެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުތަކަށް ބޭނުން ނުކުރެވޭނަމަވެސް ޤަރާރުވާގޮތަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާއާއި 42 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިފާޢުތައް ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެއެވެ.

ހުއްދަ މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރާ ނުރަނގަޅު ކަންތައްތައް

ހުއްދަ މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ކުރާ ހުއްދަ އަމަލުތައް

41. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ ޢަމަލަކީ، ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ޢަމަލެކެވެ:

(1) އެ ޢަމަލުކުރީ، ގެއްލުމަކުން ނުވަތަ ނުރަނގަޅު ކަމަކުން އެހެން މީހަކު ސަލާމަތްކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ކޮންމެހެން އެ ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ޙާލަތެއްގައި ކަމުގައިވުން؛

(2) ދަޢުވާ އުފެދިގެންވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުން ސަލާމަތްކޮށްދޭން ބޭނުންވާ ގެއްލުމާއި ނުރަނގަޅު ކަންތައް ވުރެ، އޭނާ ކުރި ޢަމަލުން ހުއްޓުވި ގެއްލުމާއި ނުރަނގަޅު ޢަމަލު ބޮޑުވުން؛ އަދި

(3) އުފެދިފައިވާ ދަޢުވާގައި ބޭނުންކުރާ ދިފާޢީ ދަޢުވާ އުފެދިފައިވާ ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަށް ބޭނުންކުރެވިގެން ނުވާނެ ދިފާޢެއްކަން ސާފުކޮށް އެ ޤާނޫނުން އެނގެން ނެތުން.

މާނަކުރުން

(ށ) އަންނަނިވި ބާރުތަކަކީ، "ބާރުގެ ބޭނުންކުރަން ޖެހޭ ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ ބާރުތަކެއް" ކަމަށް ބެލެވޭނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން

(ށ) އަންނަނިވި ބާރުތަކަކީ، ކޮންމެހެން އެ ޢަމަލު ކުރަންޖެހޭ ބާރުތަކެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ދިމާވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ގެއްލުން ނުވަތަ، ކޮށްފާނެކަމަށް ބެލެވޭ ނުރަނގަޅު ޢަމަލުން ސަލާމަތްވުމަށްޓަކައި ހިންގި ޢަމަލަކީ ނުވަތަ ކުރިކަމަކީ ފަހުގެ ވަގުތުގައި ކުރިކަމަކަށްވާނަމަ، އެ ގެއްލުމުން ނުވަތަ އެ ނުރަނގަޅު ޢަމަލުން ސަލާމަތްވުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހުން ނުލިބުން؛ އަދި

(2) ލިބިދާނޭކަމަށް ބެލެވުނު ގެއްލުން ނުވަތަ ކޮށްފާނެކަމަށް ބެލެވުނު ނުރަނގަޅު އަމަލު، އޭނާ އަމަލުކުރި ގޮތަށް ވުރެ ލުއި ގޮތަކަށް އަމަލުކޮށްގެން ހުއްޓުވެން ނުވުން.

ޤާނޫނީ ވާޖިބު އަދާކުރުން

ޤާނޫނީ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް ހުއްދަ އަމަލު

42. މީހަކު ކުރާ އަމަލަކީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ކުރާ ނުވަތަ އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން ކުރާ ކަމެއްކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ ހުއްދަ އަމަލެކެވެ:

(ހ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ވާޖިބުތައް ނުވަތަ މަސައްކަތްތައް ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޤާނޫނަކުން، ނުވަތަ އެފަދަ މުވައްޒަފަކަށް ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ އެހީތެރިކަން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ކުރި އަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ

(ށ) ޤާނޫނީ އެކިއެކި ފިޔަވަޅުތަކާއި ޙުކުމްތައް ތަންފީޛުކުރުމާ ގުޅޭ ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ކުރަންޖެހިގެން ކުރާ އަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ

(ނ) ޝަރުޢީ ޙުކުމެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ އެ ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރާ ބާރުތަކުގެ ޝަރުޢީ ފަރާތްތަކުގެ ނުވަތަ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ދަށުން ޤާނޫނު ކުރާ ކުރެވޭ ކުރާ އަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ

(ރ) ސިވިލިއަން ބާރުތަކުގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނީ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ އަމުރަކުން ޤާނޫނު ދަށުން ކުރާ އަމަލަކަށްވުން، ނުވަތަ

(ބ) ދައުލަތުގެ ވާޖިބެއް ކަނޑައަޅައިދޭ އެހެނިހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރަންޖެހިގެން ކުރާ އަމަލަކަށްވުން.

ޤާނޫނު ތަންފީޛު ކުރުމުގެ އިދާރާ

ޤާނޫނު ތަންފީޛު ކުރާ އިދާރާއެއް މުވައްޒަފުން ކުރާ ހުއްދަ އަމަލު

43. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ އަމަލަކީ ހުއްދަ އަމަލެކެވެ:

(1) ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފަކު މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި، ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގައި؛ ނުވަތަ

(2) ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ މީހަކު ބަންދުން ފިލައިގެން ދިއުން ހުއްޓުވުމުގައި؛ ނުވަތަ

(3) މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވުން ހުއްޓުވުމުގައި.

މަސްތުވެގެން ހަލަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ ބޭނި ސިކުނޑީ އަނިޔާ ގޮތަކަށް ބަލާގެ ބަންދުކުރުން

(ށ) މީހަކު މަސްތުވެގެން ހަލަ ގޮތަކަށް، ނުވަތަ މީހަކަށް ބޭނި ސިކުނޑީ އަނިޔާ ވިޔަފާރިން ހަލަ ގޮތަކަށް، ބަލާގެ ބަންދުކުރުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ. އެ މީހަކު ބަލާގެ ބަންދުކުރެވިދާނީ، އެ ސިކުނޑީ ބޭނި އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެ ޖެހިލުމެއް އޮތްނަމަ ހިމާޔަތްދިނުމަށްޓަކައި ކަމަށް ބެލެވޭ ހާލަތެއްގައި އެ ބަދަލުކުރާނަމައެވެ.

އުޅުން މީހުންގެ ސުލޫކާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، އުޅުން މީހުނަށް އަޅާލުމުގެ ޒިންމާ އޮތް ފަރާތްތަކުން ބާރުގެ ބަންދުކުރުން

އުޅުން މީހުންގެ ސުލޫކާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، އުޅުން މީހުނަށް އަޅާލުމުގެ ޒިންމާ އޮތް ފަރާތްތަކުން ބާރުގެ ބަންދުކުރުން

44. މީހަކު ބާރުގެ ބަންދުކުރުމުގެ ފުރުސަތުގައި ހުއްދަ ކުރެވޭނީ ބަލާބެލުމަށް އަސްލަކީ ބާރުގެ ބަލަހައްޓަމުން އަސްލަކީ މީހުން އެ ގޮތަށް ކުރާ ކަމަށެވެ:

(ހ) އެ މީހަކީ މީހާގެ ބަލިވަ ނުވަތަ މަސްތު، ނުވަތަ ފާސިދު ބަދަލުވެރިޔާ، ނުވަތަ މުދަލާއިރާސް، ނުވަތަ ކުރެއްވިފައި ކުރެވިދާނެ ބަލާ ކުށްވެރިޔާއާ އަޅާލާ ބަލަހައްޓަވާ ޒިންމާ ބަލަހައްޓައިދޭނޭ އަޅާލުމަށް ފަހު ދަރިފުޅުގެ ޒިންމާދާރު ކުރެވިދާނެ ރުހުން، ނުވަތަ އޮތް ޒިންމާ އެކު މީހާގެ އުޅުމުގެ މައިން އަޅާލުމަށް ބާރުއެޅުމުގެ ކުރެވިދާނޭ ރުހުން، އެ ބަންދުކުރާ ބަލަހައް:

(1) އެފަދަ ކުއްލިއަކަށް މައްސަލަ ހިނގާ ބަލަހައްޓައިދިނުމުގައި ވުމާއި؛ އަދި

(2) އެކުލެވޭ ބަލާވާން ޖެހޭ ސުލޫކީ މިންވަރެއް ބަދަ ނުވާގޮތުން އެ މިންވަރާ ހެޔޮވިސްނުމުން ދިޔައިގެން އަދާ ކުރަމުންދާއިރު، ބަންދުކުރެވޭ ބަލަ ހިދުމަ ގޮތުން، އެކުލެވޭ މަސްޓަރަގޭ ހިފެހެއްޓުން ތަޙައްމަލްކުރުމަށް ބާރުއެޅުމުގެ ކުރުމަށްޓަކައި އެ ބަލާގެ ބަންދުކުރުމަށް ކަމަކަށް ވުމާއި؛ އަދި

(3) ~~އެމީހުން ބޭނުންކުރާ ބާރުގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވުން ފަދަ، ނުވަތަ މީހަކަށް ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ލިބުން ފަދަ، ނުވަތަ ބޮޑެތި ވޭން ލިބުން ފަދަ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ހާސްކަން ލިބުން ފަދަ ނުވަތަ ތަދުވެލިކަން އިހުސާސްވުން ފަދަ ކަމެއް ކުރިމަތިވެދާނެ މިންވަރަށް ބޭނުންކުރާ ބާރަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އިން (ހ) އުވާލެވިފައިވާއިރު، އެ ޤާނޫނުން އުވާލާ މާއްދާ ނުވަތަ އަކުރާ ގުޅިގެން ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރަން ބުނާ މާއްދާ ހިމެނިފައިވާތީ، މި އިސްލާޙާއި ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކާއި އަކުރުތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރެވިފައިނުވާނެ.

(ށ) އެ މީހަކީ ޑޮކްޓަރަކަށް ނުވަތަ ހުއްދަކޮށްފައިވާ ސިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ މީހެއްގެ އިރުޝާދުގެ ދަށުން އެހީތެރިވަމުންދާ މީހަކަށް ވުމާއި، އަދި؛

(1) މީހެއްގެ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ސިއްޙަތު ރިޢާޔަތްކޮށްދީ ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމަށްޓަކައި އޭނާއަށް ދޭންޖެހޭ ޤަބޫލުކުރެވޭ ފަރުވާއެއް ދިނުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ ބާރެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެ މީހަކަށް އެ ފަރުވާ ދެވެނީ:

(i) އެ މީހާގެ ރުހުމާ އެކުގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ މީހަކީ ޖިސްމާނީ ގޮތުން ބަލާއިރު ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަލާއިރު އަމިއްލައަށް ހުއްދަ ދެވެން ނެތް މީހެއްކަމުގައިވާ ބާލިޣު އޭނާގެ ބެލެނިވެރިއެއްގެ ނުވަތަ ބައްޕަގެ ނުވަތަ މަންމަގެ ނުވަތަ އެފަދަ ރުހުމެއް ދެވިދާން ބާރެއް ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިގެންވާ ފަރާތެއްގެ ރުހުމާ އެކުގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(iii) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކަނޑައެޅިގެން ލިބިފައިވާ ރުހުމެއްނެތި ކަމުގައިވުން؛

(ށށ) އެ ފަރުވާ ދޭންޖެހުނީ ކުއްލިއަކަށްޖެހޭ ޙާލަތެއްގައި ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(ނނ) ކުއްޖާގެ ފަރާތުން މަޝްވަރާކުރާކަށް ފުރުސަތެއް ނެތުން؛ އަދި

(ރރ) އެކަމަކު، އެކަށީގެންވާ ޒިއްމާގައި ވިސްނައި މީހަކު އެ ހާލަތު ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަލާމަތްކުރުމަށް ހުއްދަދީފައިނުވާކަން ބެލުމުން؛ ނުވަތަ

(ނ) އޭނާއަކީ މީހުން ބަންދުގައި ތިބޭއިރު ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އޮތް މުވައްޒަފަކު ކަމުގައިވުމާއި:
އަދި؛

(1) އޭނާ ބޭނުންކުރި ބާރަކީ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ ހުއްދަ އުސޫލުތަކާއި ގަވާއިދުތައް ތަންފީޛުކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ބާރަކަށްވުން؛ އަދި

(2) މީހަކު މަރުވެދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރާކަމަށް ވާނަމަ އެފަދަ ބާރެއްގެ ބޭނުންކުރުމަކީ މި ބާބުގައި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ކަމަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ރ) އޭނާއަކީ މަތިންދާބޯޓެއްގެ، ނުވަތަ އިންޖީނުއެޅި އެއްގަމު އުޅަނދެއްގެ، ނުވަތަ ކަނޑުގެ އުޅަނދެއްގެ، ނުވަތަ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް މުދާ ނުވަތަ މީހުން އުފުލުމުގެ އެހެންވެސް ވަސީލަތެއްގެ ސަފަރުތަކާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަންޖެހޭ މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ އެފަދަ މީހެއްގެ އިރުޝާދުގެ ދަށުން އަމަލުކުރާ މީހެއްކަމަށްވުން؛ އަދި

(1) ބާރުގެ ބޭނުންކުރަންޖެހުނީ އަންނަނިވި ކަންކަމުން ހުރަސްއެޅޭ ފަދަ ކަންކަން ހުއްޓުވުމަށް ކަމުގައިވުން:

(i) އެފަދަ ވަސީލަތެއް ހިންގުން ހުއްޓުވުމަށް ކުރާ މަސައްކަތެއް ހުއްޓުވުމަށް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) މީހަކު މަރުވެދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރާކަމަށް ވާނަމަ، އެފަދަ ބާރެއްގެ ބޭނުންކުރުމަކީ މި ބާބުގައި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ކަމަކަށްވުން.

~~މާނަކުރުން~~ (ބ) ~~(1) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަޞައްރުފެއް ނުކޮށް މީހެއްގެ ފަރާތުން އެކިއެކި ނިންމުންތައް ނިންމުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުވެގެންވާ ފަރާތަކަށެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) އިން މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އުވާލެވިފައިވާއިރު، ޤާނޫނުން އުވާލާ މާއްދާ ނުވަތަ އަކުރު ގެނެސް ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރަން ބޭނުން މާއްދާ ހިމެނިފައިނުވާތީ، މި އިސްލާޙާއި ގުޅިގެން މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތަކުގައި އަކުރުތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރެވިފައިނުވާނެ.

މާނަކުރުން (2) "ހުއްދަކޮށްފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއެއް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ސަރުކާރުން ހަދާ ގަވާއިދަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ނުވަތަ އާންމުކޮށް ޤަބޫލުކުރާ ޑިގްރީއަކާ އިދާރާއަކުން، އޭނާއަކީ ޞިއްޙީ ބޭސްކުރުވާން ފެންވަރު ހުރި މީހެއްކަމަށް ކަށަވަރުކޮށް، ހުއްދަ ދީފައިވާ މީހަކަށެވެ.

ނަފްސާނީ ދިފާޢު

ނަފްސާނީ ދިފާޢު 45. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކަށް އުނިކަން ނާންނާނެ ގޮތުގެމަތިން، މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައެވެ:

(1) އަންނަނިވި ފަރާތްތަކާ ދެކޮޅަށް އެހެން މީހަކު ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ބާރުގެބޭނުން ކުރާ ހިނދުގައި ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކުރަންދާކަން ކަމަށް ބެލެވޭ ހިނދުގައި ބޭނުންކުރަންޖެހޭ ބާރަކަށްވުން؛

(i) ތިމާގެ އަމިއްލަ ނަފްސު؛ ނުވަތަ

(ii) އެހެން މީހެއްގެ ނަފްސު؛ އަދި

(2) ބޭނުންކުރާ ބާރަކީ ކުރިމަތިވާނެކަމަށް ބެލެވޭ ގެއްލުމާ އަޅައިބަލާއިރު ނިސްބަތުން އިތުރަށް ބޭނުންކުރެވުނު ބާރަކަށް ނުވުން.

~~**މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ މިންވަރަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން**~~ ~~(ށ) މި ޤާނޫނުގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިނގާ ޢަމަލެއްގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ އެފަދަ ބާރެއްގެ ބޭނުންކުރުމަކީ މީހަކު މަރުވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެ ކަމުން ދިފާޢުވުމަށް، ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ފޯރުކޮށްދާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެ ކަމުން ދިފާޢުވުމަށް، ގަދަކަމުން ޖިނާ ކޮށްދާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެ ކަމުން ދިފާޢުވުމަށް.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ މިންވަރަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން (ށ) މި ޤާނޫނުގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިނގާ ޢަމަލެއްގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި މީހަކު މަރުވެދާ ފަދަ ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ އެފަދަ ބާރެއްގެ ބޭނުންކުރުމަކީ މީހަކު މަރުވެދާނެކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެކަމުން ދިފާޢުވުމަށް، ބޮޑު ޖިސްމާނީ އަނިޔާ ފޯރުކޮށްދާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެކަމުން ދިފާޢުވުމަށް، ރޭޕްކޮށްދާނެ ކަމުގެ ނުރައްކާ ކުރިމަތިވާ ހިނދުގައި އެކަމުން ދިފާޢުވުމަށް.

ހައްދުކުރުން (ނ) (1) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ބާރުގެބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެނެއް ނުވެއެވެ:

(i) މި ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއްގެ، [illegible] ދާއިރާއެއްގެ ތެރޭގައި، އެ އަމަލު ފެތުން؛ އަދި

(ii) މި ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ދިފާޢުތަކުގެ އެ އަމަލު ނުފެތުން؛

(2) ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ އިތުރަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރެވިއްޖެކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައި އުޅޭ މީހެއްގެ ވިސްނުމުގައި، އެއީ ހަމަހަމަވެގެންވާ ގޮތެއްގައި ބޭނުންކުރެވުނު ބާރެއްކަމުގައި ނުބެލޭ ހިނދުގައެވެ.

މުދަލުގެ ދިފާޢު

މުދަލުގެ ދިފާޢު

46. (ހ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތުގެމަތިން، މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން ހުއްދަވެގެންވަނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައެވެ:

(1) ބާރުގެ ބޭނުންކުރަންޖެހުނީ އެހެން މީހަކު ބާރުގެ ބޭނުންކުރާ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ ކޮށްފާނެ ހިނދެއްގައި ނުވަތަ ތިމާގެ ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މިލްކުގައިވާ ސަރަޙައްދަކަށް ހުއްދައެއްނެތި ވަދެއްޖެ ހިނދެއްގައި، ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގޯނާއެއް ކުރާ ހިނދެއްގައި އަންނަނިވި ބާވަތުގެ މުދަލާ ގުޅިގެންނެވެ.

(i) ތިމާގެ އަމިއްލަ މުދާ؛ ނުވަތަ

(ii) އެހެން ފަރާތެއްގެ މުދާ؛ އަދި

(2) ބޭނުންކުރާ ބާރަކީ، ކުރިމަތިވާން ކަމަށް ބެލެވޭ ގެއްލުމާ އަޅައިބަލާއިރު، ނިސްބަތުން އިތުރަށް ބޭނުންކުރެވުނު ބާރަކަށް ނުވުން.

މީހަކު މަރުވުމާ ފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުން

(ނ) ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި، މީހަކު މަރުވުމާ ފަދަ ގޮތަކަށް ނުވަތަ މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ބޮޑު އަނިޔާއެއް ލިބިދާ ފަދަ ގޮތަކަށް ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމަކީ މުދާ ސަލާމަތްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެކަނި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ކަމެއް ނޫނެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

47. (ހ) "ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 532 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި "މީހުން ބަންދުގައި ބަހައްޓާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވާ މާނައެވެ.

(ނ) "ބާރުގެ ބޭނުން އިތުރަށް ކުރެވިއްޖެ ކަމުގައި ބެލުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

(ނ) "ޤާބިލުކަން ނެތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު" އަދި "ހުއްދަ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "ބާރުގެ ބޭނުންކުރަން ޖެހޭ ނުވަތަ ވަކި ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރަން ޖެހޭ ބާރުތައް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 41 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(އ) "ހުއްދަވެގެންނުވާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 45 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

50 ވަނަ ބާބު

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު

50 ވަނަ މާއްދާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް

51 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ކުރާ ޢަމަލު އަދި އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ނުކޮށް ދޫކޮށްލާ ޢަމަލު

52 ވަނަ މާއްދާ ބުއްދިއަށް އުނިކަން ލިބިގެންވުން

53 ވަނަ މާއްދާ ތަޞައްވުރުނުފުދުން

54 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން

55 ވަނަ މާއްދާ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ނުފޫޒު

56 ވަނަ މާއްދާ ހަމަހެއަން އުނިކަން އައުން

57 ވަނަ މާއްދާ އެނގެންނުވާ ކަންތައްތަކާއި ކުށުގެ މައްކަން ގަބޫލުކުރުމުގެ ކަންތައްތައް

58 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަ ދީފައި ލިބިގެންވާކަމަށް ކުށީއްގައި ގަބޫލުކުރުވުން

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް

މާނަކުރުން

50. (ހ) "މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު" ނުވަތަ "މަޢާފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މި ބާބުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޚާއްޞަ ދިފާޢަކަށެވެ.

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއްގެ ޙައްޤު އޮތް މީހެއްގެ އަމަލު ހުއްޓުވުން

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހިނދަކު، މީހަކު ކުރާ ހުއްޓުވުން އަމަލެއްގެ ސަބަބުން އޭނާއަށް މަޢާފު ލިބިދިނުމަށް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން، އެހެން މީހަކަށް ނުދީ ހިފެހެއްޓުމަށް ދިފާޢު ކުރެވިދާނެއެވެ.

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު އެހެން މީހަކާ ހިއްސާނުކުރެވުން

(ނ) މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ ލިބެން ބައްދުވާ މީހާ ކުރާ އަމަލު ހިނގާއިރު އެހާއަރުން ހަމައެކަނި އޭނާއާ ގުޅޭގޮތުން ކަމަށްޓަކައި، އެހެން މީހަކަށް އެ ދިފާޢުގެ ފައިދާއެއް ނުލިބޭނެއެވެ.

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު ބޭނުންކުރެވިދާނީ ފަދަ ހާލަތެއް އުފެންކުރުވުމަކީ އެ ދިފާޢު ނުލިބޭނެ ސަބަބަކަށް ނުވުން

(ރ) މި ބާބުގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނީ ފަދަ ހާލަތެއް މީހަކު އަމިއްލައަށް އުފެންކުރުވުމަކީ އޭނާ ކުރި އަމަލާ ގުޅިގެން އެ ދިފާޢުގެ ބޭނުން ނުކުރެވޭނެ ސަބަބެއް ނުވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެ އަމަލަކުން، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން އޭނާ ޒިންމާ އުފުލަން ޖެހިދާނެއެވެ.

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނީ ފަދަ ހާލަތެއް ކުށުގެ ނިޔަތެއް އޮވެގެން އުފެންކުރުވުން

(ބ) (1) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތް ނަމަވެސް، އޭނާގެ އަމިއްލަ ދިފާޢުގައި ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ދިފާޢުގައި، މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް ބޭނުންކުރެވިދާނީ ފަދަ ހާލަތެއް، ކުށެއްކުރުމަށްޓަކައި، ކުށުގެ ނިޔަތެއް އޮވެގެން އުފެންކޮށްދީ ހިނދެއްގައި، އޭނާ އެކުރަނީ ކުށަކަށެވެ.

ދިފާޢު

(2) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އުފެންކުރުވުމުގެ ޒިންމާއަކާ ގުޅިގެން، އާންމު ކުށުގެ ދިފާޢުތަކުގެވެސް ބޭނުންކުރެވިދާނެއެވެ.

މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ އޮތް ކަމަށް ހީކުރުމަކީ ދިފާޢެއް ނޫން

(ޅ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހިނދު، މީހެއްގެ އަމަލަކީ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބޭނެ ކަމަށް އަމަލުކުރާ މީހަކު ހީކުރުމަކީ ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.

އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ކުރެވޭ ޢަމަލު އަދި އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ނުކޮށް ދޫކޮށްލެވޭ ޢަމަލު

އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ކުރެވޭ ޢަމަލު އަދި އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް ނުކޮށް ދޫކޮށްލެވޭ ޢަމަލު

51. މީހަކު ކުރި ކުށެއްގެ ޒިންމާ އެ މީހަކު އުފުލަންޖެހޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އެ މީހަކަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:

(ހ) އޭނާ ކުރި ޢަމަލަކީ، އެ ޢަމަލުކުރުމަށް އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނުވަތަ އަމިއްލަ ވިސްނުމުގައި ކަނޑައަޅައިގެން ކުރި ޢަމަލަކަށް ނުވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) އޭނާ ނުކޮށް ދޫކޮށްލި ކަމަކީ، ސިކުނޑީގެ ގޮތުން ނުވަތަ މާއްދީ ގޮތުން އޭނާ ކުރުމަށް ނުކުޅެދިގެންވާ ކަމަކަށްވުން، ނުވަތަ ދޫކޮށްލުމީ ޢަމަލު ކުރުމަށް އޭނާއަށް ބާރުލިބޭ ގޮތުން އޭނާގެ ހިތައިން އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އުނދަގޫނުވާ ކަމެއްކަމުގައި ނުވުން.

ބުއްދިއަށް އުނިކަން ލިބިގެންވުން

ބުއްދިއަށް އުނިކަން ލިބިގެންވުން

52. (ހ) ކުށްކުރާމީހާގެ ސިކުނޑިއަށް، ކުށްކުރި ހިނދުގައި ލިބިފައި ހުރި ގެއްލުމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޖެހިފައި ހުރި ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އެ ވަގުތު ނުކުޅެދިގެންވާ މީހާއަކީ އޭނާ ކުރި ކުށަކަށް މަޢާފުލިބިގެންވާ މީހެކެވެ:

(1) ކުރުމުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުރުމުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ނުރައްކާތެރިކަން ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުރުމުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި ޢަމަލު ހުއްޓުވުމަށް ބާރެއް ހިންގުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން.

އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ދެކޮޅު [illegible] އެކަހެރި ކުރެވިގެންވުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ސިކުނޑިއަށް ޖެހިފައިވާ ބައްޔެއް ނުވަތަ ނުކުޅެދުމެއްކަމުގައި ބެލެވޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، ހަމައެކަނި ތަކުރާރުކޮށް ކުށްކުރާ ކުށްވެރިންނާއި، އާންމު އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ދެކޮޅު ޢަމަލުތަކެއް ހިންގާ މީހުންކަމުގައި ބެލެވޭ މީހުންގެ ހިތައިން އެކަހެރި ހަމަވާ ސިކުނޑީގެ ބަލިތަކުގައި ހިމެނިގެންނުވާނެއެވެ.

ކުށުން ބަރީއަކޮށް ދޫކުރެވޭ މީހުންގެ ސިއްޙީ ޙާލަތު ކަށަވަރުކުރުން

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށުން ބަރީއަކުރެވި ދޫކުރެވޭ މީހަކީ ނަފުސާނީ ބަލިތަކުގެ މަރުކަޒެއްގައި ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި، ބަހައްޓަންޖެހޭ މީހެއްކަން ކަށަވަރުކުރުމަށްޓަކައި ސިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ [illegible] ބެލުމަށްޓަކައި، [illegible] [illegible]. އެފަދަ ތަނަކަށް ހުށަހަޅައި، ސިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ [illegible] 60 ދުވަހުގެ ދިގުމުއްދަތެއް ކަނޑައެޅެންވާނެއެވެ. އެ މުއްދަތުގައި [illegible] ސިއްޙީ ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] 60 ދުވަސް މި ދާ މުއްދަތުގެ ތެރެއިން، ކުރު މުއްދަތަކަށެވެ.

ތަސައްވުރުނުފުދުން

ތަސައްވުރުނުފުދުމުން މަޢާފުލިބިގެންވުން

53. (ހ) ކުށްކުރި މީހާއަކީ، ކުށްކުރި ހިނދުގައި އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ބާވަތެއްގައި ހުރި މީހެއްކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާގެ ކުށަކީ މަޢާފުލިބިގެންވާ ކުށެކެވެ.

(1) ބޮޑުމީހަކަށް ލިބިގެންވާ ތަސައްވުރުކުރުމުގެ ޤާބިލުކަން ލިބިފައިވާ މީހަކަށް ނުވުމާއި، އަދި

(2) އެ ޤާބިލުކަން ނުވުމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވުން:

(i) ކުރެވޭ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ކުރެވޭ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ޢަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ކުރެވޭ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި ޢަމަލު ހުއްޓުވަންޖެހޭކަމާއި، ބާރުން ހިންގުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން.

ތަސައްވުރުފުދުނުކަމަށް ބެލުން

(ށ) (1) ކުށްކުރި ހިނދު، 15 އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިނުވާ ކުއްޖަކީ، މަޢާފު ލިބިދޭ ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުއްޖެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(2) މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުގެ ދަށުން، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ކުށްކުރިއިރު 18 އަހަރު ފުރިހަމަނުވާ ކުއްޖަކީ، މަޢާފު ލިބިދޭ ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުއްޖެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(3) ކުށް ކުރި މީހާ އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުކުރާހާ ހިނދަކު، ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 އަހަރު ފުރިހަމަވެފައިވާ މީހަކުނަމަ، އެމީހަކު ބެލެވޭނީ ބޮޑު މީހާ އެއްފަދައިން ތަސައްވުރު ފުދިފައިވާ މީހެއް ކަމުގައެވެ.

އިސްތިސްނާ (ނ) ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 އަހަރު ފުރިހަމަވުމާ ކުރިންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބިދޭ ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުރިން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކަށް ކުއްޖާ ޖަވާބުދާރީވާނެއެވެ. އަދި މިފަދަ ކުށަކަށް ކުއްޖަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބު ތަންފީޛުކުރާނީ، އެކުއްޖާގެ އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރިހަމަވުމަށްފަހުގައެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އިން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

އިސްތިސްނާ (ނ) ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވުމާ ކުރިންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބިދޭ ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުރިން، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކާއި ޤިޞާޞްގެ ކުށްތަކަށް ކުއްޖާ ޖަވާބުދާރީވާނެއެވެ. މިފަދަ ކުށަކަށް ކުއްޖަކަށް އަދަބު ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބު ތަންފީޛުކުރާނީ، އެ ކުއްޖާގެ އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިހަމަވުމަށްފަހުގައެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތައް ކުޑަކުދިންނަށް ޚާއްޞަކުރެވިފައިވާ ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން ހިންގުން (ށ) ކުށްކުރި ހިނދުގައި 18 އަހަރު ފުރިހަމަވުމާ ކުޑަކުދިންގެ ތެރެއިން، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ނ) ގެ ދަށުން މަޢާފު ލިބިދޭ ދިފާޢުގެ ފައިދާ ލިބިގެންވާ ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތަކަށް ހުރިހާ ޝަރުޢީ މަރުޙަލާތަކެއް ކުރިއަށް ގެންދަން ޖެހޭނީ އަދުލުގެ އާންމު ނިޒާމުން ބޭރުން ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަތައް ބަލާ ޚާއްޞަ ނިޒާމުގެ ދަށުންނެވެ.

ޢަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން

ޢަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން 54. (ހ) ޢަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވެފައި ހުރުމުގެ ސަބަބުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް ކުށްކުރި ހިނދުގައި ނުކުޅެދިގެންވާ މީހާއަކީ، އޭނާ ކުރި ކުށުން މަޢާފު ލިބިގެންވާ މީހެކެވެ:

(1) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލޭ ޢަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލޭ ޢަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލޭ ހިނގި ޢަމަލު ޤާނޫނުގެ ޝަރުޠުތަކާ ބާރު ހިނގުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން.

އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫން ގޮތަކަށް މަސްތުވުން

(ނ) އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ނޫންގޮތަކަށް މަސްތުވުންކަމުގައި ބެލޭނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައެވެ:

(1) އެކަން ކުރިމަތިވީ އޭނާއަށް އެނގުމަކާނުލައި، އޭނާގެ ހަރަކާތްތަކުގެ ތަޙުރީރު ވާސިލުކުރި އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) މަސްތުވުމުގެ އެއްޗެއްގެ ނިސްބަތަށް ބަލާއިރު، އެއީ އެ ކުރުމަށް މަސްތުވާ އެއްޗެއް ކަމާއި، އޭނާއަށް އެނގިހުރި ކުރުވައިގެން މަސްތުވުމުގެ މިންވަރަށް ވުރެ ބޮޑަށް މަސްތުވެއްޖެނަމަ، ދާއިރާގައި ޝަރީޢަތުގެ ކަމަކަށް ކަމަށް ކުރަން ޖެހުނު އެކަން އަޅުގަނޑު ވެރިކަމެއް ނުވަނިސް ޙާލަތުގައި، އަދި އެކަން ޝާރާ ދެމިގެންނުވާ އެކަށީގެންވާ ޖެހިގެން ނުވުން.

ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެންފޯރުކޮށްދޭ ނުފޫޒު

ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެންފޯރުކޮށްދޭ ނުފޫޒު

55. (ހ) ކުށުކުރި ވަގުތު އެ ކުށް ކުރީ އަންނަނިވި ބާވަތްތަކެއްގައިކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށުކުރި މީހާ ކުރި ކުށަކުން އޭނާ މަޢާފުދިނެވޭނެއެވެ:

(1) ކުށުގެ އަމަލު ކުރުމަށް އޭނާއަށް މަޖުބޫރުކުރެވިގެންވުން؛

(2) އެގޮތުން މަޖުބޫރުކުރުވި، ކުށުގެ އަމަލު ކުރުމަށް ދެކޮޅުހަދައިފިނަމަ، އޭނާއަށް ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވާނޭކަމުގެ ބިރު ދައްކައިގެން ކަމުގައި ވުމާއި، އެކަށީގެންވާ ހަކަތަރާތަކާއެކު ވިސްނާ އެކަން ޙިމާޔަތް އެ ބާރުގަނޑުގައި، އެ ގެއްލުމުގެ ބިރު ކުރިމަތިވިނަމަ، އާންމުކޮށް އެ ކުށުގެ އަމަލު ކުރާނެ ކަމުގައިވުން.

މި ދިފާޢު ބޭނުންކުރެވޭ ހުދޫދު

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރެވިގެންވާ ދިފާޢަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ދަރަޖަ އުފުލިގެންވާ ހިނދު ބޭނުންކުރެވޭނެ ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.

ހަޤީޤަތާ ހުރިކަން އޮޅުން

ހަޤީޤަތާ ހުރިކަން އޮޅުން

56. (ހ) ކުށުކުރި މީހާ، ކުށުކުރި ހިނދުގައި ހުރީ އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ބާވަތެއްގައިކަމުގައި ވާނަމަ، އޭނާ އެ ކުރި ކުށަކުން މަޢާފުދިނެވޭނެއެވެ:

(1) ބައްލަވާގެ ސަލާމަތުން މަޢާފުދިނުމުގެ ދިފާޢު އުފުލިގެން ދިފާޢުކުރަން، މަޢާފު ދިނުމުގެ ދިފާޢު ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިބާބުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައި ނެތް ނުވަތަ ކަނޑައެޅިގެން ދޫކޮށްލައިފައިވާ ނެތް ބާވަތެއް މިއީ ކަމުން، ތަޞްދީޤުކޮށް ހަދައިގެން ކަނޑަޅުއްވާފައިވާ އޮތް ބައްޓަން ނުވަތަ ހުރިކަމުގެ އިތުރުގައި ހުރިހާކަމެއްވެސް؛ އަދި

(2) އެ އުނިކަން ނުވަތަ ބަލި އެހެން ހުރުމުގެ ސަބަބުން އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވުން؛

(i) ކުށުގެ އަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ އަމަލުގެ ބާވަތާއި ނަތީޖާ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ކުށުގެ އަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ އަމަލުގެ ނުރަނގަޅުކަން ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ކުށުގެ އަމަލުގެ ގޮތުގައި އޭނާ ހިންގި އަމަލު ހުއްޓުމަށްޓަކައި ބާރެއް ހިންގުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން.

އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ދެކޮޅު ސުލޫކުތައް އުނިކަމަކަށް ނުބެލެވޭނެކަން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ކަނޑައަޅުއްވާފައިވާ ބަލި ނުވަތަ ނުކުޅެދުންތެރިކަމުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، ހަމައެކަނި ތަކުރާރުކޮށް ކުށްކުރާ ކުށްވެރިންނާއި، އާންމު އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ދެކޮޅު އަމަލުތައް ހިންގާ މީހުންކަމުގައި ބެލެވޭ މީހުންގެ ތެރެއިން ފެންނަ ސިފަކުރެވޭ ބާވަތްތަކެއް ހިމެނިގެންނުވެއެވެ.

އުނިގެންނުވާ ކަންތައްތަކާއި ކުށުގެ މައްސަލަ ފާސްކުރުވާ ކަންތައްތައް

ލިބިގެންވާ ފައިދާގެ ސަބަބުން ކަމެއް އެނގިގެންނުވުން

57. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ކުށެއް ކުރުން، އެ ކުށަކީ މީހަކު މަޢާފުދިނުމެއްވެއެވެ:

(1) ކުށްކުރުމުގައި ބޭނުން އަމަލު ހިންގުމުގެ ކުރިން އެ ކުށް ކަމަށްޓަކައިވާ ފައިދާ އޭނާއަށް އެނގިފައި ނުވުމާއި، އަދި އެ ފައިދާ ސާބިތުކުރުވިފައިވާ ފައިދާއަކަށް ނުވުން ނުވަތަ އޭނާއަށް އެ ވިސްނުން ލިބިގެން ނުވަތަ ފެންނާން ގޮތުން އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ހަމަޖެހިފައިވާ ފައިދާއަކަށް ނުވުން.

(2) އަދި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ގައިވާ ކަންކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުގައި އޭނާގެ އެ އަމަލަކީ ފައިދާގައި މަނާވެގެންވާ އަމަލެއްކަން އޭނާއަށް އެނގިފައިނުވުން.

ފައިދާ އޮތް ގޮތް ނޫން ގޮތަކަށް ރަސްމީ ގޮތުން ހާމަކުރެވޭ ބަޔާނެއްގެ މައްސަލަ ބަދަލުވުން

(ށ) ކުށް ކުރިމާ، އެ ކުށް ކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން، އޭނާއަށް މަޢާފުދިނުމެއްވެއެވެ:

(1) އޭނާ ކުރި ޢަމަލު އޭނާ ކުރީ ޤާނޫނުގައި ކަމެއްއޮތް ގޮތަށްކަމުގައި އަންނަނިވި ވަސީލަތްތަކުން ވަސީލަތެއްގައި، ރަސްމީ ގޮތުން ހާމަކޮށްފައިވާ ބަޔާންތަކެއްގެ މައްޗަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ބަރޯސާވެފައިވާ ކަމުގައި ވުމާއި، އެ ޢަމަލު ކުރުމުގެ ވަރުގެ ތާރީޚެއްގައި، އެ ބަޔާނުގައި [illegible] [illegible]، [illegible] ނުވަތަ ކުށް ހަމަކުރުމެއްކަމުގައި ކަނޑައެޅިގެންދިޔައިން:

(i) ޤާނޫނަކުން؛

(ii) ޝަރުޢީ ނިންމުމަކުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ ލަފާއަކުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ ނިޔާއަކުން، ނުވަތަ ޝަރުޢީ އުސޫލަކުން؛

(iii) އިދާރީ އަމުރަކުން، ނުވަތަ ދެވިފައިވާ ހުއްދައަކުން؛ ނުވަތަ

(iv) ކުށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނު ތަރުޖަމާކުރުމާއި، ހިންގުމާއި، ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރު ޤާނޫނީ ހައިސިއްޔަތުން ލިބިގެންވާ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ރަސްމީ ތަރުޖަމާއަކުން؛ އަދި

(2) އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އެ ކުށްކުރި ވަގުތުގައި އޭނާ އެ ކުރި ޢަމަލަކީ ޤާނޫނުގައި މަނާވެގެންވާ ޢަމަލެއްކަން އޭނާއަށް އެނގިފައިނުވުން.

އެކަށީގެންވާ [illegible] ޢަމަލުކުރުމުގައި [illegible] ޤާނޫނު [illegible]

(ނ) ކުށުގެ ޢަމަލުތަކުގައި [illegible] ޢަމަލު ހިނގި ވަގުތު އޭނާ އެ ޢަމަލު ކުރީ އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކާއި [illegible] އޭނާ އެ ކުރި ކުށަށް އޭނާއަށް [illegible].

(1) [illegible]:

(i) އޭނާގެ ޢަމަލުގެ މައްޗަށް އެ ކުށުގެ ދާއިރާ ހިނގާނެ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި [illegible] ހުރި ހުރިހާ ފިޔަވަޅެއް [illegible] ކަމުގައި [illegible]؛ އަދި

(ii) އޭނާގެ ޢަމަލަކީ ކުށެއް [illegible]، އަދި [illegible]؛ އަދި

(2) އެކަމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން އެ ކުށް އޭނާ ކުރިއިރު އޭރު ޤާނޫނުގައި މަނާވެގެންވާ ޢަމަލެއްކަމުގައި އޭނާއަށް އެނގިފައިނުވުން.

ހެކީގެ މިންގަނޑު

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ލިބިދޭ ދިފާޢު ލިބިގެންވާކަން ސާބިތުކޮށްދޭންޖެހޭނީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުންނެވެ. އަދި އެގޮތުން އެކަން ސާބިތުކޮށްދޭން ޖެހޭނީ ސާފު އަދި ޘަބުތުކުރެވޭފަދަ ހެކީގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ.

ހުއްދަ ދިފާޢުއް ލިބިގެންވާކަމަށް ކުށްވެރިއެއްގެ ޘަބުތުކުރުން

ހުއްދަ ދިފާޢުއް ލިބިގެންވާކަމަށް ކުށްވެރިއެއްގެ ޘަބުތުކުރުން

58. ކުށްކުރި މީހާ އެ ކުށް ކުރީ އަންނަނިވި ޙާލަތުގައި ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ކުރި ކުށަށް އޭނާއަށް މަޢާފުލިބިގެންވެއެވެ:

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ މާއްދާގައި ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢުތަކުގެ ތެރެއިން ދިފާޢަކަށް އޭނާ އަމަލުކުރި ޙާލަތު، ފާޅުކަމުގައި އޭނާއަށް ޘަބުތުކުރެވިގެންވުމާއި؛ އަދި

(ށ) އޭނާ ކުށްކުރީގެ ގޮތުގައި ހީކުރި ހީކުރުމަކީ:

(1) އޭނާގެ ޢިލްމާއެއް ނެތް ކަމެއްކަމަށް ވުމާއި؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާ ކުށްކުރީގެ ގޮތުގައި ހީކުރި ހީކުރުމަކީ އެ ކުރާ ގުޅިގެން ޤާނޫނާ ކުށުގެ ނިޔަތުގެ މިންގަނޑުން ބަލާއިރު:

(i) އޭނާގެ މައްޗަށް އުފުލިގެންވާ ކުށުގެ ނަތީޖާގެ ޙުކުމުގެ މިންގަނޑުން ކުށުގެ ނިޔަތް ކުޑަ އަމަލެއްކަމުގައި ވުމާއި؛ ނުވަތަ

(ii) ނަތީޖާގެ ޙުކުމެއް ކުޑައި ނުވާކަމަށް ވާނަމަ، ޤާނޫނުގެ ޙުކުމަށް ބަލާއިރުވެސް ނިސްބަތުން ކުޑަ އަމަލަކަށްވުން.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

59. (ހ) "މަޢާފު ލިބޭނެ ދިފާޢު" އަދި "މަޢާފު" އަށް ދޭންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

(ށ) "މަސްތުވުން" އަށް ދޭންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

(ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދޭންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

60 ވަނަ ބާބު

ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު

60 ވަނަ މާއްދާ ދަޢުވާ ކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް

61 ވަނަ މާއްދާ ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަޢުވާ ނުއުފުލައިފިނަމަ ފަހުން ދަޢުވާ ނުކުރެވުން

62 ވަނަ މާއްދާ ކުށްވެރިވާކަން ނުވަތަ ކުށްވެރިނުވާކަން ބަޔާންކުރުމުގައި، ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމުގައި ކުރެވޭ ބުރަވުން ބަލައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން

63 ވަނަ މާއްދާ ޑިޕްލޮމެޓިކް އިމިއުނިޓީ

64 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އެ ކުށަށް ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށްވުން

65 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން އެހެން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަލުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށްވުން

66 ވަނަ މާއްދާ ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ، އެކަމުގެ ބާރުނެތް ކޯޓެއްގައި ކަމަށްވުން، ނުވަތަ މަކަރުވެރި ގޮތުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބާރުނުވެގެން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ދަޢުވާގައި ކުރި ސާބިތުކުރި ކުރިން ބާޠިލުކަމުގައި ފަހުން ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާއަށް ހުރަހަކަށް ނުވުން.

67 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

JUSTICE
initiative

ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢާ ގުޅޭ ޢާންމު އުސޫލުތައް

މާނަކުރުން

60. (ހ) "ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު" ކަމަށް ބުނެވިގެން އެވަނީ، ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ދިފާޢަކަށް ނުވަތަ ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ކަންކަމުގައި، ދަޢުވާ އުފުލުމުގައި، ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމުގައި، ދަޢުވާ ހިންގުމުގައި، އަދި ބުރަވުން ކަނޑައެޅުމުގައި ހުރަހަކަށް ވާޞިލުވާކަމަށް މި ބާބުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ދިފާޢަކެވެ.

ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު ނެގި ހިފެހެއްޓުން

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، މިހެން ކުރާ ހުށަހަޅަން ބަޔަކުގެ ސަބަބުން އެނގޭތޯ ލިބިދޭ ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢާ ޤާނޫނު ހުށަހަޅާނީ ޝަރީޢަތް ފެށުމުގެ ކުރިން، އެދިފާޢަށް ނުހިފެހެއްޓިދާނެ ދިފާޢަކުކަމެވެ.

ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު ރިޢާޔަތްކުރެވުން

(ނ) ދަޢުވާކުރުމުގައި ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ ލިބުން ބައްޓަންވާ މިނާ ކުރުގެ އަދަދު ހިންގާއިރު ޝަރީޢަތް ހަމައަކަށް އިޖުރާއާތުން ކަމަށްބަލައި، އިޖުރާއާތުން މިހާރަކަށް އެ ދިފާޢުގެ ފައިދާ ނުލިބޭނެއެވެ.

ދައުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް
ވާނެ ދިފާޢެއް އޮތް
ކަމަށް [illegible]
ޤަބޫލުކުރެވިދާނެ ދިފާޢެއް
ނޫނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، މީހެއްގެ ބަދަލަކީ ދައުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވާނެ ދިފާޢެއް ކަމުގައި [illegible] އޭނާއަށް [illegible] ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.

ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުވާ ނުއުފުލައިފިނަމަ ފަހުން ދައުވާ ނުކުރެވުން

މުއްދަތު ކަނޑައެޅުން

61. (ހ) އަންނަނިވި މުއްދަތުތަކުގައި ނުއުފުލާ ދައުވާއަކީ އެ މުއްދަތު ފަހަނައަޅާ ދިޔުމުން، އުފުލިގެންވާނެ ދައުވާއެއް ނޫނެވެ:

(1) ޖިނާޔަތުގެ ބާވަތުގައި ހިމެނޭ ކުށްކުރުމުގައި، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން 8 އަހަރުދުވަސް؛ ނުވަތަ

(2) ޖުނަޙުގެ ބާވަތުގައި ހިމެނޭ ކުށްކުރުމުގައި، އެ ކުށް ކުރި ވަގުތުން ފެށިގެން 3 އަހަރުދުވަސް؛

~~ޙައްދުގެ ކުށްކުރަން~~
~~އިސްތިސްނާ ޙާލަތެއް~~
~~އަދުން~~

~~(3) ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތައް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 އަދި 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އިސްތިސްނާވާނެއެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

ޖިނާއީ ބޮޑެތި ކުށްކުރަން
އިސްތިސްނާ ޙާލަތެއް
އަދުން

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރު އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްތަކާއި، ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ 112 ވަނަ މާއްދާއާއި 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) އާއި، 130 ވަނަ މާއްދާއާއި، 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރާއި، 140 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރާއި، 141 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، 210 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގައި ހިމެނޭ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްތަކާއި، 220 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ކުށުގެ ތެރެއިން، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖަކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކާއި، 510 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކާއި، 611 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި، 620 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، 621 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށާއި، 710 ވަނަ މާއްދާގެ

(ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު، 721 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން އިސްތިސްނާވެގެންވެއެވެ.

ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް މުއްދަތު ހިނގަން ފެށުން

(ށ) ދަޢުވާ ކުރުމަށްއޮތް މުއްދަތު ގުނަން ފަށާނީ ކުށްކުރާ ދުވަހުގެ ފަހު ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ. ކުށެއް ކުރެވުނުކަމަށް ބެލޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުން ކުރެ ޙާލަތެއްގައެވެ:

(1) ކުށުގެ ޢުންޞުރުތަކުގެ ތެރެއިން ހުރިހާ ޢުންޞުރެއް ފުރިހަމަވެގެންދިޔުން؛ ނުވަތަ

(2) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރަމުން ދިޔަ ކުށުގެ އަމަލު ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން އެހީތެރިވެދެމުން ދިޔަ ކުށުގެ އަމަލު ހުއްޓުމަކަށް ގެނެވޭ ވަގުތުން ފެށިގެން.

ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް މުއްދަތު ހިނގުން ހުއްޓުމަކަށް އައުން

(ނ) ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ދައުލަތުން އުފުލުމާއެކު، އެ ކުށަކާ ގުޅިގެން، ދަޢުވާކުރުމަށް އޮތް މުއްދަތު ހިނގުން ހުއްޓުމަކަށް އަންނާނެއެވެ.

(ރ) ކުށެއްގެ ދަޢުވާ ފެށިއްޖެކަމުގައި ބަލާނީ އެ ކުށުގެ ދަޢުވާގެ ސިޓީ ޗިޓުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހަޅާ ތާރީޚުގައެވެ.

ކުށްވެރިވާކަން ނުވަތަ ކުށްވެރިނޫންކަން ބަޔާންކުރުމާއި، ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމާއި ކުރެވޭ ޙުކުމް ބަލައިގަތުމަށް ނުކުރެވިގެންވުން

ކުށްވެރިވާކަން ނުވަތަ ކުށްވެރިނޫންކަން ބަޔާންކުރުމާއި، ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމާއި ކުރެވޭ ޙުކުމް ބަލައިގަތުމަށް ނުކުރެވިގެންވުން

.62 (ހ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ ސިކުނޑީގެ ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަށް އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވާނަމަ، އޭނާއާ ދެކޮޅަށް ދަޢުވާގައި އޭނާ ކުށްވެރިވާ ކަމުގައި ނުވަތަ ކުށްވެރިނޫންކަމުގައި ބަޔާންކުރުމާއި، އެ ދަޢުވާ ބަލައިގަތުމަށް އޭނާއަށް އަންގައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ މައްސަލަ ޙުކުމެއްވެސް ކަޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ:

(1) އޭނާގެ މައްސަލަ ކުރެވޭ ދަޢުވާގެ ބާވަތާއި މަޤްޞަދު ވިސްނައިގަތުމަށް ނުކުޅެދިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާގެ ދިފާޢުގައި ވަކާލާތުކުރުމަށް އޭނާ ނުކުޅެދިގެންވުން.

ދަޢުވާއެއް ސުލްހަކުން
ދަޢުވާއިން ބައިއަކުދުވުން

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުކުމް ބާޠިލުކުރި ދުވަހުގެ މިހާރު ނަފުސާނީ ބަލިމަކުގެ މައްސަލައެއްގައި ނުވަތަ ސިފައިންގެ ދުވަސްތަކުގެ މައްސަލައެއްގައި، ބަރަހަނާގޮތުގައި މިފަދަ ކަރުދާހުގެ ކޮޕީއެއް ސިޓީ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަޔާންތައް ބަލައިގަތުމަށް، ހުށަހަޅައިގެން ބަލާނެއެވެ. އެފަދަ ބަޔާނެއް ހުށަހަޅައި، ސިޓީގޮތުން ބަޔާންކޮށް ބަޔާންތައް ބޭނުންކުރަނީ ކޮންމެ މުއްދަތަކު ދުވަހުގެ 60 ދުވަހުން ފަހު ނުލިބޭ މުއްދަތެއްގައި ފެންނަންވާނެއެވެ. އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ސިޓީ ގޮތުން ބަޔާންކޮށް ބަޔާންތައް ބޭނުންކުރަން ކޮންމެ ފަހުމަށް 60 ދުވަހާ މި ނޫން މުއްދަތުގެ ތެރެއިން، ކޯޓު މުއްދަތެއްކަމުގައެވެ.

ޕްރީޓްރަޔަލް އިޖްތިމާޢު

ޕްރީޓްރަޔަލް އިޖްތިމާޢު 63. ދަޢުވާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުމަށްފަހު، އިންސާފުވެރި ގޮތެއްގައި ދަޢުވާއާއި ގުޅޭ މައްސަލަތަކަށް ތަރުތީބުން ކުރަމުންދާ ޝަރީޢަތެއްގައި، ޢަދުލުވެރި ކަނޑައެޅުމެއް ކުރުމަށް ދަޢުވާގެ ފަރާތްތަކާއި ޝަރީޢަތް ބައްދަލުކުރުމުގެ ގޮތުން ޕްރީޓްރަޔަލް އިޖްތިމާޢެއް ބާއްވާން ހުއްދަ ލިބިގެންވެއެވެ. ކޯޓުން ހުއްދަ ދެވުނު ފަހުން ދަޢުވާގެ ފަރާތްތަކުން އަނެއްކާވެސް ހާޒިރުވުމަށް އަންގާނެއެވެ. ކޯޓު އެ ދަޢުވާގައި، ފަރާތްތަކުން ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ކުރިޔަށް ގެންދަންވީ ގޮތް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ:

(ހ) ފަރާތްތަކުން އެއްބަސްވެފައިވާ ކަންތައްތަކާއި ޙަޤީޤަތްތައް ޕްރީޓްރަޔަލް އިޖްތިމާޢުގައި ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. ނުވަތަ

(ށ) ފަރާތްތަކުން އެއްބަސްނުވާ ކަންތައްތަކާއި ޙަޤީޤަތްތައް ބަޔާންކުރުމަށް ދަޢުވާގެ ޝަރީޢަތް ކުރިޔަށް ގެންދިއުމަށް ވަކިވަކިން ކަނޑައަޅާ ބަޔާން ފޮނުވުން، ނުވަތަ ފަރާތްތަކުން އެއްބަސްނުވާ ކަންތައްތަކާއި ޙަޤީޤަތްތައް ޕްރީޓްރަޔަލް އިޖްތިމާޢުގައި ބަޔާންކޮށް ދިނުމަށް ފަރާތްތަކަށް ފުރުޞަތު ދިނުން.

ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ އެ ކުރިން ފެށުނު ދަޢުވާގެ ކުރީގައި ހުށަހެޅުން

ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާ އެ ކުރިން ފެށުނު ކުރީ ދަޢުވާގެ ކުރީގައި ހުށަހެޅުން 64. ހިނގައިދިޔަ ފަދަ ކަންތައްތަކެއްގެ ކަމުގައި މި ފަސްކުރުމުގެ ފަދަ މައްސަލައެއްގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާފައިވާނަމަ، ކުރިން ހުށަހެޅި ފަރާތުގެ ކަމުގައި ދަޢުވާ ހުށަހެޅި އެ މާއްދާގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅައިފިނަމަ އެފަދަ ކުރިން ހުށަހަޅާފައިވާ ދަޢުވާއާ ގުޅިގެން، އިންސާފުވެރި ގޮތުގެ މަތިން ކުރީގެ ހިނދަށްފަހުގައި، އެފަދަ ދަޢުވާއެއް އެ ކޯޓުގެ ކަމުގައި ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެ ދަޢުވާ ނިމިގެން ދިޔައީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ކުށުން ބަރީއަކުރެވިގެންކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ނ) އެ ދަޢުވާ ނިމިގެންދިޔައީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުކުރެވިގެންކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ރ) (1) އެ ދަޢުވާ ނިމިގެންދިޔައީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފަހިވާގޮތަށް އަދި ނިޔާއީ އަމުރެއް ނުވަތަ ނިޔާއެއްގެ ދަށުން ކުރުމުގައި ވެފައި، އެ އަމުރު ނުވަތަ ނިޔާ އުވާލެވިފައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވިފައި ނުވަތަ ދޫކޮށްލެވިފައިވާނަމަ؛ އަދި

(2) އޭނާގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރެވުނުކަމަށް، ހިނގައިދިޔަ ކަންކަމުން ސާބިތުވިޔަ ނުކުތުމަކާއި، ނުވަތަ ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންވެގެންވާ ޤާނޫނީ ނުކުތުމަކާއި ތަރުތީބުވެފައިވާ ފުރުޞަތު ގޮތުން.

(ބ) އެ ދަޢުވާ ހުށަހެޅިފައިވަނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައިކަމަށްވުން.

ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައި ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅުން

(ހ) މި މާއްދާގެ (ބ) އާއި މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި:

(1) ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައި ދަޢުވާއެއް ހުށަހެޅިފައިވާކަމަށް ވާނީ، އެ ދަޢުވާ ހުށަހެޅިފައިވަނީ ކުށުން ބަރީއަކުރުމުގައި ނިޔަތުގައި ގޮތެއްގައި، ފުރަތަމަ ހެކިވެރިޔާ ހެކިބަސް ދިނުމުގެ ކުރިން، ދަޢުވާ ދޫކޮށްލައިގެން ކަމުގައިވުން؛

(2) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ހުށަހެޅޭ ދަޢުވާއަކީ، ރަނގަޅުނޫން ގޮތެއްގައި ހުށަހެޅިފައިވާ ދަޢުވާއެއް ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ:

(i) ދަޢުވާ ހުށަހެޅިފައިވަނީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ރުހުމާ އެކުގައި ކުރުމުގައިވުން ނުވަތަ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމާ ދޫކޮށްލުމަށް އެދުމަށް ގޮވާލެވިފައިވާ ބައެއް އެނގި ދޫކޮށްލާފައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެގޮތަށް އެ ދަޢުވާ ހުށަހެޅުމަކީ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށްޓަކައި ބޭނުން ކުރުމަށްޓަކައި ކޮށްފައި ނުވުން:

(ހހ) ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ކުރުވުން ނޫނީ ކަމެއް ކުރުމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ށށ) ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމުގައި ޤާނޫނީ ގޮތުން އުނިކަމެއްކަމަށް ބެލޭ ކަމެއް ކުރިމަތިވެފައި، ނިޔާއެއް އިއްވިކަމުގައި ވިޔަސް، ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ބަލާ އެ ނިޔާ ބަދަލުކުރެވޭނެ ފުރުޞަތު އޮތުން؛ ނުވަތަ

(ނ) ކޯޓުގައި ނުވަތަ ކޯޓުން ބޭރުގައި ހިނގާ މަޝްވަރާތަކާ ދެކޮޅު ޖަމާޢަތްތަކެއްގެ ސަބަބުން، ދައުލަތަށް ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަކަށް އިންސާފުގެ ކުރިމަތީގައިއޮތް ހަމަހަމަ ބަޔަކަށް އުނިކަމެއް އަންނާނެ ގޮތަކަށް ފެނުމާ، އެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަކީ ކުށުވެފުން ނުކުތް ކަމެއް ކަމުގައިވުން.

ކުރިން އެހެން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަލުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށްވުން

ކުރިން އެހެން ކުށަކަށް ކޮށްފައިވާ ދަޢުވާ އަލުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށްވުން

65. ކުރިން ވަކި ކުށަކަށް ދަޢުވާކޮށް ކުށުވެރިވެ ވަނިކޮށް، އެ ދަޢުވާ ބިނާވެފައިވާ އަސާސީ ނުކުތާތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް ނުކުތާތަކެއްގެ މައްޗަށް، މި ޤާނޫނުގެ އެހެން މާއްދާއެއްގެ ދަށުން ދަޢުވާއެއް އުފުލުމަކީ، ކުރިން ކުށުވެރިވެފައިވާ ދަޢުވާގައި އަންނަނިވި ގޮތްތަކުން ކުރެ ގޮތެއް ދިމާވެފައިވާނަމަ، އެ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އޮތް ހުރަހެކެވެ:

(ހ) ކުރީގެ ދަޢުވާގައި، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ކުށުން ބަރީއަކޮށްފައިވާނަމަ ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އަދި ފަހުން ކުރަން އުޅޭ ދަޢުވާއަކީ، ކުރީގެ ދަޢުވާ ކުރި ވަގުތުގައި ހަމަ އެއް އަމަލެއްގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ހާދިސާގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް އެ ދަޢުވާއާ އެކުގައި ސާބިތުކުރެވިދާނެ ކުށެއް ކަމުގައިވުން. ނަމަވެސް އެއީ، ކޯޓުން އެ ކުށަށް ވަކި ދަޢުވާއެއް ކުރުމަށް ކަނޑައެޅިގެން އަމުރުކޮށްފައިނުވާނަމައެވެ؛ ނުވަތަ

(ށ) ފަހުން ދަޢުވާކުރަން އުޅޭ އަމަލުގެ މައްސަލަ ބިނާކޮށް، ކުރީގެ ދަޢުވާއިން އޭނާ ބަރީއަވެފައިވާނަމަ ނުވަތަ އެ ދަޢުވާ އޭނާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުން ހާލަތެއް ދިމާނުވާހާހިނދަކު، ކުރިން ކުރި ދަޢުވާ އޭގެ ފަހުން ކުރާ ދަޢުވާގެ ހުރަހަކަށް ވާނެއެވެ:

(1) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ކުރިން ސާބިތުވެފައިވާ ދަޢުވާއަކީ ނުވަތަ ސާބިތުނުވެގެން ދޫކޮށްލައިފައިވާ ދަޢުވާއަކީ ފަހުން އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރާ ދަޢުވާއާ އަޅައިބަލާއިރު ހުރިގެ ގޮތުގައި ތަފާތު ދެ ކަމެއް ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ދެ ދަޢުވާއަކަށް ވުމާއި، ކުރިން ދަޢުވާކުރެވުނު ކުށާއި ފަހުން ދަޢުވާކުރާ ކުށަކީ ތަފާތު ދެ ގެއްލުމެއް ކުރިމަތިވުމުން ސަލާމަތުކުރުމަށްޓަކައި އެއް ދެ މާއްދާއެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) ފުރަތަމަ ދަޢުވާ ފެށުނުއިރު ދެވަނަ ކުށް ފުރިހަމަވެފައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(ނ) (1) އެ ދަޢުވާ ނިމިގެންދިޔައީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފަހިވާ ގޮތަށް އަދި ނިޔާއާއި
އަމުރެއް ނުވަތަ ނިޔާއެއްގެ ދަށުންކަމުގައި ވެފައި، އެ އަމުރު ނުވަތަ ނިޔާ
އުކައިރިކުރެވިފައި ނުވަތަ ބަދަލުކުރެވިފައި ނުވަތަ ދުރުކޮށްލެވިފައި ނުވުން؛ އަދި

(2) އޭނާގެ މައްޗަށް އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރާކަމަށްވާނަމަ، ހިނގައިދިޔަ ކަންކަމުން
ސާބިތުވާ ނުކުތާއަކާ ނުވަތަ ކަނޑައެޅިގެން [illegible] ޤާނޫނީ ނުކުތާއަކާ
[illegible] [illegible]؛ ނުވަތަ

(ރ) އެ ދަޢުވާ ހުއްޓާލެވިފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
[illegible] ގޮތުގައިކަމުގައި ވުމާއި، ފަހުން ކުރަން ބޭނުންވާ ދަޢުވާއަކީ ފުރަތަމަ ދަޢުވާ
އެގޮތަށް [illegible] ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ސާބިތުކުރެވުމުން [illegible] [illegible]
ކުރެވޭ ދަޢުވާ [illegible].

ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ، އެކަމުގެ ބާރުނެތް ކޯޓެއްގައި ކަމަށްވުން، ނުވަތަ މަކަރުވެރި ގޮތުގައި ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބޭނުންވެގެން ކަމުގައިވުން، ނުވަތަ އެ ދަޢުވާގައި ކުށް ސާބިތުކޮށް ކުރި ބާޠިލުކަމުގައި ފަހުން ކަނޑައެޅިފައިވާނަމަ، ފަހުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއަކަށް ހުރަހަކަށް ނުވުން.

JUSTICE
initiative

ފަހުން ކުރެވޭ ދަޢުވާ ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ހުރަހަކަށް ނުވުން

66. އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ފަހުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 64 ވަނަ މާއްދާގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ދަޢުވާއެއްގެ
ސަބަބުން، ކުރިއަށް ނުގެންދެވޭނެ ދަޢުވާއެއްކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ހ) ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާ ކުރެވިފައިވަނީ އެ ކުށުގެ މައްސަލަ ނުވަތަ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ
މައްސަލަ އެ ކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞް ބޭރުގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ކުރިން ކުރެވުނު ދަޢުވާއަކީ ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރިމަތިކުރުވި ކަމެއްކަމުގައިވުމާއި،
ދަޢުވާކުރުމުގެ ބަދަލު ބާރު އޮތް ފަރާތަށް އެކަން އެނގިފައި ނުވުމާއި، އެކަން އޭނާ ކުރި
އޭނާގެ މައްސަލަ އަޑުއެހުމެއް ނިޔާއަކުން ސަލާމަތްވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ނ) ކުރީގެ ދަޢުވާގައި، އޭނާގެ މައްސަލަ ކުށް ސާބިތުކޮށް އިއްވާފައިވާ ނިޔާއަކީ، ފަހުގެ ޝަރުޢީ
މަޖިލީހުން ބާޠިލު ނިޔާއެއްކަމުގައި ކަނޑައެޅިފައިވުން.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 67. (ހ) "ރުކުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ދަޢުވާކުރުމަށް ހުރަހަކަށް ވެދާނެ ދިފާޢު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

70 ވަނަ ބާބު

ކުންފުނިތަކުގެ ޒިންމާއާއި އިންސާނުން ނޫން އެހެން ވަސީލަތްތަކުގެ ޒިންމާ

70 ވަނަ މާއްދާ ކުންފުނިތަކާއި ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޒިންމާ

71 ވަނަ މާއްދާ ކުންފުންޏަކާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކާ ގުޅުމެއް އޮތުމަކީ ފަރުދީ ޒިންމާ އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން

72 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ކުންފުނިތަކާއި ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޒިންމާ

ކުންފުނިތަކާއި ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ ޒިންމާ 70. (ހ) ކުށުގެ އަމަލަކާ ގުޅޭ ޒިންމާ، ކުންފުންޏަކަށް ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތަކަށް އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އުފުލަން ވާނެއެވެ:

(1) ކުށުގެ އަމަލު ހުއްދަކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ އެ ކަން ކުރުމަށް އެދިފައިވަނީ ނުވަތަ އެ ކަން ކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ އެ ކަން ކޮށްފައިވަނީ ޑިރެކްޓަރުންގެ ބޯޑުންކަމުގައިވެސް ނުވަތަ އޭނާގެ ވަޒީފާގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ޙަރަކާތްތެރިވުމުގައި ކުންފުނީގެ ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުން އިސްވެރިޔަކު ހިންގުންތެރިއަކު ކަމުގައިވެސް؛ ނުވަތަ

(2) (i) ކުށުގެ އަމަލު ކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުންފުނީގެ ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ އޭޖެންޓެއް ކަމުގައިވެސް:

(ހހ) ކުންފުނީގެ ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުން؛ އަދި

(ށށ) އޭނާގެ ވަޒީފާގެ ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކުރާ ޢަމަލުތަކުން ކުރުމުގައިވެސް؛ އަދި

(ii) އެ އޮފިސަރު ކުރި އެ ޢަމަލަކީ ކުންފުނިން ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ޖަމާޢަތުން ޖިނާއީ އުފެއްދުމަށްޓަކައި ޢަމަލުކުރުމުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ އޮފިސަރަކު ކުރި ޢަމަލުތަކަށް ކުންފުނި ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ޒިންމާވާންޖެހޭނެ ބާރުލިބިފައި، އެހެން ގޮތަކަށް ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވުން؛

(iii) އެ ކުރި ކުށް، ޤާނޫނުގައި ދަރަޖަކޮށްފައިވާ ޖިނާޔަތުގެ ކުށުގެ ތެރޭގައި ކުރުމުގައިވެސް، ނުވަތަ އެ ކުންފުނީގެ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ ޖަމާޢަތުގެ މުވައްޒަފުން ކުރި ކުރުން އެ ކުންފުނި ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީ ކުރެވިފައިވާ އެ ޖަމާޢަތް ޒިންމާވާންޖެހޭނެކަމުގެ ނިޔަތް އޮތްކަން އެ ކުށް ކުރިޔަށްދިޔައިރު ޤާނޫނުގައި ސާފުކޮށް ފެނިގެން އޮތުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން ފަދަ ގޮތަކަށް ކުރަންޖެހޭކަމަށް ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާރުދޭ ޢަމަލެއް ނުކުރުމަކީ ދުރުކުރުމުގެ މުއައްސަސާ ބަދަލުވެގެން ކުރަނީކަމުގައެވެ.

އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުއެޅުމުގެ ދިފާޢު

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުށާ ދަޢުވާއެއްގައި ދިފާޢަކަށް ހުށަހެޅޭނީ މުއައްސަސާ ބަދަލުގައި، ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ހިފުން ޢަމަލުގެ މުއައްސަސާ ބަލަހައްޓާ ޖިނާއީ އެކު ހިންގުމާބެހޭ، އެ ކުށް ހިނގުމުން ދުރުކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅު އަޅާފައިވާކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ވާނީ، އޭގެ އެ ކުށުގެ ޒިންމާ އުފުލުމަށް ބޭނުންވާ ދިފާޢު. އެހެންނަމަވެސް އެއީ ޤާނޫނީ ބާރުލިބިފައި ތެރޭގައި އެ ޢަމަލު ނިސްބަތްކުރެވޭކަމުގައި ވާނަމައެވެ:

(1) އެފަދަ ދިފާޢެއްގެ ފައިދާ ލިބި ދިނުމަކީ ކުށް ކުރެވުނީ ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދާ ތަޢާރުޟުވާ ކަމެއް ކުރުމުގައިވެސް؛

(2) ކުށް ކަނޑައެޅި ޤާނޫނުގައި އެ ކުށާ ގުޅިގެން، ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތުން ލާޒިމު ނުކުރުން.

މާނަކުރުން

(ނ) (1) "ކުންފުނި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ހިއްސާ އޮންނަކަމުން ވިޔަސް ކުންފުނިތަކާއި ހިއްސާ އޮންނަކަމުން ނުވިޔަސް ކުންފުނިތަކުގެ ތެރެއިން ކުންފުނި އުފެއްދުމަށް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަކޮށްފައިވާ ކުންފުނިތަކަށެވެ.

(2) "ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ކޮށްފައިވާ ޖަމާޢަތެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ ޓްރަސްޓާއި، ޕާރޓްނަރޝިޕާއި، ސަރުކާރާއި، ސަރުކާރުގެ އެކިއެކި އިދާރާތަކާއި، އިޤްތިޞާދީ މަސްލަހަތުތަކާއި، އެއް ބައެއްގެ ގޮތުގައި، އެކަކު ހަނާކާ ބައިވެރިވެގެން އުޅޭ ގޮތުގައި، ހަރަކާތްތެރިވާ ދެ މީހުން ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ބަޔަކަށެވެ.

(3) "އިސް ހިންގުންތެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކުންފުނީގެ ސިޔާސަތު ކަނޑައެޅުމުގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ އާދައިގެ މުވައްޒަފުން ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ ވެރި މަގާމުގައި ކުންފުންޏެއްގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޖަމާޢަތެއްގައި ހުންނަ އޮފިސަރަކަށެވެ. ނުވަތަ އޭޖެންޓަކަށެވެ.

(4) "އޭޖެންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކޮންމެ ޑިރެކްޓަރަކާއި އޮފިސަރަކާއި މުވައްޒަފަކާއި އެ ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީ ވެފައިވާ ޖަމާޢަތެއްގެ ފަރާތުން އެއްވެސް ހައިސިއްޔަތަކުން ބަދަލުގައި ކުރުން ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

ކުންފުންޏާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކާ ގުޅުމެއް އޮތުމަކީ ފަރުދީ ޒިންމާ އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން

ކުންފުންޏާ ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކާ ގުޅުމެއް އޮތުމަކީ ފަރުދީ ޒިންމާ އުފުލުމަށް އޮތް ހުރަހަކަށް ނުވުން

71. (ހ) ކުންފުންޏެއްގެ ނަމުގައި ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޖަމާޢަތެއްގެ ނަމުގައި ހިނގާ ކުށް ނުވަތަ ކުރުވާ ކުށުގެ ހަމަހަމަ، އޭނާގެ އަމިއްލަ ފަރުދީ ހައިސިއްޔަތުން ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭނެ ހަމަކަށެވެ.

(ށ) ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ ޖަމާޢަތަކުން ކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ޒިންމާ އުފުލުން ޒިންމާވާ ފަރާތަކަށްވުރެ، އޭގެ ކުރިއަށް ހުރި ދެމެހެއްޓުން ގޮސްފައި ކަނޑައަޅާ އަދަބު ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އޭގެ އެ ކުންފުންޏަން ނުވަތަ އެ ޖަމާޢަތަށް އެހެން އަދަބެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ވެސް ވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

72. (ހ) "އޭޖެންޓް" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ކުންފުނި" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "އިސް ހިންގުންތެރިޔާ" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ކުންފުނީގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

80 ވަނަ ބާބު

ފުރިހަމަނުވާ ކުށް

80 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުން

81 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން

82 ވަނަ މާއްދާ ކުށްކުރުމަށް ރޭވުން

83 ވަނަ މާއްދާ ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވި މީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވުން ނެތުން ދިފާޢަކަށް ނުވުން

84 ވަނަ މާއްދާ ކުށް އޭނާގެ މައްޗަށް ހިންގުން މީހާއަށް ލިބިދެވޭ ދިފާޢު

85 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލުމާއި، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގިޔަނުދިނުމުން ލިބިދޭ ދިފާޢު

86 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުމާއި، ކުށެއް ކުރަން އުޅުމާއި، ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުން ދަރަޖަކުރުން

87 ވަނަ މާއްދާ ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް އަތުގައި ހުރުން

88 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ކުށެއް ކުރަން އުޅުން

ކުށެއް ކުރަން އުޅުން 80. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކު ކުރާ އަމަލަކީ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމުގެ އަމަލެކެވެ:

(1) ކުށެއް ކުރުމަށްޓަކައި ކުށުގެ ނިޔަތް އޮތުން؛

(2) ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިކަން ރަމްޒުކޮށްދޭފަދަ އަމަލެއް ޤަސްދުގައި ކުރުން؛ އަދި އެ އަމަލު ކުރީ ކުށްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޙާލަތު ދެމިއޮތްކަމުގައި ޤަބޫލުކޮށްގެން ކަމުގައިވުން.

އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އަޅައިފިކަން ރަމްޒުކޮށްދޭ އަމަލު (ށ) (1) ކުށުގެ އަމަލެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ފަދައިން މީހަކު އަޅައިފިކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް އޮތް އޭނާގެ މަޤްޞަދު އެއަމަލުން ސާފުކޮށް ދަލީލުކޮށްދޭ ނަމައެވެ.

JUSTICE
Initiative

ކުށެއްގެ އަމަލެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އެޅިކަމުގައި ބެލިދާނެ އަމަލު (2) ކުށުގެ އަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް އޮތް އޭނާގެ މަޤްޞަދު އެއަމަލުން ސާފުކޮށް ދަލީލުކޮށްދޭނަމަ، އަންނަނިވި އަމަލުތަކަކީ، ކުށެއްގެ އަމަލެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅެއް އެޅިކަމުގައި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ބެލިދާނެ އަމަލުތަކެވެ:

(i) އެ މީހެއްގެ މަޤްޞަދަކީ ކުށުގެ އަމަލު ހިންގާ މީހާއަށް އިންތިޒާރުކުރުމާއި، އޭނާ ހޯދުމާއި އޭނާގެ ފަހަތުން ދިއުން؛

(ii) އެ މީހެއްގެ މަޤްޞަދަކީ ކުށުގެ އަމަލު ހިންގާ މީހާ، އެ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ތަނަކަށް ގެންދިއުމަށް ގެންބުން ނުވަތަ ގެންބުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(iii) ކުށްކުރަން ބޭނުންވާ ތަން އެ ކަމަށް އެކަށީގެންވާތޯ ބަލައި އެ ތަނުގެ މައުލޫމާތު ހޯދުން؛

(iv) ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ތަކެތި އިމާރާތެއް ނުވަތަ އުޅަނދެއް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ބަންދުކޮށްފައިވާ އެ ތަނަކަށް ހުއްދަނުލިބި ވަދުން؛

(v) ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު އަތުގައި ބެހެއްޓުމާއި، އެ ސާމާނަކީ އެ ކުށުގެ މަޤްޞަދު ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ޚާއްސަކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އެއްޗެއްސަކަށްވުމާއި އެއިން އެ ހާލަތުގައި ހުއްދަ ބޭނުމެއް ނުކުރެވޭނެ އެއްޗެއްސަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(vi) ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ސާމާނު އަތުގައި ބެހެއްޓުމާއި، ހޯދުމާއި، އެއާ އެއްގޮތް އެއްޗެހި ހޯދުމާއި އަދި އެއްޗެހި ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ތަނުގައި ނުވަތަ އެ ތަނާ ކައިރި ހިސާބެއްގައި ބެހެއްޓުމާއި، އެގޮތަށް އެ ސާމާނު ބެހެއްޓުމަކީ އެ ހާލަތުގައި އޭނާގެ ހުއްދަ ބޭނުމެއް ހިފޭނެ ކަމެއްކަމަށް ނުވުން.

ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

81. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެހެން މީހަކު ޢަމްދާ ކުށެއް އެދިއްޖެކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:

(1) މީހަކު އެ ޢަމަލު ކުރަނީ:

(i) ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ކުށުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން ކަމުގައިވުން؛

(ii) އެ ކުށް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމުގެގޮތުން ނުވަތަ ފަސޭހަކުރުމުގެ ގޮތުންކަމުގައިވުން.

(2) އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ކުރިކަމުގައި ބެލެވޭނީ ކަމެއް ކުރުމަށް، އެހެން މީހަކަށް އަމުރުކުރުން، ހިތްވަރު ދިނުން، ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުން އެ ކަމަށް އެދުން:

(i) ކުށުގެ ޢަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ ޢަމަލެއްކަމުގައިވުން ނުވަތަ ކުށްކުރަން އުޅުމުގެ ޢަމަލެއްގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭނެ ޢަމަލެއްކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ކުށްކުރުމުގައި ނުވަތަ ކުށްކުރަން އުޅުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކަށް ނުވަތަ އެ ކަމުގައި ބައިވެރިވެއްޖެކަމަށް ބެލެވޭނެ ފަދަ ޢަމަލެއް ކަމުގައިވުން.

ކަނޑައެޅިގެން ނުފޮނުވުނުކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރުމަށް ސާފު ބަހުން މީހެއް ގޮތުން އެދުމަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކަންތައްތަކުން ޙާޞިލު ކަމެއް ނޫނެވެ. މީހެއްގެ ޢަމަލުން އެކަން އަންގާއަށް އަންގައިދިނި ނަމަވެސް އެ ފުދޭނެއެވެ.

ކުށް ކުރުމަށް ގޮވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 82. (ހ) މީހަކާ އެކު ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ ބަޔަކާ އެކު އަންނަނިވި އަމަލުތަކެއް ކުރާ މީހާ، ކުށެއްކުރުމަށް ގޮވި ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ:

(1) އެ އަމަލު އެކުރަނީ:

(i) ކުށެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތް އޮވެގެން ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(ii) އެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލު ކުރުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެކަން ފަސޭހަކުރުމަށްޓަކައި ކަމުގައިވުން.

(2) ކުށުގެ އަމަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ އަމަލު ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމަށް އެހެން މީހަކާ އެކު ނުވަތަ ބަޔަކާ އެކު އެއްބަސްވުން.

(3) އެ މީހުންގެ ތެރެއިން ކޮންމެވެސް އެކަކު އެގޮވި ގޮވުމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ކުރަންޖެހޭ އަމަލެއް ކުރުން.

ކުށެއް ކުރަން ގޮވުމުގެ މަޤްޞަދު (ށ) ކުށެއްކުރުމަށް ގޮވުމުގެ މަޤްޞަދު ކަމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ:

(1) ކުށްކުރަން ގޮވުމުގެ ސަބަބުން ހިތްވަރު ދިން ނުވަތަ މަޖުބޫރުކޮށްދިން ކުށް ކުރުން؛

(2) ކުށްކުރި ތަނުން ފިލުން؛

(3) ކުށްކޮށްގެން ލިބުނު ފައިދާ ބެހުން؛ އަދި

(4) ހެކިހުރުން ފިއްލަވައި، އެހެން ކޮންމެވެސް އަމަލެއް ކޮށްގެން، އެ ކުށް ކުރިކަން ފޮރުވުން ނުވަތަ އެ ކަމާ ގުޅިގެން އަދަބު އިންޞާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން.

ކުށެއް ކުރުމަށް ގޮވުމުގައި ބައިވެރިވާ މީހުން (ނ) މީހަކު ކުށެއް ކުރުމަށް ގޮވުމުގައި، އެހެން މީހަކު އެ ކަމަށް އެއްބަސްވެއްޖެކަމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ޤާނޫނީ ބެލެވިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ ގޮވުމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި އެހެން މީހަކާއެކު އެއްބަސްވާނޭކަމަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ޤާނޫނީ ބެލެވިއްޖެނަމަ، އެ މީހަކު ކޮޅުކަން އަދި އެއްގޮތަކުން ބަލާއިރު އެނގިފައި ނުވާނަމަވެސް، އެ މީހާ އެ ކަމަށް އެއްބަސްވީ ކަމުގައެވެ.

ކުށެއްކުރުމަށް ގޮވި ގޮވުމުގެ މުއްދަތު (ރ) ކުށެއް ކުރުމަށް ގޮވި ގޮވުމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުވުމާ ހަމައަށް ނުވަތަ އެ ގޮވުމާ އެއްބަސްވި އަމަލުކުރެވެންދެން ނުހުއްޓާ ހަމައަށް ނުވަތަ އެ ގޮވި ގޮވުން ދޫކޮށްލުމާ ހަމައަށް އެ ގޮވުން ދެމިއޮތްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ. މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުށެއް ކުރާ މީހާ ބެލެވޭނީ، އެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ ކުށް ގޮވި މީހުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މީހެއްކަމަށެވެ. އަދި އެއީ އޭނާ އެ ކަމުން އަމިއްލައަށް ތަނާޒުލު ނުވާހާ ހިނދަކުއެވެ.

ތަނާޒުލުވުން

(ބ) ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްފަހު މީހަކު އެ ކަމުން ތަނާޒުލުވެއްޖެ ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ކަންކަން އެ މީހަކު ކޮށްފިކަމުގައިވާނަމައެވެ:

(1) އެ ރޭވުމުގައި އޭނާއާއެކު ބައިވެރިވި މީހުންނަށް އެ ރޭވުން އޭނާ ދޫކޮށްލައިފިކަން އެންގުން؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ ރޭވުމެއް އޮތްކަން ފުލުހުން ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިދާރާތަކަށް އެންގުމާއި އެކަމުގައި އޭނާ ބައިވެރިވިކަންވެސް އެންގުން.

ދޫކޮށްލުން

(ޅ) މި ޤާނޫނުގެ 61 ވަނަ މާއްދާ "ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދައުވާ ނުއުފުލައިފިނަމަ ފަހުން ދައުވާ ނުކުރެވުން" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުއްދަތާ އެއްވަރުގެ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްފަހު އެ ރޭވި ރޭވުން ދޫކޮށްލިކަމުގައި ބެލެވޭނީ އެ ކުށް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވި މީހުންގެ ތެރެއިން އެއްވެސް މީހަކު އެ ރޭވި ރޭވުމުގެ މަޤްޞަދު ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި ލާޒިމުވެގެންވާ އެއްވެސް ޢަމަލެއްކޮށްފިކަމުގައި ނުބެލެވޭނަމައެވެ.

ތަނާޒުލުވުމާ ނުވަތަ ރޭވުމެއް ދޫކޮށްލުމާ ދިފާޢަކަށް ނުވުން

(ކ) މި ޤާނޫނުގެ 85 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލައި، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިނގައިނުދިނުމުން ލިބޭ ދިފާޢު" ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި، ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުމަށްފަހު އެ ކަމުން ތަނާޒުލުވުމަކީ ނުވަތަ އެކަން ދޫކޮށްލުމަކީ ދިފާޢަކަށް ނުވާނެއެވެ.

ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވި މީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވުން ހުއްޓުން ދިފާޢަކަށް ނުވުން

ރޭވުމުގައި ބައިވެރިވި މީހެއްގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރެވުން ހުއްޓުން ދިފާޢަކަށް ނުވުން

83. ދައުވާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތުން ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވި މީހަކު ނުވަތަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން މީހަކު، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ޙާލަތެއްގައި [illegible] ފަދައިން، މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް އެދުން" ގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުން" ގެ ދަށުން ކުރާ ދައުވާއެއްގައި ލިބިދޭނެ ދިފާޢެއް ނޫނެވެ.

(ހ) ދައުވާ އުފުލުމުގެ އިޚްތިޔާރު ލިބިގެންވާ މީހަކަށްވުން ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ދައުވާ އުފުލިފައިވާ ނުވަތަ އެ ކުށުގެ ދައުވާ ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކަށް ނުވުން؛

(ށ) އެ ކުށުގެ ދައުވާ، އުފުލި ދައުވާއިން ބަރީއަކުރެވިފައިވާ މީހަކަށްވުން؛

(ނ) އެހެން ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާ މީހެއްކަމުގައިވިޔަސް، ނުވަތަ އެ ކުށުގެ އެހެން ދަރަޖައެއް އެ މީހާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ރ) އޭނާއަކީ ޝަރީޢަތުގެ ބާރު ހިނގާ ހިސާބުން ބޭރުގައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.

ކުށް އޭނާގެ މައްޗަށް ހިނގުން މީހާއަށް ލިބިދޭ ދިފާޢު

ކުށް އޭނާގެ މައްޗަށް ހިނގުން މީހާއަށް ލިބިދޭ ދިފާޢު

84. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް އެދުން" ގެ ދަށުން ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުން" ގެ ދަށުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއެއްގައި، އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް އެގޮތަށް ފުރިހަމަވެއްޖެ، ދިފާޢެއް ކަމުގައި ބަލާނެއެވެ:

(ހ) ދަޢުވާ ކުރެވޭ މީހާއަކީ، އެ މީހަކު ދެކޮ ކުށް ކުރެވުނުމީހާ ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ކުށް މާނަކުރެވިފައިވާ ގޮތުން، ދަޢުވާ ކުރެވޭ މީހާގެ ކިބައިގައި އޮތް ކުށުގެ އަމަލަކީ، އޭނާގެ އިޚްތިޔާރުގައި ކުރުމަކުން ހިނގާނެ ގޮތަކަށް ނޫނީ ކުރެވިދާނެ ކުށެއް ނޫންކަމަށް ވުމާއެކު، އޭނާގެ އަމަލު ހިއްސާކުރުން ކުރެވިދާނެ ކުށެއް ނުވުން.

ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލައި، ކުށުގެ އަމަލު ހިނގަންނުދިނުމުން ލިބިދޭ ދިފާޢު

ކުށެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުމަށްފަހު އެކަން ދޫކޮށްލައި، ކުށުގެ އަމަލު ހިނގަންނުދިނުމުން ލިބިދޭ ދިފާޢު

85. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރަން އުޅުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއް ކުރުމަށް އެދުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުން" ގެ ދަށުން ކުރެވޭ ދަޢުވާއެއްގައި ދަޢުވާ ކުރެވޭ މީހާގެ ކިބައިގައި އޮތް ކުށުގެ މަޤްޞަދު މުޅިން ދޫކޮށްލައިފިކަމާއި އެކަން ދޫކޮށްލީ އޭނާގެ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައިކަން ރަނގަޅަށް ބަޔާންކޮށްފިކަމުގައި، ދަޢުވާ ކުރެވޭ މީހާ ކުށުގެ އަމަލު ހިނގުމުގެ ކުރިން ހުއްޓުވައިލައިފިކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭ ހިނދެއްގައި، އޭނާއަށް ދިފާޢެއް ލިބިގެންވެއެވެ.

އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ފުރިހަމައަށް ދޫކޮށްލާ ދޫކޮށްލުމަކަށްވުން

(ށ) ކުށެއްގެ މަސައްކަތް އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ދޫކޮށްލާ ދޫކޮށްލުމަކީ އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ފުރިހަމައަށް ދޫކޮށްލާ ދޫކޮށްލުމެއް ކަމުގައި ނުބެލޭނެއެވެ:

(1) އެކަން ދޫކޮށްލީ އަންނަނިވިފަދަ ސަބަބަކާ ހުރެ ބަދަލުވެގެން ކަމަށްވާނަމަ؛

(i) އެ ކުށް ކުރާ ކަމަށް އެހެންނަމަވެސް ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ އެއްޗެއް ހޯދުމަށް ހުރަސް އެޅިގެން، ނުވަތަ ކުށް ކުރުމުގެ ނަތީޖާ ހާސިލުނުވާނެ ކަމަށް ދެނެގަތުމުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ކަން ކުރުން އިތުރަށް އުނދަގޫވާ ފަދަ ބާވަތެއް ކުރިމަތިވެގެން ކަމުގައިވިޔަސް.

(2) އެކަން ދޫކޮށްލީ އަންނަނިވި ފަދަ ނިންމުމަކާ ގުޅިގެން ކަމުގައިވިޔަސް:

(i) އެ ކަން ކުރުން އެހެން ވަގުތަކަށް ފަސްކުރަން ނިންމުމަށް ފަހުގައިކަމުގައިވިޔަސް؛ ނުވަތަ

(ii) އެހެން މީހަކާ ގުޅި އެ ކަން ކުރުމަށް ނިންމުމަށް ފަހުގައިކަމުގައިވިޔަސް ނުވަތަ އެ ކަމުގެ މަޤްޞަދާ އެއްފަދަ އެހެންކަމަކަށް ބަދަލުކޮށް މަޤްޞަދު ޙާޞިލްކުރުމަށް ނިންމުމަށް ފަހުގައިކަމުގައިވިޔަސް.

ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންގަނޑު

(ނ) މި މާއްދާއިން ދިފާޢު ދަޢުވާ ކުރާ ފަރާތުން ދިފާޢުކަން ސާބިތުކޮށްދޭނީ އެއީ، ދިފާޢު ހުރި އަޣުލަބިއްޔަތުން ފުރުގައެވެ.

ކުށެއް ކުރުމަށް އުޅުމާއި، ކުށެއް ކުރަން އެދުމާއި، ކުށެއް ކުރުމަށް ރޭވުން ދަރަޖަކުރުން

ދަރަޖަކުރުން

86. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 80 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރަން އުޅުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 81 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް އެދުން" އާއި މި ޤާނޫނުގެ 82 ވަނަ މާއްދާ "ކުށެއްކުރުމަށް ރޭވުން" ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްކުރި ކުރަން އުޅުން ނުވަތަ ކުރަން އެދުން ނުވަތަ ކުރުމަށް ރޭވި ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރިގައިވާ ކުށް ކަމެވެ.

އަދަބުދިނުމުގައި ބަލާ ނުކުތާތައް

(ށ) (1) ކުރަން އުޅުން ކުށް ކުރުމާ ނުވަތަ ކުރަން އެދުން ކުށް ކުރުމާ ނުވަތަ ރޭވި ކުށް ކުރުމާ ވަރަށް ގާތަށް ކުށްކުރި މިނާ އައިސްފައިވާކަމަށް ސާބިތުވާނަމަ، އޭނާއަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުން އެއް ދަރަޖަ އުފުލިގެންވާނެއެވެ.

(2) ކުށްކުރި މިނާ:

(i) ކުށް ފުރިހަމަކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހުރިހާ އަމަލެއް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(ii) އޭނާ ބަލަހާ ގޮތުގައި އެ ކުށް ކުރާއިރު، އޭނާ ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާ އަމަލެއް އޭނާ ކޮށްފައިވާނަމަ، އޭނާއަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުން ދެ ދަރަޖަ އުފުލިގެންވާނެއެވެ.

ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް އަތުގައި ހުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 87. (ހ) ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އެ ކުށް ކުރުމުގައި ބޭނުންކުރާނެ އާލާތް އަތުގައި ބަހައްޓައިފި މީހަކު އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ށ) "ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ:

(1) ކުށެއްކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ޚާއްޞަކޮށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި ޚާއްޞަކޮށް ބަދަލުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ؛ ނުވަތަ

(2) އާންމު ގޮތެއްގައި ކުށެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި ގެންގުޅޭ އެއްޗެއްސާއި، ކުށުގެ ނިޔަތް ފުރިހަމައަށް ހާމަކޮށްދޭ ހާލަތެއްގައި ގެންގުޅޭ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ދަރަޖައިން ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 88. "ކުށްކުރުމުގެ އާލާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

90 ވަނަ ބާބު

ކުށް ދަރަޖަކުރުމާއި އޭގެ ނަތީޖާ

90 ވަނަ މާއްދާ ކުށް ދަރަޖަކުރެވިގެންވުން

91 ވަނަ މާއްދާ ދަރަޖަކޮށްފައިނުވާ ކުށްކުށް

92 ވަނަ މާއްދާ ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ މުއްދަތު

93 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދުތައް

94 ވަނަ މާއްދާ އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް ދައުވާކުރުން

ކުށް ދަރަޖަކުރުވިގެންވުން

ކުށް ދަރަޖަކުރުން

90. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮންމެ ޖިނާއީ ކުށަކީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތީން، ދަރަޖަކުރުވިގެންވާ ކުށެކެވެ:

(ހ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެއް؛ ނުވަތަ

(ށ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެއް؛ ނުވަތަ

(ނ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެއް؛ ނުވަތަ

(ރ) 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެއް؛ ނުވަތަ

(ބ) 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެއް؛ ނުވަތަ

(ޅ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙެއް؛ ނުވަތަ

(ކ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙެއް؛ ނުވަތަ

(އ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަޙެއް؛ ނުވަތަ

(ވ) މުޚާލަފާތެއް،

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލް ޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (ވ) އުނިކުރެވިފައި.

މުޚާލަފާތަކީ ޖިނާއީ ކުށެއް ނޫން

(މ) މުޚާލަފާތަކީ، ޖިނާއީ ކުށެއް ނޫނެވެ. މުޚާލަފާތުގެ ކުށެއް ސާބިތުވުމުން، ޖިނާއީ ކުށް ސާބިތުވުމުން ނުކުންނަ ބާވަތުގެ ޤާނޫނީ ނަތީޖާތަކެއް، ނުނުކުންނާނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލް ޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (މ) އުނިކުރެވިފައި.

ދަރަޖަކޮށްފައިނުވާ ކުށްކުރުން

ދަރަޖަކޮށްފައިނުވާ ކުށްކުރުން

91. (ހ) ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަންނަނިވި މުއްދަތުތަކެއް ހިމެނިގެންވާ ކުށްކުރަނީ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވާ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ:

(1) 1 އަހަރުދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުން ހުއްދަ ކުރާނަމަ، އެއީ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެކެވެ؛

(2) 6 މަސް ދުވަހަށްވުރެ ދިގު، އެހެންނަމަވެސް 1 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުން ހުއްދަކުރާނަމަ، އެއީ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހެކެވެ؛

(3) 6 މަސްދުވަހަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް، އެހެންނަމަވެސް 3 މަސް ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރާނަމަ، އެއީ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހެކެވެ؛

(4) 3 މަސް ދުވަހަށް ވުރެ ކުރު މުއްދަތަކަށް ބަންދުކުރުން ހުއްދަ ކުރާނަމަ، އެއީ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހެކެވެ.

(ނ) ވަކި ކުށަކީ ޖިނާއަތެއްކަމުގައި، ހަމައެކަނި ބަޔާންކުރާނަމަ، އެއީ:

(1) 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތެކެވެ؛

(2) ވަކި ކުށަކީ، ޖުނަހެއްކަމުގައި ހަމައެކަނި ބަޔާންކުރާނަމަ، އެއީ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހެކެވެ.

~~(ރ) މުޚާލަފާތެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައެވެ:~~

~~(1) އެއީ ޖިނާއަތެއް ކަމުގައި ނުވަތަ ޖުނަހެއްކަމުގައި ކަނޑައެޅިގެން ބަޔާންކޮށްފައިނުވުމާއި، އެ ކުށަކީ ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަދަބެއް ކަނޑައެޅިފައިނުވުން؛~~

~~(2) އެއީ، އެ ކުށްކުރުމުގެ ނަތީޖާ އޮތްކަން ސާބިތުކުރަންޖެހޭ، ހަމައެކަނި އަމަލު ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ކުށަކަށްވުން؛~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) 91 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރެވިފައި.

އިރުޝާދުގެ ހެކި ސާބިތުވެއްޖެކަމަށް ވާނަމަ މުޤައްރަރާތަކަށް ވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއް ކަނޑައެޅުން

(ނ) ކުށުގެ ދަރަޖަތައް ކަނޑައެޅުމުގައި އިރްޝާދުފުޅުގައިވާކަން ދަޢުވާ ކުރާފަރާތުން ސާބިތުކޮށްފިނަމަ ޙާލަތުގައި، ނިޔަތާ ސާބިތުކުރަން ނުޖެހި، ހަމައެކަނި އަމަލު ސާބިތުކުރަންޖެހޭ ކުށަކީވެސް މުޤައްރަރާތަކަށްވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއް ކަނޑައެޅެންޖެހިދާނެ ކުށެކެވެ. އެފަދަ ޙާލަތެއްގައި، ކުށުގެ ދަރަޖައަކަށްވާނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދަރަޖައެވެ.

ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ މުއްދަތު

ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ މުއްދަތު

92. އެހެން ގޮތަކަށް މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، އަންނަނިވި ކުށްތަކަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އެންމެ ދިގު މުއްދަތުތައްކަމުގައި ބެލެވޭނީ އަންނަނިވި މުއްދަތުތަކެވެ:

(ހ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް “މަރު ނުވަތަ” 25 އަހަރަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(ށ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް 15 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(ނ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް 8 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛
(ރ) 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް 4 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(ބ) 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް 2 އަހަރު ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(ޅ) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނުހަކަށް 1 އަހަރު ދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(ކ) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނުހަކަށް 6 މަސްދުވަހަށް ވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(އ) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނުހަކަށް 3 މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުން؛

(ވ) މުޚާލަފާތަކަށް، އެއްވެސް މުއްދަތަކަށް ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމުގެ އަދަބެއް ނެތެވެ.

އެންމެ ދިގު މުއްދަތުގެ އަދަބު ހަމައެކަނި ކުށުގެ އެންމެ ނުރައްކާތެރި ވައްތަރަށް ކަނޑައެޅުން

(މ) ކުށަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ ދަރަޖައިގެ އެންމެ މަތީ ނިސްބަތުގެ އަދަބަށް، އެ ކުށުގެ އެންމެ ބޮޑު އެންމެ ނުރައްކާތެރި ބާވަތަށް ކަނޑައެޅުން އެކަށީގެންވާ އަދަބެކެވެ.

މަދުގެ އުޤޫބާތް މީހަކު ކުށުގެ އެންމެ ނުރައްކާތެރި ބާވަތުގެ ކުށަށް ހާއްސަވެގެންވުން

(ފ) މަދުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިގެންވާނީ މީހަކު ކުށުގެ ތެރެއިން، ގަސްތުގައި އެންމެ އަނިޔާވެރިކޮށް، އެންމެ އަނިޔާވެރިނުވި ގޮތެއްގައި މީހަކު ކުށުގެ ކުށަށެވެ.

ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދުތައް

ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދުތައް

93. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ނުވާހިނދަކު، އަންނަނިވި ދަރަޖަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކަށް ކަނޑައަޅާނީ ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައި އެވާ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދުތަކެވެ:

(ހ) ކުރެވި ގެއްލުމުގެ ނުވަތަ ލިބުނު ފައިދާގެ ދެ ގުނަ؛ ނުވަތަ

(ށ) (1) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް -/2,000,000 ރުފިޔާ؛

(2) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް -/1,000,000 ރުފިޔާ؛

(3) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް -/400,000 ރުފިޔާ؛

(4) 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް -/200,000 ރުފިޔާ؛

(5) 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖިނާއަތަކަށް -/100,000 ރުފިޔާ؛

(6) 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހަކަށް -/50,000 ރުފިޔާ؛

(7) 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހަކަށް -/24,000 ރުފިޔާ؛

(8) 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ޖުނަހަކަށް -/12,000 ރުފިޔާ؛

~~(9) މުޚާލަފާތަކަށް -/4,000 ރުފިޔާ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
މި ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 9 ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.

އިޢާދީ ކުށްވެރިޔަކުން ދައްކަން ޖެހޭ ޖޫރިމަނާ

(ނ) ކުށްވެރިޔަކުން ކުރާ ކުށަކީ ދެވަނަ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ފަހަރު ކުރާ ކުށެއް ނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭ ޖޫރިމަނާކުރެވޭނީ އެންމެ ބޮޑު އަދަދަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން ފަރުދަކު ދައްކަންޖެހޭ ޖޫރިމަނާގެ ދެ ގުނައެވެ.

އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް ދައުވާކުރުން

އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށްސާބިތުވުން

94. (ހ) ދައުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ކުރާ ކުށުގެ އެއް އަމަލުގެ ސަބަބުން، އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށުގެ ރުކުނު ފުރިހަމަވާކަމުގައި ވާނަމަ، އޭގެން ކޮންމެ ކުށަކަށް ވަކިން ދައުވާ އުފުލައި އޭގެން ކޮންމެ ކުށެއް ވަކިން ސާބިތުކުރެވިދާނެއެވެ.

އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށުގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ސާބިތުވުމާއި، މުއްދަތުތައް ކަނޑައެޅުން

(ނ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތް ދެ ކުށަކަށް ނުވަތަ ކުށެއްގެ ދެ ދަރަޖައަކުން ކުށްވެރިވާކަމަށް ކޯޓުން ސާބިތުވާނަމަވެސް، އަދި އެކަންކަމަށް ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ބިންގާއުފުލަންޖެހޭކަން ސާބިތުވާކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުން އެކެއް ހުރެއްޖެނަމަ، އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަށް މެނުވީ، ކޯޓުން އަދަބު ކަނޑައަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(1) އެ ދެ ކުށްވެސް ބިނާވެގެންވާ އެއް ޢަމަލެއްގެ މައްޗަށް ކަމުގައި ވާނަމަ؛ އަދި

(i) އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ [illegible] [illegible]:

(ހ) އަނެއް ކުށުގެ [illegible] ފުރިހަމައަށް ހިމެނިގެންވާ ޢުންޞުރުތަކުން؛ ނުވަތަ

(ށ) [illegible] އެއް ކުށަށް [illegible] [illegible] ކުށުގެ ދަރަޖައިން ތަފާތުވާ ކަމަށް ވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ދެ ކުށް [illegible] [illegible] އަންނަނިވި [illegible] ކުށުގައިވިޔަސް؛

(ހ) އެއް ކުށަކީ ހަމައެކަނި އަނެއް ކުށް ކުރުމަށް [illegible] [illegible] ޢަމަލެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އަނެއް ކުށް [illegible]؛ ނުވަތަ

(ށ) އަނެއް ކުށަކީ ކުރިޔަށް [illegible] [illegible] ކުށްތަކުގެ [illegible] [illegible] ކަމުގައިވާނަމަ.

(iii) [illegible] ކުށަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ކަމުގެ ދަރަޖައިން [illegible] ޢަމަލެއް ކަމުގައި ވާނަމަ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] ކުށެއްގެ ގޮތުގައި ނުވާނަމަ. (ނަމަވެސް އެއީ، އެ ކުށުގެ އެއް [illegible] ވަކި ކުށެއްގެ ގޮތުގައި [illegible] ކަނޑައަޅާފައި ނުވާނަމައެވެ.)

(2) ދެ ކުށުގެ ބިނާއިން އެއް ކުށުގައި ހިމެނިގެންވާ އަމަލާއި ޢަމަލު ފުރިހަމަކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ވާނަމަ؛

(i) އެހެން ކުށެއް ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި ކުރިޔަށް ޢަމަލުކުރުމަކަށް ނުވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(ii) ދެ ކުށަކީ، ވަކި ދެ ކުށްކަމުގައިވާ ވިޔަސް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އެއް ކުށާއި އަނެއް ކުށާ ދިމާލު ގޮތަކަށް ހުރުން.

(3) އެއިން ކޮންމެ ކުށަކީވެސް އޭގެ ޒާތުގައި ފުރިހަމަނުވާ ކުށުގެ އަމަލުކަން ވުމާއި އެއިން ކޮންމެ ކުށަކީވެސް އެހެން ވަކި ކުށެއް ކުރުމަށްބަލައި ކުރުވުން އަމަލެއްކަމުގައިވެސް؛ ނުވަތަ

~~(4) ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ ދަޢުވާ ޙައްޤުވާ ފަރާތުން ސީދާ ކުރި އަމަލެއްގެ މައްސަލަ ބިނާވެފައިވާ ކުށަކަން ވުމާއި، އަނެއް ކުށް ބިނާވެގެންވާ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެކަން މީހާގެ އަމަލުކަން ޖިނާއީ އުފުލަންޖެހޭ ހައިސިއްޔަތުން ކަމުގައިވެސް.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
(4) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

(4) ދެ ކުށުގެ ހަމައެކަނި ތަފާތަކީ، އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ ދަޢުވާ ޙައްޤުވާ ފަރާތުން ސީދާ ކުރި އަމަލެއްގެ މައްސަލަ ބިނާވެފައިވާ ކުށަކަން ވުމާއި، އަނެއް ކުށް ބިނާވެގެންވާ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، ހަމަ އެ ކުށަށް އެކަން މީހާގެ އަމަލުކަން ޖިނާއީ އުފުލަންޖެހޭ ހައިސިއްޔަތުން ކަމުގައިވެސް.

(5) އެކުށްތަކެއް ކުރިޔަސް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ހެކިތަކެއް، އެއް ހެކިތައް އަނެއް ހެކިތަކާ ތަފާތުވެސް.

ޢަދަދު ކަނޑައެޅުން

~~(ސ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެއް ޙުކުމަކަށްވުރެ ގިނަ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުން މަނާކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި، ކޯޓުން ޙުކުމް ކަނޑައަޅާނީ، އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން، ނުވަތަ އެއް ކުށުގެ ދެ ދަރަޖައިގެ ތެރެއިން، އެންމެ ބަރުދަން ބޮޑު ކުށަށެވެ. ނުވަތަ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ކުށަށެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
(ސ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

ޢަދަދު ކަނޑައެޅުން

(ސ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެއް އަދަބަކަށްވުރެ ގިނަ އަދަދު ކަނޑައެޅުން މަނާކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި ކޯޓުން އަދަދު ކަނޑައަޅާނީ އެ ދެ ކުށުގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެއް ކުށުގެ ދެ ދަރަޖައިގެ ތެރެއިން އެންމެ ބަރުދަން ބޮޑު ކުށަށެވެ. ނުވަތަ އެންމެ މަތީ ދަރަޖައިގެ ކުށަށެވެ.

ދެވަނަ ބައި: ޚާއްޞަ ބައި

ނަފްސާ ދެކޮޅަށް ކުރާ ކުށް

110 ވަނަ ބާބު

މެރުމުގެ ކުށް

110 ވަނަ މާއްދާ މެރުން

111 ވަނަ މާއްދާ ޤަޞްދަކާ ނުލައި މީހަކު މެރުން

112 ވަނަ މާއްދާ އިހުމާލުގެ އަމަލަކުން މީހަކު މަރުވުން

113 ވަނަ މާއްދާ އަމިއްލައަށް މަރުވާން މަޖުބޫރު ކުރުވުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވުމަށް އެދުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުން

114 ވަނަ މާއްދާ މަރެއް ފޮރުވުން

115 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

މެރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

110. (ހ) އެނގިހުރެ މީހަކު މަރައިފި މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އިންސާނާގެ ފުރާނައަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއްނެތި ކުރާ އަމަލަކުން މީހަކު މަރުވުން

(ށ) އިންސާނާގެ ފުރާނައިގެ އަގަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއް ނެތް ކަމަށް ދައްކުވައިދޭ ޙާލަތެއްގައި، މީހަކު ކުރާ ފަރުވާކުޑަ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން، މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ އަމަލު ހިންގި މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ޖިނާޔަތުގެ ކުށް އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުކުރެވޭ ހިނދަކު މަރުގެ ކުށެއް ކަމަށް ބެލުން

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މީހަކު ކުރާ އަމަލަކީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، އިންސާނާގެ ފުރާނައިގެ އަގަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއްނެތި، ހިންގި ފަރުވާކުޑަ އަމަލެއްކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު، ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އަންނަނިވި ފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުމާއި، އެފަދަ ކުށެއް ކުރާ މީހަކަށް އެހީތެރިވުމާއި، އެފަދަ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމާއި، އަދި އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށްފަހު ފިލުން؛

(2) އެއްވެސް އަނިޔާވެރި ކަމެއް.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާއަތެއްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ރ) "އަނިޔާވެރި ކަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ގެއްލުމެއް ލިބުނުން ކުރަކަމެވެ.

ޤަސްދަކާ ނުލައި މީހަކު މެރުން

ފަރުވާކުޑަ އަމަލަކުން މީހަކު މަރުވާން ދިމާވުން 111. (ހ) މީހަކު ކުރާ ފަރުވާކުޑަ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން، އެހެން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ އަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޛުބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި މެރުމުގެ ކުށަށް ނުވުން (ށ) މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު މެރުމުގެ ކުށް ކުރުމުގައި ބެލެވޭ އަމަލެއް މީހަކު ކުރި ނަމަވެސް، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އެއީ މި ޤާނޫނުގެ 111 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ ކުށް ކުރުމުގައި ބަލަންވާނެއެވެ:

(i) އާނާ، އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އާނާގެ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޛުބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވާ ދަނޑިވަޅެއްގައި، އެކަމުގެ ނުފޫޒުގައިހުރެ ކަމުގައިވުން؛

(ii) އެ ކުރި އަމަލަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމާއި، އެސަބަބުގެ އެކަށީގެންވާކަން އެ އަމަލު ހިންގާ މީހާ ހުރިކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ބާވަތުގައި ހުންނަ އެހެން މީހެއްގެ ނަޒަރުން ކަނޑައެޅިގެން ދިޔުން.

ސާބިތުކުރުމުގެ ޒިންމާ (iii) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން ހިންގި ކުށުގެ އަމަލަކީ، މީހަކު މެރުމުގެ ޤަސްދަކާ ނުލައި ހިންގި އަމަލެއްކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ، އެކަމުގެ މައްޗަށް ލިބި ހުރި ވަޒަންކުރުމާއެކު، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން، އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާއެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މިއީ، ޖިނާއަތެއްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އިހުމާލުގެ އަމަލަކުން މީހަކު މަރުވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

112. (ހ) މީހަކުކުރާ އިހުމާލުގެ އަމަލަކުން، އެހެން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ އަމަލު ކުރި މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މިއީ، ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އަމިއްލައަށް މަރުވާން މަޖުބޫރު ކުރުވުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވުމަށް އެދުމާއި، މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުން

އަމިއްލައަށް މަރުވާން މަޖުބޫރުކުރުވުން

113. (ހ) ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން، ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކުރާނެކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ މަކަރާއި ހީލަތުން ކުރާ ކަމަކުން، އެހެން މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވެއްޖެނަމަ، ބިރުދެއްކި މީހާ، ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކުރި މީހާ، ނުވަތަ މަކަރާއި ހީލަތުގެ އަމަލު ކުރި މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(ށ) އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި، އެކަމަށް އެދުމާއި، އަމިއްލައަށް މަރުވާންއުޅުން.

ކުށް ކަނޑައެޅުން

(1) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(i) އެހެން މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވުމަށް އެދުމާއި؛ ނުވަތަ؛ އެހީތެރިވެދިނުން؛ ނުވަތަ؛

(ii) އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުން.

އިސްތިސްނާ

(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ހުއްދަދެވިފައިވާ ޞިއްޙީ މަސައްކަތްތެރިއަކު އެކުރަނީ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގެ ދަށުން، ކުށެއް ނުވާނެއެވެ:

~~(i) ބަލިމީހެއްގެ ސިކުނޑި މަރުވެފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަ ޙާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ އެމީހަކީ [illegible] [illegible] [illegible] ކޯމާއެއްގައި އޮތް މީހެއްކަން އެނގެން އެކަށީގެންވާ [illegible] [illegible] [illegible] މީހެއްނަމަ، ބަލިމީހާގެ ޢާއިލާގައި [illegible] އެންމެ ގާތް ތިބި މީހުންގެ އެދުމުގެ މަތިން، މަސައްކަތްކުރުން ހުއްޓުވާލުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(i) ބަލިމީހެއްގެ ސިކުނޑި މަރުވެފައިވާކަން އެނގޭން ޓެސްޓު ހެދުމަށްފަހުގައި ނުވަތަ އުމުރަކީ އަސާސީ ޓްރާންސްޕްލާންޓް ވިޔަ ކާރޑެއްގައި ޢަމަލު ކުރެއްވިކަން އެނގޭން އެކަށީގެންވާ ސިއްރު ސަޕޯޓެއް ހުރި މަރުވެއްޖެ، އެ ބަލިމީހާގެ ޢާއިލާގައި ޢާއިލާ އެނގޭ ގޮތަށް ތިޔެ މަރުވެގެ އެދުމުގެ މަތިން، ޢާއިލާ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، ނުވަތަ

(ii) އެބަލިމީހާ ދިރިދުނިޔޭގައި ބޭއްވުމަށްޓަކައި ޢާއިލާ ދެކޭގޮތުގައި ސިއްރު ވަސީލަތްތައް ބަލިމީހާގެ ޢާއިލާގައި ޢާއިލާ އެނގޭ ގޮތަށް ތިޔެ މަރުވެގެ އެދުމުގެ މަތިން، މަސައްކަތްތައް ހުއްޓާލުން.

އުޅުން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރަން ގޮތް (3) އަންނަނިވި ކަންކަން ޤަބޫލުކުރުމުގައި ކުރާ މިހާ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުމުގެ ކުށްކުރަން އުޅުނުކަމުގައި، އުޅުން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު، ފަސޭހައާއި ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.

(i) މަރާކުރިވެފައިވާ މަސްއޫލާ އުއްކެއް ނުވަތަ ބާރުގެ ގޮތުގައި ބާރުންކުރުވާ މަސްއޫލާއުކެއް ހުވަރުޖާގެ މިންވަރަށް ބާރުންކުރުން؛

(ii) ޢާއިލާގެ އަމިއްލަ ހިތިހަމަޖެހުން ޖިސްމާނީ ބޮޑުތި އަނިޔާކުރުން.

މާނަކުރުން (ސ) "އަމިއްލައަށް މަރުވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހާ އަމިއްލައަށް މަރުވުމާ ފަދަ ޢަމަލެއް އަނިޔާވާ ކުރުމަށެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ރ) މި ކުށް ދަރަޖަކޮށްފައިވަނީ، އަންނަނިވި ފަދައިންނެވެ.

އަމިއްލައަށް މަރުވާން މަޖުބޫރުކުރުވުން (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާއިން 112 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ބަދަލު ދަރަޖާ ރައްދުވާ މިހާ، އެކަމާ އަމިއްލަ ޖޯޑުގައި ކޮށްފި ހިނދެއްގައި އެކަމަށް ދޭ އަދަބުދެވޭ، އެއް ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށެކެވެ.

އަމިއްލައަށް މަރުވާން އެހީތެރިވެދިނުމާއި، އެ ކަމަށް އުޅުން (2) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. އެއީ އެހީދިނުމުގެ ސަބަބުން އުޅުން މީހަކު އަމިއްލައަށް މަރުވެއްޖެނަމަ ނުވަތަ މަރުވާންއުޅެފި ނަމައެވެ.

އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުން (3) އަމިއްލައަށް މަރުވާން އުޅުމަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މަރެއް ފޮރުވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 114. (ހ) މީހަކު މަރުވެފައި އޮތީ އެހެން މީހަކު އޭނާ މަރައިލައިގެންކަން މީހަކަށް އެނގިހުރެ، އެކަން ފޮރުވާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މިއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 115. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "މަކަރާއި ހީލަތް" އަށް ދީފައިވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ނުފޫޒު" އަށް ދީފައިވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 55 ވަނަ މާއްދާގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "އަމިއްލައަށް މަރުވުން" އަށް ދީފައިވާނީ 113 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "އަނިޔާވެރި ކުށް" އަށް ދީފައިވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

120 ވަނަ ބާބު

ޖެހުމާއި، ޖަހާފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމާއި އަދި އެހެނިހެން ބިރުދެއްކުމުގެ ކުށް

120 ވަނަ މާއްދާ ޖެހުން

121 ވަނަ މާއްދާ ފަރުވާލެއްނެތި ކުރާ ޢަމަލަކުން އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން

122 ވަނަ މާއްދާ ބިރުދެއްކުމާއި ދޮގު ހަބަރު ދިނުން

123 ވަނަ މާއްދާ   މާނަކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 5 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރެވިފައި.

124 ވަނަ މާއްދާ   ތަކްފީރުކުރުމުގެ އަމަލާއި، މީހުންގެ ނަސްލާއި، އުފަންވި ޤައުމާއި، ކުލަޔާއި، ސިޔާސީ ވިސްނުމާ ގުޅުވައިގެން ހިންގާ އަމަލު

ޖެހުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން   120. (ހ) މީހެއްގެ ރުހުމަކާ ނުލައި އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އޭނާގެ ގައިގާ އަތްލުން ނުވަތަ އޭނާއަށް އަނިޔާއެއް ކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާއަށް އެ ވަގުތު އަނިޔާއެއް ދިމާކުރުމުގެ ބިރު ދެއްކުން.

ދަރަޖަކުރުން   (ށ) (1) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) ބޮޑު އަނިޔާއެއް މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ދިނުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެކުށް ކުރުމުގައި، ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން؛ ނުވަތަ

(iii) އެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތަކީ ފުލުހެއް ނުވަތަ ސިފައިންގެ މީހެއްކަމުގައިވުން.

އަނިޔާއެއް ދިނުން   (2) މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް އަނިޔާއެއް އޭނާ ދިންކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖެހުން   (3) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ވިސްނަން ޖެހޭ ނުކުތާ   (ނ) އަނިޔާކުރީ މީހަކު އޭނާ ދިރިއުޅޭ ގޭގައި ހުއްޓާ ކަމުގައިވާނަމަ ނުވަތަ ގެއެއްގައި މެހެމާނެއްގެ ގޮތުގައި ހުއްޓާ ކަމަށްވާނަމަ، މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއްކަމަށް ބަލާ ކަމުގެ އަދަބުގައި ދެވޭ އަދަބު، މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނެ ވިސްނަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ އިތުރު އަސާސީ ވިސްނަންޖެހޭ ކަމަކަށް އެއް ދަރަޖަ އުފުލިގެން ވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން   (ރ) (1) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

JUSTICE
initiative

(i) އެއިން ހިފިދާނެ ހުއްދަ އެހެން ބޭނުމެއް އޮތަސް ސާބިތުކޮށްދެވޭނެ ނެތް ބާވަތްތަކުގައި ބޭނުންކުރާ، މީހަކު މަރާލެވިދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ހުރި ހަތިޔާރުތަކެވެ. ނުވަތަ؛

(ii) އެއިން އާދައިގެ އާންމު ހުއްދަ ބޭނުމެއް ކުރެވޭން ނުހުންނަ އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން މީހަކަށް ބޮޑު އަނިޔާ ލިބިދާނެ ފަދަ ގޮތަކަށް ބޭނުންކުރެވޭ އެއްޗެއްސެވެ. ނުވަތަ؛

(iii) ~~ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އާއި "ތޫނު އެއްޗެހި" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްޗެއްސެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(iii) އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ވަޅިއެއް، ނުވަތަ ކަނޑިއެއް، ނުވަތަ ހަނޖަރެއް، ނުވަތަ ރޭޒަރު ތިލަފިއެއް، ނުވަތަ ކަޓަރެއް، ނުވަތަ ކަޓަރު ތިލަފިއެއް، ނުވަތަ ކަތިވަޅިއެއް، ނުވަތަ ފޮޅުއެއް، ނުވަތަ ކަރުޖެހިއެއް، ނުވަތަ މުގުރެއް، ނުވަތަ ތޫނުކޮށްފައި ނުވަތަ ކޮޅު ޖައްސާފައި ހުންނަ ދަގަނޑު ނުވަތަ ދަނޑި، ނުވަތަ އާންމުކޮށް ބަލްބުގެ ބިއްލޫރި ގޮތުން، ބޮތަލް އެއްޗެހި ނުވަތަ ޝޮކަރު ގަނޑާއި ސްޓަން ގަނޑާއި އާންމުކޮށް މީހުންގެ ހިލަގަނޑެއް، ބޮލަށް ޖަހާލައިގެން އަނިޔާ ނުވަތަ ބާރުގަދަ ވަޑި ގޮއްސެން ނަމަވެސް ދެކެވިދާނެފަދަ ކާންމު އެއްޗެއް، ނުވަތަ ޖަމާއެއްޗެހި، ނުވަތަ ވިހައާއި ވިސް ގޭސް ނުވަތަ މިރުސް ކަރުވަތު ފަދަ ކެމިކަލް ނުވަތަ ބައިއޮލޮޖިކަލް މާއްދާއެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި އެސިޑް ނުވަތަ ތޮޖެހިއާ އެއްޗިހި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއްސެވެ.

(2) "ދ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިރިއުޅުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ އިމާރާތެއް ނުވަތަ އުޅަނދުފަހަރެކެވެ.

ފަރުވާކުޑަކޮށް ކުރާ ހަމަލާތަކުން އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 121. (ހ) މީހަކު ފަރުވާކުޑަކޮށް ކުރާ ހަމަލާއެއްގެ ސަބަބުން، މީހަކަށް، އާންމު މުޖުތަމަޢަށް މަރުވެދާނެކަމުގެ ނުވަތަ ބޮޑު އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރެއް ކުރިމަތިވެއްޖެނަމަ، އެ ހަމަލާ ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އެހެން ގޮތަކަށް [illegible]، [illegible] ގޮތް

(ހ) ޤާނޫނާއި ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް ކުރާ އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކަކީ، އެހެން މީހެއްގެ [illegible] ބޯޓު އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެ ގޮތަށް ނުވަތަ [illegible] މަރުވެދާނެ ގޮތަށް، [illegible] [illegible] [illegible]، އެހެން ގޮތަކަށް [illegible]، [illegible] [illegible]ނުވާނެއެވެ.

(1) ގޮވާ [illegible] ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއާބެހޭ؛ ނުވަތަ

(2) މެޝިނަރީއާއި އިންޖީނާއި އަދިވެސް އިންޖީނުން [illegible] އުޅަނދުފަހަރާބެހޭ؛ ނުވަތަ

(3) ޢިމާރާތް ބިނާކުރުމާއި [illegible]ބެހޭ؛ ނުވަތަ

(4) ޖަނަވާރު ގެންގުޅުމާއި، ބެލެހެއްޓުމާބެހޭ؛ ނުވަތަ

(5) ގަސްގަހާގެހި [illegible] [illegible]ބެހޭ؛ ނުވަތަ

(6) ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދުފަހަރު އެރުވާ ބޭލުމާބެހޭ.

މާނަކުރުން

(ނ) (1) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ގޮވާ [illegible]، [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮވާ ގޮތަށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަތިޔާރާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ވިހައާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] މާއްދާތަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަކަށް.

(2) "ގޮވާ [illegible]" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ދަރަޖަކުރުން

(ރ) (1) މި ކުށުގެ [illegible] ހިންގި [illegible] [illegible] އެއްވެސް ގޮތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible]، މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) [illegible] ޙާލަތްތަކުގައި މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބިރުދެއްކުމާއި ދޮގު ހަބަރު ދިނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 122. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެފަދަ ކުށެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ

(2) މަޢުލޫމާތަކީ ކަނޑައެޅިގެން ރަނގަޅުނޫން މަޢުލޫމާތެއްކަން އެނގިހުރެ، މީހެއްގެ ފުރާނައަށް ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެފަދަ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ ޚަބަރު ނުވަތަ އަނިޔާވެރި ކުށެއް ހިންގައިފާނެކަމުގެ ޚަބަރު އާއްމުން ދިނުން.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) އެއީ، ޖުމްލަގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 123. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ގޮވާ ތަކެތި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "ގެ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (91) ވަނަ ނަންބަރު ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "އަނިޔާވެރި ކުށް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 5 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް މާއްދާއެއް އިތުރުކުރެވިފައި.

124. (ހ) (1) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ މީހާ ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

i. ދީނީ އިލްމުވެރިންގެ ގޮތުގައި ރަސްމީ ތަޢާރަފުކޮށްފައިވާ މަސްޖިދުތަކުގައި، އޭގެ ތެރެއިން އަހްލުއްސުންނަތި ވަލް ޖަމާޢަތުގެ މުޖުތަހިދު ރަސްމީ ޚިލާފުވާގޮތަށް މިހާރު ފާޅުކުރި ޝުޢޫރުތަކުން، ނުވަތަ ކުރި އަމަލުތަކުން، އުމުރަށް އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފަށް އޭގެ ނުވަތަ އިސްލާމްދީނާ އިދިކޮޅު މިހެންކަމަށް، އާންމު ތަނެއްގައި ތުހުމަތުކުރުން ނުވަތަ ސިފަކުރުން؛ ނުވަތަ

ii. މުސްލިމަކު ކަނޑައެޅިގެން ކުރުމުގެ އަމަލެއް ނުކުރާނޭ ހިނދަކު ނުވަތަ ކުރުމުގެ ބަޔެއް ތަޢުލީމުދޭނޭ ހިނދަކު، ނުވަތަ ތަޢުލީމު ދީނުން ބޭރުވާ މުރުތައްދުވާނޭ ހިނދަކު، އާންމު ތަނެއްގައި، އެފަދަ ކާފަރުންގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ މުރުތައްދުވެފައިވާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ތި ހަމަޖެހުން ނުވަތަ ސިފަކުރުން.

(2) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ މީހާ ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

i. މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާ މީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުން؛ ނުވަތަ

ii. މި އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާ މީހާ ދެކޮޅަށް އަނިޔާވެރިވުމަށް ގޮވާލުން.

(3) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މީހެއްގެ ނަސްލަށް، ނުވަތަ އުފަންވި ޤައުމަށް، ނުވަތަ ކުލަޔަށް، ނުވަތަ ސިޔާސީ ވިސްނުމަށް، ނުވަތަ ދީނަށް ބަލައި އެމީހަކާދެކޮޅު އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ކުރާ މީހާ ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

i. އެމީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުން؛ ނުވަތަ

ii. އެމީހަކަށް އަނިޔާއެއް ދިނުމަށް ގޮވާލުން.

އިސްލާމްދީނުގެ ޙުކުމްތައް ބަޔާންކުރުން ކުށަކަށް ނުވުން

(ނ) އެކި ކަންކަމާމެދު ކީރިތި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުން ސާބިތުވާ އިސްލާމްދީނުގެ ޙުކުމްތައް ބަޔާންކުރުމަކީ މި މާއްދާ ކުށަކަށްނުވާނެއެވެ.

(ރ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(4) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(5) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ބ) (1) "އާންމު ތަނެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އާންމުން ހިނގާބިނގާ ތަންތަނާއި، އެތަނަކަށް އާންމުން އައިސް އަދި އެނބުރި ގޮސްއުޅޭ ތަންތަނާއި، އާންމުން މަޖާކޮށްހަދައިގެން ތިބެވޭގޮތަށް ނުވަތަ އެކި ބޭނުންތަކުގައި އެއްވެ ތިބޭ ތަންތަނާއި، ކާބޯތަކެތި ވިއްކާ ތަންތަނާއި ނުވަތަ ދަތުރުކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވޭ ތަންތަން ނުވަތަ އާންމުން އަރާފޭބުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަންތަން ނުވަތަ ބައިވެރިވާގޮތަށް ހަރަކާތް ހިންގޭ ތަންތަނާއި، ޚިދުމަތް ފޯރުކޮށްދޭ ތަންތަން ނުވަތަ ބައިވެރިވާ ޖަލްސާތަކާއި، ފަރާތްތަކަށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ ތަނަކާއި، މިފަދަ އާންމުކޮށް އެކުވެރިކަން ވަސީލަތްތަކަށެވެ.

(2) "ކުށުގެ އަމަލު" ނުވަތަ "ކުށުގެ ބަސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަހުލުއްސުންނަތި ވަލް ޖަމާޢަތުގެ ދީނީ އިލްމުވެރިންގެ މެދުގައި ވަކި އަމަލަކީ ކުށުގެ އަމަލެއްކަމުގައި ނުވަތަ ވަކި ބަހަކީ ކުށުގެ ބަހެއްކަމުގައި ހިފާފައިވާ ނޭގެ އަމަލުތަކާއި ބަހަށެވެ.

(3) "މުޚްތަލަފުފީހި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަހުލުއްސުންނަތި ވަލް ޖަމާޢަތުގެ ދީނީ އިލްމުވެރިންގެ މެދުގައި އެ އަމަލަކީ މުޚްތަލަފުފީހިކަމެއްކަމުގައި ހިފާފައިވާ ނޭގެ އަމަލެއް މުސްލިމަކު ކުރުމަކީ ކަރާހިޔަތްކަމެއް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އޮންނަ

އުސޫލުން ކަމާބެހޭ ޝަރުޢީ ކޯޓަކުން އެކަން ސާބިތުކޮށް އެގޮތަށް ކަނޑައަޅާ ހާލަތުގައެވެ.

130 ވަނަ ބާބު

ޖިންސީ އަމަލުގެ ކުށް

130 ވަނަ މާއްދާ ގަދަކަމުން ޖިނޭކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

130 ވަނަ މާއްދާ ރޭޕްކުރުން

131 ވަނަ މާއްދާ ޖިންސީ އަމަލު

132 ވަނަ މާއްދާ ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި ޢައުރަ ހާމަކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

132 ވަނަ މާއްދާ ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި ޖިންސީ ގުނަވަން ހާމަކުރުން

133 ވަނަ މާއްދާ ޖިންސީ ބޭނުންހިފުން

134 ވަނަ މާއްދާ ޖިންސީ އަމަލުގެ ކުށްތަކާ ގުޅޭ އާންމު އުސޫލުތައް

135 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ގަދަކަމުން ޖިނޭކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

ރޭޕްކުރުން

~~ކުށް ކަނޑައެޅުން~~ ~~130-~~ ~~(ހ)~~ ~~ރުހުމަތާ ނުލައި، ގަދަކަމުން ޖިމާޢުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ކުށް ކަނޑައެޅުން 130. (ހ) ރޭޕްކުރާމީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު ޤަބޫލުކުރާނެ ގޮތް (ށ) މީހަކު އޭނާގެ އަނބިމީހާއާ ޖިމާޢުވާ ހާލަތުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު، ރުހުން އޮތްކަމުގައި ފަނޑިޔާރު ޤަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.

~~މާނަކުރުން~~ ~~(ނ)~~ ~~"ޖިމާޢުކުރުން" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޑ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން (ނ) "ރޭޕްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެމީހެއްގެ ރުހުމަކާނުލައި، އަންހެނެއްގެ ކުރިމަތިފަރާތަށް ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތަށް ފިރިހެނެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ނުވަތަ އެއްވެސް ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ކިތަންމެ ކުޑަކޮށް ނަމަވެސް ވެއްދުން ނުވަތަ ފިރިހެނެއްގެ ފުރަގަސްފަރާތަށް ފިރިހެނެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ނުވަތަ އެއްވެސް ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ކިތަންމެ ކުޑަކޮށް ނަމަވެސް ވެއްދުމެވެ. [illegible] ނޫނެވެ.

~~ދިފާޢުކުރުން:~~ ~~(ރ)~~ ~~(1) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރުމަކީ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.~~

~~ގަދަކަމުން ޖިމާޢުކުރުން~~

~~(i) އަނިޔާ [illegible]~~

~~(ii) [illegible]~~

~~(2) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރުމަކީ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.~~

~~(i) ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބޭނީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުއްޖަކަށްކަމުގައިވުން،~~

~~(ii) އެ ހިންގި އަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން އަނިޔާ ލިބޭން މީހާއަށް ނޭނގޭނެކަން ދަޢުވާ ކުރެވޭ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން،~~

~~(iii) ދަޢުވާ ކުރެވޭ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބޭން ފަރާތް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަން ޖެހިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ހުރި މީހަކަށްވުން.~~

~~(3) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) (1) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބޭނީ އުމުރުން 14 (ސާދަ) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދަށު ކުއްޖެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ބާރުގެ ބޭނުން ކޮށްގެން ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު ދައްކައިގެން ޖިމާޢުވުމަށް މަޖުބޫރު ކުރުވުން.

(2) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) އަނިޔާ ލިބޭން ކުއްޖަކީ އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖެއް ކަމުގައިވުމާއެކު، އަނިޔާ ލިބޭން ކުއްޖާގެ އުމުރާ އަޅާ ބަލާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ މީހާގެ އުމުރު 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑުވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ހިންގި އަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން އަނިޔާ ލިބޭން މީހާއަށް ނޭނގޭނެކަން ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބޭން މީހާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ހުރި މީހަކަށްވުން.

(3) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖިންސީ އަމަލު

ކުށް ކަނޑައެޅުން

131- (ހ) ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން އުފެއްދުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން ހާސިލުކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެހެން މީހަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ށ) "ޖިންސީ އަމަލު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(1) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބަކާނުލާ އެހެން މީހެއްގެ ޖިންސީގުނަވަނުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ކުރިމަތިފަރާތުގައި ނުވަތަ އުރަމަތީގައި އަތްލުމަށް؛ ނުވަތަ

(2) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބަކާނުލާ އެހެން މީހަކު ލައްވައި ތިމާގެ ޖިންސީގުނަވަނުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ އުރަމަތީގައި އަތްލެއްވުމަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ އެފަދަ ބައިތަކުގައި އަތްލެއްވުމަށް؛ ނުވަތަ

(3) އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ހުއްދަވެގެންވާ ސަބަބަކާނުލާ ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް މަސް ފޮރުކުރުމަށް؛

ދަރަޖަކުރުން:

ފާޙިޝް ޖިންސީ އަމަލު

(ނ) (1) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި، އެ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާޢަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ:

(i) ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުއްޖަކުކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުން ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކުރާނެކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން ޖިންސީ އަމަލު ހިންގުން.

(iii) މުއާމަލާތް ހިންގުން ނުވަތަ ހިންގުމަށް މަޖުބޫރު ކުރުވުން.

ޖިންސީ އަމަލު

(2) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއްގައި އެ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާޢަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ:

(i) އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތަކީ، ކުޑަކުއްޖެއް ކަމުގައި ވާއިރު، ކުށްކުރާ މީހާއަކީ، އެ އަނިޔާ ލިބުނު ކުއްޖާގެ އުމުރާ އަޅައި ބަލާއިރު، 4 އަހަރު ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ހިންގި އަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން، އަނިޔާ ލިބުނު މީހާއަށް ނޭނގޭކަން ދައުވާ ކުރެވޭ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން.

(iii) ދައުވާ ކުރެވޭ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ

އުފުލަންޖެހިފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތު ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން.

އެނޫން ބާރަދްދަކުގެ ޖިންސީ އަމަލު (3) އެނޫން ބާރަދްދަކުގައި އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ކުށް ކަނޑައެޅުން 131. (ހ) ޖިންސީ އުދުރުވެރިކަމެއް އުފެއްދުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އުދުރުވެރިކަމެއް ފުރިހަމަކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި އެހެން މީހެއްގެ ރުހުމަކާނުލައި، ޢާއްމުކޮށް ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ށ) "ޖިންސީ އަމަލު" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އެވަނީ:

(1) އޭނާ މީހެއްގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އެއްޗެއްސާ ގުނަވަނެއްގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އަނގައިގެ ހިސާބެއް ކަމަށް ބޭރުގެ ތަންތަނުގައި އަތްލުން ނުވަތަ އެއްޗެއް ގޮތުވެރިކޮށް އަތްލުމުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާ މީހެއްގެ ކުރިމަތިފަރާތުގައި ނުވަތަ ފުރަގަސްފަރާތުގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އެއްޗެއްސާ ގުނަވަނެއްގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އަނގައިގެ ހިސާބެއް ކަމަށް ބޭރުގެ ތަންތަނުގައި އަތްލުއްވުން ނުވަތަ އެއްޗެއް ގޮތުވެރިކޮށް އަތްލުއްވުމުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބަޔަކަށް މަނި ފޮޅުވުމަށް.

ދަރަޖަ ކުރުން: ފާޙިޝް ޖިންސީ އަމަލު (ނ) (1) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ބާވަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) ކުށުގެ އަނިޔާ ލިބޭ ޢުމުރުން 14 (ސާދަ) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ބޮޑު ކުއްޖެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ބޭރުގެ ބާރުން ކޮށްގެން ނުވަތަ ބޭރުގެ ބާރުންކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު ދައްކައިގެން އެ ކުށްކުރުމަށް މަޖުބޫރު ކުރުވުން.

(2) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ބާވަތެއްގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) އަނިޔާ ލިބޭ ކުއްޖަކީ ޢުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖެއް ކަމުގައިވުމާއި، އަނިޔާ ލިބޭ ކުއްޖާގެ ޢުމުރާ އަޅާ ބަލާއިރު، ދަޢުވާލިބޭ މީހާގެ ޢުމުރު 4 (ހަތަރެއް) އަހަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ށ ހިންގި އަމަލުގެ ބާވަތް ދެނެގަންނަން އަނިޔާ ލިބުނު މީހާއަށް ނޭނގޭނެކަން ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަށް އެނގިގެންވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ދަޢުވާލިބޭ މީހާއަކީ އަނިޔާ ލިބުނު މީހާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހިފައިވާ މަސްއޫލުވެރިއަކު ހުރި މީހަކަށްވުން.

އެނޫން ބާވަތްތަކުގެ ޖިންސީ އަމަލު

(3) އެނޫން ބާވަތްތަކުގައި ށ ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި އައުރަ ހާމަކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޖިނާއީ)އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު)ން އަންނަނިވި ގޮތަށް ސުރުޚީ އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ބޭއަދަބީ ގޮތުގައި ޖިންސީ ގުނަވަން ހާމަކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

132. (ހ) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އޭނާގެ ޖިންސީގުނަވަން އެހެން މީހުންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް ހާމަކުރުން؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބުނެފައިވާ އަމަލު ހިންގީ، އެހެން މީހުންނަށް ޤަބޫލުކުރަން ދަތި ނުވަތަ ލަދުވެތި ކަމަކަށްވާފަދަ ބާވަތެއްގައި ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(3) ޖިންސީ އެދުންވެރިކަން އުފެއްދުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެދުންވެރިކަން ހާސިލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައިކަމުގައިވުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މިކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޖިނާއީ)އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު)ން މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި އަކުރު އިތުރުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން

(ނ) "ޖިންސީ ގުނަވަން" ކަމަކީ ޕީނިސް، ވަލްވާ، ސްކްރޯޓަމް ނުވަތަ އޭނަސްއާއި އުރަމަތިވެސް.

ޖިންސީ ބޭނުންހިފުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

133. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އެހެން މީހަކު ޖައްވައި އެ މީހާގެ ޢައުރަ ހާމަކުރުވުން ނުވަތަ ބަރަހަނާކޮށް ދެއްކުވުން؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އަމަލު ހިންގީ ޖިންސީ އުފާވެރިކަން އުފެއްދުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އުފާވެރިކަން ހާސިލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން؛

ދަރަޖަކުރުން: ފުރިހަމަނުވާ ޖިންސީ ބޭނުންހިފުން

(ށ) (1) އެ އަމަލު ހިންގީ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖެއްގެ މައްޗަށްކަމުގައި ވާނަމަ ނުވަތަ ޛިހުނީ ބަލިކަމުން ތަނަވަސްކުރެވޭ މީހެއްގެ މައްޗަށްކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ ފެލޮނީގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ފެލޮނީގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖިންސީ އަމަލުގެ ކުށްތަކާ ގުޅޭ އާންމު އުސޫލުތައް

ކަވެންޓެއް ކުރުމަށް ނޫން ގޮތުގައި ކުޑަކުއްޖާ ދީ ދުރުން ބާލިޣު އެއްބަސްވުން އުމުރާ ގުޅޭ ގޮތުން ނިޔަތް އޮތުން

134. (ހ) ޖިނާކުރުމަކީ ނުވަތަ ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގުމަކީ ކުޑަކުއްޖަކު ދީ ދުރުމަކީ ނުވަތަ އެ ކަމަކީ އެއްކަލަ ނުދެން ހުރިހާ ހުރުމަކީ އޭގެ ޖަވާބު ބާރުތިބި ދުރުގެކެވެ. ނަމަވެސް، އުމުރުން 18 އަހަރުންވާ ކުއްޖަކު، ދަރިވާ ބައްޕާ މީހާ އަށް ފާހަގަ ބާރުވެސް ނުވާ ބާލިޣު ކަވެންޓެއް ކުރުމަކީ ހުރިހާ ބާރުގެ މި އުސޫލުން އިސްތިސްނާވެގެން ވެއެވެ.

(ށ) މި ފާހަގަކުރި އެހެން ބާރުކަން ކަނޑައެޅިގެން ބަލިނުކުރިކަމުގައި ނުވާހާހިނދަކު، މި ފާހަގަކުރި ކަމެއް މާނަކުރުމުގައި އެ ކުރުގެ އަހަރާ ވިޔަފާރިވާ 18 އަހަރުން ދަށުގެ ކުއްޖެއްކަމުގައި ބަލިނުކުރިކަމާއި ބާރުގެ ދަރަޖަވާ ދަށުގެ މީހާގެ މައްޗަށް ކުރު ސާބިތުކުރުމުގައި، އެކުއްޖާގެ އުމުރު ދަރަޖަކާރުމުގައި، އެކަން އިރާދާވެރިވާކަން ސާބިތުކުރުމުން ފުދޭނެއެވެ.

ސިއްރު ފޮޓޯގްރާފްކުރުމާއި އިސްތިސްނާކުރެވޭ ޙާލަތްތައް

(ނ) އަންނަނިވި ކަންކަމާއި ނުވަތަ އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން، ސިއްރު ގޮތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއްކަމަށް ބެލެވޭ ކުރުމުން ހިމާޔަތް ލިބިދިނުމަށް، ނުވަތަ ސިއްރު ގޮތުން ބަލަންޖެހޭ ބޭރުމަސްކަތްތައް، ޤާނޫނީ ގޮތުގައި ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ސިއްރު މަސައްކަތްތަކާއި ނުވަތަ ބޭރުފުށުގެ ބަލާއިރު ނުވަތަ ދެންމެ ދުވަހުތަކާއި ނުވަތަ ޚާއްޞަ ގޮތުން ބަލަހައްޓާއިރު، އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުމަކީ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމެއްކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ:

(1) ސިއްރު ފޮޓޯގްރާފް ދިނުމަކީ ހިނގާ އަމަލެއްކަމުގައިވުން؛

(2) އެ އަމަލު ހިންގީ ފޮޓޯގްރާފް ސިއްރު މުނިފޫހިފިލުވާ އެއްބަސްވުމާއެކުގައިވުން؛

އަދި

(3) އެކަން ކުރުމަށްޓަކައި ސިއްރީ ގޮތުން ބޭނުންވާ ތަމްރީނާއި ތަޖުރިބާ އެކަން ކުރާމީހާގެ ކިބައިގައި ހުރުން.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަން ޖެހޭ ނުކުތާ

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމުގައި، އެ ކުށްކުރާ މީހާ އޭނާގެ އަމަލުތަކުގެ ޗާލާކުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އޭނާގެ ސަލާމަތާ ގޮތުން އެއްވެސް ފަރާތަކުން ބޭނުންކުރުމަށް އަދި އެގޮތަށް އޮޅުވާލީ އެ ކުށްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައިވާނަމަ، އޭނާއަށް ދެވޭ އަދަބު އެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަދަބުގެ އެންމެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ މަތިވެގެންވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

135. (ހ) "ކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައި މާނަކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ.

(ށ) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ޖިންސީ އަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ޖިނާކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

140 ވަނަ ބާބު

މިނިވަންކަން ނިގުޅައިގަންނާ ގޮތަށް މީހުން ހިފެހެއްޓުމާއި

ކަންކަން މަޖުބޫރުކުރުމުގެ ކުށް

140 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މީހުން ހިފެހެއްޓުން

141 ވަނަ މާއްދާ ޖިނާއީ މަޖުބޫރުކުރުވުން

ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މީހުން ހިފެހެއްޓުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 140. (ހ) ރުހުމެއްނެތި އެކަށީގެންވާ ޙުއްޖަތަކަށް މީހަކު ހިފަހައްޓާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

މާނަކުރުން (ށ) (1) "ހިފެހެއްޓުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަމަށް ހުރަސްއެޅުމުގައި، ވަކި ތަނެއްގައި އެ ތަނުން ބޭރަށް ނުދެވޭ ގޮތަށް މީހަކު ހިފެހެއްޓުމަށެވެ.

(2) "ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ދަތުރުކުރުން، ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމަށް، އާންމު އުސޫލުން، މީހުން ބައްދަލުކުރުމާ ފުރުޞަތު ލިބުމެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) (1) މީހަކު ޖައްސައި އެ މީހާގެ އިޚްތިޔާރުން ބޭރުގައި، ގަދަކަމުން މަސައްކަތެއް ކުރުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، މީހަކު ހިފަހައްޓައިފި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) ކަނޑައެޅިގެން އުނިކުރުން، އެއް ދުވަހަށް ވުރެ ގިނަ މުއްދަތަކަށް މީހަކު ހިފަހައްޓައިފި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބެލެނިވެރިންނާއި ބަލަދުވެރިންނަށް ލިބޭ އިސްތިސްނާ (4) އަންނަނިވި ފަދައިން އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ދަރިއާ ބައްދަލު ފަރާތަށް ޒިއްމާދާރުވެރިޔާގެ، އެ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) އާއިލާ ހިފެހެއްޓި މީހާގެ ބެލެނިވެރިއެއްކަން ނުވަތަ ބަލަދުވެރިއެއްކަން އާއިލާއަށް ދޭހަވާގޮތްވުން؛ އަދި

(ii) ހިފެހެއްޓުނު މީހާއަކީ ޝަރުޢީ ގޮތެއްގައި އެ ކަމަށް ރުހުން ދެވޭ ވަރުގެ މީހެއްކަމުގައި ނުވުން.

ޖިނާއީ މަޖުބޫރުކުރުވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

141. (ހ) ކަންކަން ކުރުމަށް މީހަކަށް ލިބިދޭ މިނިވަންކަން، އޭނާއަށް ގެއްލުން ހުރި ގޮތެއްގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ހުއްޓުވާލުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު ދައްކާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު؛ ނުވަތަ

(2) ޖިނާއީ ކުށެއް ކޮށްފިކަމުގެ އިލްޒާމު އަޅުވާފާނެކަމުގެ ބިރު؛ ނުވަތަ

(3) މީހެއްގެ ނަފްރަތު އަމާޒުކުރުވުމަށް، ނުވަތަ މީހެއްގެ ކުރިމަތީގައި އޭނާގެ ޤަދަރާއި އަބުރަށް އުނިކަން ގެނައުމަށް، ނުވަތަ އޭނާއާ މެދު ޤަދަރުކުޑަވާނެގޮތް ހެދުމަށް، ނުވަތަ އޭނާގެ، ނުވަތަ އޭނާގެ ވިޔަފާރި މީހުންގެ ތެރޭގައި ކުޑަކުރުމަށް، ސިއްރުއެއްކަމުގައި ބެލެވޭ ކަމެއް ހާމަކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރު؛

(4) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ގޮތުން ވަކިކަމެއް ކުރުން ނުވަތަ ނުކުރުން؛ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ލައްވައި ވަކި ކަމެއް ކުރުވުން ނުވަތަ ނުކުރުވައިފާނެކަމުގެ ބިރު.

އިސްތިސްނާ

(ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މީހަކުކުރާ އަމަލެއް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު، ނުވަތަ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރު، ނުވަތަ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުށަކަށް ނުވާނެއެވެ:

(1) އޭނާ ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި:

(i) މީހަކާ ގުޅޭ ކުށުގެ ތުހުމަތަކީ ނުވަތަ މީހަކާ ބެހޭގޮތުން އޮންނަ ސިއްރަކީ ތެދެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު އެ ކުރާ ކަމަކީ އެކަމުގެ ޞައްޙަގައި، ކުރެވިދާނެ ކަމެއް ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެތުހުމަތަކީ ނުވަތަ ހާމަކުރާ ސިއްރަކީ ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު އެކުރަން ހުށަހަޅާ ފިޔަވަޅާ ގުޅިގެން އޭނާ އަޅާ ފިޔަވަޅުގެ މަޤްޞަދަކީ އެޙާލަތާ ގުޅިގެން އެކަށީގެންވާ ގޮތަކަށް އެމީހަކު އެކުރަން މަޖުބޫރުކުރުމުގެ ގޮތުން އެކަނި ކުރާ ކަމަކަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން:

(ނ) (1) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖިނާއީ
މަޖުބޫރުކުރުވުމުގެ
ދަރަޖަ

(i) ކުރަން މަޖުބޫރުކުރުވާ ކަމަކީ، އެކަން ކޮށްފިނަމަ، ޖިނާއަތުގެ ކުށެއް ކުރީ ކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލެއް ކުރަންކަމުގައިވުން.

(ii) ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމުގެ ބިރުދައްކާ، އެގޮތުން އެ ގެއްލުން ދިނުމަށް، ޖިނާއަތުގެ ކުށެއް ކުރީކަމުގައި ބެލެވޭ އަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައިވުން.

ޖިނާއީ މަޖުބޫރުކުރުވުން (2) އާންމު ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 142. (ހ) "ހިނގާބިނގާވެ އުޅުމުގެ މިނިވަންކަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ޤާނޫނީ ބަލަދުވެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "ހިފެހެއްޓުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 140 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

މުދަލުގެ ކުށާއި ޗާބުގެ ކުށް

210 ވަނަ ބާބު

ވައްކަމުގެ ކުށް

210 ވަނަ މާއްދާ ވައްކަން، ބޮކުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް އަދި ފޭރުން

211 ވަނަ މާއްދާ ވައްކަންކުރުން

212 ވަނަ މާއްދާ މަކަރާއި ހީލަތުން ނުވަތަ ބޮކުމުން އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް ނިގުޅައިގަތުން

213 ވަނަ މާއްދާ ފޭރުން

214 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި ޚިދުމަތުން ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ މަންފާ ހޯދުން

215 ވަނަ މާއްދާ ޚިޔާނާތުގެ ކުށް

216 ވަނަ މާއްދާ ގެއްލިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ ބަހައްޓަންވީ ތަން ނޫން ތަނެއްގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ އޮޅިގެން ރައްދުކުރެވޭ މުދަލުން ވައްކަންކުރުން

217 ވަނަ މާއްދާ މުދަލަކުން ހުއްދަނޫން ބޭނުންކުރުން

218 ވަނަ މާއްދާ ވައްކަންކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ބަލައިގަތުން

219 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ވައްކަން، ބޭކުން، މަކަރާއި ހީލަތް، ޚިޔާނާތް އަދި ފޭރުން

211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލުތަކަކީ ވައްކަމުގެ އެއް ކުށް ކަމަށްވުން

210. (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ކުށް ދަޢުވާކުރާއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމުގެ ގޮތުން ޗާޖު ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާއިން 216 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އަދަބު ދަރަޖަކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ:

(1) މުދަލުގެ އަގު -/500,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާނަމަ، އެކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) މުދަލުގެ އަގު -/50,000 ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، ނުވަތަ ވަގަށްނެގި މުދަލަކީ، ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އިންޖީނުގެ ދުއްވާއެއްޗެއް ނުވަތަ އިންޖީނުގެ ދޯންޏެއް ނުވަތަ އެހެންވެސް އިންޖީން އަޅާ އުޅަނދުފަހަރުކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) -/5,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(4) -/500 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މުދަލުގެ އަގު މަތިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(5) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަޙާގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބައްޗުއޮތުން (ނ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވިގޮތަށް، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ، ޤަބޫލުކުރާކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ކުށެއް ކުރިކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ:

(1) އޭނާގެ ޢަމަލުގައި އެ ކުރާ ބެހެއްޓުމަން ނުވަތަ އޭނާ އެ ކުރުމުގެ ބޭނުންކުރުމަކަށް، އަނެކާ ދުރުހުއްޓުވުމަކަށް އެކަކީޝާނާ ގޮތެއްގައި ޤަބޫލުކުރެވިދާނެފަދަ ބާރަކާއި ހުރުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާ އެ ކުރާ ބޭނުންކުރުމަކަށް ނުވަތަ އެ ކުރާ އޭނާގެ ޢަމަލުގައި ބެހެއްޓުމަން އޭނާއަށް ބައްޓެއް އެކަމަކުގައި، އެކަކީޝާނާ ގޮތެއްގައި، ޤަބޫލުކުރެވިދާނެފަދަ ބާރަކާއި ހުރުން.

މާނަކުރުން (ރ) "އަމުގެ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތަން އެނގޭ ގޮތުގައި ނުވަތަ ކުށްކުރިއިރު އެނގެން ޖެހޭނެ ގޮތުގައި އެ ކުރަމުރަން އަމަލު ބާޒާރުން ދިޔައީ އެކުގެ މަތި އަގެއްވެ.

ވައްކަންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 211. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް އެމީހަކަށް ނޭނގި ސިއްރުން ނެގުން ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް މައްޗަށް ހުއްދަނުލައި ގޮތެއްގައި ތިމާގެ އަމިއްލަ ބާރުހިންގުން؛

(2) އެކަން އެކުރުނި އަނބުރާއަން އެކި އަމިއްލަވެރިކަމުން، އެ ކުށާ ދުރުކުރުން ހިފެހެއްޓުމުގެ މަޤްސަދުގައި ކަމުގައިވުން.

މާނަކުރުން (ށ) "އަންނަނިގެ މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮންމެ އަގަކާ ހިސާބަކަށް މީހަކަށް ވެރިވެ، އެ މުދަލާ އެ ކުރުމުގެ އަމިއްލަ ވެރިކަން ކުރުވެރި މީހާ، އެ މުދަލާ ގުޅޭ ގޮތުން، ވެވޭ ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނީ ނިޒާމެއް މަތީ ނުވަތަ ބަދަލު ބައިވެރިވާ އެ މުދަލެއް ޙިއްޞާވާ މުދަލަށެވެ. ސަރުކާރު، ނުވަތަ ކުންފުނި ފަދަ ފަރާތްތައް ޝަރުޢީ ބަޔަކަށްވެސް މުދަލާ ގުޅިގެން އެފަދަ ބައެއް ހޯދާނެއެވެ.

މަކަރާއި ހީލަތުން ނުވަތަ ޒުލުމުން އެހެން މީހެއްގެ މުދަލެއް ނިގުޅައިގަތުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

212. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އެނގިހުރެ އަނެކާގެ މުދާ އޭނާގެ ކިބައިން ނިގުޅައިގަތުން؛ އަދި

(2) މަކަރާއި ހީލަތުން އެކަން ކުރުން؛ ނުވަތަ

(3) ޒުލުމަކުން އެކަން ކުރުން.

މާނަކުރުން

(ށ) (1) "ޒުލުމް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، އަނެކާއަށް އެކަމުގެ މަންފާއެއް އޮތްކަން ދައްކައިގެން ފައިދާއެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ކޯޓުން ބުނާ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ވެރިފަރާތަކަށް، ކަމަކުން ނުވަތަ ސިޔާސީ ފަރާތަކުން، ފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި އަޅުވައި، އެކަމެއް އެޅުން ގަބޫލު ކުރުވުމަށް އެފައިސާ ނުވަތަ ތަކެތި ބޭނުންކުރުމެވެ.

(2) "މަކަރާއި ހީލަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ ބޭނުމެއްގައި ނުބައި ނިޔަތެއް މޮޅިން މިވަރަށް ފައިދާއިން ހުރިހާ ބަޔަކު އަސްލަކަށް މަޢުލޫމާތު ފިޔަވައި މަގުން ކުރާ އަންނަނިވި ކަންކަމަށެވެ:

(i) ޤާނޫނާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުވަތަ މުދަލުގެ އަގާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ޙާލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން ދޮގު ސޫރަ ތަސައްވުރެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ އެފަދަ ތަސައްވުރެއް، ގޮތް ތަސައްވުރެއްކަމުގައި ބަދަލުކުރުން؛ ނުވަތަ

(ii) މުދަލަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ހިންގޭ މުޢާމަލާތެއްގައި ވަކި މަޢުލޫމާތެއް ލިބިއަޅުއްނަމަ، އެ މުޢާމަލާތެއްގެ ނަތީޖާ އަސަރު ބަދަލުކުރާނެ ތަނަވަސްކަން ހިނގާވާ މަޢުލޫމާތެއް އަނގައަށް ލިބުނުންދިނުމަށް ހުރަހެއްޖެހުން؛ ނުވަތަ

(iii) އަސަރު ކުރިން އުފެއްދި ފާހަގަވި، ނުވަތަ ގޮތްކަމަށް ބަލާނުކުރުން ފާހަގަ ތަސައްވުރެއް ފުރުން ރަނގަޅުކުރުމަށް؛ ނުވަތަ

(iv) އެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ހައްގުއް އޮތްކަން، ނުވަތަ އެ މުދާ އަނގަގެއްދުން ބޭއްވެނިވި ގަނޑުވާރުއް އޮތްކަން، ނުވަތަ މިނިވަންކަމާއިލާ، އަނގާގެ އަޅުގަނޑު ބަލައިގެންމަކަން އޮތް ހުރަހެއް (ގާނޫނީ ހުރަހެއް، އައްޔާ ދުވަ ސޯދާ އުފެދޭ ހުރަހެއްކަމުގައިވިނަމަވެސް އެފަދަ ހުރަހެއް) އޮތްކަން ހާމަނުކުރުން؛ ނުވަތަ

(v) ވަޢުދެއްގައި ވިދާޅުއިވާ ޢަދަދަކަށް ނުވަތަ ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރުމަށް އެއްބަސްވުމެއް ހަދާ ވިދާޅުވެއްގައި ވިދާޅުއިވާ ޢަދަދަކަށް، އެ ވިދާޅުވުން ދޫކުރުމަށް ފަރާތެއް، އެއަށް ފައިސާ ދެއްކުމަކީ އެއްބަސްވުމެއްގެ އެހެނިހެން، އެފަދަ ވަޢުދެއް ނުވަތަ ވިދާޅުވި ދޫކުރުން.

(3) "މާލީ ލިޔުމެއް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޒުކުރެވޭނެ އަންނަނިވި ޙައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން ޙައްޤެއް ރަމްޒުކޮށްދޭ ކޮންމެ ލިޔުމަކަށެވެ:

(i) މުދަލަކަށް، ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް، ނުވަތަ އެއްޗަކަށް، ނުވަތަ ކުންފުންޏަކަށް އޮތް މިލްކުވެރިކަމުގެ ޙައްޤެއް؛ ނުވަތަ

(ii) ފައިސާ ވަކި ދުވަހަކަށް ދައްކާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން ލިބުން؛ ނުވަތަ

(iii) މުދަލެއް ވަކި ދުވަހަކަށް ހަވާލުކުރާނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން ލިބުން؛ ނުވަތަ

(iv) އެއްބަސްވުމަކުން އުފައްދައިދޭ ޙައްޤެއް.

ޢިސްތިސްނާ

(ސ) މީހަކު މަކަރާއި ހީލަތެއް ހެދި އަންނަނިވި ކަންކަމާގުޅޭ ގޮތުންކަމަށްވާނަމަ އޭނާ އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:

(i) މާލީ ގޮތުން އޭގެ އެއްވެސް އަހައްމިއްޔަތެއްނެތް ކަމަކާގުޅޭ ގޮތުން ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ބުނާ އެއްޗެއްގެ ސަބަބުން ޢާންމު ވިސްނުމުގެ އަހުލުވެރިންނަށް އޮޅުމެއް ނާރާނެފަދަ އެއްޗެއް ބުނުން.

މަކަރާއި ހީލަތުހަދައިގެން ވަޢުދު ނުފުއްދާ ޙާލަތް

(ށ) ކުރިން ވަޢުދުވެފައިވާ ކަމެއް، އެ ވަޢުދާ އެއްގޮތަށް [illegible] [illegible] ފުރިހަމަނުކުރުމުން، އެ ކަމެއް [illegible]، މަކަރާއި ހީލަތްހެދިކަމަށް [illegible] [illegible] ނުލިބޭނެއެވެ.

ޗެކު ދޭ ޙާލަތު ސާބިތުވާ ކަމަށް ބަލާނެ ގޮތް

(ބ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ސ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން މަކަރާއި ހީލަތް ހެދިކަމުގައި، އެކަން ސާބިތުވާކަމަށް ބަލާނެއެވެ:

(1) މީހަކު ޗެކަކުން ފައިސާ ދިނުމުގައި:

(i) އެޗެކުގައިވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފައިސާ ހޯދުމަށް އެދި ޗެކު ބޭންކަށް ހުށަހެޅުމުން، އެ ޗެކުގައިވާ މިންވަރަށް އެކައުންޓުގައި ފައިސާ ނެތުމުގެ ސަބަބުން އެ ފައިސާ ދޫކުރުން އެ ބޭންކުން އިންކާރުކުރުމުން، އެކަމުގެ އެންގުމެއް ލިބުމަށްފަހު ފަރާތަށް އެންގުމުން 7 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ފައިސާ ފުރިހަމަކޮށް އަދާނުކުރުމުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ޗެކު ދައްކާ ފައިސާ ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ޗެކު ހުށަހެޅިއިރު، އެ ޗެކު ދޫކުރި ބޭންކުގައި ފައިސާ ނެގޭނެ މިންވަރަށް އެކައުންޓެއް ނެތުން؛ ނުވަތަ

(2) ކްރެޑިޓް ކާޑު ނުވަތަ ޑެބިޓް ކާޑުން ފައިސާދެއްކުމުގައި:

(i) އެ ކާރަކީ ވަގަށްނަގާފައިވާ އެއްޗެއްކަން ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިފައި އޮތުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ކާރު ވަނީ، އެ ކާރު ދޫކުރި ފަރާތުން ބާޠިލުކޮށްފައި ނުވަތަ ކެންސަލްކޮށްފައިކަން، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިފައިއޮތުން؛ ނުވަތަ

(iii) އެހެންވެސް ސަބަބަކާހުރެ ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ އެ ކާރު ބޭނުންކުރުން އޮތީ، އެ ކާރު ދޫކުރި ފަރާތުން ނުވަތަ އެ ކާރުގެ ވެރިފަރާތުން މަނާކޮށްފައިކަން، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް އެނގިފައި އޮތުން؛ ނުވަތަ

(3) [illegible] މުދާ ކުއްޔަށް ދޫކުރުމުގައި ނުވަތަ ކުއްޔަށް ހިފުމުގައި:

(i) ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާތާ 10 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް ނުވަތަ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުން އެ ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މީހާއަށް، އެ މުދާ ރައްދުނުކުރުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތާއެކު ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި ސޮއިކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އޭނާގެ ޝަޚްޞާ ގުޅޭގޮތުން ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން، ނުވަތަ އޭނާގެ ނަމާއި ނުވަތަ އެޑްރެހާއި ނުވަތަ އޭނާ ވަޒީފާއަދާކުރާ ތަނާއި ނުވަތަ އެއްބަސްވުމުގައި އޭނާ ސޮއިކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ދިން މަޢުލޫމާތަކީ، ދޮގު މަޢުލޫމާތެއްކަމުގައި ވުން.

މުދާ އަނބުރާ ހަވާލުކުރުމަށް އެންގުމުގެ ވާޖިބު

(iii) މި މާއްދާގެ މި އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ކަމެއްގެ ސަބަބުން [illegible] [illegible] މުދާ އަނބުރާ އޭނާއާ ހަވާލުކުރުމަށް އެންގުމަށް، އޭނާއަށް އޮތް [illegible] [illegible] ނުވެއެވެ. އެފަދަ އެންގުމެއް ލިޔުމުން އަންގާ [illegible]، ކުލީގެ އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ، [illegible] އެޑްރެހަށް [illegible] [illegible] ޕޯސްޓުން ފޮނުވުމަކީ، [illegible] ގޮތުގައި އެނގި އެންގުމެއްކަމުގައި ބަލާނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން އޮތްކަމުގައި ވީނަމަވެސް، މި މާއްދާގައި [illegible] ކަނޑައަޅާފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible]، ކުށެއްގެ ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ވުރެ އެ ކުށް ކުރެއް ނުވާނެވެ.

ވާދުވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 213. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އަނެކާގެ ދުވާ ޤަބޫލުގައި އަތުލުން.

(2) ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދީ މީހާއަށް ދިރާސާކަމުގެ ބިރުދައްކައިގެން، އެކަން ކުރުން.

އިސްތިސްނާ ޙާލަތު (ށ) ވިޔަކު މުދަލެއް ހުރި އަންނަނިވި ސަރަޙައްދުތަކުގެ ތެރެއިން ސަރަޙައްދެއްގައި، އަސްކަރީ ހިމާޔަތް ޤައުމީ މުދާކަމުގައި ނުވަތަ ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ހުރި މުދާ ކަމަށް، ދިނުމާބެހޭކަމާއެކު ދޭކަށްނުކުރުމުގައިވާނަމަ، އެ ޢަމަލަކީ ކުށެއް، ކުރިއެއް ނުވާނެއެވެ:

(1) އެ މުދާ ހުރި ބާވަތާ ސިފަ ދޭތެރޭ ހުރި ގޮތުގައި، އޭނާއަށް ދިމާވިޔަ ގެއްލުމަކަށް ކަމުގައިވިޔަސް؛ ނުވަތަ

(2) ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަ މުޤައްރަރުކޮށްފައިވާ ތަނެއްގައި، ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ޢަމަލުތަކުގެ ބަދަލުކުރުމުގައިވިޔަސް.

ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި ޒިންމާދާރުން ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ ވަންނާ ހުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 214. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތައް ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް، އެއީ:

(i) އަމާއް ދައްކައިގެން ނޫނީ ކުރިން ނުވާ ޒިންމާދާރުކަން އެނގިހުރެމެ؛

(ii) ޤައުމީ ގޮތުން ނުވަތަ ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ ބަލާރުހުރުން މާލީ ފައިދާ ހޯދުމަށް ނުވަތަ އަސްލު ގޮތުގެ ކަމަކަށް ކަމެއްގެން، އެ ޒިންމާދާރު އަމިއްލަ ކަމެއްގެމަތިން ކަމާބެހޭ ގޮތުގައި، ނުވަތަ

(2) ބަދަލު ދީ ޒިންމާދާރުގެ މައްޗަށް، ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ ފަރާތުން އަންނަނިން ނުވާތީ ކަންތަކުގައި އެވެ:

(i) އެނގިހުރެގެން އެ ޒިންމާދާރު ހުރުން ނުވަތަ އެ ޒިންމާދާރުގެ ބޭނުންކުރުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ޚިދުމަތް ހުރި ނަމަވެސް އެ ޚިދުމަތުގެ ބޭނުންކުރި، އޭނާގެ ޢަމަލަކީ ކަމުގައިވިޔަސް، ނުވަތަ އެ ޢަމަލު ފިޔަވަޅުތަކުގެ މިހާރުގެ ޢަމަލަކީ ވަކިކަމުގައިވިޔަސް، ނުވަތަ އެ ޚިދުމަތުގެ ޢަމަލު ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބަދަލަކީ އެ ޚިދުމަތް ނުލިބޭގޮތަށް ކަމުގައިވިޔަސް.

މާނަކުރުން

(ށ) "ޚިދުމަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހުން ޖައްވާ ކުރުވާ މަސައްކަތާއި، ފަންނީ ޚިދުމަތްތަކާއި، މުއާސަލާތުގެ ވަސީލަތްތަކާއި، ޢާންމު ބޭނުންތަކުގެ ޚިދުމަތްތަކާއި، ގޭގޭގައި ނުވަތަ ރެސްޓޯރަންޓުގައި މީހުން ބޭތިއްބުމުގެ ޚިދުމަތާއި، މަޢުރަޟުތަކަށް ވަދެވުމާއި، ދުއްވާ ނުވަތަ އުޅަނދު ފަހަރު ބޭނުންކުރުމާއި، އިތުރު ތަކެތީގެ ޚިދުމަތުގެ ބޭނުންހިފުން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ. އެކަމަކު އެކަމަށް އެކަށީގެން މަދުއްދަތު ނުވާނެ ގޮތެއްގައި ނުވެއެވެ.

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ ފިޔަވައި ޤަބޫލުކުރަންވާނެ ގޮތް

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލުކުރިކަމަށް، ދައުވާ ރައްދުވާ މީހާ ޚިދުމަތް ހޯދުމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ ފިޔަވައި ޤަބޫލުކުރަން ވާނެއެވެ:

(1) ޚިދުމަތަކަށް އަގުދެއްކުމަށް އިންކާރުކުރުން، ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް އަގުނުދައްކާ ނުވަތަ އަގުދައްކާނެކަމަށް ބުނުމެއްނެތި އެ ތަނުން ދުރުވުން؛ އަދި

(2) ހޮޓާތަކާއި، ރެސްޓޯރަންޓުތަކާއި އަދި އެފަދަ ޚިދުމަތުގެ ބިޒްނަސްތަކުގައި ބަލަހައްޓާ އުސޫލުން އެ ޚިދުމަތަކަށް އަގުދައްކަނީ އެ ޚިދުމަތް ލިބިގަތުމާ ވަގުތުގައި ކަމުގައިވިޔަސް.

ޚިޔާނާތުގެ ކުށް

ކުށް ކަނޑައެޅުން

215. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އުޅުނަސް ކުށެކެވެ:

(1) އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ އިލްތިޒާމެއްގެ ދަށުން ނުވަތަ ޢިނާޔަތްތެރިކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އޮންނަ ޙާލަތެއްގައި، އަނެކާގެ މުދަލެއް ދިޔަލު ލިބިގެންނަމަ، އަދި އަދާކުރުމަށް ނުވަތަ އެ މުދަލުން ވަކި ތަސައްރުފެއް ކުރުމަށްކަމުގައި ވެފައި؛

(2) އޭނާގެ އަމިއްލަ މުދަލުގެ ގޮތުގައި އެ މުދަލުން މުޢާމަލާތްކުރުން؛

(3) އެ މުދަލުން އަދާކުރަން ޖެހޭ އަދި އަދާނުކުރުން ނުވަތަ އެއިން ކުރަންޖެހޭ ތަސައްރުފު ނުކުރުން.

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު ގަބޫލުކުރާނެ ގޮތް

(ހ) (1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ މާލީ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ވެރިޔަކު ނުވަތަ އެކައުންޓެންޓަކު ނުވަތަ އޮޑިޓަރެއް ނުވަތަ މާލީ ހިދުމަތްތެރިއަކު، އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާ ވާޖިބުތަކުގެ މައުލޫމާތު، އޭނާއަށް، މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ލިބިގެންވާކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު، ޤާނޫނީ ގަބޫލުކުރަން ވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް ދައުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާ އިލްތިޒާމުތައް ޤާނޫނަކުން ނުވަތަ ރަސްމީ އިޖުރާއަކުން ނުވަތަ ތަބާވާންޖެހޭ ނިޒާމަކުން ސާފު ބަޔާން އެކަށައަޅާދީފައިވާކަން، ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ބަރުދު ދައުވާ ރައްދުވާ މީހާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(2) އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، ދައުވާ ރައްދުވާ މީހާގެ އަމިއްލަ މުދަލުގެ ގޮތުގައި އަނބާގެ މުދާ ބޭނުންކޮށްފައިވާކަމަށް، ޤާނޫނީ ގަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.

(i) ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ ގޮތަކަށް އެކަމަށް އެދުމުން، ފައިސާ ނުދެއްކުން ނުވަތަ، އެ ފައިސާއަށް ވީގޮތް ބަޔާންކޮށް ނުދެވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެކަން ބަލައި ހޯދުމުން ފައިސާ ހުރި މަދުކަމަކަށް ސާބިތުވުން ނުވަތަ ކަމާ ގުޅޭ ލިޔުންތަކެއް ހުރި އޮޑިޓްފައިލެއް ހުށަހެޅުން.

މާނަކުރުން

(ހ) (1) "މާލީ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ބޭންކަށާއި، އިންޝުއަރަންސް ކުންފުނިތަކާއި، ކްރެޑިޓް ޔޫނިއަންތަކާއި، ބިލްޑިންގ އެންޑް ލޯން އެސޯސިއޭޝަންތަކާއި، އިންވެސްޓްމަންޓް ޓްރަސްޓްތަކާއި، ނުވަތަ ފައިސާ ޑިޕޮޒިޓްކުރާ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ސޭވިންގް ނުވަތަ ކަލެކްޓިވް އިންވެސްޓްމަންޓްގެ ވަސީލަތެއްގެ ގޮތުގައި ޢާންމުކޮށް ބަލައިގަނެވިފައިވާ އެހެން ތަނެއް، ނުވަތަ ޤާނޫނީ މުއައްސަސާތަކާއި، މިފަދަ ފަރާތްތަކުގެ މުއައްސަސާތަކެވެ.

(2) "މާލީ ހިދުމަތްތެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކަމެއްގެ ވެރިޔާ ބަލަހައްޓަން ހަވާލުކޮށްފައިވާ ފަރާތަކާއި، ޓްރަސްޓީއަކާއި، ގާޑިއަނަކާއި، އެކްޒެކިއުޓަރަކާއި، އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރަކާއި، ރިސީވަރަކާއި، މިފަދަ ހިދުމަތްތެރިއަކަށް މަސައްކަތްކުރާ މީހުންނެވެ.

(3) "ޢާންމު އުފުލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، މީހެއްގެ ފައިސާ، ނުވަތަ މުދާ އިސްތިޢުމާލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު، ނުވަތަ އިދާރީ ފުރުޞަތު، އެފަރާތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ގޮތުގައި ލިބިގެންވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޒިންމާއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި އެހެން އެއްޗަކަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ނަމަވެސް، މި މާއްދާގައިވާ ކުށަކީ ދަރަޖަ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށްވުރެ ކުޑަ ކުށަކަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ.

ގެއްލިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ ބަހައްޓަން ނޫން ތަނެއްގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލުން ނުވަތަ އޯޅިގެން ހަވާލުކުރެވޭ މުދަލުން ވައްކަންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

216. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) މީހަކަށް ލިބޭ މުދަލަކީ، ގެއްލިގެން އެވާ މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ، ނުވަތަ ބަހައްޓަންވީ ތަން ނޫން ތަނެއްގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ މުދަލުގެ ބާވަތާ ގުޅޭ ގޮތުން، ނުވަތަ އަދަދާ ގުޅޭގޮތުން، ނުވަތަ ހަވާލުކުރެވުނު މީހާ ގުޅޭގޮތުން އޯޅިގެން އަތައިގެން ހަވާލުކުރެވުނު މުދަލެއްކަން އެނގިހުރެ، އެ މުދާ ބަލައިގަތުމާއި؛

(2) އެކަން އެނގިހުރެ އެހެން މީހެއްގެ ކިބައިން އެ މުދާ ނިގުޅައިގަތުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމުގައިވުމާއި؛

(3) އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް އެ މުދާ ރައްދުކުރުމަށް އަޅަންޖެހޭ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް ނާޅުން.

މާނަކުރުން

(ށ) "ވެރިފަރާތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ އެ މުދަލުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީ ހައްޤު އޮތް ކޮންމެ މީހަކަށެވެ.

މުދަލަކުން ހުއްދަނޫން ބޭނުންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

217. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ މީހެއްގެ މުދަލުން، އަންނަނިވި ގޮތަކުން ކުރާ ގޮތަކަށް، ވަގުތީ ބޭނުމެއް ކުރުން:

(i) އެމީހާގެ ހުއްދައެއްނެތި؛ ނުވަތަ

(ii) އެމީހާގެ ހުއްދަ އޮޅުވާލައިގެން، އެ ހުއްދައިގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޝަރުތުތަކާ ޚިލާފަށް ބޭނުމުގައި؛ އަދި

(2) އެ މުދަލަކީ އެކަށީގެންވާ އަގެއްގެ މުދަލަކަށްވާތީ، އެފަދަ ބޭނުމެއް އެ މުދަލުން ކުރާ އިރުގައި، އެއީ އަގުދައްކަންޖެހޭނެކަން، އާންމު މީހަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ބާވަތުގެ މުދަލަކަށްވުން.

މާނަކުރުން (ށ) "ވަގުތީ ބޭނުން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ މީހެއްގެ މިލްކުގައިވާ މުދާ އޭނާގެ ހިބައިން ދާއިމަށް ނިގުޅައިގަތުމުގެ ނިޔަތެއްނެތި ގޮތަކުން އެ މުދަލުން ހިތާ ބޭނުންކުރުމެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މިކަން ދަރަޖަކުރާނީ މި ޗެޕްޓަރުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދަރަޖަކޮށްފައިވާ ގޮތަށެވެ. އަދި މުދަލުގެ ބޭނުންކުރުމާ ގުޅިގެން އޭގެ އަގަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބެލުމުގައި، އެ އަގަކަށް ބަލާނީ އެ މާއްދާގެ (ރ) ގައި އަގު މާނަކުރެވޭ ގޮތަށެވެ.

ވައްކަންކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދާ ބަލައިގަތުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 218. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އަނެކާގެ މުދާ ބަލައިގަތުމާއި ބެހެއްޓުމާއި އޭގެ ތަޞައްރުފެއް ކުރުން.

(2) އެ މުދަލަކީ ވައްކަންކޮށްފައިވާ މުދާކަން ކަށަވަރުކުރުމުގައި ފަރުވާ ބަހައްޓައިފައިނުވުން.

(3) އެ މުދާ އޭނާ ބަލައިގަތީ ނުވަތަ ބެހެއްޓީ އެ މުދަލުގެ ވެރިފަރާތަށް ރައްދުކުރުމަށްކަމަށް ނުވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ޗެޕްޓަރުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި މުދަލުން ވައްކަންކުރުމަށް ދީފައިވާ ދަރަޖަކުރުމަށްވުރެ، މި ކުށުގެ ދަރަޖަ، އެއް ދަރަޖަ ތިރިވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 219. (ހ) "މަކަރާއި ހީލަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޗެޕްޓަރުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޗެޕްޓަރުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

JUSTICE
initiative

(ނ) "މާލީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "މާލީ ލިޔުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 212 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "މާލީ ހިދުމަތްތެރިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ވެރިފަރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 216 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "އަނެކާގެ މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(އ) "ހިދުމަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 214 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ވ) "ވަގުތީ ބޭނުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 217 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(މ) "އަގު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 210 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

220 ވަނަ ބާބު

މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމާއި މުދާ ހަލާކުކުރުމުގެ ކުށް

220 ވަނަ މާއްދާ މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުން

221 ވަނަ މާއްދާ މުދަލަށް ނުރައްކާ ކުރުން

222 ވަނަ މާއްދާ ފަނާކޮށްލާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން

223 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

220. (ހ) މުދަލުގެ ވެރިފަރާތުގެ ރުހުމެއްނެތި އަދި އެ މުދަލަށް ފުރާވާ ބެހުމެއް ނެތި، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) މުދަލަށް ގެއްލުން ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) މުދަލާ ބެހުމުގެ ސަބަބުން، މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބުން.

އިސްތިސްނާ

(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ މީހާ، އެކުރަނީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ދަޢުވާ ކަށްވާ މީހާ ބުނަނީ އޭނާގެ އަމިއްލަ މުދަލާކަމުގައިވުން؛

(2) އެކަން އޭނާ ކުރަނީ އޭނާއަށް ޤާނޫނީ ގޮތުން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(3) އަނެކާގެ މުދަލަށް ގެއްލުމެއް ލިބުނީ ދަޢުވާ ކަށްވާ މީހާގެ މިލްކުވެރިކަމުގައިވާ ނުވަތަ ދަޢުވާ ކަށްވާ މީހާ ކޮންޓްރޯލްކުރާ މުދަލެއްގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ ވައްކަން އެ މިހާރު ބަދަލުވުމުގެ ސަބަބުންކަމަށްވާނަމަ، އެހެނިހެން އެގްރީމަންޓް ބެރަވި، އެ މުދަލާ ގެޔޮގޮތެއް ނުވަތަ ހިދުމަތާ ގެޔޮގޮތެއް ޤާނޫނީ ބައެއްގެ ހިދުމަތާ ނުލައިކަމުގައިވުން.

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތު ނުވާހާހިނދަކު ގަބޫލުކުރާނެ ގޮތް

(ނ) ގެއްލުން ލިބުނު މުދަލަކީ އެ ގެއްލުން ލިބުނު، ދަޢުވާ ކަށްވާ މީހާ އަމިއްލަ ބޭނުންކުރަމުން ކަމުގައިވާނަމަ ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތު ވާރުތަވެރިން ބޭނުންކުރަމުން ކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ދަޢުވާ ކަށްވާ މީހާ އަމަލުކުރީ ފަރުވާކުޑަކޮށް ނުބަހައްޓައި ކަމުގައި، އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާހިނދަކު، ފަރުވާއިރު ގަބޫލުކުރަންވާނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ރ) މި ކުށަކީ؛

(1) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު -/500,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާ ކަމުގައިވާނަމަ، ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު -/50,000 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާ ކަމުގައި ވާނަމަ، ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު -/5,000 ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(4) ލިބުނު ގެއްލުމުގެ އަގު -/500 ރުފިޔާއަށް ވުރެ މަތިވާނަމަ، ޖުނަހުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(5) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ތިމާވެށްޓަށް ގެއްލުން ލިބޭ ހާލަތްތަކުގައި އިތުރު ޖޫރިމަނާކުރުން

(6) "ހުއްދަ ކުރެވިދާނެ ޖޫރިމަނާގެ އަދަދުތައް" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައި 93 ވަނަ މާއްދާ އެހެން އޮތްކަމުގައި ވިޔަސް، މީހަކު މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއްކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލު ކުރުމުގައި، ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ބަލާއިރު މުހިންމުކަން ބޮޑު ތަނަކަށް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބުނުކަމަށް ވާނަމަ، އެއިން ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ އިތުރުން، އެމީހަކު ގިނަވެގެން -/100,000,000 ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

ތިމާވެށީގެ ގޮތުން މުހިންމުވުން

(7) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ވަކި ތަނަކީ ނުވަތަ ވަކި އެއްޗަކީ ނުވަތަ މުދަލަކީ ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ބަލާއިރު މުހިންމުކަން ދެވޭ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(i) އެއީ، ތިމާވެށީގެ ގޮތުން ހާއްސަ މުހިންމުކަމެއް ދެވޭ ތަނެއް، ނުވަތަ އެއްޗެއް، ނުވަތަ މުދަލެއްކަން، ޢާންމު މީހަކަށްވެސް އެނގޭ ފަދަ ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލަކަށްވުން ނުވަތަ ބަޔޮލޮޖިސްޓަކަށްވެސް އެކަން އޮޅާއަން އެނގިގެންވެސް؛ ނުވަތަ

(ii) ސަރުކާރުން ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޖަމްޢިއްޔާތަކުން އެ ތަނަކީ، ނުވަތަ އެއްޗަކީ، ނުވަތަ މުދަލަކީ، އެފަދަ ހާއްސަ މުހިންމުކަމެއް ދެވޭ ތަނެއްކަން ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ މުދަލެއްކަން ޤަބޫލުކޮށްފައިވުން.

މާނަކުރުން

(ބ) "ބޮޅުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވެނީ، މީހެއްގެ މުދަލަކަށް ނަހަމަ ގޮތެއްގައި ކުރުމާއި އަދި އެ މުދަލަކަށް ޢާންމުކޮށް ހިނގާ ބޭނުމާއި ނުވަތަ ނަތީޖާއަށް އުނިކަމެއް އަތުވެދާނެ ގޮތުން ކުރާ ޢަމަލަކަށެވެ.

މުދަލަށް ނުރައްކާ ކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

221. (ހ) މީހުން ދިރިއުޅޭ ޢިމާރާތަކަށް ނުވަތަ މުހިންމު ޚިދުމަތްތަކަށް ނުވަތަ އާންމު ތަނަކަށް ބަދަލަކަށް، އެތަކެއް ނުވަތަ ބަލައިނުލާ ހިނގައިދާނޭ ކަމުގެ ބިރު އުފެދޭ ބާވަތުގެ ނުރައްކާއެއް، އެކަމުގެ ހިތްވަރުގައި ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ނ) "މީހުން ދިރިއުޅޭ އިމާރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ތެރެއިން ބާވަތަކަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ، އަދި ކުށުގެ އަމަލު ހިނގައިދާ އެ ވަގުތުގައި މީހުން ދިރިއުޅެމުންދާކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް އިމާރާތްތަކަށް ނުވަތަ އެއްގަމު އުޅަނދުތަކަށް ނުވަތަ ކަނޑުގެ އުޅަނދުތަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ އިމާރާތެއްގެ ނުވަތަ އުޅަނދެއްގެ ވަކި ބައިތަކަށެވެ.

(1) އެ ތަނެއްގައި މިހާރު ދިރިއުޅޭ ނުވަތަ އާންމުގެ ވިޔަފާރި، ނުވަތަ އާންމުގެ އެހެންވެސްކަމެއް ހިންގާ ތަނަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(2) ވިޔަފާރީގެ ބޭނުމަށް، ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އަޅުކަމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ ތަޢުލީމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ މުނިފޫހިފިލުވުމުގެ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އާންމު އުސޫލުން ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ އުސޫލުން ދަތުރުފަތުރުކުރުމުގެ ބޭނުމަށް، މީހުން އެއްވެ އުޅޭ ތަނަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) ރޭގަނޑު ނިދުމަށް މީހުން ބޭނުންކުރާ ތަނަކަށްވުން.

~~**ދަރަޖަކުރުން**~~

~~(ހ) ކުށުގެ އަދަބުގެ ސަބަބުން އެ ކުށުގެ ހަމަޖެހުމެއް ހިސާބުގައި އެޖެހިސަރަހަދު، އެ ކުށުގެ ދަރަޖަ، މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ދަރަޖައަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރިވާނެއެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

ދަރަޖަކުރުން

(ހ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އިން މުދަލަށް ގެއްލުންދިނުމުގެ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ދަރަޖައަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ ދަށް ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ށ) "މުހިންމު އާންމު ޚިދުމަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އާންމު ފަރުދުންނަށް މުހިންމު ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭ މުދަލާއި ވަސީލަތްތަކަށެވެ. އޭގެ ތެރޭގައި، މުހިންމު ހިދުމަތްތަކަށް ދަތުރުފަތުރު ފަހިކުރުމަށް އާންމުކޮށް ބޭނުންކުރާ އެއްގަމުގެ ވަސީލަތާއި، ކަނޑުގެ ވަސީލަތާއި، ބަނދަރުތަކާއި، މުޢާސަލާތުގެ ވަސީލަތާއި، އާންމުން ބޭނުންކުރާ ތަނުތަކާއި، ޞިއްޙީ މަރުކަޒުތަކާއި ދަރުމަޝާލާތަކުގެ އިމާރާތްތައް ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

ފަނާކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

222. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ، ފަނާކުރަނިވި ޢަމަލެއް ހިންގާފާނެކަމުގެ ބިރު މީހަކަށް ނުވަތަ ބަޔަކަށް ދެއްކުން: ނުވަތަ

~~(2) ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ، ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް އަތުގައި ބެހެއްޓުން: ނުވަތަ~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (2) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(2) މީހަކު އެނގިހުރެ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް އަތުގައި ބަހައްޓާފައި ހުރި ޖިނާއީކުށެއްގެ ކުށެއް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ވުން؛ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު އެފަދަ ޖިނާއީކުށެއްގެ ކުރުމުގައި ބޭނުންކޮށްފާނެކަން އެނގިހުރެ ކަމުގައިވުން.

~~(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ، ޖިނާއީކުށެއްގެ ކުށެއް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމުގައިވުން ނުވަތަ އެހެން މީހަކު އެފަދަ ޖިނާއީކުށެއްގެ ކުށެއް ކުރުމުގައި ބޭނުންކޮށްފާނެކަން އެނގިހުރެ ކަމުގައިވުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (3) ވަނަ ނަންބަރު އުވާލެވިފައި.

މާނަކުރުން

(ށ) "ފަނާކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ

(1) ފަސް މީހެއްގެ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔަކުގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑެތި އަނިޔާ ލިބިދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) މީހުން ދިރިއުޅޭ ފަސް އިމާރާތަކަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ އިމާރާތަކަށް ބޮޑެތި ގެއްލުން ދިނުން؛ ނުވަތަ

(3) މުހިންމު ޢާންމު ޚިދުމަތެއްގެ ހިނގުމަށް، އެކަށީގެންވާ ހުރަހެއް ނުވަތަ ހުއްޓުމެއް ގެނައުން؛ ނުވަތަ

(4) 500,000/- ރުފިޔާއަށް ވުރެ ބޮޑު އަދަދެއްގެ ގެއްލުން މުދަލަކަށް ލިބިދިނުން.

JUSTICE
initiative

ދަރަޖަކުރުން: ފަނާކުރުމަށް އެހީތެރިވުން

(ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ފަނާކުރަނިވި އަމަލެއްގެ ބިރުދެއްކުން

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

223. (ހ) "ފަނާކުރުން" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 222 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "މީހުން ދިރިއުޅޭ އިމާރާތް" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "އަނެކާގެ މުދާ" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 211 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ ބޮޑެތި އަނިޔާ" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (91) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ބެހުން" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 220 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "މުހިންމު ޢާންމު ތަންތަން" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

230 ވަނަ ބާބު

ހުއްދަ ނެތް ތަންތަނަށް ވަންނުމުގެ ކުށް

230 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ތަނަކަށް ވަންނުން

231 ވަނަ މާއްދާ މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ ސިއްރުން އަޑުއެހުމާއި ފޮޓޯނެގުން

232 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މައުލޫމާތު ހޯދުން

233 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މައުލޫމާތު ހާމަކުރުން

234 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ހުއްދަނޫން ތަނަކަށް ވަންނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 230. (ހ) ވަންނުމުގެ ހުއްދަ ނެތް ތަނެއްކަން އެނގިހުރެ އެތަނަކަށް ވަނުން ނުވަތަ އެތަނަކަށް ވަދެ ހުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ (ށ) (1) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުލެވޭ ކުށެއް ނޫނެވެ.

(i) މީހަކު އެ ތަނަކަށް ވަތްއިރު، އެތަނަކީ އާންމުންނަށް ވަދެވޭގޮތަށް ހުޅުވާލާފައިވާ ތަނަކަށްވުން؛ އަދި

(ii) އެ ތަނަށް ވަނުމުގައި ތަބާވާންޖެހޭ ހުރިހާ ޝަރުތުތަކަކަށް އޭނާ ތަބާވެފައިވުން.

(2) މީހަކު ތަނަކަށް ވަތްއިރު، ނުވަތަ ތަނަކަށް ވަދެ ހުންނައިރު، އެކަން ކުރުމަށް، އެ ތަނެއްގެ ވެރިފަރާތުން ނުވަތަ އެ ތަނަށް ވަނުމަށް ހުއްދަ ދޭން ހުރި ފަރާތުން، އޭނާ އެ ތަނަށް ވަނުމަށް ހުއްދަދީފައިވާކަމުގައި، ނުވަތަ އެތަނުގައި ހުރުމަށް ހުއްދަދީފައިވާކަމުގައި، އޭނާއަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ޤަބޫލުކުރެވޭނަމަ އޭނާ އެކުލެވޭ ކުށެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) (1) ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ވަތް ތަނަކީ، މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަނެއްކަން ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ތަނެއްކަން އެނގޭ ކަހަލަ ނިޝާނެއް ހަރުކޮށްފައި ނުވަތަ ލިޔުމެއް ލިޔެފައި ހުރި ތަނެއްކަމަށްވާނަމަ، އެކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) ހުއްދަނޫން ގޮތެއްގައި ވަތް ތަނަކީ، ވަކިން ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ ތަނަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ މީހުން ދިރިއުޅޭ ތަނަކަށްވާނަމަ ނުވަތަ އެއްޗެހި ރައްކާތެރިކުރާ ތަނަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ ކޮންމެ މީހަކަށް ނުވަދެވޭނެގޮތަށް ދާއިރާ ވަކިކޮށްފައިވާ ތަނަކަށްވާނަމަ، އެކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ރ) (1) "ދިރިއުޅޭ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުރުގެ ބަދަލު ހިނދު ވަގުތު މީހަކު އުޅުން ކަމުގައިވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، އުޅޭ ގޮތަށް ނުވަތަ އުޅުނު ގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައި ހުރި ތަނެއްކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، މީހުން ދިރިއުޅުމަށް ބޭނުންކުރާ އިމާރާތެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއްގެ ބައިތަކެވެ.

(2) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ތަނަށް ވަނުމަށްޓަކައި ބޭނުންވާ ކާޑެއް އަންގައިދޭ ކާޑެއް ނުވަތަ އެކްސެސް ކޯޑެއް ނުވަތަ އެފަދަ ނިޝާނެއް ބޭނުންކޮށްގެން ވަދެވޭ ތަނެކެވެ، އަދި މިފަދަ ތަނެއް ބެލެހެއްޓުމަށް މީހަކު ހަމަޖެހިފައިވާ، ސަލާމަތީ ކޮންޓްރޯލް ބަހައްޓާފައިވާ ތަނެކެވެ.

(3) "އެއްޗިހި ރައްކާކުރާ ތަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިމާރާތެއް ކަމުގައިވިޔަސް، ނުވަތަ ކަނޑުދަތުރުކުރާ އުޅަނދުފަހަރުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ އެއްޗިހި ރައްކާކުރުމަށް ކޮންޓެއިނަރުތަކުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ ގުދަނުގައި ވިޔަސް، މިނޫންވެސް އުފުލުމަށް، އެއްޗިހި ރައްކާކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ކޮންމެ އެއްޗެކެވެ.

މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ ސިއްރުން އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

231. (ހ) ކުށުގެ އަމަލުން ގެއްލުންވާ މީހާގެ ހުއްދައެއް ނެތި، އޭނާ ދައްކާ ވާހަކަ ސިއްރުން އަޑުއެހުމުގެ ބޭނުމުގައި ނުވަތަ އެވާހަކަ ރެކޯޑުކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުށަކީ ކުށެކެވެ.

(1) މީހެއްގެ އަމިއްލަ މިނިވަންކަން އެ މީހާއަށް އޮތް ތަނެއްކަމުގައި އެކަހެރިވެގެންވާ ގޮތެއްގައި އޭނާއަށް ބޭފުޅުވެފައި ތަނެއްގައި ނުވަތަ ފޯނުން އޭނާގެ އަމިއްލަ ތަނެއްގައިހުރެ އޭނާ ދައްކާ ވާހަކަ އަޑުއެހުން ނުވަތަ އެވާހަކަ ރެކޯޑުކުރުން.

(2) މީހެއްގެ ގޯތީގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ މީހެއްގެ ދުކާނެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންވާ ތަނެއްގައި،
އިމާރާތް ނުވަތަ ގެއްލުން ގެނެސް، ނުވަތަ ހިސާބު ބަރަކާތްތަކެއް، ނުވަތަ ދެކޮޅުވާ ފަރާތް
އަޑުއެހުމާއި، ރެކޯޑުކުރުމާއި، ލިޔުން ނުވަތަ އިތުރު ނުވަތަ ފޮނުވާ ވަރަށްވުރެ ސްޓޯރުކުރުން
ލިބިދިނުން ނުވަތަ އިވުން ނުވަތަ ފޮނުވާލެވޭ ހުރިހާ، އާންމުކުރުން ފޮނުވުން.

އުނިކުރުން ޓިއަވަލެންޓާކަމަށް ވާނަމަ ކުރުންތެރިވެއިވާކަމުގައި ބެލުން (ށ) މިފާ ދަށުން ވާހަކައިގެ އެއްޗެއް މިކަމާ އަޑުއަހައިފާން ނުވަތަ ރެކޯޑުކުރުން މައުލޫމާތު ކުރުމުގައި
އުނިކުރުން އެ ވާހަކައެއް ދެއްކުން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަކަށް ފަރާތެއް އަޑު ވަކިން އަޑުއަހާ
އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުމާ ކުރުމާއި އަދި އެ މައުލޫމާތު ހާމަކުރުމާއި،
އެ އުނިކުރުން އަޑުގެ ދެއިރާގެ ތެރޭގައި، ހުއްދަކަށްފައިވާ ކަމެއްކަމުގައި ބެލިފައިވެއެވެ.

އިސްތިސްނާ (ނ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:

(1) މުދަލާއި މީހުން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް އުފުލުމުގެ ވިޔަފާރީގައި ދުއްވާ
އުޅަނދުފަހަރުގެ ޑްރައިވަރުންގެ ކަޕިސްޓަރުން ނުވަތަ މުވައްޒަފުންގެ
ކަޕިސްޓަރުން، ނުވަތަ ކާރުގެ ދުވަހުގެ ބޯޓުގެ ކަސްޓަމްސްކަރުގެ ކަޕިސްޓަރުން،
މީހުން ދައްކާ ވާހަކަ އަޑުއަހައިފާ ރެކޯޑުކުރުމުގެ ކަންތައް ކުރުމަށް، އެ ކުރާ
ކަންތައް.

(2) ދެބަސްވާ ފަރާތެއްގެ ބައިވެރިއަކަށް ހުރެ:

(i) އެދެބަސްވާ ފަރާތުން ކުރެއްގެ ހެކި ލިބިކަމުގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި
ގޮތްކުރުމަށްޓަކައި، އެގޮތުން ހެކީގެ ގޮތުގައި ރައްދުކުރުމަށް ފަރާތް
އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން؛ އަދި

(ii) ނުރައްކަލެއް ދިމާވުމެއް ހިނގާކަން ހާމަކުރުމުގެ ތެދުވެރިކަމުގައިކަމާ ކަމަކަށް
އެކަށީގެން.

(3) ~~މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒް ނުވަތަ މިނިސްޓަރ އޮފް ޑިފެންސް އެންޑް~~
~~ނޭޝަނަލް ސެކިއުރިޓީ ސާވިސް، ފުލުހުންގެ ކޮމިޝަނަރ، ދަރަޖަ، ޤާނޫނު~~
~~ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކު އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު)
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(3) ޝަރުޢީ ކޯޓެއްގެ އަމުރަކުން ހުއްދަ ލިބިގެން، އެ ހުއްދައިގައިވާ ގޮތުގެމަތިން
ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފަކު އެކިއެކި ފަރާތްތަކުން އަޑުއެހުމާއި ރެކޯޑުކުރުން.

މާނަކުރުން (ރ) "ދެބަސްވާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއްވެސް ވަސީލަތެއްގެ ތެރެއިން އެހެން މީހަކާ
ފޯނު ކޯލު އަޑުކަންފަތާއި، މެސެޖްތަކާއި، ލިޔުމުތަކާއި، އިސްތިޢުމާލުކުރާ، މުޢާމަލާތްތަކަށެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ބ) މިކުށަކީ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހޯދުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 232. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ހުއްދައެއް ނެތިކަން އެނގިހުރެ؛ އަދި

(2) ވަކި ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު ހޯދުން؛

އިސްތިސްނާ (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ:

(1) މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު ހޯދަނީ؛

(2) ނުރަނގަޅު ޢަމަލެއް ހިނގާކަން ހާމަކުރުމުގެ ބޭނުމުގައިކަމަށްވުން.

މާނަކުރުން (ނ) (1) "ވަކި ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހުއްދަ ލިބިގެންވާ މީހުންނަށް ފިޔަވައި ގޮތަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތަށެވެ.

(2) "މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އާންމުކޮށް ހާމަކުރަން ބޭނުންނުވާ މީހަކާ ބެހޭ މަޢުލޫމާތަށެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ރ) (1) ވަކި ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަކީ ޖިނާޔަތެއްގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) މީހެއްގެ އަމިއްލަ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަކީ ޖުނަހަކުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 233. (ހ) ވަކި މަޢުލޫމާތެއް، އަންނަނިވި ފަދަ މަޢުލޫމާތެއްކަން އެނގިހުރެ، އެހެން މީހަކަށް އެ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) މި ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ނުވަތަ 232 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މަނާކޮށްފައިވާގޮތަކަށް ހޯދައިފައިވާ މައުލޫމާތުކަން؛ ނުވަތަ

(2) އެ މައުލޫމާތު ހޯދުމަކީ އެހެން މީހަކަށް ހުއްދައޮތްކަމެއް ނޫންކަން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 234. (ހ) "ދެކެވޭ ވާހަކަ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 231 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ދިރިއުޅޭ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ރައްކާތެރިކުރެވިފައިވާ މައުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "މަތީ ދަރަޖައަކަށް ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅު އެޅިފައިވާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "މީހުން ދިރިއުޅޭ އިމާރާތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 221 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "މީހެއްގެ އަމިއްލަ މައުލޫމާތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 232 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(އ) "އެއްޗެހި ރައްކާކުރާ ތަން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 230 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 33/2024 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 6 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ބަދަލު އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

240 ވަނަ ބާބު

ކޮމްޕިއުޓަރ އަދި ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ކުށް

240 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން
241 ވަނަ މާއްދާ އިތުރު ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން
242 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުން
243 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ޑޭޓާއަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން
244 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނެތި ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން
245 ވަނަ މާއްދާ ނަހަމަގޮތުގައި ޑިވައިސްތައް ބޭނުންކުރުން
246 ވަނަ މާއްދާ ސައިބަރވަޔަލަންސްގެ ޖަރީމާތައް
247 ވަނަ މާއްދާ ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ފޯޖަރީގެ ޖަރީމާތައް
248 ވަނަ މާއްދާ ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރިއޮޅުވާލުމުގެ ޖަރީމާތައް
249 ވަނަ މާއްދާ ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ޙައްޤުތަކަށް އަރައިގަތުމުގެ ޖަރީމާތައް
250 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 240. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރަކަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެހެން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބަޔަކަށް އެކްސެސް ހޯދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެކްސެސްވުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށްޓަކައި، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ފަންކްޝަނެއް ހިންގުމަށް، ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކުން ވިޔަސް، މެދުވެރިކުރުވުން؛ އަދި

(2) އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަށް އެކްސެސްވުމުގެ ހުއްދަ އޭނާއަށް ލިބިފައި ނުވާ ޙާލަތެއްގައި، އެކަން އެނގިހުރެ، އެ އެކްސެސް ހޯދުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އޮތްކަން ނުވަތަ ނޫންކަމާމެދު ފަރުވާލެއް ނެތި، އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ

(ބ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ދޫކޮށްލައިވާ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ކޮމްޕިއުޓަރަކަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބަޔަކަށް އެކްސެސްވުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ޅ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ކޮމްޕިއުޓަރަކަށް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބަޔަކަށް އެކްސެސްވުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ނޫންކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އެކްސެސްވާ ފަރާތަކީ އޭނާ އެ އެކްސެސްވާ ކޮމްޕިއުޓަރ، ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް، ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް، ނުވަތަ ޑޭޓާގެ އެކްސެސް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޙައްޤު [illegible] ފަރާތެއް ނޫން؛ ނުވަތަ

(2) އެ އެކްސެސް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޙައްޤު އޮތް ފަރާތްތަކުގެ ހުއްދަ އެކްސެސްވާ ފަރާތަކަށް ލިބިފައި ނުވުން.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން އެނގިހުރެ ނުވަތަ ފަރުވާލެއް ނެތި ހިންގާ ޢަމަލު އަންނަނިވި [illegible] ނުޖެހޭނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރެއްގައި ހުރި ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް.

ދަރަޖަކުރުން

(އ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް [illegible] ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބަޔަކަށް [illegible]، އެއީ [illegible] 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ވ) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، [illegible] 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް [illegible] ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއްގެ ވަކި ބަޔަކަށް [illegible]، އެއީ [illegible] 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ވ) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އިތުރު ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 241. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް މީހަކު ކުރީ، އެހެން ކުށެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރީ އޭނާ ނުވަތަ އެހެން މީހަކު، އެހެން ކުށެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށް ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ މީހަކު އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިތުރު ކުށެއް ކުރަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަނެތި އެކްސެސްވުމުގެ ކުށް ކުރާ ވަގުތުގައި ނުވަތަ އޭގެ ފަހުގެ ވަގުތެއްގައި ކަމަށްވުމަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް މީހަކު ކުރިކަން ކަނޑައެޅުމުގައި ދިފާޢަކަށް ހެދިގެންވާނެ ނުވަތަ އެކަމަކުން އަސަރުކޮށްގެންވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 242. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ޓެކްނިކަލް ހަރަކާތް މެދުވެރިކޮށް، ސީދާ ޑޭޓާ ނުވަތަ ނުސީދާ ޑޭޓާ ވިޔަސް، އަދި ވަގުތީ ޑޭޓާ ނުވަތަ ދާއިމީ ޑޭޓާކަމުގައި ވިޔަސް، އަންނަނިވި ޕަބްލިކް ނޫން ޓްރާންސްމިޝަނެއް ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް މެދުވެރިކުރުން؛

(i) އާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިނުވާ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން އެހެން ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ފޮނުވާ ނުވަތަ އެތެރެ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ދިޔާ ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާގެ ޓްރާންސްމިޝަން، ނުވަތަ އެތެރެ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްއެއްގެ ތެރޭގައި ޓްރާންސްމިޝަންވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާއެއްގެ ޓްރާންސްމިޝަން؛ ނުވަތަ

(ii) އާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިނުވާ، ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ އުފުލާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްއެއްގެ އިލެކްޓްރޯ-މެގްނެޓިކް އިމިޝަންސް.

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ޓްރާންސްމިޝަން އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމުގެ ހުއްދަ އޭނާއަށް ލިބިފައި ނެތް ހާލަތެއްގައި، އެކަން އެނގިހުރެ، އެ ޓްރާންސްމިޝަން އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ހުއްދައެއް އޮތްކަން ނުވަތަ ނޫންކަމާމެދު ޝަކުވާއެއް ނެތި، އެފަދަ ބަދަލެއް ކުރާ މީހާ އުފުލަނީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ

(ރ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އިންޓަރސެޕްޓްކޮށް ހިއްސާކުރުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، ކޮމިއުނިކޭޝަން ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޖާއިޒު ގޮތުގައި އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އިންޓަރސެޕްޓްކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް އެހީތެރިވާ ފަރާތަކީ ކޮމްޕިއުޓަރު ނުވަތަ ޓްރާންސްމިޝަން ސިސްޓަމަށް ޒިންމާވާންޖެހޭ ފަރާތް ކަމުގައި ނުވުން؛

(2) އިންޓަރސެޕްޓްކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް އެހީތެރިވާ ފަރާތަކީ އެފަދަ އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެފަދަ އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ހިންގުމަށް ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތް ފަރާތުގެ ހުއްދަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޓްކުރުމަށް އެހީތެރިވާ ފަރާތަކަށް ލިބިފައި ނެތުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން އެނގިހުރެ ނުވަތަ ފަރުވާކުޑަކޮށް ހިންގާ އަމަލު، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅިގެން ހިންގާ ކަމެއްނަމަ، އެއީ ކުށަކަށް ނުވާނެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ޓެކްނިކަލް ސިސްޓަމެއްގެ ނުވަތަ ޚިދުމަތެއްގެ ނުވަތަ ހިމާޔަތް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބޭފުޅުންގެ ބޭނުމުގައި ނުވަތަ ހިމާޔަތް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ޓެކްނިކަލް ސިސްޓަމްތަކުގައި ހުރި ނުވަތަ ހިމާޔަތް.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހުއްދަނެތި ހިންގާ އިންޓަރސެޕްޝަނެއް ނުވަތަ އިންޓަރސެޕްޝަނެއްގެ އަސަރު ފޯރުވީ ވަގުތީ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ކަމަށްވިޔަސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކުރާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނެތި ޑޭޓާއަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

243. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް، ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތުން ކަމުގައި ވިޔަސް، އިންޓަރފިއަރކުރުން ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުވުން؛

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމުގެ ހުއްދަ ޤާނޫނުން ލިބިފައި ނޫން ހާލަތެއްގައި އެކަން އެނގިހުރެ، އިންޓަރފިއަރެންސްއެއް ހިނގުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމަލު ކަމާމެދު ފަރުވާކުޑަކޮށް، އެ އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ

(ނ) ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ލިބިދޭ ބާރުން، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންޓަރފިއަރެންސްއެއް ހިނގުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން ކަމަށް ބުނެވިގެން އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ފޮހެލުން ނުވަތަ ޑިލީޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިޓީރިއޮރޭޓްކުރުން ނުވަތަ އޯލްޓަރކުރުން ނުވަތަ ޑެމޭޖް ނުވަތަ ސަޕްރެސްކުރުން؛

(2) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި ހުރި ކޮންޓެންޓަށް އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް އިތުރުކުރުން؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރު ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސްވުމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން؛

(4) އެއްވެސް ކޮމްޕިއުޓަރެއްގެ ހިންގުމުގެ ޤާބިލުކަން ނުވަތަ ޑޭޓާއެއްގެ ރިލަޔަބިލިޓީ އިމްޕެއަރކުރުން؛

(5) އެއްވެސް ކޮމްޕިއުޓަރެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއްގެ ކޮންޓެންޓަށް ނުވަތަ އޭގެ އިންޓެގްރިޓީ އޮލްޓަރކުރުން؛

(6) އެއްވެސް ކޮމްޕިއުޓަރެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސްވެވޭ ވުމަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއްގެ ރައްކާތެރިކަން އޮލްޓަރކުރުން؛

(7) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަށް މަޖުބޫރުކުރުން، ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުން، ނުވަތަ ހިތްވަރު ދިނުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ކަމުގައި ނުބެލޭނެއެވެ.

(1) އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް ދުރުވެރިކާ ފަރާތަކީ ކޮމްޕިއުޓަރަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމަށް ޖަވާބުދާރީ ފަރާތް ކަމުގައި ނުވުން، އެފަދަ އިންޓަރފިއަރަންސް ހިންގާނެކަން ނިންމާ ނުވަތަ ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ފިޔަވައި ފަރާތަކުން ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ އިންޓަރފިއަރަންސް ހިންގާނެކަން ނިންމާ ނުވަތަ ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތް ފަރާތެއްގެ ހުއްދަ އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް ދުރުވެރިކާ ފަރާތަށް ދީފައި ނުވުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ދަށުން އުފުލޭ ނުވަތަ ފުރުޞަތެއް ނޯޓި ހިންގާ ބަޔަކު އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ބަލައިގެން ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ދުވަހުގެ އޮތުން ވިޔަމުން ނޫނެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރު ސިސްޓަމެއްގައި ހުރި ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހުއްދަނެތް އިންޓަރފިއަރެންސް ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރެންސްއެއްގެ އަސަރު ފޯރުކުރީ ވަގުތީ ގޮތެއްގައި ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތެއްގައި ކަމަށްވިޔަސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކޮށްގެންނުވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރުމުގައި މީހަކު އިންޓަރފިއަރކުރީ، މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތަކާ ގުޅިފައިވާ ޚިދުމަތްތަކާއި ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން އެއިން އެއްޗެއްގެ ބަދަލަކަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ޅ) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ކުރުމުގައި މީހަކު އިންޓަރފިއަރކުރީ، މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތަކާ ގުޅިފައިވާ ޚިދުމަތްތަކާއި ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން އެއިން އެއްޗެއްގެ ބަދަލަކަށް ކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(އ) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނެތް ސިސްޓަމްތަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 244. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް، ވަގުތީ ގޮތުން ނުވަތަ ދާއިމީ ގޮތަކަށް ކަމުގައި ވިޔަސް، އިންޓަރފިއަރކުރުން ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް މަސައްކަތްކުރުން؛ އަދި

(2) އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޭނެއަން ލިބިފައި ނެތް ބާރުވެރިޔާގެ އެކަން އެނގިހުރެ، އިންޓަރފިއަރެންސްއެއް ހިންގުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އޮތް ކަމާމެދު ޝައްކުވެއް ނެތި، އެކަމަކު ބަދަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ (ނ) ކޮޕީ ރައިޓްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޕޭޓަންޓުން ބާރު ލިބިގެން ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، އެ ކޮޕީ ރައިޓުގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އިންޓަރފިއަރެންސްއެއް ހިންގުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުން ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް އިންޕުޓްކޮށްގެން ނުވަތަ ޓްރާންސްމިޓްކޮށްގެން ނުވަތަ ޑެމޭޖްކޮށްގެން ނުވަތަ ޑިލީޓްކޮށްގެން ނުވަތަ ޑިޓީރިއޯރޭޓްކޮށްގެން ނުވަތަ އޯލްޓަރކޮށް◌ގެން ނުވަތަ ސަޕްރެސްކޮށްގެން އަންނަނިވި ނުރައްކާތެރި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް މެދުވެރިކުރުވުމަށެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ފަންކްޝަންކުރުމަށް ހުރަހެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛

(2) ކޮމްޕިއުޓަރެއް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ހިނގުން އިމްޕެއަރކުރުން؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ފަންކްޝަންކުރުމަށް ޑޭޓާއެއް މެދުވެރިކުރުވުން ނުވަތަ އޭގެ ފަންކްޝަނިންގ ޕްރިވެންޓްކުރުމަށް ނުވަތަ ސަޕްރެސްކުރުމަށް ނުވަތަ ޑިޓީރިއޯރޭޓްކުރުމަށް ނުވަތަ އިމްޕެއަރކުރުމަށް ނުވަތަ އޮބްސްޓްރަކްޓްކުރުމަށް މެދުވެރިކުރުވުން؛

(4) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ތެރޭގައި ހިނގާ ކޮމިއުނިކޭޝަނެއް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކާއެކު ހިނގާ ކޮމިއުނިކޭޝަނެއް ހިންޑަރކުރުން ނުވަތަ ޑިލޭކުރުން ނުވަތަ ޕްރިވެންޓްކުރުން ނުވަތަ ސަޕްރެސްކުރުމަށް ނުވަތަ ޑިޓީރިއޯރޭޓްކުރުމަށް ނުވަތަ އިމްޕެއަރކުރުމަށް ނުވަތަ އޮބްސްޓްރަކްޓްކުރުން؛

(5) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އެކްސެސްވުމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ އެ އެކްސެސް ހުއްޓުވުން؛

(6) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ހިނގުމުގެ ޤާބިލުކަން ނުވަތަ އެއަށް ކުރާ އިތުބާރު ނުވަތަ އޭގެ ރައްކާތެރިކަން އިމްޕެއަރކުރުން؛

(7) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން، ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުން، ނުވަތަ ހިތްވަރު ދިނުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް އިންޓަރފިއަރކުރުމަކީ ހުއްދަ ކަމެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް މެދުވެރިކުރާ ފަރާތަކީ ކޮމްޕިއުޓަރ ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުގެ ޖިންމާވާންޖެހޭ ފަރާތް ކަމުގައި ނުވުމާއި، އެފަދަ އިންޓަރފިއަރެންސެއް ހިނގިޔާންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވުން؛ ނުވަ◌ތަ

(2) އެފަދަ އިންޓަރފިއަރެންސެއް ހިނގިޔާންކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމުގެ ހައިސިއްޔަތު އޮތް ފަރާތުން އިންޓަރފިއަރކުރާ ފަރާތަށް ނުވަތަ އިންޓަރފިއަރކުރުމަށް މެދުވެރިކުރާ ފަރާތަށް ހުއްދަ ލިބިފައި ނުވުން.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގެ ދަށުން އުނިކުރެވޭ ނުވަތަ ފަރުވާކުޑަކޮށް ނޫޅޭ ހިންގާ އަމަލު އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށް ރައްދުވުން ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން އޮތުން ޝާމިލުވެގެން ނުވެއެވެ.

(1) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛

(2) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް؛ ނުވަތަ

(3) ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި ރައްކާކޮށްފައިވާ ޕްރޮގްރާމެއް ނުވަތަ ޑޭޓާއެއް.

(ކ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހުއްދަނުލިބި ބަދަލުގެނައުން ނުވަތަ އިންޓަރނެޓްގެ ޙައްޤުގެ އަސަރު ދެމިހުރި ވަގުތީ ޑޭޓާއެއްގައި ނުވަތަ ދާއިމީ ޑޭޓާއެއްގައި ކަމަށްވިޔަސް، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކަނޑައެޅުމަށް އަސަރުކުރާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ނުރައްކާތެރި ކޯޑެއް ކަމަށް ބުނެވޭ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށް ސަބަބުން އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބުން ނުވަތަ ގެއްލުން ލިބުމުގެ ޚަތަރު އޮތުން ހިމެނޭނެ ކަމެއް ވާނަމަ، ބޭރު ބާވަތެއްގެ ގެއްލުން ލިބިދާނެކަން ފިޔަވައި ނުވެއެވެ.

(1) މާލީ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބުން؛

(2) ޤައުމީ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވުން؛

(3) މީހަކަށް ޖިސްމާނީ ގެއްލުމެއް ލިބުން ނުވަތަ މީހަކު މަރުވުން؛ ނުވަތަ

(4) އާންމު ސިއްޙަތަށް ނުވަތަ އާންމު ސަލާމަތަށް ނުރައްކާވުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ މީހަކު ކުރުމުގައި އިންޓަރނެޓުގެ ޒަރީޢާ، މުޢާމަލާތު ވަސީލަތްތަކާއި ގުޅިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ އެހެން އެއްޗެއްގެ ބަދަލަކަށް ކުރުމުގައިވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(މ) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ މީހަކު ކުރުމުގައި އިންޓަރނެޓުގެ ޒަރީޢާ، މުޢާމަލާތު ވަސީލަތްތަކާއި ގުޅިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ އެހެން އެއްޗެއްގެ ބަދަލަކަށް ކުރުމުގައިވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

JUSTICE
initiative

(ދ) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތެއްގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ނަހަމަގޮތުގައި ޑިވައިސްތައް ބޭނުންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 245. (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ މީހާ އުޅުނުނަމަ ކުށެކެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއާއި، 242 ވަނަ މާއްދާއާއި، 243 ވަނަ މާއްދާއާއި، 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، 247 ވަނަ މާއްދާ އަދި 248 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި، ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި އެ ޑިވައިސްއެއް ބޭނުންކުރެވޭ ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަށް އެ ޑިވައިސްއެއް ބޭނުންކުރެވޭ އޭގެ އަސާސީ ބޭނުންކަމުގައި ޚުފިޔާކޮށްގެން، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުން؛

(i) އެއްވެސް ޑިވައިސްއެއް މެނުފެކްޗަރކުރުން ނުވަތަ ޕްރޮޑިއުސްކުރުން ނުވަތަ އުފެއްދުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން ނުވަތަ އެސެމްބަލްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ އިމްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިސްޓްރިބިއުޓްކުރުން ނުވަތަ ޝާއިޢުކުރުން ނުވަތަ ސަޕްލައިކުރުން ނުވަތަ ސަޕްލައިކޮށްދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ އެއްވެސް ގޮތަކަށް އެ ބޭނުންކުރުމަށް ލިބޭން ގޮތް ހަމަޖައްސައިދިނުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެއްވެސް ޑިވައިސްއެއް އެޑްވަޓައިޒްކުރުން ނުވަތަ ޕްރޮމޯޓްކުރުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި އެއްވެސް ގޮތަކަށް ހުށަހެޅުން.

އިސްތިސްނާ (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް ޚިލާފަށްވުމެއް، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އެ ޢަމަލުކުރުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމަލު ހިންގުމުގެ މައިގަނޑު ނިޔަތަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 240 ވަނަ މާއްދާއާއި، 242 ވަނަ މާއްދާއާއި، 243 ވަނަ މާއްދާއާއި، 244 ވަނަ މާއްދާއާއި، 247 ވަނަ މާއްދާ އަދި 248 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ކުށެއް ކުރުމަށް ކަމުގައި ނުވުން؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ތަމްރީނެއް ނުވަތަ ޓެސްޓެއް ހިންގުމަށް ނުވަތަ ނެޓްވަރކް އެނަލިސިސްޓެއް ހެދުމަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ އެފަދަ އެހެންވެސް ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ބޭނުމަކަށް ކަމަށްވާނަމަ؛

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ބާރު ލިބިގެން ދޫ ހުއްދައެއްގެ ދަށުން، ނުވަތަ ޤާނޫނަކުން ލިބިދީފައިވާ ބާރެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ގޮތުން، އެ ކޯޓު އަމުރުގައި ނުވަތަ ހުއްދައިގައި ނުވަތަ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތީން ކަމަށްވާނަމަ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ސައިބަރވަޔަލަންސްގެ ޢަމަލުތައް

ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ ކުޑަކުދިންގެ ޢުރިޔާން ކާޓޫނު ޢަމަލުތައް

246. (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް މެދުވެރިކޮށް ކުޑަކުދިންގެ ޢުރިޔާން ކާޓޫން ޝާއިޢުކުރުން؛

(2) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް މެދުވެރިކޮށް ޝާއިޢުކުރުމަށްޓަކައި ކުޑަކުދިންގެ ޢުރިޔާން ކާޓޫން އުފެއްދުން؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ ސްޓޯރޭޖް މީޑިއަމެއްގައި ކުޑަކުދިންގެ ޢުރިޔާން ކާޓޫން ބެހެއްޓުން.

ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ޙާލަތު (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު ނުވަތަ◌ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible] ކުޑަކުދިންގެ ޢުރިޔާން ކާޓޫން [illegible] [illegible] ހުއްދައިން ބެލުމަށެވެ.

މާނަކުރުން

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކުޑަކުދިންގެ އޮރިޔާން ކާޑު" ގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ދައްކުވައިދޭ އެންމެހައި ފޮޓޯއާއި، ވީޑިއޯއާއި، އެނިމޭޝަނާއި، އަސްލާ އެއްގޮތް ތަސްވީރާއި އަދި ހިމެނެއެވެ.

(i) ކުޑަކުއްޖަކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން؛

(ii) ކުޑަކުއްޖެއްކަމަށް ބެލެވޭ މީހަކު ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުން.

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކުޑަކުދިން" ނުވަތަ "ކުޑަކުއްޖެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ނުފުރޭ ކުދިންނަށެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ޝާއިޢުކުރުން" އެ ލަފްޒުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(i) ޑިސްޓްރިބިއުޓްކުރުން ނުވަތަ ޓްރާންސްމިޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިސްޕްލޭކުރުން ނުވަތަ ސަރކިއުލޭޓްކުރުން ނުވަތަ ޑެލިވަރކުރުން ނުވަތަ އެގްޒިބިޓްކުރުން ނުވަތަ ފައިދާއެއް ލިބޭގޮތަށް ދޫކުރުން ނުވަތަ ބާޒާރުކުރުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ވިއްކާލަން ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުން ނުވަތަ ކުއްޔަށް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ އެނޫން އެހެން ގޮތަކަށްވިޔަސް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން ދެއްކުމަށް ހަމަޖެއްސުން؛ ނުވަތަ

(ii) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ އެއްޗެއް މީހެއްގެ އަތުގައި ނުވަތަ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުން؛ ނުވަތަ

(iii) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލެއް ކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ އެއްޗެއް ޕްރިންޓްކުރުން ނުވަތަ ފޮޓޯނެގުން ނުވަތަ ނަކަލުކުރުން ނުވަތަ ތަސްވީރުކުރުން ނުވަތަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން، އެއާ އެއްގޮތް އެއްޗެއް އުފެއްދުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖިންސީ ޢަމަލެއް ހިންގުމަށް ބިރުދެއްކުން

(ބ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި [illegible]، އަންނަނިވި [illegible] [illegible] [illegible] ކުށެކެވެ.

(1) މީހަކު، އަމިއްލަ [illegible] ނުވަތަ އެހެން މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible]، އެހެން [illegible] މީހަކަށް އަންނަނިވި [illegible] [illegible] [illegible] ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛

(i) އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެނޫން އެހެން ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް
މެދުވެރިކޮށް މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއް، ނުވަތަ އެ މީހާގެ ޖިންސީ
އަމިއްލަ ހިންގާކަން ދައްކުވައިދޭ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ޝާއިޢުކުރުން؛
ނުވަތަ

(ii) މީހެއްގެ އިއްޒަތާއި، އަބުރާއި، ކަރާމާތަށް އުނިކަމެއް ގެނައުމަށް
މެދުވެރިކުރުވުން؛ ނުވަތަ

(iii) މީހެއްގެ ޢާއިލާއަށް ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ މީހަކަށް ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގާތް
ގުޅުމެއް އޮތް މީހަކަށް ނޭދެވޭ ބިރުދައްކައި ނުވަތަ އަނިޔާވެރި ބިރުދައްކައި
ހިންގުން؛ ނުވަތަ

(iv) މީހެއްގެ މުދަލަށް ގެއްލުން ދިނުން.

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް
ހާސިލުކުރުމަށް ކަމަށްވުން؛

(i) ބިރުދައްކައި މީހާއާއި ނުވަތަ އެހެން މީހަކާއި، ޖިންސީ އަމަލެއް
ހިންގުމަށް ނުވަތަ އެކަމުގައި ބައިވެރިކުރުވުމަށް؛

(ii) ޖިންސީ އެދުންވެރިކަމެއް ފުއްދުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި އެ
މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއް ހާމަކުރުވުން؛

(iii) އެ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނުގެ ފޮޓޯނެގުން ނުވަތަ ވީޑިއޯކުރުން؛

(iv) އެ މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނުގެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ބިރުދައްކައި މީހާއަށް
ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ފޮނުވުން ނުވަތަ ދެއްކުން ނުވަތަ
ޝާއިޢުކުރުވުން.

(3) އަދި އެފަދައިން އާދާ ބިރުދެއްކުމަކީ، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލެއް އެ މިނިވަން މީހާ ކޮށްފިނަމަ ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް
ބިރުދައްކައި މީހާއަށް ބަންދުކޮށްފައިވާނަމަ، އެއީ ބިރުދައްކައި އަދަބު، އެއީ ނުކުރާ
ކަމަށް ބޮޑު ކަމަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ޅ) (1) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބާރުމަރުތަކާއި، މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި
ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ހިނގާފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް މީހަކު
ކުރިކަން ކަނޑައެޅިއްޖެނަމަ އަސާސީ ދަރަޖަވެސް ކަމުގެ ޖުރުމެވެ.

(2) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ބިރުދެއްކުން" މި ލަފްޒުގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި، އީމެއިލް، ނުވަތަ އިންޓަރނެޓް ވެބްސައިޓެއް، ނުވަތަ ސޯޝަލް މީޑިއާ އެކައުންޓެއް، ނުވަތަ ޓެލެފޯނުން، ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެހެން ބާވަތެއްގެ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ދުރުވެރިކޮށް އެ މީހަކަށް ބިރުދެއްކުން ހިމެނެއެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ޝާއިޢުކުރުން" އަށް ދީފައިވާ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

(4) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ޖިންސީ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނައެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޢަމަލު ހިންގީ ކުޑަކުއްޖަކާމެދު ކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ ޖިނާއީ ދަރަޖައިގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ، ޖިނާއީ ދަރަޖައިގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ނިޔަތުގައި ޢުރިޔާން [illegible] އާންމުކުރުން

(ރ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކާ މިހާ [illegible] ކުށެކެވެ.

(1) އަންނަނިވި އެއްޗެއް [illegible] [illegible]، އެއްވެސް ވަސީލަތެއް ދުރުވެރިކޮށް އެހެން އެއްޗެއް [illegible] ބޭނުމަށްޓަކައި، [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible]، ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] އެ [illegible]؛

(i) މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަން ނުވަތަ ގުނަވަންތަކުގެ [illegible] ދައްކާފައިވާ ފޮޓޯއާއި ވީޑިއޯ؛

(ii) މީހަކު ހިންގާ ނުވަތަ ބައިވެރިވާ ޖިންސީ ޢަމަލެއް ސިފަކޮށްދޭ އަޑާއި، ވާހަކައާއި، އެ މީހާ ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގާ ގުނަވަން ދައްކާފައިވާ ފޮޓޯއާއި، ވީޑިއޯއާއި މިފަދަ ގުނަވަނާއި، އަޑާއި، ވާހަކަ ޑްރޯއިންގްތަކާއި ކުރެހުން ސީޑީއާއި ޕްރިންޓް، ޗާޓް، ސްލައިޑް ފަދަ ތަކެތި.

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އޯޑިއޯވިޝުއަލް އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ [illegible] [illegible] ނެތި [illegible]، ނުވަތަ އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އޯޑިއޯވިޝުއަލް އެއްޗެއް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ބަހައްޓާފައިވަނީ، އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އޯޑިއޯވިޝުއަލް އެއްޗެއް [illegible] ނުވަތަ އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަހައްޓައި، އެކަން [illegible]، އެ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، ބަދަލެއް ހިފުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ އެ މީހެއްގެ އިއްޒަތާއި، އަބުރާއި، ކަރާމާތަށް އުނިކަމެއް ގެނައުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމަށްވުން.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ އޮތްކަން ނުވަތަ [illegible] ހަރުވާލެއް ނެތި، އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު

(މ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ވ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ދަޢުވާ އެ މީހަކާ ދެކޮޅަށް އުފުލާފައިވާ ފަރާތުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އޯޑިއޯވިޝުއަލް އެއްޗެއް ބޭނުންކުރެވިފައިވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން، އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް [illegible] އެ ފަރާތަކުން [illegible] ސާބިތުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެއީ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުއްދަކުރެވިގެންވާ ދިފާޢެއް ކަމުގައި ބަލާނެއެވެ.

(1) ނޫސްވެރިއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ޝާއިޢުކުރުމުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަދި އެ [illegible] [illegible] އެއްޗެއް ޝާއިޢުކުރުމަކީ އާންމު މަޞްލަޙަތު [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއްކަން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ޖިނާއީ ކަމެއް ދެނެގަތުމަށް، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކުރުން ހުއްޓުވުމަށް، ނުވަތަ ޖިނާއީ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގުމުގެ ބޭނުމުގައި [illegible] [illegible] ކަމެއްކަން.

އިސްތިސްނާ

(ފ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އޯޑިއޯވިޝުއަލް އެއްޗެއްގައި ހިމެނޭ [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެ ފޮޓޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ [illegible] މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ދ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ތ) މި މާއްދާގެ (ވ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ސައިބަރ ސްޓޯކްކުރުން

(ޅ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކާ މީހާ ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް ބޭނުންކޮށް ނުވަތަ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށް، ދިގު މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި، ދެމިގެންދާ ސިފައެއްގައި، މީހަކާދޭ އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ޢަމަލަކަށްވުރެ ގިނަ ޢަމަލު، ތަކުރާރުކޮށް ހިންގައިގެން އެ މީހާގެ އާންމު ދިރިއުޅުމަށް ބޮޑު ނުރައްކާ އަސަރެއް ކުރުވާކަމުގައިވުން؛

(i) ބޭނުންނުވާ ވަސީލަތްތަކުން ބޭނުންކޮށްގެން އޭނާއަށް ފޮނުވުން ނުވަތަ އޭނާ ގުޅުމަށް ތަކުރާރުކޮށް މަސައްކަތްކުރުން؛

(ii) އެއްވެސް މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށް އޭނާއަށް ގުޅައިގެން ނުވަތަ މެސެޖުތަކެއް ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އީމެއިލް ނުވަތަ އިންސްޓަންޓް މެސެޖް ފޮނުވައިގެން ނުވަތަ އެފަދަ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށް އިންސްޓަންޓް ޕޯސްޓްކޮށް އޭނާއަށް ބިރުދައްކާ ނުވަތަ ފުރައްސާރަކުރުން؛

(iii) ސޯޝަލް މީޑިއާގައި ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރާ ނުވަތަ ޝާއިޢުކުރާ އިންޓަރނެޓް ވެބްސައިޓުތަކާ ޕްލެޓްފޯމެއްގައި، އޭނާގެ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ޗެޓް ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނުވަތަ ޝާއިޢުކުރެވޭ ނުވަތަ އޭނާ ކަމަށް ދެކޭގޮތަށް ޕޯސްޓްކުރެވޭ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ އިމޭޖް ނުވަތަ ވީޑިއޯ ޝާއިޢުކުރެވިގެން ބިރުދައްކައިގެން ނުވަތަ ފުރައްސާރަކުރުން ނުވަތަ އެފަދަ ޕްލެޓްފޯމެއްގައި އިންޓަރނެޓް ދަޢުވާ އޭނާއާ ނިސްބަތްކޮށް ހަދާ ބަހާ ހަދާފައި ދިން ނުވަތަ ހަޤީޤަތާ ޢަމަލުތައް އޭނާއާ ނިސްބަތްކުރުން.

(2) އަދި، އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ ޢަމަލު ކުރެވުނު މީހާއަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ގާތް މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމަށް ނުވަތަ އެމީހުން މީހެއްގެ ހިތުގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމަށް، އެނގިހުރެ، އެކަން ކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ ޢަމަލެއް މީހަކު ހިންގި، އެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން އެ ޢަމަލު ކުރެވުނު މީހާއަށް ނުވަތަ އޭނާގެ ގާތް މީހަކަށް ބިރުވެރިކަން އުފެދޭނެކަން ކަށަވަރުން އެނގެނީނަމަ، އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރުމަކީ ވެސް ކުށެކެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "އާންމު ދިރިއުޅުމަށް ބޮޑު ނުރައްކާ އަސަރެއް ކުރުން" ކަމަކީ ބަދަލުވުމެއް، އުވަނީ ކުރާ ޢަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން އެ ޢަމަލު ކުރެވޭ މީހާގެ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ ޖިސްމާނީ ނަފްސާނީ ސިއްޙަތަށް ގެއްލުމުގެ ސަބަބުން އެ މީހާގެ އާންމު ދިރިއުޅުމަށް ބޮޑު އުނިކަމެއް ލިބިފައިވުމެވެ.

(ސ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ގާތް މީހެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހައްދުވި މީހާގެ ޢާއިލާގެ މީހުންނާއި އޭނާއާ ކާވެނީގެ ގުޅުން ގުޅިފައިވާ މީހާ ނުވަތަ މީހުންނާއި އޭނާގެ ގާތް ރަހުމަތްތެރިން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ޑ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ފުރައްސާރަކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހައްދުވާ ފަރާތަށް ޖެއްސުންކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ އޭނާ ނިކަމެތިކޮށްލުމުގެ ގޮތުން ހަޖިހުމަކު ނުވަތަ ހަސަދަވެރި ބަހުގެ ހަމަލާތަކެއް ދިނުމާއި، ހަޖިހުމަކު މަސްޚަރާ އުފުލާ ވީޑިއޯ ނުވަތަ އިމޭޖު ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ތަރުކާރީތަ އެއްސުންވުސް އެއްކޮޅި ތަސްވީރާއި ޝާއިޢުކުރުމާއި، ހަސަދަވެރިކަމުގެ އުސްއަރުވައި ޢަމަލުތައް ހިންގުން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ޒ) މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ޓ) މި މާއްދާގެ (ދ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ޑޭޓާގެ ޢަމަލުތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން 247. (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކާ މީހާ އުޅުނަސް ކުށެކެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރު ޑޭޓާއެއް އިމްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރުން ނުވަތަ ޑިލީޓްކުރުން ނުވަތަ ސަޕްރެސްކުރުން، އެ ޑޭޓާ ސީދާ ގޮތެއްގައި ހިފަން ނުވަތަ ދެނެގަނެގަން ނޭނގޭނެގޮތަށް، އެ ޑޭޓާ ބަޔާނުކުރުން އެއްކަލަކަށް ވެގެންދިއުމަކުން ހުރަސްއެޅުމުން؛

(2) އަދި އެ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، ބައެއްބަޔަކުން ޑޭޓާއަކީ ގެއްލުން އެންމެހައި ބޭނުންތަކަށް ބައެއް ޑޭޓާއެއް ބަދަލުގެނައުމަށް އެއްކަލަކަށް ނުވަތަ އެ ޑޭޓާއެއް އަމަލުކުރަނީ އެއްކަލަކަށް ހަރުދަނާ ކޮށްފައިވާނަމަ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޮމްޕިއުޓަރާ ގުޅުންހުރި ސިސްޓަމްތަކުގެ ޢަމަލުތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން 248. (ހ) އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކާ މީހާ އުޅުނަސް ކުށެކެވެ.

(1) ހުއްދަނެތި ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާއެއް އިންޕުޓުކުރުން ނުވަތަ އޯލްޓަރުކުރުން ނުވަތަ ޑިލީޓުކުރުން ނުވަތަ ސަޕްރެސްކުރުން ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ފަންކްޝަންކުރުމަށް އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ އިންޓަރފިއަރެންސެއް ހިންގުމާއެކު، އޭގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބުމަށް މަގުފަހިކުރުވުން؛

(2) އަދި އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، ހުއްދަނޫން އިޤްތިޞާދީ ފައިދާއެއް ނުވަތަ އަގުކުރާ ނުހައްޤު މަންފާއެއް އޭނާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ހޯދުމުގެ މަކަރުވެރި ނިޔަތެއްގައި ނުވަތަ ނުބައިގޮތުގެ ނިޔަތެއްގައި ކަމަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ޙައްޤުތަކާ އަރައިގަތުމުގެ ޢަމަލުތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން 249. (ހ) އެނގިހުރެ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް މެދުވެރިކޮށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 23/2010 (ކޮޕީރައިޓާއި އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ޙައްޤުތަކުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން ހިމާޔަތް ލިބިދީފައިވާ ޙައްޤުތަކަށް އަރައިގަތުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 250. (ހ) "އެކްސެސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ އެއްވެސް ބަޔަކަށް ވަނުމަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުން ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމް ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ އެއްވެސް ބައެއް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް މަޢުލޫމާތު ދިނުން ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމްގެ ބައެއްގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ބަދަލު ހޯދައިގެން ނުވަތަ އެހެންގޮތަކުން ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކަށް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ވަކި ބައަކަށް އެކްސެސްވާ ވުމަށެވެ.

(ށ) "ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަށް އެކްސެސްވުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ވަކި ފަންކްޝަނެއް ހިންގައިގެން އަންނަނިވި ގޮތަކަށް އެ ސިސްޓަމްގައި ހުރި އެއްވެސް ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސްވާ ވުމަށެވެ.

(i) ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ބޭނުންކުރުން؛

(ii) ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ނުވަތަ އެއާ ގުޅުންހުރި އެއްވެސް އެއްޗެއް އޮލްޓަރކުރުން ނުވަތަ މޮޑިފައިކުރުން ނުވަތަ ޑިލީޓްކުރުން ނުވަތަ ފޮހެލުން؛

(iii) ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ކޮޕީކުރުން ނުވަތަ ފޮޓޯނެގުން ނުވަތަ އަންނަނިވި ފަދައިން ޓްރާންސްފަރކުރުން:

(ހ) އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ހުރި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ނުވަތަ ޑިވައިސް ނުވަތަ ސްޓޯރޭޖް މީޑިއަމް ނޫން އެފަދަ އެހެން އެއްޗަކަށް ޓްރާންސްފަރކުރުން؛

(ށ) އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ހުރި ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ނުވަތަ ޑިވައިސް ނުވަތަ ސްޓޯރޭޖް މީޑިއަމްގައިވާ ލޮކޭޝަން ނޫން އެހެން ލޮކޭޝަނަކަށް ޓްރާންސްފަރކުރުން.

(iv) ޑިސްޕްލޭކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ އެކުލެވޭ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުން އެ ޑޭޓާ ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް އައުޓްޕުޓްކުރުން.

(2) މި ޤާނޫނުގައި "ޕްރޮގްރާމަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަށް އެކްސެސްވުން" ކަމަށް ނުވަތަ "ޕްރޮގްރާމަކަށް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށް އެކްސެސް ހޯދުމުގެ ނިޔަތް" ކަމަށް ބުނެފައިވާ އިބާރާތްތައް ކިޔަންވާނީ އެ އިބާރާތްތައް [illegible] [illegible] ގުޅޭގޮތުންނެވެ.

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެއްވެސް މީހަކު ޕްރޮގްރާމެއް ބޭނުންކުރީ ކަމުގައި ބުނެވޭނީ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ވަކި ފަންކްޝަނެއް ހިންގައިފިނަމަ، އެ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ [illegible] ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމުން ހިންގި ފަންކްޝަނަކީ އެއީ ޕްރޮގްރާމްގެ ފަންކްޝަނަކަށް ވާނަމައެވެ.

(4) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iv) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޕްރޮގްރާމެއް އައުޓްޕުޓްކުރުން ކަމުގައި ބުނެވޭނީ އެ ޕްރޮގްރާމްގެ [illegible] [illegible] އިންސްޓްރަކްޝަން އައުޓްޕުޓްކުރެވިފައި ވާނަމައެވެ.

(5) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އިންސްޓްރަކްޝަން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ޑޭޓާއެއް [illegible]

ދުރިންގެއް ނޫނެވެ.

(ނ) "ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޕްރޮގްރާމެއް ބޭނުންކޮށްގެން އޮޓޮމެޓިކުކޮށް ޑޭޓާ ޕްރޮސެސްކުރާ ޑިޖިޓަލް ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ޑިވައިސްއެއް ނުވަތަ އެފަދައިން ޑޭޓާ ޕްރޮސެސްކުރާ ޑިވައިސްއެއްގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ، ގުޅިފައިވާ ނުވަތަ ގުޅުންހުރި ބައިވަރު ޑިވައިސްތަކެކެވެ.

(ރ) "ކޮމްޕިއުޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރާ އިލެކްޓްރޯނިކް، މެގްނެޓިކް، އޮޕްޓިކަލް ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯކެމިކަލް ސާމާނާއި، މިފަދަ ގުޅުންހުރި ތަކެއްޗާއި، އަދި ހިސާބު ކުރުމަށާއި، ހަމަ ބޭނުންތެރި ކުރާ ކަސްރަތާއި، މަޢުލޫމާތު ރައްކާކުރުމަށާއި އަދި މުޢާމަލާތު ހިންގުމަށް ގުޅުންހުރި ނުވަތަ އެ ބާވަތުގެ ތަކެއްޗާ ގުޅިގެން އެއްކޮށް ކަމުގައިވާ ތަކެއްޗަށެވެ. ނަމަވެސް އެ މާނައިގައި ތިރީގައި ބަޔާންކުރާ އެއްޗެހި ނުހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) އޮޓޮމެޓިކް ޓައިޕްރައިޓަރ، ޓައިޕްސެޓަރ؛

(2) ހިފައިގެންދެވޭ ކެލްކިއުލޭޓަރ؛

(3) ޕްރޮގްރާމްނުކުރެވޭ ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ރައްކާނުކުރެވޭ ބާވަތުގެ ތަކެތި؛

(4) އެހެންފަދަ އެ ބާވަތުގެ ތަކެތި ކުރާ ފަދަ ކަމަކަށް ބޭނުންކުރާ އިތުރު ކަމެއް ކުރެވޭ ތަކެތި ނުވަތަ ޑިޖިޓަލް ޝާއިޢުކުރާ ތަކެތި.

(ބ) "ޑޭޓާ" ނުވަތަ "ކޮމްޕިއުޓަރ ޑޭޓާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި ޕްރޮސެސްކުރެވޭ ގޮތަށް ހުރި ޙަޤީޤަތް، މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ޚިޔާލު ފާޅުކުރެވިފައިވާ ކޮންމެ ގޮތެއް، ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއް މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ޕްރޮގްރާމް ހިމެނެއެވެ.

(ޅ) "ކޮންޓެންޓް ޑޭޓާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މުޢާމަލާތެއްގެ ތެރޭގައި، އެ މުޢާމަލާތުގެ މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ މަސައްކަތުގެ ބައެއް ގޮތުގައި ޕްރޮސެސްކުރެވޭ ޑޭޓާ، ނުވަތަ މުޢާމަލާތުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއްވެސް މާނައެއް ހިމެނޭ ޑޭޓާއަށެވެ.

(ކ) "ޓްރެފިކް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަކެތި ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.

(1) މާއްދީ ނުވަތަ ޑިޖިޓަލް އާލާތްތަކާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް ސިގްނަލް ވިޔަފާރިއާއި ގުޅޭ އާލާތްތަކާއި؛

(2) އިލެކްޓްރޯނިކް ކޮމިއުނިކޭޝަން ހުއްދަ ލިބިގެން ކުރާ ޑޭޓާއާއި؛

(3) ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް ނުވަތަ ޑޭޓާ ބޭނުންކޮށްގެން ކުރާ ޕްރޮސެސިންގ ސާމާނާއި، އިލެކްޓްރޯނިކް ނުވަތަ އެހެންވެސް ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގައި އޮންނަ ގުޅުން ނުވަތަ ދެ ބައި؛ ނުވަތަ

(4) އޮޓޮމޭޓެޑް ނުވަތަ އަމިއްލަ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރާ އެޖެންޓް ނުވަތަ އޮޕަރޭޝަން
އާލާތްތަކާއި، ޕްރޮގްރާމްތައް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތައް.

(ހ) "ޖަންކްޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ތެރޭގައި ހުންނަ
ރޯޑް، ކޮންޓްރޯލް، އެރިއަލް، ޑިވިޝަން، ސްޓޯރޭޖް އަދި ރިސީވަރގެ އިތުރުން
ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ ސިސްޓަމަކުން ނުވަތަ އެހެން
ސިސްޓަމަކަށް ކުރެވޭ ކޮމިއުނިކޭޝަނާއި، ޓެލެކޮމިއުނިކޭޝަނަށެވެ.

(ށ) "އިންޓަރސެޕްޝަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމެއްގެ ޖަންކްޝަނާ ދެމެދުކޮށް،
އެ ޖަންކްޝަނެއް އަޑުއަހައި، ރެކޯޑުކުރުމައި، އެފަދަ ކަމަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ މާނަ ނުވަތަ އެފަދަ
މަޢުލޫމާތު ލިބިގަތުން ހިމެނޭ ގޮތެވެ.

(ނ) "ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ ޕްރޮގްރާމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ވަކި އިރުޝާދުތަކެއް
ނުވަތަ ބައިނަރީކޯޑެއް ހަރުމަޖުމޫޢީ ޑޭޓާއެއް ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން
އެގޮތަށް ބޭނުންކުރެވޭނެހެން، އެ ސިސްޓަމަކުން ވަކި ޖަންކްޝަނެއް ކުރުވައިދޭ ޑޭޓާއެވެ.

(ރ) "މީޑިއާ" ނުވަތަ "މީޑިއާ" ބަހަށް ކުރުމަށް ނުވަތަ އަލަށް ހިންގުމަށް ކަމަށް ބުނެފައި
އެވަނީ، ބަޔަކަށް ތަފާތުކުރި ޑޭޓާކަމަކަށް ކަމަކަށް ނޫނީ ފިލުވިއްޔާ ކަންކަމާއި ކުރީގައި އޮތް ތަފާތުވާ
ކުރާ ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(1) އޮޕަރޭޓް ކުރުމަށް ކަމެއްނިގުޅާ، އެދި ބައިވެރިވާ ހިސާބު، އަދި އަޑުއިވި
ނުވަތަ އޮޕްރޭޝަން ކުރިއިސްމާލުކުރި، ޕްރޮގްރާމްތައް ނުވަތަ ކޮމްޕިއުޓަރ
ސިސްޓަމްގެ ބޭނުންކުރުމުގެ ނުވަތަ އެއިން އެއްޗެއް މަޢުލޫމާތުގެ ކުރާ
ކަންކަން؛

(2) ޕްރޮގްރާމް ހިފުމަށް އަރާކުރުމުގެ މައްޗަށް ސަރުކާރުން ކޮންޕިއުޓަރުގެ ކޮމްޕިއުޓަރ
ސިސްޓަމަކުން ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ކުރާ އެންމެހައި
ކަންކަން؛

(3) އެއްވެސް ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކުން ކުރާ ކަމެއް.

(ބ) "ޑޭޓާ" "ކުރުން" ނުވަތަ "ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެ ޑޭޓާއެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ
ހިންގުމަށް މަޢުލޫމާތުކުރާ ކުރުން ހިމެނެއެވެ.

(ޅ) "ކަމެއް" ނުވަތަ "ޑޭޓާއެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއް ކަމަކާބެހޭ ޒާތް ކަންކަން ހިމެނެއެވެ.

(ފ) "މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތަކާ ގުޅިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ފެނާއި، ކަރަންޓާއި، ދަތުރުފަތުރާއި، މުވާސަލާތީ ޚިދުމަތްތައް ފަދަ އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި އާންމު ބޭނުންތަކުގެ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދޭ އިންފޮމޭޝަން ސިސްޓަމްތަކާއި، މާލީ އިދާރާތްތަކުގެ އިންފޮމޭޝަން ސިސްޓަމްތަކާއި، ދައުލަތުގެ ދިފާއީ އިންޓެލިޖެންސްގެ މައުލޫމާތު ސިސްޓަމްތަކާއި، އެއަށް ގެއްލުމުގެ [illegible] ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ނިޒާމަށް ނުވަތަ ޤައުމީ ސަލާމަތަށް ނޭދެވޭ އަސަރެއް ކުރުވާފަ◌ދަ ކޮންމެ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ނެޓްވޯކެއްކަމަށެވެ.

(ދ) "މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތަކާ ގުޅިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ގޮތުން، މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތަކާ ގުޅިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމަކާ ނުވަތަ އެ ސިސްޓަމެއްގައި ހިމެނޭ ޕްރޮގްރާމް ނުވަތަ ޑޭޓާއަކަށެވެ.

  (1) މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތެއް ހިންގުމަށް ނުވަތަ އޭގެ ހަރަކާތްތެރިކަމަށް ބޭނުންވާ ޑޭޓާ؛

  (2) މުހިންމު އުމްރާނީ ވަސީލަތަކާ ގުޅިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ސިސްޓަމްތައް ހިންގުމަށް ނުވަތަ މޮނިޓަރުކުރުމަށް، ނުވަތަ އޭގެ ކޮންޓްރޯލް ނުވަތަ ހަރަކާތްތެރިކަމަށް، ސީދާ ގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުގައި، އެހީތެރިވެދޭ ސޮފްޓްވެއަރ ނުވަތަ އެޕްލިކޭޝަން ނުވަތަ ޕްރޮގްރާމް.

310 ވަނަ ބާބު

ޞައްޙަ ލިޔުމަށް ބަދަލުގެނައުމާއި ނަކަލުކުރުމާއި، މަކަރުވެރި އަމަލު ހިންގުން

310 ވަނަ މާއްދާ ޞައްޙަ ލިޔުމަށް ބަދަލުގެނައުމާއި، އެ ފަދަ ލިޔުން ނަކަލުކުރުމާއި، އަގުހުރި އެއްޗެހި ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުން

311 ވަނަ މާއްދާ ލިޔުމާއި ރެކޯޑާއި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކާ ބެހުން

312 ވަނަ މާއްދާ [illegible] އޮޅުވާލުން

313 ވަނަ މާއްދާ އޮޅުވާލުމުގެ އަމަލުތައް

314 ވަނަ މާއްދާ ރިޝްވަތު ދިނުމާއި، ވަކި މަޞްލަޙަތަކަށް ބުރަވެ އަމަލުނުކުރުމުގެ ވާޖިބާ ޚިލާފުވުން

315 ވަނަ މާއްދާ އާންމުންނަށް ހުޅުވާލެވިގެން ބާއްވާ އެކިއެކި މުބާރާތްތަކުގައި އާންމު ޖަލްސާތަކުގައި އޮޅުވާލުން

316 ވަނަ މާއްދާ ރަހުން ބޭނުންކޮށްގެން ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އޮޅުވާލުން

317 ވަނަ މާއްދާ އިތުބާރުކުރެވިފައިވާ ބާރުތަކުގައި އޮޅުވާލުން

318 ވަނަ މާއްދާ މާލީ ބާޒާރުގެ ތަންފީޒުކުރާ މާލީ އިދާރާއަކުން ފައިސާއެއް ޖަމާކުރުމަށް [illegible]

319 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ސްޓޮކް [illegible] ބައިވެރިވުމުގެ ޙައްޤު ވިއްކާލުން

320 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ސައްޙަ ލިޔުމަކަށް ބަދަލުގެނައުމާއި، އެ ހަދާ ލިޔުން ނަކަލުކުރުމާއި، [illegible] [illegible]

ނަކަލުކޮށް އަސްލުގެ ގޮތުގައި ދެއްކުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 310. (ހ) މީހަކު ކަމެއް އޮޅުވާލުމުގެ ނިޔަތުގައި، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] ނިޔަތުގައި، އެނގިހުރެ އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ ކުށެއް ކުރިކަމަށްވާނެއެވެ:

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ނުވަތަ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސައްޙަނޫން ލިޔުމަކަށް ނުވަތަ އެއްޗަކަށް ހަވާލުދިނުން، ނުވަތަ އެފަދަ ލިޔުމެއް ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ [illegible] ދެއްކުމުގެ ގޮތުން ކުރުމާ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] ބަދަލުކުރުން.

(2) އެ އެއްޗަކީ ވަކި މީހަކު ހެދި އެއްޗެއްކަމުގައި، ނުވަތަ ވަކި އަސްލެއް އޮތް އެއްޗެއްކަމުގައި، ނުވަތަ ވަކި [illegible] [illegible]، ނުވަތަ ވަކި ދުވަހެއްގައި އެއްޗެއްކަމުގައި، ސައްޙަނޫން ގޮތުގައި، ދެއްކުމަށްޓަކައި، އެއްޗެއް ނުވަތަ ލިޔުމެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ އެއްޗަކަށް ނުވަތަ ލިޔުމަކަށް ބަދަލުގެނައުން.

(3) އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގޮތަކަށް، ލިޔުމެއް އުފެއްދުން، ނުވަތަ ފުރިހަމަކުރުން، ނުވަތަ ދޫކުރުން، ނުވަތަ ކަށަވަރުކޮށްދިނުން، ނުވަތަ ދިނުން، ނުވަތަ ނަކަލުކޮށްދިނުން:

(i) އެހެން މީހެއްގެ ޢަމަލެއްކަމުގައި ސައްޙަނޫން ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް؛ ނުވަތަ

(ii) ވަކި ތަނެއްގައި، ނުވަތަ ވަކި ވަގުތެއްގައި، ނުވަތަ ނަންބަރުތަކުގެ ވަކި ތަރުތީބަކުން، ނުވަތަ ވަކި އުސޫލަކުން ދޫކޮށްފައިވާ ލިޔުމެއްކަމުގައި، ސައްޙަނޫން ގޮތުގައި ދެއްކުމަށް؛ ނުވަތަ

(iii) އަސްލެއްގެ ކޮޕީއަކުގައި ސައްޙަކުރުން ގޮތުގައި، ދެއްކުމަށް؛

މާނަކުރުން

(ހ) "ލިޔުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކޮންމެ ވަސީލަތަކުން ކަމުގައި ވިޔަމަވެސް، އަގެއް ހުރި އެއްޗެއްގެ ނުވަތަ ޙައްޤެއްގެ ނުވަތަ އިލްތިޒާމެއްގެ ނުވަތަ މިލްކެއްގެ ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ ސާބިތު ކަނޑައަޅައި އަންގައިދިނުމުގެ ތަކެއްޗަށެވެ.

ދަރަޖަކުރުން: ލިޔުން ނަކަލުކުރުން

(ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ލިޔުން ބޭނުންކުރަނީ އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށްޓަކައި ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) ޝެއާރު، ޙައްޤެއް، މަސްއޫލިއްޔަތެއް، ވާޖިބެއް ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތެއް އުފެއްދުމަށް، ނުވަތަ އުނިއިތުރުކަން ދެއްކުމަށް، ނުވަތަ ބަދަލުގެންނަންކަން ދެއްކުމަށް، ނުވަތަ ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށް ނުވަތަ ނިމުމަކަށް އައިކަން ދެއްކުމަށް، ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއް ގޮތުގައި އަސްލަކަށް ބަދަލުކުރުމަށް ނުވަތަ އަސަރުކުރާކަމާއި ދޭހަވާގޮތަށް ދެއްކުމަށްކަމުގައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(ii) އެ ލިޔުމަކީ ސަރުކާރަށް ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ ސަރުކާރުން ދޫކުރަންޖެހޭ ލިޔުމެއްކަމުގައި ދެއްކުމަށް ކުރެވިގެންވާނަމަ.

ދަރަޖަކުރުން

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ލިޔުމާއި ރެކޯޑާއި އެހެނިހެން ވަސީޤާތަކާ ބެހުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

311. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) އެއްވެސް މީހަކަށް ކަމެއް ދޮކެއްހެދުމުގެ ނިޔަތުގައި ނުވަތަ އެއްވެސް ނުރައްކާތެރި ބޭނުމެއްގައި ޢަމަލެއް ކުރުން؛ އަދި

(2) އެއްވެސް ލިޔުމެއް ނުވަތަ ރެކޯޑެއް ނުވަތަ އެއްޗެއްގެ ބަދަލުގެނައުން، ނުވަތަ އުނިކޮށް އެއްކޮށް ހަލާކުކޮށްލުން، ނުވަތަ އޮޅި ބަދަލުކަން ނެތުން، ނުވަތަ ފޮރުވުން؛ އަދި

~~(3) އެ ކުށް ކުރަނީ، އެކަށީގެންވާ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނުވަތަ ހުއްދައެއް ނެތިކަމުގައި އެނގިހުރެ އެކަން ކުރުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(3) އެކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަ އޭނާ ނެތްކަން އެނގިހުރެ އެކަން ކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޢަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.

ޝަޚްޞު އޮޅުވާލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

312. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އޭނާގެ ޢަމަލުން އަންނަނިވި ނަތީޖާއެއް ނުކުމެދާނެކަމަށް އެއްވެސް ފަރުވާލެއް ނުބަލައްޓައި:

(i) އެހެން މީހަކަށް އެ ކަމުން އެއްވެސް ގެއްލުމެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ

(ii) އޭނާއަށް ލިބެން ހައްޤު ނޫން މަންފާއެއް ލިބުން؛ ނުވަތަ

(iii) ދައުލާ ލިބޭ މީހާ، އެކުރާ ޢަމަލު ކުރުމަށް ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތެއް ނުވަތަ ޤާނޫނީ އިޚްތިޔާރެއް ނެތް ބާރު، އޭނާގެ އެ ޢަމަލަކީ، އެފަދަ ހައިސިއްޔަތެއް ނުވަތަ އިޚްތިޔާރެއް އޮވެގެން ކުރާ ޢަމަލެއްކަމުގައި އެހެން މީހަކަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތަށް؛ އަދި

(2) އޭނާ އަދި:

(i) އެހެން މީހެއްގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ދެއްކުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެހެން މީހެއްގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމެއް ތައްޔާރުކުރުން، ނުވަތަ ބަދަލުކުރުން، ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ދިނުން؛ ނުވަތަ

(iii) އެހެން މީހެއްގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމެއް ގެންގުޅުން.

ކާކުކަން އަންގައިދޭ ލިޔުމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގެ ބަޔާންކުރެވިފައި އަދި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) ގެ ބަޔާންކުރެވިފައި ކާކުކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތުގެ ތެރޭގައި، މީހެއްގެ ނަމާއި، އުފަން ތާރީޚާއި، އޭނާއަށް ދޫކުރެވިފައިވާ އައިޑެންޓިޓީ ކާޑުގެ ނަންބަރާއި، ކޯޑާއި، އޭނާގެ ގާތީ މަޢުލޫމާތާއި، ވަކި މީހަކު ދެނެގަތުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެހެން ކޮންމެ މަޢުލޫމާތެއް ހިމެނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން:

(ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ވަނަ ބައާއި މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުރުމަކީ ޖިނާޢަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) އާއި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (iii) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލުތައް

ކުށް ވާނަކުރުން 313. (ހ) މުދަލަކާ ނުވަތަ ޚިދުމަތަކާ ގުޅޭގޮތުން ކުރުމަށް ހުރަހެޅިފައިވާ ނުވަތަ ފުރިހަމަ ކުރެވިފައިވާ މުޢާމަލާތަކާ ގުޅިގެން، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ސައްޙަ ނޫން މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ކަމެއް އޮޅިގެން ހިނގައިދާނެފަދަ މަޢުލޫމާތު، ފަރުވާލެއްނެތި ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ވިޔަފާރިގައި އާންމުކޮށް ޢަމަލުކުރެވޭ ކަމަށް ގަބޫލު ކުރެވިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ [illegible] ޚިލާފަށް، [illegible]، އުނިކުރުން، [illegible] ކަމެއް އޮޅުވާލުން.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ، ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ރިޝްވަތު ދިނުމާއި، ވަކި މަސްލަހަތަކަށް ބަލާ ޢަމަލުކުރުމުގެ ބަދަލު ޤަބޫލުކުރުން

ރިޝްވަތު ހުށަހެޅުމާއި ޤަބޫލުކުރުން 314. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) [illegible] އެއްވެސް ފައިދާއެއް ހޯދުމާއި ޤަބޫލުކުރުން؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބުނެފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުން ހާލަތެއްގައިވެސް:

(i) ޕާޓްނަރަކަށްވުން، ނުވަތަ އޭޖެންޓަކަށްވުން ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ މުވައްޒަފަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ޓްރަސްޓީއަކަށްވުން، ނުވަތަ ބެނެފިޝަރީއަކަށްވުން ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް [illegible] [illegible] [illegible] ހުރި މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ޤާނޫނީ ވަކީލަކަށްވުން، ނުވަތަ ޑޮކްޓަރަކަށްވުން، ނުވަތަ އެކައުންޓަންޓަކަށްވުން، ނުވަތަ [illegible] މީހަކަށްވުން ނުވަތަ [illegible] ފަންނީ [illegible] ނުވަތަ [illegible] މީހަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(iv) ކުންފުންޏެއްގެ ނުވަތަ ކުންފުންޏެއްގެ ގޮތުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިނުވާ ޖަމާޢަތެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ޑިރެކްޓަރަކަށް، ނުވަތަ ޝެއާހޯލްޑަރަކަށް ނުވަތަ އެ ކުންފުނި ނުވަތަ ޖަމާޢަތް ހިންގުމުގައި [illegible] [illegible] ހުރި މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(v) ތަޢުލީމީގެ އުސްތާޛުން މަޝްވަރާ ބަލައިދޭ މީހަކަށްވުން ނުވަތަ ޓްރެއިނަރަކަށްވުން ނުވަތަ ކުރިމަތިގައިވާ މައްސަލައާ އެއްވެސް ގުޅުމެއްހުރި ގޮތުގައި [illegible] ދައުރު އަދާކުރާ މީހެއް ކަމުގައިވުން.

ރިޝްވަތެއް ހުށަހެޅުމާއި މަންފާއެއްގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ދިނުން

(ނ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އެނގިހުރެ މީހަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުން، ނުވަތަ މަންފާއެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ މަންފާއެއްގެ ގޮތުގައި ފައިދާ ދިނުން. އަދި

~~(2) އެއްޗަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤަބޫލުކުރުމުގެ ހުއްދަނޫން އެއްޗެއް ކަމުގައިވުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (2) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(2) އެ މަންފާއަކީ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޤަބޫލުކުރުމުގެ ހުއްދަނޫން މަންފާއެއް ކަމުގައިވުން.

ތިމާގެ މަސްލަހަތެއް ނެތް ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ވާޖިބާ ހިލާފުވުން

(ސ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ވަކި ކަމެއްގައި އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ނުޖެހި ނިންމުންތައް އަމުރުކުރުމާއި،

މުދަލާ ހިފުމަށް ފާޙިޝާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ހުރެ؛ އަދި

(2) އެހީތެރިވުމަށް ނުވަތަ އަޑުކުރުމަށް ނުވަތަ ފާޙިޝްކުރުމަށް ނުޚުދު ފޯރުކުރުމަށްޓަކައި ދެވޭ މަންފާއެއްކަން އެނގިހުރެ، އެފަދަ މަންފާއެއް ހޯދުމާއި ޤަބޫލުކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.

އާންމުންނަށް ހުޅުވާލެވިގެން ބޭއްވޭ އެކިއެކި މުބާރާތްތަކާއި

އާންމު ބީލަންތަކުގައި ޖުވާކުޅުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 315. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިގެން ބޭއްވޭ މުބާރާތްތަކާއި މަސްރަޙުތައް ހިންގުމަށްޓަކައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކާ އެއްގޮތަށް އެ މުބާރާތްތަކާއި މަސްރަޙުތައް ހިންގައި ނުދިނުމުގެ މަޤްސަދުގައި، އަންނަނިވި ގޮތުގެ އަމަލެއް ކުރުން:

(i) އެފަދަ މުބާރާތެއް ނުވަތަ މަސްރަޙެއްގައި ހިމެނޭ ބައިވެރިއަކަށް، ނުވަތަ ޓްރޭނަރަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ މުބާރާތަކާ ނުވަތަ މަސްރަޙަކާ ގުޅުން ހުރި އެއްވެސް މީހަކަށް އެއްވެސް މަންފާއެއް ދިނުމަށް ހުށަހެޅުމާއި، ދިނުމާއި، މަންފާއެއްގެ ގޮތުގައި ފައިސާ ދިނުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެފަދަ ބައިވެރިއެއްގެ ނުވަތަ ޓްރޭނަރެއްގެ ނުވަތަ އެއްވެސް މީހެއްގެ ހަރަކާތަށް ގެއްލުމެއް ލިބޭފަދަ އަސަރެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ

(iii) އެފަދަ މުބާރާތަކާ ނުވަތަ މަސްރަޙަކާ ގުޅުން ހުރި މީހާ ނުވަތަ ޖަނަވާރަކާ ނުވަތަ އެއްވެސް އެއްޗަކާ ބެހުން؛

(2) ވިޔަ ބަވަތެއްގެ މަންފާއެއް ދިނުމަށް މި މާއްދާގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކުރެއްކަމުގައިވާއިރު، އެނގިހުރެ އެފަދަ މަންފާއެއް ޤަބޫލުކުރުން؛ ނުވަތަ

(3) އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްގެން ކުރާ އެއްބަސްވުންތަކާއި ހުޅުވާލެވިގެން ބޭއްވޭ މުބާރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ހިނގާ ޤާނޫނާ ޚިލާފު އަމަލެއް، ކަނޑައެޅިގެން އެނގިހުރެ ކުރުން. ނުވަތަ

(4) ޢާސާ:

(i) ޢާންމުކޮށް ހުޅުވާލެވިފައިވާ މުބާރާތްތަކަށް ނުވަތަ މަޢުރަޟުތަކަށް ފައިސާގެ އެހީ ދިނުމާއި، ނުވަތަ މުބާރާތްތަކާއި މަޢުރަޟުތައް ބޭއްވުމާއި ނުވަތަ މުބާރާތްތަކާއި މަޢުރަޟުތަކުގައި ޒަރީޢާއެއްގެ ގޮތުން ބަރަކާތްތެރިވުމާއި ނުވަތަ އުސޫލުފަސް ގޮތަކަށް ނުވަތަ ކަމެއްގައި ބައިވެރިވުން؛ އަދި

(ii) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ގައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ ނުވަތަ މަޢުރަޟުތަކާއި މުބާރާތްތަކަށް ހިންގުމަށް ޤައުމީ އުސޫލުތަކާއި ހަމަތަކާ ޚިލާފަށް އެ މަޢުރަޟެއް ނުވަތަ އެ މުބާރާތެއް ބޭއްވުމުންދާކަން ޢާންމުކޮށް އެނގިގެންވުން.

މާނަކުރުން (ށ) "މަންޖާ" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އުފަލް ދެވޭ ހަދިޔާއަކަށް ނުވަތަ އަގެއް އަދާކުރުމުން، ނުވަތަ ފައިސާގެ އަގެއް އެކުލެވިގެން ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، ޖިސްމާނީ މާއްދީ ނުވަތަ ޒިހުނީ މާއްދީ މަންފާއަކަށް.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން (ށ) "މަންޖާ" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އުފަލް، ހަދިޔާއަކަށް ނުވަތަ އަގެއް އަދާކުރުމުން، ނުވަތަ ފައިސާގެ އަގެއް އެކުލެވިގެން ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް، މާއްދީ ނުވަތަ ޒިހުނީ މާއްދީ ކޮންމެ ބަދަލަކަށް.

ދަރަޖަކުރުން: (ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރާއި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ރަހުނު ބެހެއްޓުމަށްފަހު ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އޮޅުވާލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 316. (ހ) ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބެހެއްޓުމަށްފަހު މުދަލުގެ މައްޗަށް ޙައްޤުތަކެއް ލިބޭ ރަހުނުގެ ދަރަނި ޙައްޤުދާރުން ހުރަސްއެޅުމުގެ ނިޔަތުގައި، ރަހުނުގެ ގޮތުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ މުދަލެއް ނައްތާލައިފިނަމަ، ނުވަތަ ހުރި ތަނުން ގެންގޮސްފިނަމަ، ނުވަތަ ފޮރުވައިފިނަމަ، ނުވަތަ އޭގެ މައްޗަށް އިތުރު ބުރައެއް އަޅައިފިނަމަ، ނުވަތަ އޭގެ މިލްކުވެރިކަން ބަދަލުކޮށްފިނަމަ، ނުވަތަ އެފަދަ ކަމަކަށް އެއްބަސްވެއްޖެނަމަ، އެއީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ ހާލަތުގައި އޮޅުވާލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 317. (ހ) ޤާނޫނާއެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ފަރާތެއް އިފްލާސްކުރެވިފައިވާ ހާލަތުގައި ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތަށްޓަކައި މުދާ ބެލެހެއްޓުމާއި ހިންގުން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ފެށުން އުޅޭކަން ނުވަތަ ފެށިފައިވާކަން އެނގިހުރެ ނުވަތަ ކުންފުނި އެހެން ކުންފުންޏާ އެއްކޮށްލުމުގެ ނުވަތަ ކުންފުނި އުވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުންފުނީގެ ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތަށްޓަކައި ފަށައިފައިވާކަން ނުވަތަ ފަށަން އުޅޭކަން އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަކަށް އޮތް ޙައްޤެއް ނުލިބޭގޮތަށް ނުވަތަ އެ ޙައްޤަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް، އެ މުދަލުން މުއާމަލާތްކުރުން، ނުވަތަ ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތަށްޓަކައި މުދާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ޤާނޫނީ ފިޔަވަޅުތަކަށް ހުރަސްއެޅުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ މުދަލާ ގުޅޭ އެއްވެސް ލިޔުމެއް ނުވަތަ ރެކޯޑެއް ގޯސްކޮށް ބަދަލުކުރުން؛ ނުވަތަ

(3) ދަރަނި ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މަސްލަހަތަށްޓަކައި މުދާ ބެލެހެއްޓުމާއި ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވޭ ފަރާތުން އެދިގެން އެ މުދަލާ ބެލެހެއްޓުމާއި ހިންގުމާ ގުޅުންހުރި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ދޭން ޖެހޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ދިނުމަށް މަނާކުރުން ނުވަތަ ނުރަނގަޅު މަޢުލޫމާތު ދިނުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާލީ ހާލަތު ދަށްވަމުންދާ މާލީ އިދާރާއަކުން ފައިސާއެއް ޖަމާކުރަން ގަބޫލުކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 318. (ހ) މާލީ އިދާރާއެއް ހިނގާ މިންވަރަކަށްވުރެ، ނުވަތަ ހިނގުމުގެ އިތުރުން ދިނުމުގެ މިންވަރަކަށްވުރެ، އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ޢަމަލެއް ހިންގާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ބޭންކިން މާލީ [illegible]، އެ އިދާރާގެ ހިންގުން ވަގުތީގޮތުން މެދުކަނޑާލަން
ޖެހިފައިވާކަން ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަވާލުކުރަން
މިހާރު [illegible] ޖެހިފައިވާކަން ނުވަތަ އަދުން އެހެން އިންތިޒާމު
ކުރަން ޖެހިފައިވާކަން އެނގިހުރެ؛ އަދި

(2) އެ އިދާރާއަށް ފައިސާ ޖަމާކުރާ ފަރާތަށް [illegible] މާލީ [illegible]
[illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ އަދި

(3) އެނގިހުރެ އެ މާލީ އިދާރާއަކުން އެއްވެސް އިންވެސްޓްމަންޓެއް ބަލައިގަތުން ނުވަތަ
ބަލައިގަތުން ހުއްދަކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މިކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ހައްޤު ވިއްކާލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 319. (ހ) ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމްގައި ބައިވެރިވުމުގެ ހައްޤު، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އެނގިހުރެ ވިއްކާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ށ) "ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމް" ކަމަށް ބެލެވޭނީ އުވަދި އަންނަނިވި ކަންކަމަށްބަލައި
އެކުލަވައިލެވޭ ކޮންމެ ޕްލޭނެއް، ނުވަތަ ހިނގާ ކޮންމެ މަޝްރޫޢަކަށެވެ:

(1) މީހަކު އަގެއް ހުރި އެއްޗެއް ދޫކޮށްލުމުގެ މުޤާބިލުގައި، އަގެއް ހުރި އެހެން އެއްޗެއް
ލިބިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ހުރުން؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ އަމަލު ހިންގަނީ [illegible] ގިނަ މީހުން އެކުގައި
ބައިވެރިވުމަށް [illegible] [illegible]؛ އަދި

(3) އެކަމަކީ އެ ޕިރަމިޑްގެ ދަށުން ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ދަށުން ވިއްކާ، ނުވަތަ އަދުން
ވިއްކުމުން [illegible] ބައިވެރިންގެ [illegible] [illegible] މުދަލުގެ [illegible] ނިސްބަތަކަށް
އެކަނި ބޮޑުވެފައި އޮންނަ ޕިރަމިޑަކަށް ނުވަތަ މަސްއޫލިއްޔަތަކަށް ނުވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 320. (ހ) "ޗަންދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 315 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ކުންފުނި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "އޮޅުވާލުމުގެ ޢަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 313 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "ޒިންމާ އުފުލުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 215 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ޕިރަމިޑް ސޭލްސް ސްކީމް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 319 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "ހުރުމަތް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 214 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(އ) "އޭޖެންޓް" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 70 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ވ) "ފޭރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 310 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

410 ވަނަ ބާބު

އާއިލާއާ ގުޅޭގޮތުން ކުރާ ކުށް

410 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ކައިވެނި

411 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ޖިންސީ ގުޅުން

412 ވަނަ މާއްދާ ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް

413 ވަނަ މާއްދާ ތިމާގެމީހަކާއެކު ޖިނާކުރުން ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގުން

414 ވަނަ މާއްދާ ދަރިން ބެލެހެއްޓުމަށް ޙައްޤު ވާޖިބާއި، ދަރިންނަށް އަޅާނުލައި ދޫކޮށްލުން

415 ވަނަ މާއްދާ އަޅާނުލުން

416 ވަނަ މާއްދާ ހައްދަދުން ނަގައިދެވައިލުން

417 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ހުއްދަނޫން ކައިވެނި

ހުއްދަނޫން ކައިވެންޏެއް ކުރުން

410. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުން ކުރެ ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ހަތަރު އަނބީންނާއި އިނދެގެން ހުރެ، ނުވަތަ ހަތަރު އަބީންކުރެ އަނބަކު އިއްދައިގައިވާ ހާލު، އިތުރު ކައިވެންޏެއް ކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) ކައިވެންޏެއް މަތީގައި ހުރެ، ނުވަތަ ވަރިކުރި އަންހެނާގެ އިއްދަ ހަމަ ނުވަނީސް އެ އަންހެނާގެ އެއް ނިސްބަތުގައި ކައިވެނިކުރުން ހަރާމްވެގެންވާ އަންހެނަކާ ކައިވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ

(3) އަންހެނާގެ އިއްދަ ހަމަވުމުގެ ކުރިން، އެ އަންހެނާ އޭނާ ވަރިކުރި ފިރިހެނާ ނޫން އެހެން މީހަކާ ކައިވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ

(4) މީހަކާ އިނދެގެން ހުރި އަންހެނާ އިތުރު ކައިވެންޏެއް ކުރުން؛ ނުވަތަ

(5) ތިންވަރު ވެފައިވާ އަންހެނާގެ ވަރު ނުފިލަނީސް، އޭނާ ތިންވަރު ކުރި ފިރިހެން މީހާއާ ކައިވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ

(6) ލިޢާން ކުރެވިފައިވާ ދެމީހުން އަލުން ކައިވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ

(7) ނަސަބުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ރަޟާޢަތުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކައިވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، އެ ފިރިހެނާއާ އަންހެނާ ދެމެދު ކައިވެނިކުރުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި އަބަދުގެ އަބަދަށް ހަރާމްވެގެންވާ ދެމީހުން ކައިވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ

(8) އެއް ޖިންސުގެ ދެމީހުން ކައިވެނި ކުރުން؛ ނުވަތަ

(9) އަންހެނަކު، މުސްލިމު ނޫން ފިރިހެނަކާ ކައިވެނިކުރުން؛ ނުވަތަ

(10) ފިރިހެނަކު، އަހުލުލްކިތާބީއަކުކަމުގައި ނުވާ އަދި މުސްލިމަކަށް ނުވާ މީހަކާ ކައިވެނިކުރުން.

މާނަކުރުން (ށ) (1) "އަންހެނާގެ ޢިއްދަ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(i) ވަރިކުރުމުން އަންހެނާއަކީ ހައިޟުވާ އުމުރުގެ މީހަކު ކަމުގައިވެފައި، އެ އަންހެނާ އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު ކާވެނީގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއް ފަހަރުވެސް ޖިމާޢުވެފައިވާނަމަ، އަދި ވަރިކުރިއިރު އޭނާ އިނީ ހައިޟުގައިކަމަށް ނުވާނަމަ، ވަރިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން 3 ހައިޟާއި 3 ޠުހުރު ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ

(ii) ވަރިކުރުމުން އަންހެނާއަކީ ހައިޟުނުވާ ނުވަތަ ހައިޟުވުން ހުއްޓިފައިވާ އަންހެނަކު ކަމުގައިވާނަމަ، އަދި އެއަންހެނާ އޭނާގެ ފިރިމީހާއާއެކު ކާވެނީގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެއް ފަހަރުވެސް ޖިމާޢުވެފައިވާނަމަ، ވަރިކުރި ދުވަހުން ފެށިގެން ހަނދުމަހުގެ 3 މަސް ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ

(iii) ވަރިކުރުމުން އަންހެނާ އިނީ ހާމަލުވެގެންކަމަށް ވާނަމަ، އޭނާ ވިހެއުމާ ހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތު، ނުވަތަ ހާމަލުގައި އިންއިރުން، ނިމުމަކަށް އައުމާހަމައަށް ހިނގާ މުއްދަތު؛ ނުވަތަ

(iv) އަންހެނަކު ކާވެނި ކޮށްގެން ހުއްޓައި، ނުވަތަ ރަޖުޢީ ވަރިއެއްގެ ޢިއްދައިގައި އިންދައި، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މަރުވާ ހާލަތުގައި، އެ އަންހެނާ އިނީ ހާމަލުވެގެން ކަމަށް ނުވާނަމަ، އޭނާގެ ފިރިމީހާ މަރުވި ދުވަހުން ފެށިގެން ހަނދުމަހުގެ 4 މަހާއި 10 ދުވަސް ހަމަވަންދެން ހިނގާ މުއްދަތަށެވެ.

JUSTICE
initiative

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނޫން ޖިންސީ ގުޅުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 411. (ހ) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ޖިނާކުރުން؛

(2) އެއް ޖިންސުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ:

މީހަކާ އިނދެގެންނުވެ އޭނާ މީހަކާ ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުމާއި، މީހަކާ ނީނދެގެނުވެ އޭނާ މީހަކާ ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން

(1) މީހަކާ އިނދެގެންނުވެ، ކުރި ކުރަކަން ވާނަމަ، އެއީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛

(2) މީހަކާ ނީނދެގެނުވެ ކާވެންޖެހުމުގެ މަޖިލިހި ހުރި މީހަކާއުކު ކުރި ކުރަކަންވާނަމަ، އެއީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) މީހަކާ ނީނދެގެނުވެ، ކާވެންޖެހުމަށް މަޖިލިހުން މީހަކާއުކު ކުރި ކުރަކަންވާނަމަ، އެއީ ޖުނަހުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(4) މީހަކާ ނީނދެގެނުވެ ވިހަސް ނުވަތަ އިނދެގެންނުވެ ވިހަސް، ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކާއުކު ކުރި ކުރަކަންވާނަމަ، އެއީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) (4) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.

(5) ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެއްކިރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކާއުކުގައި ނުވިހަސް، ޢާރާ ބައިވެރިވުމުގެ ޖިންސީ ގުޅުމެއް ދެމެދުގައި މީހަކާ ކަމުގައި ވާފަދަ ޢަމަލެއް ކޮށްފި އެ ކަމެއް ފަހަރު އެއްބަސްވުމެއްގައި ކުރި ކުރަކަންވާނަމަ، އެއީ ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) (5) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.

ހަތަރު ހެކިންގެ އުސޫލު

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ސާބިތުކުރަނީ، އެ ކުށް ކުރި މީހާގެ އިޢުތިރާފު ނުވަތަ ހަތަރު ހެކިންގެ ހެކިބަހުން ނޫން ގޮތަކުން، ޑީ.އެން.އޭ. އާއި ހަކަތަރުގައި އިންސާނުގެ ފޮރެންސިކް ފަދަ އެކަށީގެންވާފަދަ ސައިންޓިފިކް ފަދަ ފޮރެންސިކް ނުވަތަ ފޮރެންސިކް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަލައިގެން ވާނަމަ، އެ ކުށަކީ، އެންމެ ބޮޑު ތަމްބީހެއްގައި އެ ކުށް ދަރަޖަކުރެވޭ ނިސްބަތަކުން ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށެކެވެ.

އިތުރު އަދަބު (ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް، މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަ ކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޙައްދު ޤާއިމުކުރުމުގެ ގޮތުން، އެމީހެއްގެ ގައިގައި 100 ބެތިފަހަރުން ޖަލްދު ކުރަންވާނެއެވެ.

އިސްތިސްނާ (ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް، ސާބިތު ކުރަނީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިންކަމުގައި ވާނަމަ، އެ ކުށަށް ދިނުމަށް މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބު ދީގެން ނުވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން (ޅ) (1) "ޒިނޭކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފިރިހެނަކު އޭނާގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ އޭނާ ކުރި ރަޖުޢީ ވަރިއެއްގެ ޢިއްދަތުގައި އިން އަންހެނާ ފިޔަވައި، އެހެން އަންހެނެއްގެ ފަރުޖަށް އެ ފިރިހެނާމީހާގެ ޒަކަރު ނުވަތަ ޒަކަރުގެ ކުޑަމިންވަރެއް ނަމަވެސް ވައްދުމަށެވެ.

(2) "އެއް ޖިންސުން ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ

(i) ފިރިހެނެއްގެ ފުރަގަސް ފަރާތު ދޮރަށް އެހެން ފިރިހެނަކު އޭނާގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ޖިންސީ އަރާމު ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވައްދުމަށެވެ. ނުވަތަ ފިރިހެނެއްގެ އަނގައަށް އެހެން ފިރިހެނެއްގެ ޒަކަރު ވައްދުމަށެވެ. ނުވަތަ،

(ii) އަންހެނެއްގެ ކުރިމަތީ ފަރާތު ދޮރަށް ނުވަތަ ފުރަގަސް ފަރާތު ދޮރަށް އެހެން އަންހެނެއްގެ ގުނަވަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް، ޖިންސީ އަރާމު ހޯދުމުގެ ގޮތުން ވައްދުމަށެވެ.

(3) "ޖަލްދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ހަށިގަނޑަށް ނުރައްކާތެރި އަނިޔާ ނުލިބޭނެ ގޮތެއްގެމަތިން، އަދަބެއް ލަދުގަންނަވައިދިނުމުގެ ގޮތުން، ހަނޑުމިން ނުވަތަ ދޮއްރަހިން މީހާއްގެ ގައިގާ ތަޅާދެމުމަށެވެ. ޖަލްދު ކުރާނީ، އެ އަދަބަކަށް ހުކުމް ކުރެވިގެންވާ ހުރިހާ ބެތިފަހަރެއް ޖަހަންވާނީ އެކަކެވެ. އަދި ޖަލްދުކުރާ މީހާގެ އަތުގެ ކިހިލި ނުފެނޭ ދަމައިގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި އޭނާގެ އަތުގެ މުށުއްދަނޑިއަށް އެއްވެސް ބަރުއެއް ލިބިގެން ނުވާނެއެވެ. ނުވަތަ ކޮށާއި އުނަގަނޑާއި ފުރަގަހާއި ފުޅާމާނާ ބަރުދަނޑުގެ ބައި ބަދުލު ކުރަން ނުވާނެއެވެ.

ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް

ކުށް ކަނޑައެޅުން

412. (ހ) އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ކާވެންޏެއްގެ ދަށުގައި ހުރި މީހަކު، އޭނާގެ އަނބިމީހާ ނޫން، ނުވަތަ ފިރިމީހާ ނޫން މީހަކާއެކު ހިންގި ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) މީހާ ނެތި ހުރި މީހަކު، ކާވެންޏެއްގެ ދަށުގައިހުރި އެހެން މީހަކާ އެކު ހިންގި ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) މީހާ ނެތިހުރި މީހަކު، މީހާ ނެތިހުރި އެހެން މީހަކާއެކު ހިންގި ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެއީ ޖުނަހުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(4) ޖަނަވާރަކާއެކު ޖިންސީ އަމަލެއް ހިންގައިފިނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(5) މީހާ ނެތިހުރި ވިޔަސް ނުވަތަ އިނދެގެންހުރި ވިޔަސް، ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ރަޟާޢަތުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކާއެކު ހިންގި ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(6) ނަސަބުގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ރަޟާޢަތުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން، [illegible] ކާވެނި ޙަރާމްވެގެންވާ މީހަކާއެކު [illegible] ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއްނަމަ، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (4) ވަނަ ނަންބަރާއި (5) ވަނަ ނަންބަރާއި (6) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.

ކުށް ކަނޑައެޅުން

(ށ) ތިމާއާ އެއްޖިންސުގެ މީހަކާއެކު ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގާ މީހާ އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (ށ) އުނިކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން

(ނ) "ހުއްދަނޫން ޖިންސީ މުޢާމަލާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިމާއާ އެއް ޖިންސުގެ މީހަކާއެކު ނުވަތަ ތިމާ އިނދެގެންނުވާ [illegible] ނުވަތަ ޖަނަވާރަކާއެކު ޖިންސީ [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ [illegible]

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރެވުމާ ގުޅިގެން، މި އަކުރަކީ މި މާއްދާގެ (ނ) ކަމުގައި ހަމަޖެއްސުމަށް، މި އަކުރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން (ނ) "ޖިންސީ މުޢާމަލާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެހެން މީހެއްގެ ޖިންސީ ގުނަވަނެއްގައި ނުވަތަ ޖިންސީ އަނގަވެއް ހިސާބެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ތަނެއްގައި އަތްލުމަށް ނުވަތަ އަތްލައްވުމަށް ނުވަތަ އެއްޗެއް ގުޅުވިޔަސް އަތްލުމަށް ނުވަތަ އަތްލައްވުމަށް ނުވަތަ ބިރުދެއްކުން.

ތިމާގެމީހަކާއެކު ޖިނާކުރުން ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން ~~413- (ހ) މީހަކު އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އޭނާގެ ތިމާގެމީހަކާ ޖިނާކުރުމާ ނުވަތަ އެއްބަސްވެސް ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުމަކީ، އޭނާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން 413. (ހ) މީހަކު އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އޭނާގެ ތިމާގެމީހަކާ ޖިނާކުރުމާ ނުވަތަ އެއްބަސްވެސް ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުމަކީ، އޭނާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) (1) ކުށްކުރި މީހާއަކީ އޭނާއާއެކު ޖިނާކުރި ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތް ހިންގި މީހާގެ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނުވަތަ މާމަ ނުވަތަ ކާފަ ނުވަތަ މުނިމާމަ ނުވަތަ މުނިކާފައާ އެކުގައިކަމުގައިވާނަމަ، އެއީ ޖިނާޢަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛

(2) އެނޫން ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޢަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛

އިތުރު އަދަބު ހުއްދަކުރުން (3) މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ފަދައިން 19 އަހަރުވަންދެން ޖަލުގައިބެހެއްޓުން، މި ކުށަށް ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ.

~~(4) "ޖަލުބަހައްޓަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، [illegible] ނުރައްކާތެރި [illegible] ނުލިބޭނެ ގޮތެއްގައި [illegible] ސެލެއް [illegible]، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް ބަހައްޓާ ޖަލެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(4) "ޖަލްދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ޢަދަދުގެމަތިން ދުރާ ތަޅުމެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނެ ނުކުތާ

(ނ) ކުށްކުރި މީހާއަކީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު ކަމުގައި ނުވިނަމަވެސް، އާންމުކޮށް އާއިލާއެއްގެ ތެރޭގައި ހުންނަ ފަދަ ގުޅިގެންވާ މީހަކު ކަމުގައި ވެފައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް އާންމުކުރި، އެ މަޤްޞަދު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކޮށްގެން ކަމަށްވާނަމަ އާންމުން ކަނޑައެޅޭނީ އަދަބުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އެއް ދަރަޖަ މަތީ އަދަބެކެވެ.

(ރ) (1) "ތިމާގެ މީހުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގެ ތެރެއިން ގާތްކަން މީހާ އާއިލީ ގުޅުންހުރި މީހުންނަށެވެ:

(i) މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ؛ ކާފަ އެއް ނުވަތަ މާމައެއް، މުނިކާފައެއް، ނުވަތަ މުނިމާމައެއް؛ ނުވަތަ

(ii) ދަރި ނުވަތަ ކާފަދަރިން ނުވަތަ މުނިކާފަދަރިން؛ ނުވަތަ

(iii) އެއްބަނޑުއެއްބަފާ މީހާ، ނުވަތަ އެއްބަނޑު މީހާ ނުވަތަ އެއްބަފާ މީހާ؛ ނުވަތަ

(iv) ބޮޑުދައިތަ، މުނިބޮޑުދައިތަ، ބޮޑުބޭބޭ، މުނިބޮޑުބޭބޭ، ނުވަތަ ތިމާއަށް ބޮޑުބޭބޭ ކިޔާ އަންހެން ކުއްޖާ ނުވަތަ ފިރިހެން ކުއްޖާ؛ ނުވަތަ

(v) އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ބައްޕަ؛ ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ މަންމަ، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ އަންހެން ދަރިފުޅު، ނުވަތަ އަނބިމީހާގެ ނުވަތަ ފިރިމީހާގެ ފިރިހެން ދަރިފުޅު؛ ނުވަތަ

(vi) އެއްކިރުވުމުގެ ސަބަބުން އަޚަކަންވާ ފިރިހެނާ ނުވަތަ އުޚުތުކަންވާ އަންހެނާ؛ ނުވަތަ

(2) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ (i) އިން ފެށިގެން (ރ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (v) އަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގުޅުމުގެ ތެރެއިން ގުޅުމެއް ކާވެނީގެ ގުޅުމުގެ ސަބަބުން އުފެދިފައިވާ މީހާ.

ދަރިން ބެލެހެއްޓުމަށް އޮތް ވާޖިބާއި، ދަރިންނަށް އަޅާނުލައި ދޫކޮށްލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

414. (ހ) މަންމައަކަށް ނުވަތަ ބައްޕައަކަށް ނުވަތަ ބެލެނިވެރިއަކަށް ހުރެ، ނުވަތަ ކުއްޖަކު ޙަޟާނާގެ ހަވާލުވެފައިވާ މީހަކަށްވުމުގައި ހުރެ، ނުވަތަ ކުއްޖަކު ބެލުން ހަވާލުވެފައިވާ މީހަކަށް ހުރެ، އަންނަނިވި އަމަލުތަކުން އަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1)

(i) ކުއްޖާގެ ސިއްޙަތަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ މަސްލަހަތަށް އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި އުނިކަން އަޅައިނުލާ ފަދަ ހާލަތެއްގައި؛ އަދި

(ii) 14 އަހަރަށްވުރެ ދޮށި މީހަކު ނުބަލަހައްޓައި 24 ގަޑިއިރަށް ނުވަތަ އެއަށް ވުރެ ގިނަ އިރަށް 14 އަހަރު ނުފުރޭ ކުއްޖަކު ދޫކޮށްލުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ ބާބާއި 120 ވަނަ ބާބާއި 130 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާފަދަ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރުމަކީ، އެކަށީގެންވާ ކަމެއްކަން އެނގިހުރެ އެފަދަ ކުށެއް އެކުއްޖާއާމެދު ހިނގަން ނުދިނުމަށް އަޅަން ޖެހޭ އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅާފައި ނުވުން؛

(3) އެކުއްޖާ ވިހޭކަން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްފައިނުވުން.

ކުއްޖާގެ ސިއްޙަތަށް ނުވަތަ ސަލާމަތަށް ނުވަތަ މަސްލަހަތަށް އެކަށީގެންވާ އުނިކަން ލިބިދާނެކަމަށް ބެލޭ ހާލަތު ބަޔާން ގޮތް

(ށ) ވަކި ހާލަތެއް، ކުއްޖާގެ ސިއްޙަތަށް ނުވަތަ ރައްކާތެރިކަމަށް ނުވަތަ މަސްލަހަތަށް އެކަށީގެންވާ އުނިކަން ލިބިދާނެ ހާލަތެއްކަމަށް، ފަނޑިޔާރަށް ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ނުކުތާތަކަށް ސަމާލުކަން ދޭން ވާނެއެވެ؛

(1) ކުއްޖާގެ އުމުރާއި ކުއްޖާ ބޮޑުވަމުން އައިސްފައިވާ ގޮތް؛ އަދި

(2) ކުއްޖާ ދޫކޮށްލި ދޫކޮށްލުން ނިސްބަތްވެގެންވަނީ މާލީ ގޮތުން ދިމާވި ދަތިކަމަކަށް ނުވަތަ ބައްދަލުކަން؛ އަދި

(3) ކުއްޖާގެ ސިއްޙަތަށްބަލައި ނުވަތަ ސަލާމަތަށްބަލައި ނުވަތަ މަސްލަހަތަށްބަލައި، ކުއްޖާއަށް ކޮށްދެވެންޖެހޭ ކަންކަން ކޮށްދިނުމަށް، ހުރިހާއިރެއްގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާނަމަ، އެކަން.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އަޅާނުލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

415. (ހ) އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ޤާބިލުކަން ހުރި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކުން އަމަލެއް ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އަންނަނިވި މީހުންނަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްނުދިނުން:

(i) 18 އަހަރު ނުވާ އޭނާގެ ދަރިފުޅެއް؛ ނުވަތަ

(ii) 50 އަހަރަށްވުރެ ދޮށި ނުވަތަ ނުކުޅެދިގެންވާ ބަލަހައްޓައިވާ އޭނާގެ މައިންބަފައިން:

(iii) އޭނާގެ ނުކުޅެދިގެންވާ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ އަމަލު ހިންގާފައިވަނީ އަންނަނިވި ކަންކަން އޭނާއަށް އެނގިފައިވާ ޙާލަތުގައި ކަމުގައިވުން:

(i) އެ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ފަރާތަކީ ނުވަތަ ފަރާތްތަކަކީ ހަރަދުގެ ފައިސާއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހެއްކަން؛ ނުވަތަ

(ހ) ކޯޓުގެ ނުވަތަ އިދާރީ އަމުރެއްގެ ދަށުން ހަރަދުގެ ފައިސާ ލިބެން ޖެހޭ މީހެއްކަމުގައިވާނަމަ، އެފައިސާ ނުލިބި 6 މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުމުއްދަތަކަށް ފާއިތުވުން އަދި ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދު 1500/- ރުފިޔާ އަށްވުރެ އިތުރުވެފައިވުން.

(ނ) އެ ފައިސާ ނުލިބި:

(1) 6 މަސް ދުވަހަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތެއް ފާއިތުވެފައިވާކަން؛ ނުވަތަ

(2) ލިބެންޖެހޭ ފައިސާގެ ޖުމްލަ އަދަދު 1,500/- ރުފިޔާއަށްވުރެ އިތުރުވެފައިވާކަން.

ނުކުޅެދިގެންވުން

(ށ) މި މާއްދާގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި ނުކުޅެދިގެންވުން މާނަކުރެވޭނީ ކޮންމެވެސް ސަބަބަކާހުރެ މީހާ އަމިއްލައަށް ދުވަހުގެ ދިރިއުޅުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ޖިސްމާނީ ގޮތުން ނުވަތަ ބުއްދީގެ ގޮތުން ނުކުޅެދިގެންވާ ޙާލަތަށެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހައްޔަރުން ނައްޓުވައިލުން

ކުން ކަނޑައެޅުން

416. (ހ) މީހަކު ހައްޔަރުގައިހުރެ ފުރަތަމަ 120 ދުވަސް ފުރިހަމަވާ ފަހުން، އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް ހުރިނަމަ، އޭނާގެ ހައްޔަރު ކުރުކުރާށެވެ.

(1) ދަރިއަކު އުފަންކުރުމުގެ ކުރިން ނުވާ ގޮތުގެމަތިން މީހަކު ހައްޔަރުގައި އިން އިންސާފުގައި ހުއްޓުވާލުން؛

(2) ހައްޔަރުގައި އިން އަންހެނާ، އަމިއްލައަށް، ނުވަތަ އޭނާ މީހެއްގެ އެހީއާއެކު ވަކި ބަޔަކުގެ އާދައިން، ނުވަތަ ހިފާހައްޓައި، ނުވަތަ ބާރުން ބޭނުންކުރެވެން ނުވަތަ އަމިއްލައަށް އެނިގެން ފިޔަވަނެވުން، ދަރިއަކު އުފަންކުރުމަށް ނުވާގޮތެއްގައި، ހައްޔަރުގައި އިން އިންސާނެއް އަމިއްލައަށް ހުއްޓުވާލަން ގެނައުން:

ގެއްލުމެއް ލިބުނުން ކަމުގެ ބިރު އުފެދޭ މައިން އިސްތިސްނާވެވޭނެ ގޮތް

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން ކޮށްފައިވާ އަމަލު އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ކުރާކަމަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ:

(1) ކުރެވޭ އަމަލު ކުރީ މީހަކު:

(i) މަސްލަހަތެއްކޮށް؛ ނުވަތަ

(ii) ހުށަހަޅުއްވާ ސިޔާސީ މަސައްކަތް ތެރިއަކަށްވުން؛ އަދި

(2) އެފަދަ ހައްޔަރުގައި އިންނުމުގެ ސަބަބުން ހައްޔަރުގައި އިން އަންހެނާގެ ފުރާނައަށް ގެއްލުން ލިބޭނެކަމަށް، ހުއްދަ ލިބިގެންވާ ސިޔާސީ މަސައްކަތްތެރިއަކު ކަނޑައަޅާފައިވުން.

ހައްޔަރުގައިނޫ ނުރުހުމަށް މަސައްކަތްތެރިން އިސްތިސްނާވުން

(ނ) ބަލިމީހުންނާ ގުޅޭ ބަލަހައްޓަނިވެރިންގެ، ނުވަތަ ބަލިމީހުންގެ ކުރިން، ނުވަތަ އެ ވަގުތު ނުވަތަ އެ ވަގުތަށްފަހު މަސައްކަތްތެރިޔާ ވަސީލަތްތައް ބެލެހެއްޓުންތަކުގެ ނަމުގައި، ހައްޔަރުގައިނޫނީ ނެރުނުމަކަށް، ބާކީ ނުވަތަ އަންހެނެއް މައްސަލައެއް ލިބުނުމަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރުގެ ދާއިރާ ތެރޭގައި ހިމެނޭގޮތަކަށް ނުވެވޭ.

ތިމާގެމީހަކު ހިންގާ ޖިންސީ ގުޅުމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ އެންމެވެސް އެފަދަ ޖިންސީ ގުޅުމެއްގެ ސަބަބުން ކައިވެނީގައި އިންނަ ބާރުވެރިކަމުގައި އިސްތިސްނާ ލިބިގެންވުން

(ރ) އަންހެނަކު، ކައިވެނީގައި އިނދެ، އަންނަނިވި ބާރުވެރިކަމުން ބާރުވެރިއެއްގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވާނަމަ އެގޮތުން ކައިވެނީގައި އިން އިނދެ ކުއްޖަކު މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ނޫނެވެ:

(1) ~~މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބިރުދައްކައިގެން ހިންގާ ޖިންސީ ގުޅުމެއްގެ ސަބަބުން، ނުވަތަ~~

(2) ~~މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާރުވެރިކަމުގައި ތިމާގެމީހަކު ތިމާއާ ޖިންސީ ގުޅުން ހިންގުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ން އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 130 ވަނަ މާއްދާގެ ނުވަތަ 131 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބިރުދައްކައިގެން ހިންގާ ޖިންސީ އަމަލެއްގެ ސަބަބުން؛ ނުވަތަ

(2) މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ތިމާގެ މީހަކު ތިމާއާ ޖިންސީ ގުޅުމެއް ހިންގުން.

ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި ކުށަކީ ޖިނާއީ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 417. (ހ) "ތިމާގެ މީހުން" އަކީ މި ޤާނޫނުގެ 413 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ޤަބޫލުކަން ނެތް" އަކީ މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ޖިންސީ އަމަލު" އަކީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

510 ވަނަ ބާބު

ދައުލަތް ހިންގުމާ ދެކޮޅަށް ކުރާ ކުށް

ރިޝްވަތު ދިނުމާއި ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރާ ވަޒީފާގައި ހިނގާ ހުއްދަނޫން ކަންކަމުގެ ކުށް

510 ވަނަ މާއްދާ	ރިޝްވަތު
511 ވަނަ މާއްދާ	ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަން ޖެހޭ ކަންކަމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން
512 ވަނަ މާއްދާ	ރަސްމީ ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ހިނގާ އެކަށީގެންނުވާ ޢަމަލު
513 ވަނަ މާއްދާ	ނަހަމަ ގޮތުގައި ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ނުވަތަ މައުލޫމާތު ބޭނުންކުރުން
514 ވަނަ މާއްދާ	ސިއްރު މައުލޫމާތު ހުއްދަނޫން ގޮތުގައި ހާމަކުރުން
515 ވަނަ މާއްދާ	މާނަކުރުން

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވި 515 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި މާއްދާތައް އިތުރުކުރެވިފައި.

515 ވަނަ މާއްދާ	ނުބައްގެ މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ކުށް
516 ވަނަ މާއްދާ	ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް ޚިޔާނާތްތެރިވުމުގެ ކުށް
517 ވަނަ މާއްދާ	ދައުލަތަށް ފައިދާއެއް ލިބެންއޮތް ކަމެއްގައި އުނދަގޫކޮށްކަން ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުށް
518 ވަނަ މާއްދާ	ނުފޫޒު ވިޔަފާރިކުރުމުގެ ކުށް
519 ވަނަ މާއްދާ	މާނަކުރުން

ރިޝްވަތު

ކުށް ކަނޑައެޅުން 510-(ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަމަލު ކުރާ މީހާ، ރިޝްވަތު ދިނުމުގެ:

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ، އަދި

~~(2) އެނގިހުރެގެން މަންފާއަކަށް އެދުމާއި، ޤަބޫލުކުރުމާއި، ތިމާއަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށްޓަކައި އެ މަންފާ ޤަބޫލުކުރުމަށް އެއްބަސްވުން، އަދި~~

~~(3) އެ މަންފާއަކީ، ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ އަދި އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މުޤާބިލުގައި ދޭ އެއްޗަކަށްވުން:~~

~~(i) ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހިފައިވާ ވާޖިބަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން؛ ނުވަތަ~~

~~(ii) ބިލާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ގޮތުން.~~

~~ރިޝްވަތުދިނުމަށް ހުށަހެޅުން~~

~~(ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.~~

~~(1) އެނގިހުރެ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް މަންފާއެއް ދިނުން ނުވަތަ ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން.~~

~~(2) އެ މަންފާއަކީ، ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ އަދި އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ މުޤާބިލުގައި ދޭ އެއްޗަކަށްވުން:~~

~~(i) ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހިފައިވާ ވާޖިބަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް އެއްބަސްވުމުގެ ގޮތުން،~~

~~(ii) ބިލާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަންޖެހޭ ކަމެއް ކުރުމުގެ ގޮތުން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމުގެ ގޮތުން.~~

~~މާނަކުރުން~~

~~(ހ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ރަސްމީ ގޮތުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ދައުލަތުގެ ވާޖިބުގެ ތެރެއިން ކުރާ ކަންކަމާއި ނުކުރާ ދޫކޮށްލާ ކަންކަމެވެ. ނުވަތަ ވަކި މީހަކަށް ނުވަތަ ވަކި ބަޔަކަށް މަންފާއެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ ނުދިނުމަށް ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ޖިބޫ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމެވެ.~~

~~ދަރަޖަކުރުން~~

~~(ހ) މި ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ރިޝްވަތު

ކުށް ކަނޑައެޅުން

510. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށްހުރެ، އޭނާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ހޯދުމަށް އެދުމާއި ނުވަތަ އަމުރުކުރުމާއި، ނުވަތަ ބަލައިގަތުމާއި ނުވަތަ ޤަބޫލުކުރުމާއި، ނުވަތަ ބަލައިގަތުމަށް ނުވަތަ ޤަބޫލުކުރުމަށް އެއްބަސްވުމާއި؛ އަދި

(2) އެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ ވާޖިބާ ޚިލާފަށް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް ނުފޫޒަކަށްވާގޮތަށް އެކަމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށްވުން.

ރިޝްވަތު ހުށަހެޅުން

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ލިއްބައިދިނުމާއި ނުވަތަ ހުށަހެޅުމާއި ނުވަތަ ލިއްބައިދިނުމަށް ނުވަތަ ހުށަހެޅުމަށް ވައުދުވުމާއި؛ އަދި

(2) އެ ޢަމަލު ހިންގާފައިވަނީ، އެ މުވައްޒަފަކު ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ ވާޖިބާ ޚިލާފަށް ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

ބޭރު ދައުލަތްތަކުގެ ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް ހުށަހެޅުން

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ބޭރު ދައުލަތްތަކުގެ ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ލިއްބައިދިނުމާއި، ނުވަތަ ހުށަހެޅުމާއި ނުވަތަ ވައުދުވުމާއި؛ އަދި

(2) އެ ޢަމަލެއް ހިންގާފައިވަނީ، ބޭރު ދައުލަތެއްގެ މުވައްޒަފު ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާގެ މުވައްޒަފު، ޤާނޫނީގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ ވާޖިބާ ޚިލާފަށް ވަކި ކަމެއް ކޮށްގެން ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލައިގެން އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ޙާޞިލުކުރުމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ ނިޔަތުގައި ކަމަށްވުން.

i. ބައިނަލްއަޤްވާމީ ވިޔަފާރިއަކާ ގުޅޭގޮތުން، އެ ވިޔަފާރިއެއް ލިބިގަތުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި؛ ނުވަތަ

ii. އެފަދަ ވިޔަފާރިއެއް ހިންގުމަށް މަންފާއެއް ލިބިގަތުމަށްޓަކައި.

މާނަކުރުން

(ރ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދައުލަތެއްގެ މުވައްޒަފަކު، ރަސްމީ ގޮތުން އަދާކުރަންޖެހޭ ދައުލަތުގެ ވާޖިބާއެއްގެ ދަށުން ކުރާ ކަންކަމުގައި ނުކުރާ ދޫކޮށްލާ ކަންކަމެވެ. ނުވަތަ ވަކި މީހަކަށް ނުވަތަ ވަކި ބަޔަކަށް މަންފާއެއް ދިނުމަށް ނުވަތަ ނުދިނުމަށް ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ލިބިދޭ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމާއި ބޭނުންނުކުރުމެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ނ) އަދި (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، ޖިނާއީގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރަން ޖެހޭ ކަންކަމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

511. (ހ) ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ކުރާކަންކަމަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ މަޤްސަދުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ:

(1) ކުށެއް ކުރުން ނުވަތަ ކުށެއް ކޮށްފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުން؛ ނުވަތަ

(2) ޤާނޫނުގައި މަނާކޮށްފައިވާ ގޮތަކަށް، ސިއްރު ނުވަތަ ނުސިއްރު ގޮތުގައި ހަދިޔާ، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް ދީގެން ހިންގުން.

ދަރަޖަކުރުން:
ބިރުދައްކައިގެން، ރަސްމީ
ވާޖިބަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުން

(ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، ޖިނާއީގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެއީ ޖިނާއީގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި ހިންގާ އެކަށީގެންނުވާ ޢަމަލު

ކުށް ކަނޑައެޅުން

512. (ހ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށްހުރެ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި އެނގިހުރެ އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުން ޢަމަލެއް ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބެއް އަދާނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛ ނުވަތަ

(2) ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ ކަމެއް ކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

~~**އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާ ނުކުތާ**~~

~~(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 1004 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުގައި ހިމެނޭ އަދަބު، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކުރަހަން ހުރި ދަރަޖަ މައްޗަށް އުފުލިގެންދެއެވެ. އެއީ، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށްވާ، އެ ކުށްކޮށްފައިވަނީ ތިމާއަށް ނުވަތަ ތިމާގެ ޢާއިލާއަށް ނުވަތަ ރަޙްމަތްތެރިއަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައިކަމަށް ވާނަމައެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު)) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އިސްލާހުކުރެވިފައި.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާ ނުކުތާ

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކުގެ ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުގައި ހިމެނޭ އަދަބު، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކުރަހަން ހުރި ދަރަޖަ މައްޗަށް އުފުލިގެންދެއެވެ. އެއީ، ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށްވާ، އެ ކުށްކޮށްފައިވަނީ ތިމާއަށް ނުވަތަ ތިމާގެ ޢާއިލާއަށް ނުވަތަ ރަޙްމަތްތެރިއަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައިކަމަށް ވާ ނަމައެވެ.

ނަހަމަ ގޮތުގައި ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ނުވަތަ މަޢުލޫމާތު ބޭނުންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

513. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިގެންވާ ސިއްރު މަޢުލޫމާތުގެ ނަހަމަ ބޭނުންކުރުން؛ އަދި

(2) ތިމާއަށް ނުވަތަ އެ ފައިދާ ލިބެން ނުޖެހޭ މީހަކަށް، މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އެކަން ކުރުން.

ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން

(ހ) އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިދޭ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު ނުވަތަ އެ ހައިސިއްޔަތުގެ ނުފޫޒު ނަހަމަގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން؛ އަދި

(2) ތިމާއަށް ނުވަތަ އޭގެ ފައިދާ ލިބެން ނުޖެހޭ މީހަކަށް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އެކަން ކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށް ކުރުމީ، ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ސިއްރު މައުލޫމާތު ހުއްދަނުލާ ގޮތުގައި ހާމަކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

514. (ހ) އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާގެ މައްޗަށް ލާޒިމުވެގެންވާ ވާޖިބަކާ ޚިޔާނާތްތެރިވާކަން އެނގިހުރެ؛ އަދި

(2) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާއަށް ލިބިފައިވާ ސިއްރު މައުލޫމާތު ހާމަކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މިކުށަކީ ޖުނުޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

515. (ހ) "މަންފާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 315 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 510 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން 514 ވަނަ މާއްދާގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް ހަތަރު މާއްދާ އިތުރުކުރެވިފައި.

ނުޙައްޤު މުއްސަނދިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ކުށް

ކުށް ކަނޑައެޅުން 515. (ހ) އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު، އޭނާ އަދާކުރި ވަޒީފާގައި ލިބެމުންދިޔަ ނުވަތަ އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން ލިބެމުންދާ އާމްދަނީއާ ނިސްބަތުން މިންވަރަކަށް ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު ޤާއިމުކޮށްފައިވުން ނުވަތަ އެފަދައިން ޤާއިމުކުރާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރު ދަމަހައްޓާފައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފެއްގެ މަޤާމުގައި ހުރި މީހަކު، އޭނާ އަދާކުރި ވަޒީފާގައި ލިބެމުންދިޔަ ނުވަތަ އަދާކުރާ ވަޒީފާއިން ލިބެމުންދާ އާމްދަނީއާ ނިސްބަތުން މިންވަރަކަށް އޭނާގެ ނަމުގައި ނުވަތަ އޭނާއާ ޢާއިލީ ނުވަތަ ޒާތީ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއްގެ ނަމުގައި މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ހޯދުން ނުވަތަ މިލްކުކުރުން ނުވަތަ އެއިން ފަރާތެއްގެ ކޮންޓްރޯލްގެ ދަށުގައި ބޭއްވުން؛ އަދި

(3) އެއްވެސް މީހެއްގެ ނަމުގައި، ނުވަތަ އޭނާއާ ޢާއިލީ ނުވަތަ ޒާތީ ނުވަތަ ވިޔަފާރީގެ ގުޅުމެއް އޮތް މީހެއްގެ ނަމުގައިވާ މުދަލާއި ނުވަތަ ފައިސާއާއި ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަކީ، ޖިނާއީ ބޮޑު ކުށެއްގެ ސަބަބުން ހޯދި ފައިސާއެއްކަން ނުވަތަ މުދަލެއްކަން ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރެއްކަން ޤަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ހުރުން؛ އަދި

(4) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރު، އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރަކީ، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ގޮތުގެމަތިން ހޯދި މުދަލެއްކަން ނުވަތަ ފައިސާއެއްކަން ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ދިރިއުޅުމުގެ ފެންވަރެއްކަން އެމީހަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ސާބިތުކޮށްނުދެވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރީ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ ނުވަތަ ވަޒީރުކަމުގެ ނުވަތަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމުގެ ނުވަތަ ފަނޑިޔާރުކަމުގެ މަޤާމުގައި ހުރި ފަރާތަކުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ދައުލަތުގެ މުދަލާއި ފައިސާއަށް ހިޔާނާތްތެރިވުމުގެ ކުށް

ކުށް ކަނޑައެޅުން 516. އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(ހ) ދައުލަތުގެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ބެލެހެއްޓުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ އޮފީހެއްގެ ހަވާލުގައި ދައުލަތުގެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ހުރި ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ސީދާގޮތުގައި ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުގައި، އޭނާގެ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ނުވަތަ އެހެން ފަރާތެއްގެ ބޭނުމަށް އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުން؛

(1) އެ މުދަލެއް ނުވަތަ ފައިސާއެއް ޤާނޫނުގައި ހުއްދަކޮށްފައިނުވާ ގޮތުގައި ނުވަތަ ބޭނުންކުރަން ހުއްދަކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދަކަށް ނޫން މަޤްޞަދެއްގައި ބޭނުންކުރުން؛

(2) އެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ ތަނަކަށް، އެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ ވަގުތަށް، މަގުބޫލު އުޞޫލުތަކުން އެ ފައިސާ ޚަރަދުނުކުރުން؛

(3) އެ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ ބޭނުންކުރި ގޮތް އަންގައިދިނުމަށް ޤާނޫނުގައި ހުއްދަ އޮތް ފަރާތަކުން ކުރާ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ގޮތެއްގެމަތިން އެ ފައިސާ ޚަރަދުކުރި ގޮތް ނުވަތަ ބޭނުންކުރި ގޮތް އަންގައިދިނުން ނުވަތަ އަންގައި ނުދިނުން؛

(4) އެ ފައިސާ، އޭނާގެ އަމިއްލަ ފައިދާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ފައިދާއަށް، ފައިސާއިން އަގުކުރެވޭ އެހެން އެއްޗަކަށް ބަދަލުކޮށް، އޭގެ އަސްލު ބަދަލުކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ދައުލަތަށް ފައިދާއެއް ލިބެންއޮތް ކަމެއްގައި އެނޫންގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ކުށް

ކުށް ކަނޑައެޅުން

517. (ހ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، އޭނާގެ ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، އެނގިހުރެ އަދި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އެކަމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ދައުލަތަށް ފައިދާއެއް ލިބެންއޮތް ކަމެއްގައި ފައިދާ ދައުލަތަށް ނުލިބޭގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) ދައުލަތަށް ލިބެންއޮތް ފައިދާއަކަށް އުނިކަމެއް ލިބޭގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށަކީ، ޖިނާއީ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ނުފޫޒު ވިއްކާލުމުގެ ކުށް

ކުށް ކަނޑައެޅުން

518. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކަށް، ނުވަތަ އެނޫން މީހަކަށް ވިޔަސް، ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ދިނުން ނުވަތަ ދިނުމަށް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ދިނުމަށް ވަޢުދުވުން؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ، ދައުލަތުގެ އެ މުވައްޒަފުގެ، ނުވަތަ އެމީހަކުގެ މަޤާމުގެ ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތުގެ ސީދާ ނުސީދާ ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އޮތްކަމަށް ބުނެވޭ ނުފޫޒެއްގެ ބޭނުންކޮށްގެން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުރުމާ، މީހާއަށް، ނުވަތަ އެހެން ފަރާތަކަށް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ އެހެން އިދާރާއަކުން ވިޔަސް މަންފާއެއް ހޯދުމަށް ނުފޫޒަކަށްވާގޮތަށް އެކަމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށްވެސް.

ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ އެނޫން މީހަކު ނުފޫޒު ވިއްކާލުމުގެ ދަރަޖަކުރުން

(ށ) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު، ނުވަތަ އެނޫން މީހަކު، އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގައި އެކުރަނީ ކުރެވޭނީ:

(1) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ދައުލަތުގެ އެ މުވައްޒަފަށް، ނުވަތަ އޮފީސަރަށް، ނުވަތަ އެހެންވެސް ފަރާތަކަށް، މަންފާއެއް ލިބިގަތުމަށް ސީދާގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން ވިޔަސް ހުށަހެޅުން ނުވަތަ ޤަބޫލުކުރުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުން؛ އަދި

(2) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ޢަމަލުކޮށްފައިވަނީ، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ދައުލަތުގެ އެ މުވައްޒަފުގެ، ނުވަތަ އޮފީސަރުގެ މަޤާމުގެ ނުވަތަ ހައިސިއްޔަތުގެ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ނުފޫޒުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އޮތްކަމަށް ބެލެވޭ ނުފޫޒެއްގެ ބޭނުންކޮށްގެން، އެއްވެސް މީހަކަށް ނުވަތަ ފަރާތަކަށް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކުން ނުވަތަ އެހެން އިދާރާއަކުން ނަމަވެސް މަންފާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މުޤާބިލުގައިކަމަށްވެސް.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން 515 ވަނަ މާއްދާއި 519 ވަނަ މާއްދާ ކަމުގައި ހަމަޖެއްސުމާ އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 519. (ހ) "ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތު" އަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 510 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "މަންފާ" ކަމަށް ބުނެވިއްޖެ އެވަނީ، ކަރަކާތްތަކުގެ ދުވަސްތަކުން ނުވަތަ ކަރަކާތްތަކުގެ ކަރަކާ ދުވަސްތަކުން، ހޯދައިދިނުމާ، ނުވަތަ ބަދަލުގައިދިނުމާ، ނުވަތަ ދިނުމަށް ހިނގާ ނުވަތަ ބޭ ނުވަތަ ދިނުމަށް ބަހާ ނުވަތަ އަމުދުކުރާ، ނުވަތަ ބަދަލުގައިދޭނަން ނުވަތަ ބަދަލުގައިދޭކަމަށް އެދޭ ނުވަތަ ބަދަލުގައިދީފައިވާ ނުވަތަ ބަދަލުގައިދޭކަމަށް، އެއްބަސްވާ، އަނެއްކާވެސް ކަންކަމުގެ ވެރިން ކަމަކަށް، ނުވަތަ އެއްބަސްވުމާ ވެރިން އެއްބަސްވުމެއް.

(1) ހަދިޔާ؛

(2) ލޯން؛

(3) ފީ؛

(4) އުޖޫރަ؛

(5) ޑިސްކައުންޓް؛

(6) ކޮމިޝަން؛

(7) ފައިސާ ނުވަތަ ފައިސާއިން އަގުކުރެވޭ މުދާ؛

(8) ފައިސާއަކާ ގުޅޭގޮތުން ނުވަތަ މުދަލާ ގުޅޭގޮތުން އުފެއްދިފައިވާ ޙައްޤު ނުވަތަ
މަސްލަޙަތު؛

(9) ހުއްދަ އާމްދަނީ ފިޔަވައި އެހެން އެއްވެސް އެއްޗެއް؛

(10) މަޤާމެއް ނުވަތަ ވަޒީފާއެއް ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓެއް؛

(11) ތަނަކަށް އުފުލަންޖެހޭ ބުރައެއް އުފުލައިދިނުން؛

(12) ތަނަކަށް ދައްކަންޖެހޭ މާލީ ޒިންމާއަކުން ބަރީއަކޮށްދިނުން؛

(13) ދަރަނީގެ ޒިންމާއިން ނިމުމަކަށް ގެނެސްދިނުން؛

(14) ލޯނެއް އަދާކޮށްދިނުން؛

(15) ތިމާ އަދާކުރަންޖެހޭ ވާޖިބެއް އަދާކޮށްދިނުން؛

(16) ތިމާ އަދާކުރަންޖެހޭ ދަރަންޏެއް އަދާކޮށްދިނުން ނުވަތަ އެއިން ބައެއް
އަދާކޮށްދިނުން؛

(17) ތިމާ ހޯދާ މުދަލަކަށް ނުވަތަ ޚިދުމަތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ އަގު ނޫން ކުޑަ އަގެއް
ދައްކަންޖެހުން؛

(18) ބޭނުންކުރެވެން އޮތް ޙައްޤެއް ބޭނުންނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛

(19) ބޭނުންކުރެވެން އޮތް ބާރެއް ބޭނުންނުކޮށް ދޫކޮށްލުން؛

(20) [illegible] ވަޢުދާ، ނުވަތަ ޒިންމާ ނުވަތަ އެހީ.

(ނ) "ދައުލަތުގެ މުދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ނުވަތަ ދިވެހިސަރުކާރުގެ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މުދަލާއި، ކުންފުނިތަކުގެ މިލްކުގެ ... ރައްޔިތުންގެ ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ މުދަލާއި، ކައުންސިލްތަކުގެ ދައުލަތުގެ

ކޯޓުތަކުގެ މުދަލާއި، މިލްކުވެރިޔަކު ނެތް މުދަލުގެ ތެރެއިން ކަމާގުޅޭ ފަރާތުން
އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ދައުލަތުގެ މުދަލުގެ ގޮތުގައި ބެލެވޭ މުދަލާއި، ކަމާގުޅޭ ފަރާތުން
އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ދައުލަތަށް ނަގާ މުދާ ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(ޅ) "ދައުލަތުގެ ފައިސާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، ފައިސާއާއި، ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބަދަލުކުރެވޭ ޗެކާއި، ސެކިއުރިޓީޒާއި، އެފަދަ އެއްޗެހި ހިމެނޭގޮތުން، ދައުލަތުގެ އާމްދަނީގެ ގޮތުގައި ލިބޭ ޓެކްސާއި، ޑިއުޓީއާއި، ޖޫރިމަނާއާއި، ރޮޔަލްޓީއާއި، ކުލިއާއި، ފީއާއި، ޗާޖާއި، އަގާއި، އެހެން ފަރާތަކަށްބަލައި ނުވަތަ އެހެން ފަރާތްތަކުގެ ނަމުގައި ދައުލަތުގައި ބެހެއްޓިފައިވާ ފައިސާއާއި، ލޯނުގެ ފައިސާއާއި، ހަދިޔާގެ ގޮތުގައި އަދި އެނޫންވެސް އެއްވެސް ކަމަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތަށް ލިބޭ ނުވަތަ ލިބެމުންދާ ނުވަތަ ލިބެންޖެހޭ ފައިސާވެސް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(ކ) "ބޭރު ދައުލަތެއްގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، އިންތިޚާބުކުރާ މަގާމެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ އައްޔަނުކުރާ މަގާމެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ ވަގުތީ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓު އުސޫލުން ނުވަތަ އެނޫން އުސޫލަކުން ހަވާލުކުރާ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވިޔަސް، ބޭރު ދައުލަތެއްގެ ދައުލަތުގެ ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރުގެ މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި، އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ދައުލަތުގެ ކޮމިޝަނުތަކުގެ މަގާމުތަކުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކާއި، އޮފީސްތަކުގެ މުވައްޒަފުންނާއި، އެނޫންވެސް ބޭރު ދައުލަތެއްގެ މަސައްކަތެއްގައި އަދާކުރާ ކޮންމެ މީހަކު ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(އ) "ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އޮވަނީ، ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ވަޒީފާގައިވާ މުވައްޒަފަކާއި އަދި ޖަމްޢިއްޔާއެއްގެ ފަރާތުން މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ އެންމެހައި ފަރާތްތައް ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

520 ވަނަ ބާބު

ދޮގު ހެކި ދިނުމާއި ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުމުގެ ކުށް

520 ވަނަ މާއްދާ ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ހެކި ދިނުން

521 ވަނަ މާއްދާ ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން

522 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ރިޕޯޓުކުރުން

523 ވަނަ މާއްދާ އާންމު ރައްކާތެރިކަން ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ދޮގު ޚަބަރު ދިނުން

524 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ހެކި ދިނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

520. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރީ ކުށެކެވެ:

(1) ދޮގު ބަޔާނެއް ދިނުން؛ އަދި

(2) އެ ބަޔާން އޭނާ ދިނީ އޭގެ ތެދުކަން ޔަޤީނުނުކުރާ ހާލު؛

(i) ހުވައެއްގެ މަތީގައި ހުށަހެޅުމުގައިވިޔަސް ނުވަތަ އެ ހުވައާ އެއްފަދަ އެހެންވެސް ގޮތަކުން އެކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމާ އެކުގައި ކަމުގައިވިޔަސް؛ ނުވަތަ

(ii) ކުރިން ދީފައިވާ ބަޔާނެއްގެ ތެދުކަމުގެ މައްޗަށް ހުވާކުރާ ހާލު ނުވަތަ އެކަން ކަށަވަރުކޮށްދޭ ހާލުގައި ކަމުގައިވިޔަސް. އަދި

(3) ރަސްމީ އިދާރާއަކަށް ދޭ ބަޔާނަކަށް އެ ބަޔާން ވުން.

އަނބުރާ ގެންދިއުމުގެ އިސްތިސްނާ

(ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރީ ކުށެއް ނޫނެވެ:

(1) ދޮގު ބަޔާނެއް ދިނުމަށްފަހު، އެ ބަޔާން ދިން މަޖިލީހުގައި، އެ ބަޔާން އަނބުރާ ގެންދިއުން؛

(2) ދޮގު ބަޔާނެއް ދީފައިވާކަން ސާބިތުވުމުގެކުރިން ނުވަތަ ދޮގުހަދާފައިވާކަން ސާބިތުވާނެކަން ކަށަވަރުވުމުގެ ކުރިން އެ ބަޔާން އަނބުރާ ގެންދިއުން؛ އަދި

(3) އެ ދޮގު ބަޔާނުގެ ސަބަބުން، އެ ބަޔާން ދިން މަޖިލީހުގައި ހިނގަމުން ދިޔަ ކަންކަމުގެ އަސްލަށް އަސަރުކުރުމުގެ ކުރިން އެ ބަޔާން އަނބުރާ ގެންދިއުން.

ހުވާކުރަންވީ ގޮތަށް ނުކުރުމަކީ ދިފާޢެއްނޫން

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރެވޭ ދައުވާއެއްގައި، ދައުވާ ރައްދުވާ މީހާ ހުވާކުރި ނުވަތަ ކަމެއް ކަށަވަރު ކޮށްދިނީ އެކަން ކުރަންވާ ގޮތުގެ ޝަރުޠުތަކާ ނުލައި ކަމަށް ނުވަތަ އެ މައުލޫމާތު ދިން މީހާއަކީ އެ މައުލޫމާތު ދިނުމުގެ ޤާބިލުކަން ހުރި މީހެއްކަމުގައި ނުވުމަކީ، ދިފާޢެއް ނޫނެވެ. ވަކި ލިޔުމެއް ދީފި، ހުވައާއެކު މަޖިލީހެއްގައި ނުވަތަ ކަށަވަރުކޮށް ދިންކަމަށް ބަލާނެ ގޮތަކަށް އެ ލިޔުން ހުށަހަޅާނަމަ، އެ ލިޔުމަކީ ދީ މީހާ ހުވައާއެކު މަޖިލީހެއްގައި ނުވަތަ ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ ލިޔުމެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ދީ ބަޔާނަކަން ހުރި ދޮގުކަން

(ނ) ދަޢުވާ ރައްދުވާ މީހާ ދީ ބަޔާނެއްގެ ދޮގުކަމާ ގުޅޭ ހެކިބަސް ހުރީ ހަމައެކަނި އެކަކު މީހަކު އެކަނި ދޮގުކަމަށް ދީ ހެކިބަހުން އެކަނިކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ ދަށުން އެ ބަޔާން ދީ މީހާ ކުށްވެރިވާނެ ކަމެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ރ) މި ކުށަކީ، ދަރަޖަ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ބ) "ރަސްމީ އިޖުރާއާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ޤާނޫނީ ގޮތުން ނުވަތަ ސަރުކާރީ ގޮތުން ނުވަތަ އިދާރީ ގޮތުން ނުވަތަ ރަސްމީ އިދާރާއެއްގައި ނުވަތަ ހުށަހެޅޭ މަޖިލީހެއްގައި ދެވޭ ބަޔާނެއް ނަގުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމާއި ފުރިހަމަކުރުމުގެ ކަންކަމުގައި، ހިންގާ މަޖިލިސްތަކަށެވެ. އަދި އޭގެ ތެރޭގައި ރިޕޯޓުތަކާއި އެޕްލިކޭޝަންތަކާއި ކޮމިޝަންތަކާއި ސްޓޭޓްމަންޓްތަކާއި އެ މަޖިލިސްތަކާ ގުޅިގެން، މިހާރު ދީ ރަސްމީ ލިޔެކިޔުމުގެ ގޮތުގައި ބިލްގެންދާ އެހެން ކަންތައް މިހާރުވެސް ހިމެނޭ ހިމެނެއެވެ.

ރަސްމީ އިދާރާތަކަށް ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން

ހުވައާ ނުލައި ދެވޭ އިދާރާތަކަށް ލިޔުމުން ދޭ ދޮގު ބަޔާން

521. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ، ކުށެއް ކުރެއެވެ:

(1) ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ޚާއްޞަ ބޭނުމަކަށް މުވައްޒަފަކު އޭނާގެ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، އޭނާއަށް ކަމެއް ކުރުމަށް މަގުފަހިކުރުމުގައި؛ ނުވަތަ

(2) ރަސްމީ އިޢުލާނެއްގައި؛ ނުވަތަ

(3) އެ ބަޔާންދޭ މީހާ:

(i) އޭގެ ތެދުކަން ޤަބޫލުނުކުރާ ދޮގު ބަޔާނެއް ލިޔުމުން ދިނުމާއި؛ ނުވަތަ

(ii) ދީފައިވާ ލިޔުމެއްގެ ސަބަބުން އޮޅުންތަކެއް އަރައިގަތުމަށްޓަކައި ދޭންޖެހޭ އިތުރު މަޢުލޫމާތު ހުރިކަން އެނގިހުރެ އެ މަޢުލޫމާތު ނުދިނުން.

ދޮގު ބަޔާން (ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދޮގު ބަޔާނެއް ދިނުން؛ އަދި

(2) އެއީ ތެދު އެއްޗެއްކަން، އެ ބަޔާންދޭ މީހާ ޤަބޫލުނުކުރުން؛ އަދި

(3) އެ ބަޔާނަކީ ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފަކު ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފަކު އޭނާ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރަން ޖެހޭ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި، އެފަދަ މުވައްޒަފަކަށް ކަމެއް އޮޅުވާލުމުގެ ނިޔަތުގައި ދޭ ބަޔާނަކަށްވުން.

އިސްތިސްނާ (ނ) މީހަކު ދިން ދޮގު ބަޔާނަކީ ނުވަތަ ދޮގު ލިޔުމަކީ އެ ބަޔާން ދޮގު ރަސްމީ އިޢުލާނެއްގައި ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ އަސްލަށް އަސަރުކުރާ ބަޔާނެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް، އެ ބަޔާން ދިން މީހާ، ކުރިކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

~~**މާނަކުރުން**~~ ~~(ރ) "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެވިއްޖެ އެވަނީ، އޭނާގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އަދާކުރާ ރަސްމީ ވާޖިބުގެ ހައިސިއްޔަތުން އަމާންކަން ދެމެހެއްޓުމާއި، ކުށްކުރާ މީހުން ހައްޔަރުކުރުމުގެ ވާޖިބު، ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ މީހެކެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 2 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން (ރ) "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެވިއްޖެ އެވަނީ، އޭނާގެ މަޤާމުގެ ހައިސިއްޔަތުން ނުވަތަ އަދާކުރާ ރަސްމީ ވާޖިބުގެ ހައިސިއްޔަތުން ޢާންމު އަމާންކަން ދެމެހެއްޓުން، ނުވަތަ ކުށްކުރާ މީހުން ހައްޔަރު ކުރުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ކުށުގެ މައްސަލަތައް ތަޙުޤީޤު ކުރުމުގެ ވާޖިބު، ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ކޮންމެ މީހެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ބ) މި ކުށަކީ ޖުނަހައްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާތަކަށް ދޮގު ރިޕޯޓުކުރުން

އެހެން މީހަކު ކުށެއް ކޮށްފިކަމުގެ ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން

522. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދޮގު މަޢުލޫމާތުކަން އެނގޭ މަޢުލޫމާތެއް ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފަކަށް ދިނުން؛ އަދި

(2) އެ މަޢުލޫމާތު އެދިނީ، ޖިނާއީ ޢަމަލެއް މީހަކަށް ނިސްބަތްކުރުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމަށްވުން.

ހިނގާފައިނުވާ ކަމެއްގެ ރިޕޯޓު ދިނުން

(ށ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ހިނގާފައިނުވާ ކުށެއް ނުވަތަ ކަމެއް ހިނގައިފިކަމުގެ މަޢުލޫމާތު، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަކަށް ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ހިނގައިފާ ކުށެއް ނުވަތަ ހިނގައިފާ ކަމަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތެއް ދީފައިސް މީހަކު، އެގޮތަށް މަޢުލޫމާތު އޮންނަން ދިމާވާކަމުގައި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ އިދާރާއަކަށް ދެއްކުމުގައި، އެގޮތުން އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް ދިނުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) (1) މި ބާބުން ދޮގު މަޢުލޫމާތަކީ އެ މަޢުލޫމާތުގެ ސަބަބުން ދިމާވާ މައްސަލަ ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ސާބިތުކުރެވިދާނެ ފަދަ މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައި ވާނަމަ:

(i) އަދި އެގޮތުން، ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ ދަރަޖައެއްގެ ކުށެއް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު ދޭ މީހާ އެކުރަނީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ii) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އާންމު ރައްކާތެރިކަން ބަލަހައްޓާ ފަރާތްތަކަށް ދޮގު ހަބަރު ދިނުން

ދޮގު ކަނޑައެޅުން 523. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ބަނދަރުގައި އަލިފާން ރޯވެއްޖެކަމުގެ ނުވަތަ އެހެންވެސް ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ ޙާލަތެއް ދިމާވެއްޖެކަމުގެ ދޮގު ހަބަރު އެނގިހުރެ ދިނުން؛ އަދި

(2) މީހުންގެ ފުރާނައަށް ނުވަތަ މުދަލަށް ލިބޭ ކުއްލި ނުރައްކަލުން އެ މީހުން ސަލާމަތްކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާތަކަށް، އެނގިހުރެ އެ ދޮގު ހަބަރު ދިނުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 524. (ހ) "ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ރަސްމީ އިދާރާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 520 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

530 ވަނަ ބާބު

ދައުލަތް ހިންގުމުގެ ދާއިރާއަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ބަނދުން ފިލައިގެންދިއުން

530 ވަނަ މާއްދާ ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން

531 ވަނަ މާއްދާ އެކްސިޑެންޓްވުމުން އެކަމުގެ ރިޕޯޓުނުކުރުން

532 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ މުވައްޒަފަކަށް ނުވަތަ ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފަކަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން

533 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ހިންގުމަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސްއެޅުން

534 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނީ ގޮތުން ރައްދުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ދިޔުމެއް ރައްދުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން

535 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށް އެހީނުވުން

536 ވަނަ މާއްދާ ފިލައިގެން އުޅޭ މީހަކަށް އެހީތެރިވެދިނުން ނުވަތަ އޭނާ ފޮރުވައިދިނުން

537 ވަނަ މާއްދާ ފިލުން އަދި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ރިޕޯޓުނުކުރުން

538 ވަނަ މާއްދާ ފިލުން ހުއްދަކުރުން

539 ވަނަ މާއްދާ މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ ގެނައުން ހުއްދަކުރުން؛ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި މަނާ އެއްޗެއް ގެންގުޅުން

540 ވަނަ މާއްދާ ހެކި ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޯޓު ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކުރުމަށް ހުރި މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރަނގަޅު ގޮތުގައި ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި ދެކޮޅުހެދުން

541 ވަނަ މާއްދާ ކޯޓަށް ހާޒިރުނުވުން

542 ވަނަ މާއްދާ ވަނަކުރުން

ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

530. (ހ) މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށް، ނުވަތަ މީހެއްގެ މައްޗަށް ދަޢުވާއެއް އުފުލުމަށް، ނުވަތަ މީހަކު ދިފާޢު ހުށަހެޅުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ނުވަތަ އެއިން ކަމެއް ހުއްޓުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، އެނގިހުރެ އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކާ މީހާ ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ:

(1) މައްސަލައަކާގުޅޭ ހެކި ސާބިތުކުރުމުގެ ލިޔުމެއް ދާނެކަމުގެ ނުވަތަ މީހަކު ހައްޔަރުކުރެވޭނެކަމުގެ މަޢުލޫމާތު އެ މީހަކަށް ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިދާނެ ހެއްކެއްކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުވިޔަސް މައްސަލައަކާ ގުޅޭ ހެކި މާއްދީ ހެކި ނެތިކޮށްލުމާއި، ބަދަލުކުރުމާއި، ފޮރުވުމާއި، ފަސާދަކުރުމާއި ގޮތް ހެދުމާއި، ދޮގު ހެކި ބުނުއްވުމާއި، ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(3) މައްސަލައިގެ އަސާސާ ގުޅުން ހުރި މަޢުލޫމާތެއް ދޫކުރާ ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުގައި ބޭލޭ މީހަކު ޒަރޫރު ދުވާން ދިއުމަށް ނުވަތަ ފިލައިގެން އުޅުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(4) ހެކިންގެ ތެރެއިން މީހަކު ފުރިހަމަ ގޮތެއްގައި މިނިވަންކަމާއި، ތެދުވެރިކަމާއެކު، ހެކިބަސް ދިނުމަށް ހުރަސްއެޅުން؛ ނުވަތަ

(5) މައްސަލައިގެ އަސާސާގުޅޭ މައުލޫމާތު އަތުގައިހުރި ޝަހުދު ދޫކޮށް ދިއުން ނުވަތަ އަމިއްލައަށް ފިލައިގެން އުޅުން.

(6) ޤާނޫނާ އެއްގޮތަށް މީހަކު ޢަމަލުކުރުމަށް ނަސޭހަތެއް ނުވަތަ އިންޒާރެއް ދިނުމަކަށް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު މަނާއެއް ނުކުރެއެވެ؛

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އެކްސިޑެންޓުވުމުން އެކަމުގެ ރިޕޯޓުނުކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 531. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އެއްގަމުގައި ނުވަތަ ކަނޑުގައި ދުއްވާ އުޅަނދެއް އެކްސިޑެންޓެއް ވުމުގައި، ހިފެހިގެންވުން؛ އަދި

(2) ކަމާގުޅޭ ދާއިރާތަކަށް އެ އެކްސިޑެންޓުގެ މައުލޫމާތު ނުދިނުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) ހިނގައިދިޔަ އެކްސިޑެންޓުގައި، މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑެތި އަނިޔާ ލިބިފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފުން ނުވަތަ ބަންދުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެހުރި މުވައްޒަފުން ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ ދަތިކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 532. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ:

~~(1) މި މާއްދާގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު، ރަސްމީ~~
~~ހައިސިއްޔަތުން ކުރުން ޖެހޭ ކަމެއް ކުރުން ގަސްދުގައި ހުރަސްއެޅުން، ނުވަތަ~~
~~އެކަމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ އެކަމެއް ކުރިއަށްދިއުން؛ އަދި~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އިޞްލާޙުކުރެވިފައި.

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މީހަކު، ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން ކުރުން ޖެހޭ ކަމެއް ކުރުން ޤަސްދުގައި ހުރަސްއެޅުން، ނުވަތަ އެކަމަށް ހުރަސްއެޅުން ނުވަތަ އެކަމެއް ކުރިއަށްދިއުން؛ އަދި

(2) އެއީ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފެއްކަން ނުވަތަ ބަންދުގައި ބަހައްޓާ މީހުން ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފެއްކަން އެނގިގެން.

މާނަކުރުން (ނ) "ބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(1) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި ބަންދުގައި ބައިތިއްބާތަނުގައި ތިބޭ މީހުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ މަރުކަޒެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައިވާ މީހުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި ބެލެހެއްޓުމަށް ހަވާލުކޮށްފައިވާ މީހެއް ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(2) ސިކުނޑީގެ ހާލަތު ސިއްޙީގޮތުން ބެލުމަށްޓަކައި، ނަފުސާނީ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި ތިބޭ މީހުން ނުވަތަ އެފަދަ މަރުކަޒަކަށް ފޮނުވުމަށްޓަކައި ބަންދުކޮށްފައި ތިބޭ މީހުން ކޮންޓްރޯލްކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގެ ޒިންމާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މުވައްޒަފަކަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މިކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ހިންގުމަށް ހުރަސްއެޅުމާއި ދައުލަތުގެ އޮފީހުން މަސައްކަތްތަކަށް ހުރަސްއެޅުން

ކުށް މާނަކުރުން 533. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލު ކުރާ މީހާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ދިމާއަށް އެނގިހުރެ ޤާނޫނުގެ ބާރުހިންގުމަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް، އަންނަނިވި ގޮތްގޮތުން ކުރާ ގޮތަކުން، ހުރަސްއެޅުމާއި، އުނިކަން ދަތިކުރުމާއި، އެކަމުގެ މަގު [illegible]؛ އަދި

(2) (i) މާއްދީ ގޮތުން ހުއްޓުވައިގެން ނުވަތަ ހުރަސްތަކެއް ކުރިމަތިކުރުވައިގެން، ނުވަތަ ރަސްމީ ވާޖިބާ ހިލާފުވެގެން، ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible]؛ ނުވަތަ

(ii) ޓެކްސް ނެގުމާ ގުޅޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާގެ މުވައްޒަފުންނަށް ނުވަތަ އާމްދަނީގެ ތަފްޞީލު ހޯދުމާ ގުޅޭ މުވައްޒަފުންނަށް، ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހާމަކުރުން ލާޒިމު، އާމްދަނީގެ މަޢުލޫމާތާއި، ލިބޭ ފައިސާގެ މަޢުލޫމާތާއި، އެހެނިހެން މަޢުލޫމާތު ހާމަކޮށްނުދީ ހިފަހައްޓައިގެން؛ ނުވަތަ

(iii) ދައްކަން ޖެހޭ ޓެކްސް ނުވަތަ ޑިއުޓީ ނުދައްކައިގެން.

މާނަކުރުން (ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، ދައުލަތުގެ ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވާ ފަރާތްތަކުގެ މެންބަރުންނާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މެންބަރުންނާއި މުވައްޒަފުން ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ. މީގެތެރޭގައި ފަނޑިޔާރުންނާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާއި ދައުލަތުގެ މަޤާމުތަކަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭ މަޤާމުތަކަށް ކުރިމަތިލާއިގެން ތިބި މީހުންވެސް ހިމެނެއެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 4/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 4 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން (ނ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެވިފައި އެވަނީ، އިންތިޚާބުކުރާ މަޤާމެއް ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، ނުވަތަ އައްޔަނުކުރާ މަޤާމެއް ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، ނުވަތަ ދާއިމީ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، ނުވަތަ ވަގުތީ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، ނުވަތަ ކޮންޓްރެކްޓު އުސޫލުން ނުވަތަ އެހެން އުސޫލަކުން ހަވާލުކުރާ ވަޒީފާއެއް ކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، ދައުލަތުގެ ހިންގުމުގެ ބާރާއި، ޤާނޫނު ހެދުމުގެ ބާރާއި، ޢަދުލު އިންސާފު ޤާއިމުކުރުމުގެ ބާރު މަޤާމުތަކާއި ލިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެމީހުންގެ މުވައްޒަފުންނާއި، މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މެންބަރުންނާއި، އެމީހުންގެ މުވައްޒަފުންނާއި، ދައުލަތުގެ ކުންފުނިތަކާއި ދައުލަތުގެ ބޮޑު ހިއްސާ އޮންނަ ކުންފުނިތަކުގެ މަޤާމުތަކާއި ލިބޭ ފަރާތްތަކާއި އެމީހުންގެ މުވައްޒަފުން ހިމެނޭގޮތުން، ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން އުޖޫރަ ނުވަތަ މުސާރަ ނުވަތަ ޢިނާޔަތް ދޭ، ނުވަތަ އުސޫލުން ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް އަދާކުރާ ހަމަ ކޮންމެ މުވައްޒަފަކީވެސް. އަދި މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި، ޤާނޫނަކުން އުފައްދާފައިވާ ރަސްމީ ބޯޑުތަކުގެ މެންބަރުންނާއި މުވައްޒަފުން ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފުންގެ ގޮތުގައި ހިމެނޭނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނީ ގޮތުން ތަންފީޛުކުރަންޖެހޭ ޝަރުޢީ ޙުއްޖަތް ތަންފީޛުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 534. (ހ) މަދަނީ ނުވަތަ ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި، ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޙުއްޖަތް ނުވަތަ ކޯޓުއަމުރެއްގެ އަމުރު ތަންފީޛުކުރުމަށް ނުވަތަ ތަންފީޛުކުރުމުގައި އެހީތެރިވުމަށް ދެކޮޅުހެދުން ނުވަތަ ހުރަސްއެޅުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަހާގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤާނޫނު ބަންދީކުރާ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކު އެހީވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

535. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ޤާނޫނު ބަންދީކުރުމުގެ މުއައްސަސާއެއްގެ މުވައްޒަފެއްކަން އޭނާއަށް އެނގޭ މީހަކު، އޭނާގެ އެހީއަށް އެދުމުން؛ އަދި

(2) އަންނަނިވި ކަންކަން އެ މުވައްޒަފަކު ކުރުމުގައި، އެނގިހުރެ އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އެހީތެރިވެދިނުން:

(i) އެ މުވައްޒަފަކު ހައްޔަރުކުރުން ހުއްދަ މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި؛ ނުވަތަ

(ii) ކުށެއް ކުރުން ހުއްޓުވުމުގައި.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ފިލައިގެން އުޅޭ މީހާއަށް އެހީތެރިވެދިނުން ނުވަތަ އޭނާ ފޮރުވައިދިނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

536. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހަކު ހައްޔަރުކުރިއަނުދިނުމަށްޓަކައި؛ އަދި

(2) ކުށްކޮށްފައިވާ މީހާ ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިދިނުން ނުވަތަ އޭނާއަށް އެހީތެރިވެދިނުން ނުވަތަ އޭނާ ފޮރުވައިދިނުން؛

(3) މިކުށުން ކުށްވެރިވާނީ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހާއަކީ، އޭނާގެ ފިރިމީހާ ނުވަތަ އަނބިމީހާ ނުވަތަ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަ ނުވަތަ މާމަ ނުވަތަ ކާފަ ނުވަތަ ދަރިފުޅު ނުވަތަ ބޭބެ ނުވަތަ ދައްތަ ނުވަތަ ކޮއްކޮއެއްކަމުގައި ނުވާނަމައެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) (1) ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހާ ކޮށްފައިވަނީ ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއްނަމަ، އޭނާ ފޮރުވައިދިނުމާއި ފިލުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ފިލުން އަދި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުތަކުން ރިޕޯޓުކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 537. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އެ މީހަކީ:

(i) ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ނުވަތަ ކުށެއް އެ މީހާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވުމުން ޖިނާއީ ބަންދެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމުގެ މުއައްސަސާއެއްގެ [illegible] އޮތް ޤާނޫނީގޮތުން ހުއްދަ ބާރެއްގެ ދަށުން ކަސްޓަޑީއާ ބަންދެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ސިކުނޑީގެ ހާލަތު ސިއްޙީ ގޮތުން ބެލުމަށްޓަކައި، ނަފްސާނީ ނުވަތަ ސިކުނޑީގެ ފަރުވާދޭ މަރުކަޒެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ އެފަދަ މަރުކަޒަކަށް ފޮނުވުމަށްޓަކައި ކަނޑައަޅާ ބަންދެއްގައި ހުރި މީހަކު ކަމުގައިވުން؛ އަދި

(2) އެނގިހުރެ:

(i) ބަންދުކޮށްފައިވާ ތަނުން ފިލުން ނުވަތަ ޖިނާއީ ބަންދެއްގައި ހައްޓާކޮށްފައިވާ މަރުކަޒެއްގެ ބެލުމުގެ ތަނުގައި ވަނިކޮށް ފިލުން؛ ނުވަތަ

(ii) އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވާ ތަނަށް ހާޒިރުނުވުން؛ ނުވަތަ އޭނާ ޖިނާއީ ބަންދުގައި ހުރި ތަނަށް ވަކި މުއްދަތަކަށްގޮސް އަންގަންޖެހޭ މީހާއަށް ނޭނގުން؛ ނުވަތަ

(iii) ކަނޑައެޅިފައިވާ މުއްދަތަކަށް ދޫކޮށްލުމުން އެނބުރި ނައުން، ނުވަތަ ދުވަހު މަސައްކަތަށް ދޫކޮށްލުމުން ނުވަތަ ދުވަހަކަށް ދޫކޮށްލުމުން އެނބުރި ނައުން؛ ނުވަތަ

(iv) ޕްރޮބޭޝަންގައި ނުވަތަ ޕެރޯލްގައި ހުރުމަށް ދޫކުރުމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޝަރުތުތަކާ ޚިލާފުވުން.

މާނަކުރުން (ށ) (1) "ޖިނާއީ ބަންދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ފުލުހުންގެ ބަންދެއްގައި، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ހިމެނޭ ގޮތުން ހުރުމަށެވެ:

(i) ސަރުކާރުން ހިންގާ ޖަލުގައި ބަންދުކުރުމާއި ބަންދުކުރުން؛ ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން؛

(ii) ކަނޑައެޅޭ ޙުކުމެއްގެ ދަށުން ޖަލުގައި ނުވަތަ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި ބަންދުކުރުވާ ބަންދުކުރުން؛ ނުވަތަ

(iii) ވަކި މީހެއްގެ ބެލެހެއްޓުމުގެ ދަށުން ނުވަތަ ޒިންމާގެ ދަށުން ދޫކޮށްލައިފާ ދޫކުރުން؛ ނުވަތަ

(iv) ގޭގައިބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ ހުރުން؛ ނުވަތަ

(v) ޕްރޮބޭޝަނަށް ދޫކޮށްފައި ހުންނަ ހުރުން.

(2) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ އަންނަނިވި ސަރަޙައްދުތަކާއި މީހުން ބަންދުކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް ހާއްސަކޮށްފައިވާ ތަންތަނެވެ:

(i) ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް؛ ނުވަތަ

(ii) ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޝަރީޢަތް ކުރުމަށް ނުވަތަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުވެގެން ޙުކުމްކުރުމަށް؛ ނުވަތަ

(iii) އަންނަނިވި ކަންކަމާ ގުޅިގެން ހައްޔަރުކޮށްފައި ބޭއްވުމަށް:

(ހ) ކުށަކާ ގުޅިގެން؛ ނުވަތަ

(ށ) ޕްރޮބޭޝަނާ ޚިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ

(ނ) ޕެރޯލާ ޚިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ

(ރ) ވަކިގޮތަކަށް ބެލެހެއްޓުމަށް ކަނޑައެޅޭ ޙުކުމެއްގައި އެގޮތާ ޚިލާފުވެގެން؛ ނުވަތަ

(iv) ޝަރީޢަތުގެ ކުރިން ބޭއްވޭ އަމުރުކުރުމުން ނުވަތަ ކަފާލަތުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުމަށް އަމުރުކުރުމުން ބޭއްވުމަށް.

ދަރަޖަކުރުން: ފިލުން

(ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އަންގަންޖެހޭ މީހަކަށް ނޭނގުން: ފުރަތަމަ ދަރަޖަ

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ން (iv) އަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ އެކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ. އެއީ ބަންދުގައި ހުރި ޖިނާޔަތުގެ ކުށަކާ ގުޅިގެންކަމުގައިވާނަމައެވެ.

އަންގަންޖެހޭ މީހަކަށް ނޭނގުން: ދެވަނަ ދަރަޖަ

(3) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ފިލުން ހުއްދަކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 538. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ބަންދުގައި ހުރި މީހާ ފިލުމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފަކަށްހުރެ އޭނާގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަންދުގައި ހުރި މީހަކު ފިލުމަށް އެހީތެރިވެދިނުން.

މާނަކުރުން (ށ) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(1) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ އޮފިސަރަކާއި، ޓްރަސްޓީއަކާއި އެފަދަ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފަކަށްވުން. ނުވަތަ އެ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއް ހިންގުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާއެއްގެ މުވައްޒަފަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(2) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒާއެކު ނުވަތަ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގެ ހިންގުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާއާއެކު ކުރެވޭ ކޮންޓްރެކްޓެއްގެ ދަށުން އެ ތަނަށް ޚިދުމަތްތަކެއް ފޯރުކޮށްދޭ މީހުންނަށެވެ. މީގެ ތެރޭގައި އެ ތަނުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައި ތިބޭ ނުވަތަ އެމީހުންގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ތިބޭ މީހުން ބެލެހެއްޓުމާއި، ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި، ސުޕަވައިޒްކުރުމުގެ ވަޒީފާގައިވާ މުވައްޒަފުންވެސް ހިމެނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން: ޖިނާޢަތުގެ ކުށެއް ކޮށްފައިވާ މީހާ ފިލުމަށް އެހީވުން (ނ) (1) ބަންދުކޮށްފައި ހުރި މީހާ ބަންދުކޮށްފައި ހުރީ ޖިނާޢަތުގެ ކުށެއް ކޮށްގެން ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާ ފިލުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ކުށަކީ ފެލަނީގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ފެލަނީގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުން ނުވަތަ ގެންދިއުން ހުއްދަކުރުން؛ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި މަނާ އެއްޗެއް ގެންގުޅުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 539. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކަން ކުރަނީ ހުއްދައެއްނެތި އަދި އެނގިހުރެގެންކަމުގައިވާނަމަ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނައުމާއި؛ ނުވަތަ

(2) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ތިބޭ މީހުންނަށް ފަސޭހައިން އެ އެއްޗެއް ހޯދިދާން ހިސާބެއްގައި އެ އެއްޗެއް ބެހެއްޓުމާއި؛

(3) މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގައި އެ އެއްޗެއް ގެންގުޅުން.

މާނަކުރުން

(ނ) "މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ގެނުވާ އެއްޗިހީގެ ތެރެއިން ނުވަތަ އެ މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގައިވާ އެއްޗިހީގެ ތެރެއިން އަންނަނިވި އެއްޗެއްސަށެވެ:

(1) ބަޑި، ސްޓަން ގަން، ޓޭޒަރ ގަން؛

(2) ބަޑީގެ ވަޒަނާއި، ކާޓްރިޖާއި، ޝެލާއި އަދި ވަޒަންގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗިހި؛

(3) ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް؛

(4) ޤާނޫނުއެއްގެ ދަށުން ކޮންޓްރޯލް ކުރެވިފައިވާ މަސްތުވާތަކެތި؛

(5) މަސްތުވާތަކެއް ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ އާލާތެއް؛

(6) ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް؛

(7) ތަނުގެ ސަލާމަތީ ނިޒާމަށް ބޭކާރުކޮށްލެވޭ ފަދަ ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އާލާތެއް؛ އޭގެ ތެރޭގައި އަޅުބެޑިއާއި، ސަލާމަތީ ގޮތުން މީހަކު ހިފެހެއްޓުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްގެ ތަޅުދަނޑިއާއި، ތަޅު ހުޅުވުމަށް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްސާއި، ބަޑީގެ ތަޅުނަރުބައިލުމަން ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއްސާއި، މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގެ އިދާރީ ގޭޓުތަކުގެ ދޮރުތަކާއި ގޭޓުތަކާއި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުގެ އެހެނިހެން ސަރަހައްދުތަކުގެ ހުޅުވިދާން ބާވަތުގެ އެއްޗިހި ހިމެނެއެވެ؛

(8) ކަފުންބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ބެރުކުރުވާ ބާވަތުގެ އާލާތް؛ އޭގެ ތެރޭގައި ލިބާސާއި ކަޓަރާއި، ދަގަނޑު ކަނޑާލަން ބާވަތުގެ އެއްޗިހި ހިމެނެއެވެ؛ ނުވަތަ

(9) އިލެކްޓްރޯނިކް އެއްޗިހީގެ ތެރެއިން މަނާ އެއްޗިހި ކަމުގައި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްޗިހި؛ އޭގެ ތެރޭގައި އިލެކްޓްރޯނިކް ރެކޯޑުކުރާ އެއްޗެއްސާއި، ވީޑިއޯ ރެކޯޑުކުރާ އެއްޗެއްސާއި، ސްޓިލްކެމެރާ ޓޭޕްރެކޯޑަރާއި، ސްޓިލްކެމެރާ ޓޭޕްރެކޯޑަރުގެ ބެޓްރީއާއި، ވީޑިއޯ ޓޭޕް ރެކޯޑަރާއި، ޗާޖަރާއި، ކޮންޕިއުޓަރާއި، ކޮންޕިއުޓަރުގެ ސޮފްޓްވެއާރު ހިމެނެއެވެ؛

(10) ބަނދުރާގެ ބާވަތްތަކާއި؛

(11) އެނޫންވެސް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒުތަކަށް ހުއްދަނޫންކަމަށް ޤާނޫނުގައި ނުވަތަ އެ މަރުކަޒެއްގެ އަމުރުއެއްގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެއްޗެހި.

ދަރަޖަކުރުން: މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެހި

(ށ) (1) (i) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން (3) ވަނަ ނަންބަރަށް، މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ވެއްދުމަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(ii) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުން (10) ވަނަ ނަންބަރަށް މަނާކުރެވިފައިވާ އެއްޗެއް މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒަކަށް ވެއްދުމަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(iii) އެނޫން ގޮތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެ ކުށް ކުރި މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފެއް ކަމުގައިވާނަމަ އެ ކުށަކަށް ދޭ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރުވާނެއެވެ.

ހެކި ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޯޓު ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ކުރުމަށް ހުރި މީހަކަށް ބިރުދެއްކުމާއި، ނުރަނގަޅު ގޮތުގައި ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި ދަޅުވެރިކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

540. (ހ) އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އަންނަނިވި ގޮތްތަކުގައި:

(i) މީހަކު މިނިވަންކަމާއި، ތެދުވެރިކަމާއެކު ޝަރުޢީ މަޖިލީހެއްގައި ހެކި ދިނުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ މަޤްޞަދުގައި؛ ނުވަތަ

(ii) ހެކި ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޯޓު ދިނުމަށް ހުރި މީހަކަށް ނުވަތަ ވޫލުދިރިހަ ތަނުގައި، ނުވަތަ މިހާރު، ނުވަތަ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ހެކި ދިނުމަށް، ނުވަތަ ވޯޓު ދިނުމަށް، ނުވަތަ އުމިހުއްގެ ބާރު ވާޖިބެއް އަދާކުރުމުގައި ކޮށްފައިވާ ކަމެއް ނުކޮށް ދުރުކޮށްލާފައިވާ ކަމަކާ ގުޅިގެން މީހަކަށް ގޯނާކުރުމާއި، ބިރުދެއްކުމާއި، ނުފޫޒު ފޯރުވުމާއި އަދަބު ފޯރުވުމުގެ މަޤްޞަދުގައި؛

(2) އޭނާ:

(i) މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑެތި އަނިޔާ ލިބިދާ ފަދަ ކަމެއް، ނުވަތަ ޚާއްސަ ހިޔާލުވާ ގޮތަކަށް އޭނާ ތަނެއްގައި ހިފެހެއްޓުމާ ބަލަހައްޓާ ކަމެއް، ނުވަތަ އެހެން މީހެއްގެ ދަރަޖައަށް ބޮޑެތި ގެއްލުން ލިބިދާނެ ފަދަ ކަމެއް ކުރުން ނުވަތަ އެހެން ކަމެއް ކޮށްދިނުމުގެ ބިރުދައްކައިގެން؛ ނުވަތަ

(ii) އަސްލުވެސް ކުށެއް ކުރުން ނުވަތަ ކުށްކުރުމުގެ ބިރުދައްކައިގެން؛ ނުވަތަ

(iii) ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުއްދަކުރެވިފައިނުވާ މަސައްކަތެއް ހުރަހެޅުން ނުވަތަ ދިނުން؛ ނުވަތަ

(iv) ޤާނޫނުގައި މަނާކުރެވިފައިވާ ސީދާ ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުން ނަމަވެސް އެއިން މީހަކާ މުޢާމަލާތެއް ކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (i) ން (iii) އަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިނަމަ، އެ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި، އެ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކޯޓަށް ހާޒިރުނުވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 541. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް އަންގުމުން ކޯޓަށް ހާޒިރުވާ ގޮތަށް، ނުވަތަ މީހަކުދޫ ޒަމީންކަމުގެ މައްޗަށް، ކަފާލަތުގައި ބަންދުން ދޫކުރެވިފައިވާނަމަ:

(i) ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް އަންގާފައިވާ ދުވަހު ހާޒިރުނުވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްފައިވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން ޝަރުޠަކާ ޚިލާފުވުން؛ އަދި

(2) ޖިނާއީ މައްސަލައެއްގައި ދައުވާ ރައްދުވާ މީހެއްގެ ގޮތުގައި ކޯޓަށް ހާޒިރުވުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވަނިކޮށް ނުވަތަ ލިޔުމުން ނުވަތަ އެހެނިހެން ވަކި ހަމަޖެހިގެން އަންގާފައިވާނަމަ، އެ އަމުރުކޮށްފައިވާ ގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށަކީ އޭނާ ބަންދުކޮށްފައި ހުރި ކުށުގެ ދަރަޖައަށް ވުރެ އެއް ދަރަޖަ ތިރީގައިވާ ކުށެކެވެ. ނަމަވެސް، މި ކުށް، ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށަކަށް ވުރެ ދަރަޖަ މައްޗަށް ނުވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

542. (ހ) "ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއްގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 538 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ރ) "މީހުން ބަންދުކުރާ މަރުކަޒު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ބ) "ބަންދުގައި މީހުން ބައިތިއްބާ ތަނެއް ބަލަހައްޓާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 532 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ޅ) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ކ) "ބަލި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(އ) "ދައުލަތުގެ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 533 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ވ) "މަނާކޮށްފައިވާ އެއްޗެހި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 539 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(މ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ މުވައްޒަފު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 521 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ފ) "ޖިނާއީ ބަންދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 537 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ދ) "މުދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 17 ވަނަ މާއްދާގެ (82) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

610 ވަނަ ބާބު

އަމަންއާންމާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުތަކާ ގުޅޭ ކުށް

އަމަންއާންމާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ ކުށް

610 ވަނަ މާއްދާ	ރަޢަބްކުރުމާއި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުން
611 ވަނަ މާއްދާ	ކުލީސިފައިން ހޯދުން
612 ވަނަ މާއްދާ	ޣަދުރުގެ ކުށް
613 ވަނަ މާއްދާ	ވަކި ގަވާއިދަކުން ހިންގަންޖެހޭ ވިޔަފާރިއެއް ހުއްދަނެތި ހިންގުމާއި، ލައިސަންސްނެތި އިމްޕޯޓުކުރުމާއި، ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ކަމެއް، ހުއްދަނުނަގައި ކުރުން
614 ވަނަ މާއްދާ	ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދަށް ވަދުން
615 ވަނަ މާއްދާ	އާންމު މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުން ހުރި އަމަލުކުރުން
616 ވަނަ މާއްދާ	ރަމަޟާންމަހު ރޯދަނުހިފުމާއި ބަންގުރާ ބުއިމާއި އޫރުމަސް ކެއުން
617 ވަނަ މާއްދާ	އިސްލާމްދީނާ އިދިކޮޅު އަމަލުތައް
618 ވަނަ މާއްދާ	އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ވާޖިބު
619 ވަނަ މާއްދާ	މާނަކުރުން

ރަޢަބްކުރުމާއި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 610. (ހ) ރަޢަބްކުރުމާއި ނުވަތަ ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުން ހިތްވަރު ދިނުމާއި، އެއިން ކަމަކަށް އެހީތެރިވެދޭ މީހާއި، އެއިން ކަމެއް ކުރާ މީހާ، ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

އިސްތިސްނާ (ށ) ސުލްޙަވެރި އެއްވުމެއްގައި ބައިވެރިވާ މީހާ ކުރަނީ ކުށެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން:
ބައިވެރިކުރުމާއި
ހިތްވަރު ދިނުން

(ނ) (1) ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގެ ބޭނުމުގައި 5 މީހުންނަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔަކަށް ހިތްވަރު ދޭ ނުވަތަ އަމުރުކުރާ ނުވަތަ އިރުޝާދު ދޭ، ނުވަތަ [illegible] [illegible] މީހާ ކުރަނީ ޖިނާއަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބަޣާވާތްކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން

(2) ބަޣާވާތްކުރުމަށް އަންނަނިވި މީހުންނަށް ހިތްވަރުދޭ ނުވަތަ އަމުރުކުރާ ނުވަތަ އިރުޝާދު ދޭ ނުވަތަ ހަދަންވީގޮތް ބަޔާންކޮށްދޭ މީހާ އެކުރަނީ ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(i) 5 މީހުންނަށް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ބަޔަކަށް؛ ނުވަތަ

(ii) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިފައިންގެ ބަޔަކަށް.

ބަޣާވާތެއްގައި ބައިވެރިވުން

(3) ބާރުގެ ބޭނުންކޮށްގެން ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގައި މީހަކު ބައިވެރިވެއްޖެނަމަ އެ މީހަކު އެކުރަނީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބަޣާވާތްކުރުމުގައި ބައިވެރިވުން

(4) އެހެން ހާލަތެއްގައި އެކުރަނީ ޖިނާއަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާ ކަންތައް

(ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައާއި، (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢަމަލު މީހަކު ކުރާއިރު އެ މީހާއަކީ ބަޣާވާތެއްގައި ނުވަތަ ބަޣާވާތްކުރުމުގައި އިސްކޮށް ހަރަކާތްތެރިވި މީހެއްކަމުގައިވާނަމަ، ކުށުގެ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތަކުން އަސްލު އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އޭނާގެ ކުށުގެ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރު ވާނެއެވެ.

(2) ބަޣާވާތް ނުވަތަ ބަޣާވާތެއް ކުރުމުގައި، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް މީހަކު ކުރާނަމަ، އަދި އޭނާ އެކަން އަދުރުގެ ކަތިރިގައި، އެކަން ހިނގަނިކޮށް ނުވަތަ ހިނގައިދާނެކަން އެނގޭ ދެބައިމީހުންގެ ހަނގުރާމައެއްގައި ކަމަށްވާނަމަ، ކުށުގެ ޙުކުމް ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ، އޭނާގެ ކުށުގެ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރު ވާނެއެވެ.

ކުލީސިފައިން ހޯދުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

611. (ހ) ކުލީސިފައިން ހޯދާނަމަ ނުވަތަ ބޭނުންކުރާނަމަ ނުވަތަ އެ މީހުން ގާތު ޖަމާކުރާނަމަ ނުވަތަ އެ މީހުން ތަމްރީނުކުރާނަމަ، އެކަން ކުރާ މީހާ، އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

(ށ) "ކުލީސިފައިން" ގެ މިޢުނާކަމަށް ބުނެވި އެވަނީ:

(1) ހަނގުރާމައެއްގައި ނުވަތަ ސަރުކާރު ވައްޓާލުމުގައި ބާރުގެ ބޭނުންކުރުމުގައި ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހައިސިއްޔަތު ވައްޓާލުމަށް ސިޔާސީކަންތަކުގެ ފަރާތުން ބަޔަކު ތަމްރީނުކުރެވިފައިވާ މީހެއް؛ އަދި

JUSTICE
initiative

(2) އެފަދަ ހަމަޖެހުންތަކުގައި އެގޮތަށް މަސައްކަތްކުރުމުން އެއިން ޙާޞިލުން އަމިއްލަ މަންފާއެއް ކުރާތީ އެކަމުގެ ޝަރުޠުފުރިކަން އޮތް، އަދި މަޤާމުގެ ނުވަތަ ފެންވަރުގެ ރަސްމީ ހައިސިއްޔަތުން މަސައްކަތްކުރާ ސިފައިންނަށްވުރެ އިތުރު މާއްދީ މަންފާއެއް ލިބޭނެކަމުގެ އުންމީދު އޮތް މީހާއަށް؛ އަދި

(3) ހަމަޖެހުން އުފެދިގެން އުޅޭ ދައުލަތުގެ ރައްޔިތަކަށް ނުވާ އަދި މައްސަލަ އުފެދިގެންއުޅޭ މީހުން ނިސްބަތްވާ ދައުލަތުގެ ރައްޔިތަކަށްވެސް ނުވާ މީހާއަށް؛ އަދި

(4) (i) ހަމަޖެހުމުގައި ބައިވެރިވާ ދެފަރާތުގެ ފަރާތްތަކުން ސިފައިންގެ މީހަކަށް ނުވުމާއި؛

(ii) އާންމު ޚިދުމަތްތަކުގައިވެސް ހަމަޖެހުމުގައި ބައިވެރިވާ ދެ ފަރާތްތަކުން ފަރާތަކަށް ނުވާ ދައުލަތްތަކުގައިވެސް.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޤަޛުފުގެ ކުށް

~~**ކުށް ކަނޑައެޅުން** 612.- (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ ޤަޛުފުގެ ކުށްކުރިއެވެ.~~

~~(1) މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޒިނާގެ ކުށް މީހަކު ކޮށްފިކަމަށް ނުވަތަ ކުރަމުން ދާކަމަށް ދޮގު ތުހުމަތުކުރުން.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ކުށް ކަނޑައެޅުން 612. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ ޤަޛުފުގެ ކުށްކުރިއެވެ.

(1) އެ ތުހުމަތަކީ ދޮގު ތުހުމަތެއްކަން އެނގިހުރެ، މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ ނުވަތަ 413 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާގޮތުން މީހަކު ޒިނާ ކޮށްފިކަމަށް ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަމަށް ބުނެ މީހަކާމެދު ތުހުމަތުކޮށް، އެވާހަކަ ދެއްކުން ނުވަތަ ތަކުރާރުކުރުން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) މި ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އިތުރު އަދަބު ހުއްދަކުރުން

(2) މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް 80 އެކިފަހަރަކުން ޖަލްދުކުރުމުގެ އަދަބު މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މި ކުށަށް ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ.

ވަކި ގޮތެއްގައި ހިންގަންޖެހޭ ވިޔަފާރިއެއް ހުއްދަނެތި ހިންގުމާއި، ލައިސަންސެއް އިމްތިޔާޒުކުރުމާއި، ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ކަމެއް، ހުއްދަނުނަގައި ކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

613. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އުފުލަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ހުއްދަ ނުވަތަ ލައިސަންސް ހޯދުމަކާ ނުލައި؛ އަދި

(2) ޤާނޫނުގައި ވަކިގޮތަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ވިޔަފާރިއެއް ކުރުމާއި، ރާއްޖެއަށް އެއްޗެހި އިމްޕޯޓުކުރުން.

(ށ) ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ހުއްދައެއް ހޯދައިގެން ފުށުވި ކުރުން ހުއްދަދޫކުރާކަމެއް، އެފަދަކަމުގެ ހުއްދަ ހޯދުމަކާ ނުލައި ކުރާ މީހާ އުފުލަނީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން: ނުރައްކާތެރި އެއްޗެހި އިމްޕޯޓުކުރުން

(ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރުމުގައި، މީހަކު ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރަނީ ބަޔެއް، ނުވަތަ ފަސާދަކުރަނިވި މާއްދާއެއް ކަމުގައިވާނަމަ އޭނާ އުފުލަނީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ބަނގުރާއި ޑްރަގުސްގެ ވިޔަފާރި

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މީހަކު ވިޔަފާރި ކުރުމުގެލިޔުންތަކުގައި ނުވަތަ އެއްޗެހި އިމްޕޯޓުކުރުމުގެ ލިޔުންތަކުގައި ބަނގުރާ ނުވަތަ ޑްރަގުސް އުފައްދާނަމަވެސް ނުވަތަ އޭގެ ވިޔަފާރިކުރާނަމަވެސް، ނުވަތަ އެ ބަހާނަމަވެސް، އޭނާ އުފުލަނީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނެތި ކުރާ ވިޔަފާރި

(3) އެނޫން ޙާލަތްތަކުގައި، ހުއްދަނެތި ކުރާ ވިޔަފާރިއަކީ ޖުނަޙާގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހުއްދަނަގަންޖެހޭ ކަމެއް ހުއްދަ ނުނަގާ ކުރުން

(4) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަހައްދަށް ވަނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 614. (ހ) ހުއްދަ ހޯދުމަކާނުލައި، ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ނެތި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަހައްދަށް ވަންނަ މީހާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަހައްދަށް ވަންނަ މީހާ އެ ސަރަހައްދަށް ވަންނަނީ ހުއްދައެއް ނުވަތަ ލައިސަންސެއް ނެތި، މަސް ބާނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާ އެކުރާ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

~~**މާނަކުރުން** (ނ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދާ އިންވެގެން އޮންނަ އަދި ކަނޑުގެ ސަރަހައްދު ގުނަން ފަށާ ހިސާބުން ފެށިގެން 200 ނޮޓިކަލް މޭލާ ހަމައަށް އެ ފުޅާމިންގައި އޮންނަ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދަށެވެ. އަދި އެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައިވާ ދިރުންހުރި އެއްޗެއްސާއި ދިރުންނެތް އެއްޗެއްސާއި އިޤްތިޞާދީ ވަސީލަތްތަކާއި ކަނޑާ ގުޅުންހުރި އެކިއެކި ސައިންޓިފިކް ތަޙުޤީޤުތައް ކުރުމާއި ޕޮލިއުޝަން ހިފެހެއްޓުމާއި މިކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިގެންވާ ސަރަހައްދަށެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
(ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

މާނަކުރުން (ނ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޚާއްޞަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދާ އިންވެގެން އޮންނަ އަދި ކަނޑުގެ ސަރަހައްދު ގުނަން ފަށާ ހިސާބުން ފެށިގެން 200 ނޮޓިކަލް މޭލާ ހަމައަށް އެ ފުޅާމިންގައި އޮންނަ ކަނޑުގެ ސަރަހައްދަށެވެ. އަދި އެ ސަރަހައްދުގެ ތެރޭގައިވާ ކަނޑުއަޑީގެ ބިމާއި، ދިރުންހުރި އެއްޗެއްސާއި ދިރުންނެތް އެއްޗެއްސާއި އިޤްތިޞާދީ ވަސީލަތްތަކާއި ކަނޑާ ގުޅުންހުރި އެކިއެކި ސައިންޓިފިކް ތަޙުޤީޤުތައް ކުރުމާއި ޕޮލިއުޝަން ހިފެހެއްޓުމާއި މިކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ދިވެހިރާއްޖެއަށް ލިބިގެންވާ ސަރަހައްދަށެވެ.

އާންމު މަސްލަހަތަށް ގެއްލުން ހުރި އަމަލުތަކުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

615. (ހ) އާންމު ތަނެއްގައި ހުރި އެއްވެސް މީހަކު، އެ މީހެއްގެ އަމަލުތަކުގެ ސަބަބުން އެހެން މީހަކަށް ގޯނާވާނެކަން، ނުވަތަ އުނދަގޫވާނެކަން، ނުވަތަ ބިރު ހީވާނެކަން އެނގިހުރެ އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ކުރާނަމަ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) މާރާމާރީއާއި، ތަޅާފޮޅުމާއި، ހަރުކަށިކޮށް ނުވަތަ ބިރު އުފެދޭ ގޮތަށް އުޅުން؛ ނުވަތަ

(2) އެކަށީގެން ނުވާ ވަރަށް އަޑުގަދަކުރުން؛ ނުވަތަ

(3) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ކިޔުމާއި ހަޑިހުތުރު ބަސް ބޭނުން ކުރުމާއި ހަޑިހުތުރު އަމަލުތަކެއްކުރުން؛ ނުވަތަ

(4) އާންމު ތަނެއްގައި ނުވަތަ ތަންތަނުގައި، ކަނޑައެޅިގެން ވަކި މީހެއްގެ ފަހަތުން ދިއުން؛ ނުވަތަ

(5) ޖިންސީ މުއާމަލާތެއް ހިންގުމަށް އެދުން؛ ނުވަތަ

(6) ޖާއިޒު މަޤްޞަދެއް ހާސިލު ނުވާނެ އަމަލަކުން ނުރައްކާތެރި، ނުވަތަ މާއްދީގޮތުން ހުތުރު، ނުވަތަ މީހުން ބިރުގަންނަފަދަ ހާލަތެއް އުފެއްދުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ރަމަޟާންމަހު ރޯދަނުހިފުމާއި ބަނގުރާ ބުއިމާއި އޫރުމަސް ކެއުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

616. (ހ) ދިވެހިރައްޔިތަކު އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް، އަންނަނިވި [illegible] ކޮށްފިނަމަ، އެކަންކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) [illegible] ފަދަ، ދީނީ ނުވަތަ ސިއްޙީ ގޮތުން ހުރި ސަބަބެއްނެތި ރަމަޟާންމަހު، [illegible] [illegible]؛ ނުވަތަ

(2) (i) އޫރުމަސް ނުވަތަ އޫރުމަސް ބޭނުންކޮށްގެން އުފައްދާފައިވާ ތަކެތި ކެއުން؛ ނުވަތަ

(ii) ބަނގުރާ ބުއިން.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) މިކުށަކީ ޖުނަހާގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ހުއްދަކޮށްފައިވާ އަދަބުގެ އިތުރަށް 40 އެތިފަހަރުން ޖަލްދުކުރުމުގެ އަދަބު މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ހުއްދަކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ (ii) ގައިވާ ކުށަށް، ހުއްދަކުރެވިގެންވެއެވެ.

އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު އަމަލުތައް

ކުށް ކަނޑައެޅުން 617. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ކުރާނަމަ އެ މީހާ ކުރީ ކުށެކެވެ:

(1) މުވާޞަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ ޢާންމުންގެ ކުރިމަތީގައި، އިސްލާމްދީނަށް ތަޢުނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އިސްލާމްދީނަށް ފާޑުކިޔުމާއި، ދީނީ ތަޙްޤީރުކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) އިސްލާމްދީނަށް ތަޢުނުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި އިސްލާމްދީނަށް ފާޑުކިޔުމާއި، އެކިއެކި ލިޔުންތައް ތައްޔާރުކުރުމާއި، ބެހުމާއި، ވިއްކުމާއި، އުފެއްދުން؛ ނުވަތަ

~~(3) ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަޅުކަންކުރާ ބުދު އުފެއްދުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން، ނުވަތަ ދިނުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ފެތުރުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން؛ ނުވަތަ~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން (3) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރެވިފައި.

(3) އަޅުކަންކުރަން ގެންގުޅޭ ބުދު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެއްދުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން، ނުވަތަ ދިނުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ފެތުރުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން؛ ނުވަތަ

(4) ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ދީނީ އެއްބައިވަންތަކަން ނަގާލުމަށް މަސައްކަތްކުރުމާއި، މިފަދަ ގޮތުގައި ދިރިއުޅުމުން ބައިބަޔަށް އުފުލާ ބާވަތުގެ ވާހަކަ ދެއްކުމާއި، އެފަދަ ގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުން.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 22/2021 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 5 ވަނަ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ދެ ނަންބަރު އިތުރުކުރެވިފައި.

(5) މުއާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް ޢާންމު ތަނެއްގައި، އިސްލާމްދީނަށް ތަޙުޤީރުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ބަހުން ނުވަތަ ޢަމަލުން، މާތް ﷲ އަށް ނުވަތަ ކީރިތި ޤުރުއާނަށް ނުވަތަ ކީރިތި ރަސޫލާއަށް ނުވަތަ ކީރިތި ރަސޫލާގެ ސުންނަތަށް ނުވަތަ އިސްލާމްދީނަށް ފުރައްސާރަކުރުން.

(6) މުއާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ގޮތަކަށް، އިސްލާމްދީނަށް ތަޙުޤީރުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި ބަހުން ނުވަތަ ޢަމަލުން، މާތް ﷲ އާމެދު ނުވަތަ ކީރިތި ޤުރުއާނާމެދު ނުވަތަ ކީރިތި ރަސޫލާއާމެދު ނުވަތަ ކީރިތި ރަސޫލާގެ ސުންނަތާމެދު ނުވަތަ އިސްލާމްދީނާމެދު ދޮގު މަޢުލޫމާތު ފެތުރުން ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙްގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ވާޖިބު

ކުށް ކަނޑައެޅުން

618. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) (i) ކުރިމަތިވެފާނެކަން އެނގޭ ނުރައްކަލެއްގެ އިންޒާރު، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި ނުރައްކަލެއްގައިވާ މީހާއަށް ނުދިނުން؛ ނުވަތަ

(ii) އެހީއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހާއަށް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްނެތި، އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްނުދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާއަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވިދާން ޙާލަތެއްގައި ހުރުމާއި އަދި އިންޒާރު ދެވިދާން ޙާލަތެއްގައި ހުރުން؛ އަދި

(i) އޭނާއަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް ވިޔަސް އެއްވެސް [illegible] [illegible] ނުރައްކަލެއް ނުވާނެފަދައިން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވިދާން ނުވަތަ އިންޒާރުދެވިދާންފަދަ ޙާލަތެއްގައި ހުރުން؛ އަދި

(ii) ޤާނޫނުން ނުވަތަ އެއްބަސްވުމެއްގެ ދަށުން އޭނާއަށް ލާޒިމްކޮށްފައިވާ [illegible] މަތީ ވާޖިބު [illegible] އިންޒާރުދިނުމުގެ ވާޖިބު އޮތުން ނުވަތަ އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ވާޖިބު އޮތުން.

ނުރައްކަލުގައިވާ މީހާ ނުވަތަ އެހީއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހާ

(ހ) (1) މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ނުރައްކަލުގައިވާ މީހާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(i) އުމުރާގެ ހަށިގަނޑަށް ލިބޭ އަނިޔާއެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ޒިހުނީ ބައްޔެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ގުދުރަތީ ހާދިސާއެއްގެ ސަބަބުން ނުރައްކަލާ ކުރިމަތިލާން ޖެހިފައިވާ މީހާއަށާއި؛

(ii) އަނިޔާވެރި ކުށަކާ ކުރިމަތިލާންޖެހިފައިވާ މީހާއަށް؛

(2) "އެހީއަށް ބޭނުންވެފައިވާ މީހާ" ކަމަށްބުނެފައި އެވަނީ:

(i) ލިބޭ އަނިޔާއަކުން ނުވަތަ ޒިހުނީ ބައްޔަކުން ނުވަތަ ގުދުރަތީ ހާދިސާއެއްގެ ސަބަބުން ހަށިގަނޑަށް ގެއްލުން ލިބިފައިވާ މީހާއަށް؛ ނުވަތަ

(ii) އަނިޔާވެރި ކުށެއްގެ ޝިކާރައަކަށް ވެފައިވާ މީހާއަށެވެ.

މަދަނީ ބަދަލު ދިނުމުން އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވުން

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދޭ މީހާ ނުވަތަ އިންޒާރުދޭ މީހާކު ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ލިބޭ ގެއްލުމަކަށް ބަދަލު ދިނުމުން އެފަރާތަށް އިމްތިޔާޒު ލިބިގެންވާނެއެވެ. އެއީ ހަމަ އުކުޅު އަމަލުކުރީ ހެޔޮނިޔަތުގައިކަމަށްވާނަމަ، އެކަން ކުރުމުގައި ޢާއްމު އެކަށޭނަ މިންގަނޑުގެ ތަފާތުވެފައިނުވާނަމައެވެ، އަދި އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމުގައި އަޅާލުމުގެ ވާޖިބު އަދާކުރުމަށް ޢާއްމު މިންގަނޑުތަކާ ތަފާތުވާގޮތަކަށްނޫންނަމައެވެ.

އެހެން ޤާނޫނުތަކަށް ސާބިތުކޮށްދިނުމުގެ ވަކި ޤާނޫނަކުން ފާޑުކިޔުމުން

(ރ) އެހެން ޤާނޫނަކުން ސާބިތުވެގެންވާ އަންނަނިވި އަދަދުތަކެއް މީހެއްގެ ފަރާތުން ފަހަރެއްވާނަމަވެސް އެހީތެރިކަމުން ބޭނުންވެފައިވާ މީހަކަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަކުން، ފަހަރެއްނަގާ ފާޑުކިޔުމަކަށްނުވާނެއެވެ.

(1) މަސްއޫލިއްޔަތާ ޚިލާފުވެއްޖެ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ކަނޑައެޅިފައިވާ ކަންތައްތަކުގައި އެވެ، ނުވަތަ އެއީ އެއްބަޔަށް އާއިލާއަށް ލިބޭ ހިސާބުގައިވާކަން އެނގިގެން؛

(2) އެހީތެރިކަމުން ބޭނުންވެފައިވާ މީހާއަށް އެހީތެރިވުމަށްޓަކައި ޝަރުޢީ މަސްއޫލިއްޔަތެއްގެ ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާގެ މުވައްޒަފު އަންގާފައިވާކަމަށް ފާހަގަކުރާނެ ސަބަބެއް ނެތި؛

(3) އެ ކުއްޖާ ނުރައްކާތެރި ހާލަތު ގެނެސް ދޫކޮށްލުން ޝަރުޢީ މަސްއޫލިއްޔަތެއްގެ ނުވަތަ ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއަށް އެކަން އަންގާފައިނުވުން.

ތަޢާރަފުކުރުން

(ބ) މި ކުރިއަށް ދާނޫނުގެ 3 ވަނަ ތަޢާރަފުގެ ކުރުކޮށް.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 619. (ހ) "ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހާއްސަ އިޤްތިޞާދީ ސަރަޙައްދު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 614 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ފުލީސިފައިން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 611 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ޖިންސީ އަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

620 ވަނަ ބާބު

އިޖްތިމާޢީ މިންގަނޑުތަކާ ޚިލާފު އަމަލު ހިންގުމުގެ ކުށް

620 ވަނަ މާއްދާ ހަށިވިއްކުން

621 ވަނަ މާއްދާ ހަށިވިއްކުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމާއި ހިތްވަރު ދިނުން

622 ވަނަ މާއްދާ ހަޑިހުތުރު ލިޔުމާއި، ތަކެތި އުފެއްދުމާއި، ބެހުން

623 ވަނަ މާއްދާ މައްޔިތާގެ ބޭނުން ނަހަމަ ގޮތުގައި ކުރުން

624 ވަނަ މާއްދާ އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައިބައި ވިއްކުން

625 ވަނަ މާއްދާ ޖަނަވާރަށް އަނިޔާވެރި އަމަލުކުރުން

626 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ހަށިވިއްކުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 620. (ހ) ފައިސާ ނުވަތަ އަގުހުރި އެއްޗެއްގެ މުޤާބިލުގައި، ތިމާގެ އަނބިމީހާ ނުވަތަ ފިރިމީހާ ނޫން މީހަކާއެކު ޖިންސީގުޅުންހިންގަން ނުވަތަ ޖިންސީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގައިދިނުމަށް ވާނަމަ، އެ އަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހަށިވިއްކުމަށް އެހީތެރިވެދިނުމާއި ހިތްވަރު ދިނުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 621. (ހ) ފައިސާ ނުވަތަ އަގު ހުރި އެއްޗެއްގެ މުޤާބިލުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލު ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ޢަމަލުތަކެއް ކުރުމަށް މީހަކަށް މަޖުބޫރުކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމާއި އެކަން ހަމަޖެއްސައިދިނުމާއި އެނޫންގޮތަކަށްވެސް އެކަމަށް މަގުފަހިކޮށްދިނުން؛ ނުވަތަ

(3) އޭނާގެ ބާރުގެ ދަށުގައިވާ ތަނެއް، ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލެއް ނުވަތަ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުން.

ދަރަޖަކުރުން (ބ) (1) ހަށިވިއްކުމުގެ ޢަމަލު ހިންގުމަށް ކުޑަކުއްޖަކަށް ހިތްވަރުދޭނަމަ ނުވަތަ އެހީތެރިވާނަމަ އެކުރަނީ ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެނޫން ހާލަތްތަކުގައި އެއީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ހަޑިހުތުރު ފިލްމާއި، ތަކެތި އުފެއްދުމާއި، ބެލުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 622. (ހ) އެއްޗެއްގެ ހަޑިހުތުރުކަން އެނގިހުރެ، ނުވަތަ އޭގައިވާ އެއްޗަކީ ހަޑިހުތުރު އެއްޗެއްކަން އެނގިހުރެ، އަންނަނިވި ޢަމަލުކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހިމެނޭ ފޮޓޯއާއި، ފިލްމާއި، މަޖައްލާއި، ރެކޯޑާއި އަދި އެނޫންވެސް ހަޑިހުތުރު ސިފަ ހާމަކޮށްދޭ ނުވަތަ ދައްކުވައިދޭ އެއްޗެހި ވިއްކުމާއި ހަވާލުކުރުމާއި ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ހަޑިހުތުރު މަންޒަރުތައް ހިމެނޭ ތަކެތި ވިއްކުމަށް، ސަޕްލައިކުރުމަށް ނުވަތަ ދިނުމަށް ހުށަހެޅުމާއި، އެފަދަ ކަމެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުން؛ ނުވަތަ

(3) އެއްވެސް ހަޑިހުތުރު އެއްޗެއް ހިމެނޭ ވަސީލަތްތައް ޝާއިޢުކުރުމާއި އާންމުކޮށް ހުޅުވާލައިގެން ދައްކުވުމާއި [illegible] ނުވަތަ

(4) އަގެއްގެ މުޤާބިލުގައި، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ހަޑިހުތުރު ޢަމަލެއް، އަމިއްލައަށް ކުރުން، ނުވަތަ ހަޑިހުތުރު ޢަމަލަކަށް ބެލެވޭ ފަދަ ގޮތަކަށް އަމިއްލަ ހަށިގަނޑު ދައްކުން؛ ނުވަތަ

(5) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހުރިކަމަށް ދައްކައިގެން އެއްޗެއް އިޝްތިހާރުކުރުމާއި އެ ވިއްކުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން؛ ނުވަތަ

(6) މި މާއްދާ [illegible] ބެހުމުގެ ނިޔަތުގައި، ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހިމެނިގެންވާ ފިލްމާއި އެހެނިހެން އެފަދަ އެއްޗެހި އުފެއްދުމާއި ގަތުމާއި ހޯދުމާއި އަތުގައި ބެހެއްޓުން؛ ނުވަތަ

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖިނާއީ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް ނަންބަރެއް އިތުރުކުރެވިފައި.

(7) ދިވެހިރާއްޖޭގައި [illegible] އުފެއްދުން ނުވަތަ އަތުގައި ބެހެއްޓުން ނުވަތަ ގެންގުޅުން ނުވަތަ ދިނުން ނުވަތަ ވިއްކުން ނުވަތަ ފޮނުވުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެނައުން.

އިސްތިސްނާ

(ނ) ހަޑިހުތުރު އެއްޗެހި ހިމެނޭ ފިލްމާއި ނުވަތަ އެނޫންވެސް އެއްޗެއް [illegible] [illegible] ސައިންޓިފިކް ގޮތުން ނުވަތަ އެނޫންވެސް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްޗެހި [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ، އޭނާ [illegible] މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން (6) ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ނުވާނެ.

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު ދެނެގަނެވޭނެ ގޮތް

(ށ) [illegible] [illegible] އެއްޗެހި [illegible] ގޮތަށް ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަށް ހަޑިހުތުރު އެއްޗެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] އެއްޗެހި [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، [illegible] [illegible] ދެނެގަނެވޭނެއެވެ.

މާނަކުރުން

(ރ) އެއްޗެއް ނުވަތަ ތަސްވީރެއް ނުވަތަ [illegible] [illegible] "ހަޑިހުތުރު" ކަމަށް ބެލެވޭނީ [illegible] އެ އެއްޗެހި [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]:

(1) [illegible] އެއްޗެއް [illegible]، [illegible] ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ ނުވަތަ

(2) ކަނޑައެޅިގެން [illegible] ގޮތުން، ޝަހުވާނީ އަމަލުތަކާއި [illegible] ނުވަތަ [illegible] އެއްޗެއްކަމަށްވުން.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައި ހުރި ކުށްކުރުމަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.

(2) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ކުޑަކުދިންގެ ހަޑިހުތުރު އަމަލެއް ދެއްކުން

(3) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްކުރުމުގައި ހިމެނިގެންވާ ހަޑިހުތުރު އެއްޗަކީ ނުވަތަ ހަރަކާތަކީ އަންނިހިލު ފަރާތްތަކުގެ [illegible] ފަރާތަކަށް ނިސްބަތްވާ އެއްޗެއް ނުވަތަ ހަރަކާތެއްކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅިފައިވާ ނިސްބަތަށްވުރެ 1 ދަރަޖަ އިތުރުވާނެއެވެ.

(i) ކުޑަކުއްޖަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ii) [illegible] އެ ކުއްޖާ ކަމެއް [illegible] [illegible] ނުވަތަ މީހަކަށްވުން.

މައްޔިތާގެ ބޭނުން ނުހަމަ ގޮތުގައި ކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

623. (ހ) ޝަރުޢީ ހުއްދަކުރާ ގޮތެއްގެމަތިން ނޫން އަމަލު ފިޔަވައި، މައްޔިތާއާމެދު މީހަކު ހިންގާ އަމަލަކުން އެ މައްޔިތާ ނިސްބަތްވާ ޢާއިލާގެ މީހުންގެ ޝުޢޫރުގައި ނަފްރަތު އުފެދޭނެކަމަށްވާނަމަ، އެ މީހާ ކުރާ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ށ) މި ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައިތައް ވިއްކުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން

624. (ހ) އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައެއް ކަމުގައި ބެލެވޭ އެއްޗެއް [illegible] ވިއްކުމަކީ ނުވަތަ ގަތުމަކީ، އެ މީހާކުރާ ކުށެކެވެ.

(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި މީހަކު، އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައެއްކަން އަޅާ ދިނުމަކީ ނުވަތަ ލިބިގަތުމަކީ، އެ މީހާކުރާ ކުށެއް ނޫނެވެ.

(1) ސައިންޓިފިކް ބޭނުމަކަށްޓަކައި ނުވަތަ ބޭހީ ބޭނުމަކަށްޓަކައި، ހަށިގަނޑުގެ ބައެއް ނުވަތަ ހަށިގަނޑެއް ދިޔަވަރެއް ނަގާފި، ހިނގާ ޚަރަދު އަނބުރާ ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން ދެވޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ؛ ނުވަތަ

(2) ބޭހީ ފަރުވާއާގުޅޭ މަސްރޫފުގެ ޚަރަދުން ނުވަތަ އިންޝުއަރަންސްގެ މަސްރޫފުގެ ޚަރަދުން ލިބިދެވޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ؛ ނުވަތަ

(3) ސައިންޓިފިކް ބޭނުމަކަށްޓަކައި އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައެއް ނުވަތަ ދިޔަރެއް އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމުގައާއި، ހުރި ތަނަކުން ނެގުމުގައާއި ވަކި ތަނެއްގައި ރައްކާކުރުމުގައި ހިނގާ އެކިއެކިގޮތްގޮތުގެ ޚަރަދުތައް އަނބުރާ ލިބިދިނުމުގެ ގޮތުން ދެވޭ މުދާ ނުވަތަ ފައިސާ؛ ނުވަތަ

(4) ބޭހީ ނުވަތަ ސައިންޓިފިކް ތަޖުރިބާގައި ނުވަތަ ބޭހީ ފަރުވާދިނުމުގައި ނުވަތަ ބައްޔެއް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި ބޭނުންކުރުމަށް އިންސާނާގެ ހަށިގަނޑުގެ ބައިތަކުން އުފައްދައިފައިވާ ބޭސް ނުވަތަ ރީއޭޖެންޓް ނުވަތަ އެނޫންވެސް މާއްދާއެއް ވިއްކާފައި ގޮތުން.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ޖަނަވާރަށް އަނިޔާވެރި އަމަލުކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 625. (ހ) މީހެއްގެ އިހުމާލުން އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ކޮށްފިކަމަށްވާނަމަ އެމީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) އަނިޔާވެރިކަމާ އެކު ޖަނަވާރަކާ މެދު އަމަލުކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) އޭނާގެ ބެލުމެއްގެ ދަށުގައިވާ ޖަނަވާރަކަށް އަޅާނުލައި ދޫކޮށްލުން.

އިސްތިސްނާ (ށ) ސައިންޓިފިކް ތަޖުރިބާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ ގޮތުގައިކަމުން، ނުވަތަ ޖަނަވާރަށް ބޭސްފަރުވާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ ހަމަތަކާއި އުސޫލުތަކާ ގޮތުގައިކަމުން މިކަހަލަ އަމަލަކީ ކުށެއް ނޫނެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖުނަހުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 626. (ހ) "ހަޑިހުތުރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ށ) "ޖިންސީ އަމަލު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 131 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ނ) "ޖިނާކުރުން" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 411 ވަނަ މާއްދާގެ (ގ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

710 ވަނަ ބާބު

ހަތިޔާރާ ގުޅޭ ކުށް

710 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން

711 ވަނަ މާއްދާ ބަޑި ނުވަތަ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވިއްކުމާއި އުފެއްދުމާއި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމާއި ގެންގުޅުން

712 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 710. (ހ) ކުށެއް ކުރުމުގައި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކުރުން ނުވަތަ އެފަދަ ހަތިޔާރެއް ޢާންމުކޮށް ދެއްކުމަކީ ކުށެކެވެ.

ދަރަޖަކުރުން (ށ) (1) ކުށްކުރުމުގައި މިފަދަ ބަޑިޖަހައިފި ކަމަށްވާނަމަ، އެކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(2) އެހެނިހެން ހާލަތްތަކުގައި އެއީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އޮޓޮމެޓިކް ނުވަތަ ސެމިއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި ބޭނުންކޮށްފިނަމަ ކުށުގެ ދަރަޖަ އިތުރުވުން (ނ) މިފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި، އޮޓޮމެޓިކް ނުވަތަ ސެމިއޮޓޮމެޓިކް ހަތިޔާރެއް ބޭނުންކޮށްފިނަމަ، އެއީ އެކުރި ކުށަކީ އެހެން ހާލަތްތަކާ އަޅާ ބަލާއިރު، އެއް ދަރަޖަ އިތުރުވެގެންވާ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން (ހ) (1) "އޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޓްރިގަރަށް ފިއްތައިލުމުން ޓްރިގަރ އޮބިލައި ހުސްނަގާހިނދަކު، އެ ބަޑިން [illegible] ވަޑަން [illegible] އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ އެކްޝަން ހިމެނޭ ގޮތަށް ތަރްތީބުކޮށްފައިވާ ބަޑިއެވެ.

(2) "އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އިންސާނުންގެ އެހީތެރިކަމެއްނެތި ބަޑީގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ތަރްތީބުކޮށްފައިވާ ވަސީލަތެވެ.

(3) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު":

(i) [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި [illegible] މާނަކުރުމަށް؛ އަދި

(ii) ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުގެ މާނައިގައި، ބަޑިއާއި ވަޅިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަސީލަތްތަކާއި ނިއުމެޓިކް ގަން، ސްޕްރިންގ ގަން، ޕެއިންޓްބޯލް ގަން، ބީބީ ގަން، ސްޓަން ގަން ނުވަތަ ޓޭޒަރއާއި [illegible] ހަތިޔާރާއި، ކަތިއާއި، ވަޅިއާއި، [illegible] މިފަދަ އެއްޗެހި ހިމެނެއެވެ.

(4) "ބަޑި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] 60 ފޫޓަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަށް ތަރްތީބުކޮށްފައިވާ ބަޑިއެކެވެ.

(5) "ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޓްރިގަރަށް ފިއްތައިލާ ކޮންމެ ފަހަރަކު ވަކި ވަކިން ވަޑަން [illegible] އޮޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ އެކްޝަން ހިމެނޭ ގޮތަށް ތަރްތީބުކޮށްފައިވާ ބަޑިއެކެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ނުކުތާ (ށ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގާ ވަގުތެއްގައި [illegible] އެ [illegible] [illegible] މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައި އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑުތައް އަންގައިދޭ ތާވަލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ އަދަބުގެ މިންގަނޑުން އެއް ދަރަޖަ އެ ކުށުގެ އަދަބަށް އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ.

ބަޑި ނުވަތަ ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވިއްކުމާއި އުފެއްދުމާއި

އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިއުމާއި ގެންގުޅުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 711. (ހ) ލައިސަންސެއްނެތި ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ ސީދާ ހުއްދައެއްނެތި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް އެނގިހުރެ ކުރާ މީހާ އެކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ފަނާކުރަނިވި މާއްދާއެއް ހިމެނޭ އެއްޗެއް އުފެއްދުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ވިއްކުމާއި، އެނޫން މީހަކަށް ދިނުމާއި އެނޫން ތަނަކަށް ގެންދިއުމާއި އެއިން ވިޔަފާރިކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) ބަޑި އުފެއްދުމާއި އެއިން ވިޔަފާރިކުރުން؛ ނުވަތަ

(3) އެނޫން މީހަކަށް ބަޑިއެއް ދިނުން ނުވަތަ އެނޫން މީހަކަށް ބަޑިއެއް ވިއްކުން؛ ނުވަތަ

(4) ބަޑިއެއް ގެންގުޅުން.

އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހިނދަކު ދެގުނަކުރާނެ ގޮތް

(ނ) އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުކޮށްނުދެވޭހާ ހިނދަކު:

(1) މީހެއްގެ އަތުގައި 5 ބަޑިއަށް ވުރެ އިތުރަށް ބަޑި ހުރެއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރެއަށް ފެތޭކަމުގައި ޤަސްދިޔާރު ޤަބޫލުކުރެވޭނެއެވެ.

(2) 3 ބަޑިއަށް ވުރެ އިތުރަށް ހުރެއްޖެ ކަމުގައިވާނަމަ މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދާއިރާގެ ތެރެއަށް ފެތޭކަމުގައި ޤަސްދިޔާރު ޤަބޫލުކުރެވޭނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ރ) 613 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ އިތުރަށް:

(1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެވެ.

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ ޖިނާޔަތުގެ 5 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖުނަޙާގެ 1 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

އަދަބު އިތުރުވާނެ ނުކުތާ

(ބ) ގެންގުޅުނު ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރުގެ ތެރޭގައި އޮޓޮމެޓިކް ނުވަތަ ސެމީއޮޓޮމެޓިކް ބަޑި ހިމެނޭކަމަށްވާނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބު އެއް ދަރަޖަ އިތުރުވާނެއެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން

712. (1) "އޮޓޮމެޓިކް ބަޑި" އަކީ ދީފައިވަނީ މި ޗެޕްޓަރުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(2) "އޯޓޮމެޓިކް ލޯޑިންގ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(3) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 121 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(4) "ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރު" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 120 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(5) "ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(6) "ސެމީއޯޓޮމެޓިކް ބަޑި" އަށް ދީފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 710 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

720 ވަނަ ބާބު

ޓެރަރިޒަމާއި ރާވައިގެން ކުރާ ކުށް

720 ވަނަ މާއްދާ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގައި ބައިވެރިވުން

721 ވަނަ މާއްދާ ފައިސާގެ އެކިއެކި [illegible] ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން

722 ވަނަ މާއްދާ މާނަކުރުން

ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގައި ބައިވެރިވުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 720. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތައްކުރާ މީހާ ކުރަނީ ކުށެކެވެ:

(1) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގެ ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގެ ހިންގުމުގައި ބައިވެރިކުރުމަށް މީހަކު އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅުވުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތަކަށް މާއްދީ ގޮތުންނާއި މާލީގޮތުން އެހީތެރިވުން؛ ނުވަތަ

(4) ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްގެ ހަރަކާތްތަކުން ލިބޭ ފައިސާ ބޭނުންކުރުމާއި އެހެން ކަމެއްގައި އެ ފައިސާ އިންވެސްޓްކުރުން؛ ނުވަތަ

(5) ކުށްކުރާ ޖަމާއަތުގެ ހަރަކާތްތަކުން އެއްވެސް ގޮތަކުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމާއި، އެހަރަކާތްތަކުން ކުރިއަށް ގެންދަންވީގޮތުގެ އިރުޝާދު ދިނުން.

މާނަކުރުން

(ނ) (1) "ކުށްކުރާ ޖަމާއަތް"ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(i) އެ ޖަމާއަތުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންނަކީ، ގުޅިފައިވާ އާންމު އެއް މަޤްޞަދަކަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށްވުމާއި:

(ހހ) އެ ޖަމާއަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެ ޖަމާއަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން [illegible]، ކުރިއަށް ގެންދާ ޕްރޮޖެކްޓް ނުވަތަ މަޤްޞަދެއްގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި އަނިޔާވެރިކަން ނުވަތަ [illegible] ނުވަތަ [illegible] ކަމެއްގެ ބިރު ދެއްކުން ހިމެނޭ ދެ އަދަދު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ އަދަދު ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ނނ) އެ ޖަމާއަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ އެ ޖަމާއަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން [illegible]، މަސްތުވާއެއްޗެހި ވިއްކުމާއި މަސްތުވާއެއްޗެހި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންގޮސް ދޭގެ ވިޔަފާރިކުރުންކަމަށް މާނަކުރެވޭ ދެ އަދަދު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ އަދަދު ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ސސ) އެފަދަ ކުށްކުރުން ކުރުމަށް، ނުވަތަ ކުރާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަކީ އެ ޖަމާއަތުގެ ބޭނުންކަމުގައި ނުވަތަ މަޤްޞަދުކަމުގައި އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(ii) ދިވެހިސަރުކާރުން ޓެރަރިސްޓު ޖަމާއަތެއްކަމުގައި ނުވަތަ ކުށްކުރާ ޖަމާއަތެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާއަތަކަށްވުން.

(2) "މާލީ އެހީތެރިކަން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މާލީ ޚިދުމަތްތަކާއި، އެ މީހުން ތިބޭނެ ތަންތަން ހަމަޖެއްސުމާއި، އެ މީހުންނަށް ތަމްރީނުދިނުމާއި، އެ މީހުންގެ ސަލާމަތު އެކްސްޕާޓުންގެ ޚިދުމަތްތަކާއި ނުވަތަ އެހީތެރިކަމުގެ [illegible] ޚިދުމަތްތައް ތައްޔާރުކޮށްދިނުމާއި، މުވާސަލާތުގެ ވަސީލަތްތަކުގެ ޚިދުމަތްދިނުމާއި، ހަތިޔާރު ދިނުމާއި، ގެއްލުންދެނިވި [illegible] މާއްދާތަކާއި، [illegible]، އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ދިއުމުގެ [illegible] މާލީ [illegible] މުދަލާއި އެހެނިހެން [illegible] ދިނުން ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ. މީގެ ތެރޭގައި ބޭސްފަރުވާއާއި ދީނީ ތަޢުލީމުދިނުން ނުހިމެނެއެވެ.

ދަރަޖަކުރުން

(ނ) (1) ކުށްކުރާ މީހާއަށް، އެ ޖަމާއަތަކީ ކުށްކުރާ ޖަމާއަތެއްކަން އެނގިގެންވާނަމަ:

(i) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާކަމަކީ،

ޖިނާއަތުގެ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ؛ އަދި

(ii) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ކުށްކުރަނީ ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށްކުށެވެ.

(2) އެ ޖަމާޢަތަކީ ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތެއްކަން ދެނެގަތުމާމެދު އެއްވެސް ފަރުވާކުޑަކަމުން ވިޔަކުރާ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކީ، ޖިނާއަތުގެ 3 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

(3) އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި އެ ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

ފައިސާގެ އުޅިއުޅި ލިބުންތައް ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރުން

ކުށް ކަނޑައެޅުން 721. (ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުތަކާ މިހާ އުޅުއަސް ކުށެކެވެ:

(1) އަމިލު ޤާނޫނީ ހަރަކާތްތަކުން ހޯދައިފައިވާ ފައިސާކަން އެނގޭ ފައިސާއާ ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް މާލީ މުޢާމަލާތެއް ހިންގުން؛ އަދި

(2) އެ މާލީ މުޢާމަލާތް ހިންގުމުގެ މުޅި ބޭނުމަކީ ނުވަތަ އެ މުޢާމަލާތުން ހާސިލުކުރާ ބޭނުމަކީ:

(i) އަމިލު ޤާނޫނީ އަމަލުތަކާއި ކުރުމަށް މަދުފަރުކުރުން ކަމުގައިވުން؛ ނުވަތަ

(ii) އަމިލު ޤާނޫނީ އަމަލުން ލިބޭ ފައިސާގެ ބާވަތާއި، އެ ހުރި ތަނެއް، އެ ލިބުން ތަނެއް، އަދި އޭގެ ވެރިފަރާތާއި އޭގެ މައްޗަށް ބާރު ހިންގާ ފަރާތް ފޮރުވުން؛ ނުވަތަ

(iii) ޤާނޫނު ބުނާގޮތުން އުފެދޭ ފައިސާއާބެހޭ ގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ މައުލޫމާތު ހުށަހެޅުން ސަލާމަތްވެގަތުން.

މާނަކުރުން (ށ) (1) "މާލީ މުޢާމަލާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވާ އަންނަނިވި ކަންކަން ހިމެނޭ ކޮންމެ މުޢާމަލާތެކެވެ:

(i) ވަޔަރ ނުވަތަ އެހެންވެސް އެހެން ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ފައިސާ ގެންދިއުން؛ ނުވަތަ

(ii) ފައިސާގެ ލިބުމެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ބަދަލުކުރުން؛ ނުވަތަ

(iii) މުދަލަކަށްޓަކައި މިލްކުވެރިކަމުގެ ހައްޤު އެހެން ފަރާތަކަށް ބަދަލުކުރުން.

(2) "ފައިސާގެ ލިޔުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ:

(i) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފައިސާފޮއްޓަކާއި ފައިސާގެ ނޫޓަކާއި، އެހެން ޤައުމެއްގެ އެފަދަ އެއްޗެއްސަކާއި، ޓްރެވެލަރސް ޗެކުތަކާއި، ބޭންކް ޑްރާފްޓާއި، އަދި މަނީ އޯޑަރތައް؛ ނުވަތަ

(ii) އިންވެސްޓްމަންޓް ސެކިއުރިޓީއަށް ނުވަތަ ލިޔުން އަތުން އަތަށް ބަދަލުވާއިރު، އޭގެ މިލްކުވެރިކަންވެސް ބަދަލުވާގޮތަށް ފައިސާގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭ އެހެނިހެން ލިޔެކިޔުންތައް.

ދަރަޖަކުރުން (ނ) މި ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 4 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެކެވެ.

މާނަކުރުން

މާނަކުރުން 722. (ހ) "ކުށްކުރާ ޖަމާޢަތް" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނައަށެވެ.

(ށ) "މާލީ މުޢާމަލާތް" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނައަށެވެ.

(ނ) "މާއްދީ އެހީތެރިކަން" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 720 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނައަށެވެ.

(ރ) "ފައިސާގެ ލިޔުން" އަށް ދީފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 721 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ދީފައިވާ މާނައަށެވެ.

ތިންވަނަ ބައި - ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު

1000 ވަނަ ބާބު

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން

1000 ވަނަ މާއްދާ	ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރުން
1001 ވަނަ މާއްދާ	ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު
1002 ވަނަ މާއްދާ	ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު
1003 ވަނަ މާއްދާ	އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނުވި ނަމަވެސް، އެ މިންވަރާ ޚިލާފުވާ ޙާލަތްތަކުގައި ސަބަބު ބަޔާންކުރުން
1004 ވަނަ މާއްދާ	ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލުގައި ބުނާ މިންވަރުގެ އަދަބެއް، ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ އެހެން ގޮތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކަނޑައެޅިދާނެ ޙާލަތްތައް
1005 ވަނަ މާއްދާ	އަދަބުތަކުގެ މިންވަރު ދައްކުވައިދޭ ތާވަލު
1006 ވަނަ މާއްދާ	އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް އަދަބުދިނުން
1007 ވަނަ މާއްދާ	އަދަބު ކަނޑައަޅާ ކޯޓުގެ ބާރުތައް
1008 ވަނަ މާއްދާ	ކައްފާރާ

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރުން

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅައި ޢާންމުކުރުން

1000. (ހ) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ކުރިން، މި ބާބާއި މި ޤާނޫނުގެ އެހެނިހެން މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންވާނެއެވެ. އަދި އެ މިންވަރަށް ވާސިލުވިގޮތް އެ [illegible] [illegible] ރިޕޯޓުގައި، [illegible] ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވާސިލުވުމަށްޓަކައި ކޯޓުން ގެންގުޅޭ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތް އުސޫލުތަކެއް ހެދުމަށް، އެ [illegible] [illegible] އެންމެ އިސް ކޯޓުން މަދުވެގެން ކޮންމެ 2 އަހަރުން 1 އަހަރު އެ މިންގަނޑުތައް ބަލައި، މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު

އަދަބުގެ މިންވަރު ކޯޓުން ކަނޑައެޅުން

1001. މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު" ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު ބަޔާންކުރާ ގޮޅި ކަނޑައެޅުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ ބާބުގެ 2 ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ދެނެގަތުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު" އިން ކުށުގެ ދަރަޖަ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކޮލަމުގައި (މަތިން ތިރިއަށް) ހިމެނޭ ގޮޅިތަކުގެ ތެރެއިން "އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު" ބަޔާންކުރާ ގޮޅި (ކަނާތުން ވާތަށް) ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުން ތާވަލުން މިނެއް ކަނޑައެޅުން

(ށ) އެ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލާނެ ނުކުތާތައް ދެނެގަތުމުގައި، އަންނަނިވި ކަންކަމަށް ކޯޓުން ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އެ މީހެއްގެ މައްސަލަ ސާބިތުވި ކުށަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ނުކުތާތަކެއްކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 1 ވަނަ ބާބުގެ 2 ވަނަ ބައިގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި، އަދި

(2) މި ޤާނޫނުގެ 1100 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، އަދަބުގެ ކުޑަބޮޑުމިނަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކާއި؛ (މި މާއްދާގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ޚާއްޞަ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ހިމެނިފައި ނުވާ ކަންތައްތައް) އަދި

~~(3) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް، ސަބަބު ހެކީގެ އަލުގައި ސާބިތުކުރެވިފައިނުވާ ކޮންމެކަމެއް؛ އަދި~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(3) އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް، ސަބަބު އަދި ޤަބޫލުކުރެވޭ ހެކީގެ އަލުގައި ސާބިތުކުރެވިފައިނުވާ ކޮންމެކަމެއް؛ އަދި

(4) އަދަބުގެ ކުޑަބޮޑު މިނަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، ސާބިތުވެފައިވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އަދަބުގެ މިންވަރު މައްޗަށް ޖެއްސޭނެ ނުކުތާތަކާއި އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށަށް ޖެއްސޭނެ ނުކުތާތައް ކަނޑައެޅުމާއި؛

(5) އަދަބުގެ މިންވަރު މައްޗަށް ޖައްސަވަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން އެއްކުރުމަށްފަހު އެއިން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށަށް ޖައްސަވަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން ކެނޑުމުން އަންނަ އަދަބުގެ މިންވަރަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ޗާޓު" އިން އެ ކުށަކާ ގުޅިގެން ދޭންވީ އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅާ ގޮޅިއެވެ.

ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ކުށުގެ ދަރަޖަ ބަޔާންކުރާ ކޮލަމްގެ ގޮޅިއާއި، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ގެނެސްދޭ އުނި އިތުރު ގެނައުމަށްފަހު ކަނޑައެޅޭ ގޮޅިގައި ބަޔާންކުރާ އަދަބަކީ އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރެވެ.

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ގޮތުގައި އަންނަނިވި ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

އިންތިޤާލީ މަރުޙަލާގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތް

(ރ) މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިނގާފައިވާ ކުށްތަކަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދަބު ދޭއިރު، އެ [illegible] [illegible]، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު" ކަމަށް ބަލާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައި އޮތް ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ޗާޓުގައި އޮތް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 3 (ތިނެއް) ދަރަޖަ މަތީ ދަރަޖައެވެ. އެއަށްފަހު، މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އަމަލުކުރުމަށްފަހު، އަދަބުގެ މިންވަރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ޗާޓު

އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ޗާޓު

1002. (ހ) ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރު ހޯދުން ކަނޑައަޅަންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 1003 ވަނަ މާއްދާއާއި، ތިރީގައިވާ ޗާޓުގައި ބަޔާންވެގެންވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

	ޖިނާޔަތުގެ ދަރަޖަ 1	ޖިނާޔަތުގެ ދަރަޖަ 2	ޖިނާޔަތުގެ ދަރަޖަ 3	ޖިނާޔަތުގެ ދަރަޖަ 4	ޖިނާޔަތުގެ ދަރަޖަ 5	ޖުނަޙްގެ ދަރަޖަ 1	ޖުނަޙްގެ ދަރަޖަ 2	ޖުނަޙްގެ ދަރަޖަ 3
ކަނޑައެޅޭނެ އެންމެ ބޮޑު އަދަބު	25 އ	15 އ	8 އ	4 އ	2 އ	1 އ	6 މ	3 މ
5+	22 އ، 6 މ	13 އ، 6 މ	7 އ، 2 މ، 12 ދ	3 އ، 7 މ، 6 ދ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	5 މ، 12 ދ	2 މ، 21 ދ
4+	20 އ	12 އ	6 އ، 4 މ، 24 ދ	3 އ، 2 މ، 12 ދ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ
3+	17 އ، 6 މ	10 އ، 6 މ	5 އ، 7 މ، 6 ދ	2 އ، 9 މ، 18 ދ	1 އ، 4 މ، 24 ދ	8 މ، 12 ދ	4 މ، 6 ދ	2 މ، 3 ދ
2+	15 އ	9 އ	4 އ، 9 މ، 18 ދ	2 އ، 4 މ، 24 ދ	1 އ، 2 މ، 12 ދ	7 މ، 6 ދ	3 މ، 18 ދ	1 މ، 24 ދ
1+	12 އ، 6 މ	7 އ، 6 މ	4 އ	2 އ	1 އ	6 މ	3 މ	1 މ، 15 ދ
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު	10 އ	6 އ	3 އ، 2 މ، 12 ދ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ	1 މ، 6 ދ
-1	7 އ، 6 މ	4 އ، 6 މ	2 އ، 4 މ، 24 ދ	1 އ، 12 ދ	7 މ، 6 ދ	3 މ، 18 ދ	1 މ، 24 ދ	27 ދ
-2	5 އ	3 އ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ	1 މ، 6 ދ	18 ދ
-3	2 އ، 6 މ	1 އ، 6 މ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ	1 މ، 6 ދ	18 ދ	9 ދ

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު
މި ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ ޖަދުވަލު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

	ޖިނާއަތު ގެ ދަރަޖަ 1	ޖިނާއަތުގެ ދަރަޖަ 2	ޖިނާއަތުގެ ދަރަޖަ 3	ޖިނާއަތުގެ ދަރަޖަ 4	ޖިނާއަތުގެ ދަރަޖަ 5	ޖުނަހުގެ ދަރަޖަ 1	ޖުނަހުގެ ދަރަޖަ 2	ޖުނަހުގެ ދަރަޖަ 3
ކަނޑައެޅޭނެ އެންމެ ބޮޑު އަދަބު	25 އ	15 އ	8 އ	4 އ	2 އ	1 އ	6 މ	3 މ
5+	22 އ، 6 މ	13 އ، 6 މ	7 އ، 2 މ، 12 ދ	3 އ، 7 މ، 6 ދ	**1 އ، 9 މ، 18 ދ**	**10 މ، 24 ދ**	5 މ، 12 ދ	2 މ، 21 ދ
4+	20 އ	12 އ	6 އ، 4 މ، 24 ދ	3 އ، 2 މ، 12 ދ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ
3+	17 އ، 6 މ	10 އ، 6 މ	5 އ، 7 މ، 6 ދ	2 އ، 9 މ، 18 ދ	1 އ، 4 މ، 24 ދ	8 މ، 12 ދ	4 މ، 6 ދ	2 މ، 3 ދ
2+	15 އ	9 އ	4 އ، 9 މ، 18 ދ	2 އ، 4 މ، 24 ދ	1 އ، 2 މ، 12 ދ	7 މ، 6 ދ	3 މ، 18 ދ	1 މ، 24 ދ
1+	12 އ، 6 މ	7 އ، 6 މ	4 އ	2 އ	1 އ	6 މ	3 މ	1 މ، 15 ދ
އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު	10 އ	6 އ	3 އ، 2 މ، 12 ދ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ	1 މ، 6 ދ
1-	7 އ،	4 އ،	2 އ، 4	1 އ،	7 މ، 6 ދ	3 މ، 18 ދ	1 މ،	27 ދ

	6 މ	6 މ	މ، 24 ދ	12 ދ			24 ދ	
2-	5 އ	3 އ	1 އ، 7 މ، 6 ދ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ	1 މ، 6 ދ	18 ދ
3-	2 އ، 6 މ	1 އ، 6 މ	9 މ، 18 ދ	4 މ، 24 ދ	2 މ، 12 ދ	1 މ، 6 ދ	18 ދ	9 ދ

(ނ) ވަގުތު ގުނުން

މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށް އަދަބުގެ ވަގުތުތައް ގުނާނީ، އެންމެ ފަހުގެ ކުށުގެ އަދަބުގެ ފުރަތަމަ ދުވަހުން ފެށިގެން، އެދުވަހާ ހަމައަށް ތަންފީޛުކުރަމުންދިޔަ އެހެން އަދަބުތައް ހިމެނޭ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(1) "އ" (އަހަރު): އަހަރަކީ 365 ދުވަހެވެ.

(2) "މ" (މަސް): އެއްމަސް ދުވަހަކީ 30 ދުވަހެވެ.

(3) "ދ" (ދުވަސް): ދުވަހަކީ 24 ގަޑިއިރެވެ.

އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނުވި ނަމަވެސް، އެ މިންވަރާ ޚިލާފުވާ ޙާލަތްތަކުގައި ސަބަބު ބަޔާންކުރުން

އަދަބު ކަނޑައެޅޭނެ މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ލާޒިމުނުވި ނަމަވެސް، އެ މިންވަރާ ޚިލާފުވާ ޙާލަތްތަކުގައި ސަބަބު ބަޔާންކުރުން

1003. (ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް އަދަބުކަނޑައެޅުމުގައި ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުން ކޯޓަށް ކޮންމެހެން ލާޒިމުވެގެންނެއްނުވެއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ 11 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޢާންމު މަޤްޞަދުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ އަދަބުތަކުގެ ތެރެއިން އަދަބެއް ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) ނަމަވެސް މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލު" ގައި އެކުށަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ މިންވަރަށްވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދަށް މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކޮށުން ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރުކުރަން ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރާ ޚިލާފުވި ސަބަބު، އެ މައްސަލަ ނިމުނުގޮތުގެ ރިޕޯޓުގައި ޤާޟީ ހިމަނަން ވާނެއެވެ.

(ރ) ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރާއި އަންނަނިވި މިންވަރަށް ކޮށުން ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

~~(1) ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދަށް މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ އަދަބާއި ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ކުށްވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

(1) ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ދަށް މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެ އަދަބާ ދެކޮޅަށް މަތީ މަރުޙަލާއެއްގެ ކޯޓެއްގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ކުށް ސާބިތުވެފައިވާ މީހާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(2) ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މިންވަރަށް ވުރެ 2 މިންވަރު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތި މިންވަރެއްގެ އަދަބެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އެއަދަބާއި ދެކޮޅަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަތީމަރުޙަލާގެ ކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދައުލަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) ކުށުގެ ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމުގައި ކޮށުން ގޯސް އަރައިފައިވާނަމަ ނުވަތަ ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ނިންމުމުގައި ޤާނޫނީގޮތުން ނުބައި ގޯސް ނިންމައިފައިވާނަމަ އެ ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުމާމެދު ނުވަތަ އެ ނިންމި ނިންމުމާމެދު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު ދައުލަތަށާއި ކުށްވެރިޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ތާވަލުގައި ބުނާ މިންވަރުގެ އަދަބެއް، ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ އެހެން ގޮތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކަނޑައެޅިދާނެ ހާލަތްތައް

ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ތާވަލުގައި ބުނާ މިންވަރުގެ އަދަބެއް، ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ އެހެން ގޮތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ކަނޑައެޅިދާނެ ހާލަތްތައް

1004. މި ޤާނޫނުގެ 1002 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކުރާ ތާވަލު" ގައި ކުށެއްގެ އަދަބުގައި ކުށްވެރިޔަކު ޖަލަށްލެވޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތު ކަނޑައަޅާފައިވާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެގޮތުން ކަނޑައެޅޭނެ ޖަލުގެ މުއްދަތާ އެއް މިންވަރެއްގެ އެހެން އަދަބެއް ނުވަތަ ތަފާތު އެކިއެކި ބާވަތްތަކުގެ އަދަބުތަކެއް އެއްކޮށްލައިގެން ކުށްވެރިޔަކު ޖަލަށްލެވޭނެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތާ އެއްހަމަ އަދަބު އެކުލެވިގެންވާ ގޮތަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ މުއްދަތާއި ބާވަތް ވާންވާނީ މި ޤާނޫނުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާގައިވާ "ތަފާތު އަދަބު އެއްހަމަ ކުރާ ތާވަލު" ގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އަދަބުތަކުގެ މިންވަރު ދަރަޖަކުރުމުގެ ތާވަލު

އަދަބުތަކުގެ މިންވަރު ދަރަޖަކުރުމުގެ ތާވަލު

1005. (ހ) މި މާއްދާގައިވާ "ތަފާތު އަދަބު އެއްހަމަ ކުރާ ތާވަލު" ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ކުރަހަން ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބުގެ ޖުމްލަ މުއްދަތަށް ފުރި އިތުރުކޮށް ގޮތުގެމަތިން ތަފާތު އެކިއެކި ބާވަތްތަކުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.

ޖަލަށްލުން	ގޭ ބަންދު	މުޖުތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުން	ޖޫރިމަނާ (ދެ އަދަދުން ބޮޑު އަދަދެއް)	އުސޫލުތަކުގައި ގާތުން ބެލުން	ޕްރޮބޭޝަން
1 އަހަރު	2 އަހަރު	1920 ގަޑިއިރު	72,000 ރ، ނުވަތަ 1 އަހަރުގެ އާމްދަނީ	4 އަހަރު	6 އަހަރު
6 މަސް	1 އަހަރު	960 ގަޑިއިރު	36,000 ރ، ނުވަތަ 6 މަހުގެ އާމްދަނީ	2 އަހަރު	3 އަހަރު
3 މަސް	6 މަސް	480 ގަޑިއިރު	18,000 ރ، ނުވަތަ 3 މަހުގެ އާމްދަނީ	1 އަހަރު	1·5 އަހަރު
1 މަސް	2 މަސް	160 ގަޑިއިރު	6,000 ރ، ނުވަތަ 1 މަހުގެ އާމްދަނީ	4 މަސް	6 މަސް
7 ދުވަސް	15 ދުވަސް	40 ގަޑިއިރު	1,400 ރ، ނުވަތަ 7 ދުވަހުގެ އާމްދަނީ	1 މަސް	1·5 މަސް

ގޭގައި ބަންދުކުރުން

~~(ށ) ގޭގައި ބަންދުކުރުން ނުވަތަ ފުރުވާގެ ޢުޤޫބާތު ކުށްވެރިޔާގެ ގޭގައި ނުވަތަ ބަންދުކުރާ މަރުކަޒެއް ފިޔަވާ އެހެން ތަނެއްގައި، ބަންދުކުރާ ކުރުމެވެ. މިގޮތުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާ އޭނާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ ގެއިން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ބޭރަށް ނިކުމެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނިކުމެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް އިތުރު އަދަބު ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

ގޭގައި ބަންދުކުރުން

(ށ) ގޭގައި ބަންދުކުރުމަކީ ގެއެއްގައި ނުވަތަ ގެއެއްގެ މަހްދޫދު ހުދޫ ހަދަ ތަނެއްގައި ބަންދުކުރާ ބަންދުކުރުމެވެ. މިގޮތުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުކުރެވިފައިވާ ތަނުން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނުކުމެގެން ނުވާނެއެވެ. އަދި ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ނުކުމެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް އިތުރު އަދަބު ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ޖޫރިމަނާ

(ނ) އުކުޅި ކުށުގެ އަދަބުގެގޮތުން ކުށްވެރިޔާ، ޖޫރިމަނާ ކޮށް އެ ޖޫރިމަނާގެ ފައިސާ ދައުލަތަށް ދެއްކުމަށް އަންގާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ކުރާ ޖޫރިމަނާގެ ބަދަލު ވަންނާނީ މި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ މިންވަރަށް ވުރެ އިތުރުނުވާ ބަދަލުކަށެވެ.

މުޖުތަމަޢު ޚިދުމަތް ކުރުން

(ރ) ކުށުގެ އަދަބުގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ މުޖުތަމަޢަށް ފައިދާ ކުރަނިވި ކަމެއް ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތެއް ކުރުމަށް ކަޑުން ބުނެވު ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ކުރާ ބުނުމަކީ އެ ކުށްވެރިއަކު ޖަރީމާއެއް ކުރުމުން ކަމުގައި ނުވިސްނަމަވެސް އެކަށީގެން ނުވަތަ މަސައްކަތެއް ނުވަތަ ޚިދުމަތް ފަންވަތާއި ކުށްވެރިޔާއި މުޖުތަމަޢުގެ ކުރިމަތީގައި އަދަބެއްގެ ގޮތުގައި ބަލައިގަނާ ކަންކަމެވެ.

އެލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުން ބެލުން

(ބ) އެލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުން ބެލުމަކީ ކުށްވެރިޔާ އެލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް ގޮތުން ބަލާބެލުމެވެ. ކުށްވެރިޔާއަށް ވަކި ބައިތަކަށް ބަންދުކުރުމަށް ކަނޑައެޅުމާއި، ބައެއް ތަންތަނުން ނުދެވޭގޮތަށް އަމުރުކުރުމާއި، ބައެއް ތަންތަން ނުން ތަނަކަށް ނުދެވުމަށް (މަސައްކަތްކުރާ ތަނާއި ދިރިއުޅޭތަން ފަދަ) އަމުރުކުރުމާއި، ކުށްވެރިޔާ ކަނޑައެޅޭ ވަކި ގަޑިތަކެއްގައި ގެއިން ނުވަތަ ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ތަނުން ބޭރަށް ނުދިއުމަށް އަމުރުކުރުމާއި، ކަނޑައެޅޭ ވަކި މީހުންނާ ބައްދަލުކުރުމަށް ހުރަސްއަޅައި ނުވަތަ ބަންދުކުރާ ބޮޑުކޮށްކުރާ ޖަމާޢަތްތަކާއި، ކުށްވެރިޔާގެ ހިނގުންތަކާއި، އޭނާ އުޅޭ ތަން ދެނެގަތުމަށް އެކަށީގެންވާ ނުވަތަ އިތުރު ހުއްދަކުރާ ނުވަތަ ބަހައްޓާ ޖީޕީއެސް ޓްރެކިން އަމުރުކުރުމާއި، ކަނޑައެޅޭ ވަގުތުތަކުގައި ނުވަތަ ޓެލެފޯނު ކޯލްތަކަށް ކުށްވެރިޔާ ބައިވެރިވުމާއި، ދުރުގައި ހުރުމަށް އަމުރުކުރުމާއި، މިންވަރު ކުށްވެރިޔާގެ ފަރާތުން އެންމެން ސަލާމަތް

ކުރުމަށް އަވަސްޖެހޭ ފިޔަވަޅުތަކެއްއަޅައި، ކުށްވެރިޔާ އެނބުރި މުޖުތަމަޢަށް އައުން އަވަސްކުރުމާއި އޭނާ އެކުގަ ކުރަން ބައެއް އަދަބު ލިބިދިނުމަށްޓަކައި މަތީގައި ބާރުނުކުރުވުން ކަންކަމާއި އެކަންކަމުގެ އިތުރުންވެސް ކޯޓަށް ފެންނަ އަމުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އިލެކްޓްރޯނިކް ކައިރިން ބެލުމުގައި ކުށްވެރިޔާ ވަކި ހުއްޓާ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވުން ހިމެނެއެވެ. ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްތަކަކީ ކުށްވެރިޔާ ދުރުވެދިޔުމަށް ކަންކަން ކުރުމުގެ ނުވަތަ އާއި ކުށްކުރުމަށް އެހީތެރިވާ ކަންކަން ސާފުކުރުމަށް ކުރިޔަށް ގެންދެވޭ ޕްރޮގްރާމްތަކެވެ. ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވާ ކުށްވެރިޔާ، އެ ޕްރޮގްރާމްގެ ފަރާތުން ކަނޑައަޅާ ކަންކަން ކުރުމަށް ފެނިއްޖެނަމަ އޭނާގެ މައްޗަށް ފޯރުކޮށްދޭނެ ކަމެވެ.

(ޅ) ޕްރޮބޭޝަނަކީ ޢުޤޫބާތެއްގޮތުގައި ކައިރިން ބަލާ އޮފިސަރަކާ ގަވާއިދުން ބައްދަލުކުރުމާއި، މަސްތުވާތަކެތި ނުވަތަ ބަނދުވާ ބޭނުންކުރޭތޯ ބެލުމުގެ ޓެސްޓް ގަވާއިދުން ކުރުމަށާއި، ކައުންސެލިންއަށް ގަވާއިދުން ހާޒިރުވުމަށް އަމުރުކުރުމާއި، އޭނާގެ ފަރާތުން އެހެން މީހުން ހިމާޔަތްކުރުމަށްޓަކައި ވިޔަފާރި ކުރެ މިންވަރަކަށް ކުށްވެރިޔާއަށް ކަންކަން މަނާކުރުމާއި، ކުށްވެރިޔާ އެނބުރި މުޖުތަމަޢަށް އައުން އަވަސްކުރުމާއި އޭނާ ކުޑަކުރަން ބައެއް އަދަބު ލިބިދިނުން ހިފެހެއްޓުމަށް، ވަކި ކަންކަން މަނާކުރުމާއި ކުށްވެރިޔާ ދިރިއުޅޭ ހިސާބުން ހުރުމަށް އަމުރުކުރެވެ.

ޕްރޮބޭޝަން

އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ކުށަށް އަދަބުދިނުން

1006. ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވާ ޙާލަތްތަކުގައި ޤާނޫނުގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެފައިވާ ކުށްތަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރާނީ އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށަށް އަދަބުދިނުން

(ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވާ ކޮންމެ ކުށަކަށްވެ އަދަބު ކަނޑައަޅާނީ އެ ކުށަކަށް ވަކިން، އެ ކުށެއްގެ ދަރަޖައާއި، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ އެންމެހާ ކަންކަން ބެލުމަށްފަހު، އެއީ އޭގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ހަމައެކަނި ކުށް ކަމަށް ބަލައިގެންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބު ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ގޮތަށް ބަލައި، ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ މުއްދަތަކަށްވާނީ:

(1) އެންމެ ބޮޑު ކުށަށް، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު އެންމެ ދިގު ކުށަށް، އެ ކުށަށް ކަނޑައެޅެން އޮތް އަދަބުގެ އެންމެ ދިގު މުއްދަތެވެ.

(2) ދެވަނައަށް އެންމެ ބޮޑު ކުށަށް، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު ދެވަނައަށް އެންމެ ދިގު ކުށަށް، ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މުއްދަތުގެ ދެބައިކުޅަ އެއްބައި.

(3) ތިންވަނައަށް އެންމެ ބޮޑު ކުށަކީ، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު ތިންވަނައަށް އެންމެ ދިގު ކުށަކީ، ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ ހަތަރުބައި ކުޅަ އެއްބައި.

(4) ހަތަރުވަނައަށް އެންމެ ބޮޑު ކުށަކީ، ނުވަތަ އަދަބުގެ މުއްދަތު ހަތަރުވަނައަށް އެންމެ ދިގު ކުށަކީ، ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ ފަސްބައިކުޅަ އެއްބައި.

(5) މަތީގައި ބަޔާން ކުރެވުނު އުސޫލުން ހުރިހާ ކުށަކަށްމެ އަދަބު ކަނޑައެޅުން. އެގޮތުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުން ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ ޖުމްލަ ކޮންމެ ކުށަކާ ގުޅިގެން އިތުރުވެގެން ދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް އިތުރުވާ ކޮންމެ ކުށަކާ ގުޅިގެން އެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން (4) ވަނަ ނަންބަރާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ އުސޫލުން ދާނީ ކުޑަވަމުންނެވެ.

އެއްފަހަރާ ދެކުށަކަށް ބަންދުގެ އަދަބު ތަންފީޒުކުރުން

(ށ) އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށަކަށް ބަންދުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ހާލަތްތަކުގައި، ކޮންމެ ކުށަކަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބު ތަންފީޒުކުރާނީ ވަކިވަކިންނެވެ.

އަދަބުގެ މުއްދަތާއި ކުށުގެ ނުރައްކާތެރިކަން އެއްވަރުވުން

(ނ) އެއް ކުށްވެރިޔަކު ގިނަ ކުށުން ކުށްވެރިވާ ހާލަތްތަކުގައި، އެ ދެ ކުށީ ނުވަތަ ކުށްތަކަކީވެސް ކުށުގެ ބޮޑުމިނަށް ބަލާއިރު އެއްވަރުގެ ދެ ކުށް ނުވަތަ ކުށްތަކެއްނަމަ، ނުވަތަ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މުއްދަތު އެއްވަރުގެ ކުށްތަކެއްނަމަ، އެ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އެއް ކުށަކީ އަނެއް ކުށަށްވުރެ ބޮޑު ކުށެއްކަމަށް ކޯޓުން ބަލައި، މި މާއްދާގައިވާ އުސޫލުން އަދަބު ކަނޑައަޅާނީއެވެ.

އަދަބު ކަނޑައަޅާ ކޯޓުގެ ބާރުތައް

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ ބާރު 1007.

(ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ޖަވާބުދާރީވުމެއް ދޭ އަދަބުތަކާއި ޖަވާބުދާރީވުމެއް ދޭ އަދަބުތައް ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކުށްވެރިޔާ ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް އަމުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން ކުރާ އަމުރު، އެހެން އަދަބުތަކުގެ މުއްދަތަށް ވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް ކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ވަކިކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކުރުމަށް ކޯޓުން ކުރާ އަމުރަކީ އަދަބެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާނެ އަމުރެކެވެ. އަދި މިފަދަ އަމުރު ނުދީ ބަޔަކަށްވެސް އެ އަމުރުގެ ކުށެއް ކުރިކަން ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅި އެހެން އަދަބު ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެއެވެ.

ކައްފާރާ

ކައްފާރާ 1008. މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކައްފާރާގެ އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތަކަށް ކައްފާރާގެ އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

1100 ވަނަ ބާބު

އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑެއް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް

1100 ވަނަ މާއްދާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން

1101 ވަނަ މާއްދާ ކުށް މާނަކުރުމުގައި، އެކުލެއްގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް ބައްޓަންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ، ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ރުކުންތައް އިތުރުވާނަމަ، އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން

1102 ވަނަ މާއްދާ ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން

1103 ވަނަ މާއްދާ ފުރާވަރުއްސުރެ އަނިޔާވެރިކަން ދެއްކުމުގެ ސަބަބުން ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން

1104 ވަނަ މާއްދާ ކުށެއްގެ ރެކޯޑެއް ބަލައި ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން ނުވަތަ ދަށްވުން

1105 ވަނަ މާއްދާ އަނިޔާލިބުނު މީހާއަށް ބަދަލުދިނުން އިންސާފުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން

1106 ވަނަ މާއްދާ ކުށްވެރިޔާ ކުށާމެދު ދެރަވާކަން އާންމުންގެ ތެދުގައި ފާޅުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

1107 ވަނަ މާއްދާ ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން

1108 ވަނަ މާއްދާ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ދިފާޢެއް ހޯދުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން

1109 ވަނަ މާއްދާ މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ މައާފު ލިބޭނެ ދިފާޢެއް ހޯދުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

1110 ވަނަ މާއްދާ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖިސްމާނީ އިންސާނާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން

އާންމު އުޞޫލު

1100. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާތަކުގައި ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތަކުގެ އަލީގައި ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑެއް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތަކުގެ އިތުރުން، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމިންވެސް ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ބަދަލު ގެންނަންވާނެއެވެ.

ފުރުނާރާގޮތަށް ޢަމަލުކުރުން

(ށ) ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ އާންމު ކަންކަމާ ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާގައި، ނުވަތަ ކުށުގެ ދަރަޖަ ބަޔާންކުރާ މާއްދާގައި ނުވަތަ ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި ބެހެވިފައިވާ ކަންކަމާނަމަ، ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ އާންމު އުޞޫލަށް އިތުރަށް ރިޢާޔަތް ކުރަންވާނީ ހަމައެކަނި މިގޮތުގައި ބާރުކުރުވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ރިޢާޔަތް ނުކުރެވި ހުރި ކަންކަމުން އެކަންޏެވެ.

ކުށް މާނަކުރުމުގައި، އުކުޅުއްގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަންކަމުން ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ، ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ދަރަޖައެއް އިތުރުވާނަމަ، ޢަދުލުގެ މިންވަރު މަތިވުން

ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ދަރަޖައެއް އިތުރުވާ ހާލަތްތަކުގައި ޢަދުލުގެ މިންވަރު މަތިވުން

1101. ކުށްވެރިޔާގެ މައްސަލަ ސާބިތުވި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށްވުރެ މަތި މިންވަރަކަށް ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ދަރަޖައެއް، މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާ (ކުށުގެ ނިޔަތާގުޅޭ ދަރަޖައެއް) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، މަތިވާ ކޮންމެ ދަރަޖަކަށް، ޢަދުލު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުން، އެއް ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.

ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ސަބަބުން ޢަދުލުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން

ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުމުގެ ސަބަބުން ޢަދުލުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން

1102. (ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށަކީ:

(1) އަނިޔާވެރި އާންމު މަޞްލަޙަތަށް ގެއްލުންވާ ކަންކަމުންވާނަމަ:

(i) އާންމު ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދޭ ވަސީލަތެއް، ނުވަތަ އާންމު މުއައްސަސާއެއްގެ ނުވަތަ އާންމު ޚިދުމަތަކަށް ހުއްޓިގެންވާ ބޮޑު ހުރަސް އެޅުން ނުވަތަ ގެއްލުމެއް ދިނުން؛ ނުވަތަ

(ii) ޢާންމު ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށް ދޭ ވަސީލަތްތަކާ ގުޅޭ، ނުވަތަ ޢާންމު މުއައްސަސާއަކާ ގުޅޭ ނުވަތަ ޢާންމު ޚިދުމަތަކާ ގުޅޭ ޢާންމުންގެ ހިތުގައި އޮންނަ އިތުބާރު، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް ގެއްލުންވާފަދަ ބަދަލެއް؛ ނުވަތަ

(iii) ދައުލަތުގެ މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއްދިނުން، ނުވަތަ ދައުލަތުގެ މުދަލަކުން ދައުލަތް [illegible] ނުވަތަ ދައުލަތުގެ [illegible] އަނިޔާކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) ކުށްކުރި މީހާ އެކުށް ކުރީ، އަންނަނިވި ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބަކާހުރެ، އެ ކުށުގެ ޢަދަބުގެ ސަބަބުން އަނިޔާއެއް ލިބުމުގެ ފުރުޞަތު ބޮޑު މިހާލަތުގައި،

(i) ކުޑަކުއްޖަކު، ނުވަތަ އުމުރުން 65 އަހަރު ފުރިއްޔާ، ނުވަތަ މާއްދީ ނުވަތަ ފިކުރީ ހިއްސަކަން އުނިކަން ލިބިފައިވާ، ނުވަތަ ކުށްވެރިޔާއަކީ ކުށުގެ ޢަދަބު ހިންގުން މީހާގެ [illegible] އަމަލު ކުރުމުގެ ޤާނޫނީ [illegible] އޮތް މީހަކުނަމަ، ނުވަތަ

(ii) ވަކީލަކު ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތަކެއްކަމަށް [illegible] ހިނދު، ނުވަތަ

(3) ސަރުކާރު ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ ނުވަތަ ދީނީ ނުވަތަ ތާރީޚީ ގޮތުން މުހިއްމުކަންބޮޑު ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލަކަށް ގެއްލުން ދިނުން؛ ނުވަތަ

(3) ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާތަކުގައި އެކުށް ފުރިހަމަވުމަށް ބޭނުންވާ ގެއްލުމުގެ މިންވަރަކަށް، އެކަށީގެންވާ ބޮޑު މިންވަރަކަށް އެކުށުގެ ސަބަބުން ގެއްލުންލިބިފައިވުން.

(ނ) މަތިގައި ބަޔާން ކުރި ނުކުތާ ތަކުގެ ތެރެއިން ނުކުތާއެއް ފުރިހަމަވާ ހިނދު މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ މިންވަރު 1 ދަރަޖައަށް، އަދި 2 ނުކުތާ ފުރިހަމަވާ ހިނދު 2 ދަރަޖައަށް އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ މަތިވާނެއެވެ. އަދި އެކުށަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ އަދަބުގެ މިންވަރު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 3 ދަރަޖަ މަތި ކުރެވޭނެ ހަމައެކަނި ބާވަތީ ކުށް މާނަކުރާ މާއްދާގައި، އެކުށް ފުރިހަމަވުމަށް ބޭނުންވާ ގެއްލުމުގެ މިންވަރަށްވުރެ، އެކަށީގެންވާ ބޮޑު މިންވަރަކަށް އެކުށުގެ ސަބަބުން ގެއްލުންލިބިފައިވާނަމައެވެ.

(ނ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، ފަދަ ތަނަކީ ނުވަތަ އެއްޗަކީ، ނުވަތަ މުދަލަކީ ސަރުކާރުގެ [illegible] ނުވަތަ ތިމާވެށީގެ [illegible] ނުވަތަ ދީނީ [illegible] ނުވަތަ ޤައުމީ [illegible] ބައެއްގެ މުހިއްމުކަން ދޫކޮށް ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލެއްކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1)

(i) އެއީ ޚާއްޞަ މުހިއްމުކަން ދޫކޮށް ތަނެއް، ނުވަތަ އެއްޗެއް، ނުވަތަ މުދަލެއްކަން އެންގުމަށް [illegible] އެނގޭގޮތަށް ތަނެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ނުވަތަ މުދަލަކަށްވުން، ނުވަތަ

(ii) އެކަން ކުށްވެރިޔާއަށް ސާފުކޮށް އެނގިގެންވުން، ނުވަތަ

(2) ސަރުކާރުން ނުވަތަ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން އެތަނަކީ، ނުވަތަ އެ އެއްޗަކީ، ނުވަތަ މުދަލަކީ، އެފަދަ ޚާއްޞަ މުހިއްމުކަމެއް ދޫކޮށް ތަނެއްކަން ނުވަތަ އެއްޗެއްކަން ނުވަތަ މުދަލެއްކަން ޤަބޫލުކުރެވިފައިވުން.

[illegible] އަނިޔާވެރިކަމެއްގެ [illegible] ސަބަބުން ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން

[illegible] އަނިޔާވެރިކަމެއްގެ [illegible] އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން 1103. ކުށްވެރިޔާ، ކުށުގެ އަމަލު ހިންގީ [illegible] އަނިޔާވެރިކަމެއްގެ [illegible] ނުވަތަ އިންސާނުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑު އެއް ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.

ކުށެއްގެ ދަރަޖައިން [illegible] ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިވުން ނުވަތަ ދަށްވުން

ކުށުގެ ދަރަޖައިގެ [illegible] ކުށުގެ މިންވަރު މަތިވުން 1104. (ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުށް ކުރިއިރު؛

(1) އެކަން ކުރި ތާރީޚުގެ 6 އަހަރު ދުވަސް ކުރިން ޖިނާޔަތެއްގެ ކުށުގެ [illegible] [illegible] ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށް ކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން [illegible] 2 އަހަރު [illegible] [illegible] ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، [illegible] ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ 1 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ، ނުވަތަ

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

(ހ) (1) އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވީ 6 (ހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޖިނާޔަތުގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވީ 2 (ދޭއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޖުނަޙަގެ ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުން 1 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ؛ ނުވަތަ

~~(2) އެކުށް ކުރި ތާރީޚުގެ 6 އަހަރު ދުވަސް ކުރިން އެއް ކުށަށް ވުރެ ގިނަ ޖިނާޔަތުގެ ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ ޖިނާޔަތުގެ އަނިޔާވެރި ކުށެއް ވޭތުވެދިޔަ 10 އަހަރު ތެރޭގައި ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުން 2 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ، ނުވަތަ~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުޢުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން
އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރެވިފައި.

(2) އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވީ 6 (ހައެއް) އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޖިނާޔަތުގެ އެއް ކުށަށްވުރެ ގިނަ ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، ނުވަތަ އެ ކުށްކުރި ތާރީޚުން ފެށިގެން ފާއިތުވީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ޖިނާޔަތުގެ އަނިޔާވެރި ކުށެއް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުން 2 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ؛ ނުވަތަ

(3) އެކުށް ކުރި ތާރީޚުގެ ކުރިން ވޭތުވެދިޔަ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ޖިނާޔަތުގެ އަނިޔާވެރި 3 ކުށް ސާބިތުވެފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށް ވުރެ 3 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.

އެއްބާވަތުގެ ކުށް ކޮށްފައިވާނަމަ ކުށުގެ މިންވަރު މަތިވުން

(ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވި ކުރީ ވޭތުވެދިޔަ 2 އަހަރު ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ބާވަތުގެ ކުށެއް އޭނާގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެ ދެވަނަ ފަހަރު ކަމަށްވާނަމަ އެ ކުށަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުން 1 ދަރަޖަ މަތިވާނެއެވެ.

ދެކުށުގެ ދެމެދުވާ ވަގުތު ގުނުން

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ދެކުށުގެ ދެމެދުގައި ހުރި ވަގުތު ގުނުމުގައި، ކުށްވެރިޔާ އެހެން ކުށެއްގެ އަދަބު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ބަންދުކޮށްފައި ހުންނަ މުއްދަތު، ކޯޓުން ހިމަނައިގެން ނުވާނެއެވެ.

އާދަޔާ ހިލާފު އަމަލުގެ ސަބަބުން ކުށުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

(ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުށުގެ އަމަލު ހިންގީ:

(1) އެކުށް ކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ބޮއްއާރުތުވުމަކާ ނުލައި، ވަރަށް ކުޑަ ވަގުތު ކޮޅެއްގެ ތެރޭގައި ކަމަށްވެފައި،

(2) ކުށްވެރިޔާގެ އާންމު ސުލޫކާނުގުޅޭ އާދަޔާ ހިލާފު ޙާލަތެއްގައިކަން ދޭހަކޮށްދޭ ވުޖޫދުގައި ކަމަށްވެފައި،

(3) ކުށްވެރިޔާއަކީ އެ ކުށް ކުރުމުގެ ކުރިން ޤާނޫނާއި ގަވާއިދަށް ބުރުމަތިވެރިކަން ހިފުމުން ދުރު މީހެއްކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާކުރުވިފައިވާ ކުށްތަކުގެ އަދަބުގެ ދަރަޖަ، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލު މިންގަނޑުތަކުން 1 ނުވަތަ 2 ދަރަޖަ ދަށްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ. މިގޮތުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ކޯޓުން ދަށް ކުރަންވާނީ އެއީ އިންސާފުވެރިގޮތް ކަމަށް ކޯޓަށް ފެންނަ ނަމައެވެ.

ކުޑަކުއްޖަކު ކުރާ ކުށްތައް

(ށ) ކުށްވެރިޔާގެ ކުށުގެ ދަރަޖަ ބެލުމުގައި އޭނާގެ އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރުމުގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށްތައް ގުނަންވާނެއެވެ. ނަމަވެސް އުމުރުން 18 އަހަރު ފުރުމުގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ޖުނަހުގެ ކުށްތައް ކޯޓުން ގުނައިގެން ނުވާނެއެވެ.

ކުރީގެ ޝަރީޢަތުގެ ދަށުން ކޮށްފައިވާ ކުށްތައް

(ނ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، މި ޝަރީޢަތް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ކޮށްފައިވާ ކުށްތަކަކީ ޖިނާއީގެ ކުށެއްކަން ނުވަތަ ޖުނަހުގެ ކުށެއްކަން ކަނޑައަޅާނީ މި ޝަރީޢަތުގެ 91 ވަނަ މާއްދާ (ދަރަޖަ ކޮށްފައިނުވާ ކުށްތައް) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އަނިޔާލިބުނު މީހާއަށް ބަދަލުދޭން އިންކާރުކުރުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުން

ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމަށް އިންކާރުކުރުން

1105. (ހ) ކުށްވެރިޔާ، އޭނާ ކުރާ ކުށްވެރި އަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކަށް ނުވަތަ ޤާނޫނީ ޝަޚްޞަކަށް ލިބުނު އެންމެހާ ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދޭންވާނެއެވެ. މިގޮތުގެމަތިން ކުށުގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމަށް ކުށްވެރިޔާ އިންކާރު ކުރާނަމަ، ނުވަތަ ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއްގައި ދިނުމުގެ ގޮތުން ޝުރޫޢު ގެނެސް ތަބާވާންޖެހޭ އެއްބަސްވުމެއްގައި ބައިވެރިވުން އިންކާރުކުރާނަމަ، ކޯޓަށް ފެންނަ އިންސާފުވެރި ގޮތުގެ މަތިން، އޭނާގެ މައްޗަށް ކުރިމަތިވާ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލު މިންގަނޑުތަކުން 1 ނުވަތަ 2 ދަރަޖަ މަތިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ބަދަލުދިނުން

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދޭ ބަދަލު ދިނުމަކީ ކުށްވެރިޔާގެ މާލީ އަދި އެހެނިހެން ޤުދުރަތުތަކަށް ހުރި މިންވަރަކުން ކުށްވެރިޔާގެ އަމަލުގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ލިބިގަތުމަށާއި، ގެއްލުން ލިބުނު ފަރާތް މަޖުބޫރުވެފައިވާ އެކިއެކި ޚަރަދުތަކާއި މަންފާތަކަށް އެކަށީގެންވާ ބަދަލު ދިނުމެވެ. މިގޮތުން ކުށްވެރިޔާ ލިބިދޭންޖެހޭ ބަދަލު އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އެހިނދުން ދިނުމުގެ ގާބިލިއްޔަތުކަން އޭނާއަށް ލިބިފައި ނުވިނަމަވެސް، އޭނާގެ ގާބިލިއްޔަތު ތަންދިން އެންމެ މަތީ ދަރަޖައަކުން، ގެއްލުން ލިބުނު މީހާއަށް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު މުސްތަޤްބަލުގައި ވިޔަސް ދޭންވާނެއެވެ.

ގެއްލުން ލިބުނު މީހާގެ ޙައްޤުތައް

(ނ) ކުށުގެ ޢަމަލު ގެ ސަބަބުން ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ކަނޑައެޅުމުގައި ގެއްލުން ލިބުނު މީހާއަށް ބައިވެރިވެވިދާނެއެވެ. ނަމަވެސް ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލަށް ވުރެ އިތުރު ބަދަލެއް ނުވަތަ އެއްޗެއް ލިބިގަތުމަކީ އުސޫލާ ޚިލާފު ކަމެއް ނުވެއެވެ. ގެއްލުން ލިބުނު މީހާއަކީ ތަބާވެރި ފުރާ މިހާރަކަށް ވެފައި އެ ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލެއްގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ ހުށަހަޅާ ބަދަލަކަށް ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ގަބޫލުކުރާ ބަދަލެއް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ އެއީ ސުލްހަ ބަދަލުގެ ކަމަށް ބަލާނެ ވާނެއެވެ. ލިބުނު ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގައި ކުށްވެރިޔާ އާއި ގެއްލުން ލިބުނު މީހާ ދެމެދު އެއްބަސްވާ ގޮތަކަށް ބަދަލުދޭން ގޮތެއް ނިންމާނީ ކޯޓުން ނެވެ.

(ރ) ގެއްލުމުގެ ބަދަލު އަދާކުރުމަށް ޙުކުމްކުރުމެވެ. ގެއްލުމުގެ ބަދަލު ދިނުމުގެ ގޮތުން ދެވޭ ޙުކުމް ފައިސާއަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 93 ވަނަ މާއްދާ (ހުއްދަކުރެވިފައިވާ ޝަރީޢަތުގެ އަދަދުތައް) ގައި ބުނާ ޝަރީޢަތުގައި ކުރާ ދަށުން އަދި މި ޤާނޫނުގެ 1005 ވަނަ މާއްދާއާއި 1202 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަރުތީބުން އަދަބުކުރެވޭނެ ގޮތްތަކެވެ.

ކުށްވެރިޔާ ކުށުގެ ދަރަޖަތަކަށް އިޢުތިރާފުވުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

ކުށުގެ ދަރަޖަ ދަށްކުރުން

1106. (ހ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ކުރިން، އޭނާ ކުރި ކުށްތަކުގެ ދަރަޖަތަކަށް އޭނާ އިޢުތިރާފުވެފައިވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުން 2 ދަރަޖަ ދަށްކުރެވޭނެއެވެ. މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކުރުމަށްފަހު، އޭނާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ކުރިން އޭނާއަށް ކުރިމަތިލާ ކަމުގައި، އޭނާ ކުރި އިޢުތިރާފާއި ބަލައިގަތުމުގައެވެ.

ކުށަށް އިޢުތިރާފުވުން

(ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ދަޢުވާ ކުރުމުގެ ކުރިން ނުވަތަ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި، ކުށްވެރިޔާ އެ ކުށަށް އިޢުތިރާފުވެއްޖެނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުން 1 ދަރަޖަ ދަށްކުރެވޭނެއެވެ.

ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް، އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން

އެއްބާރުލުން ދިނުން 1107. (ހ) ކުށްވެރިޔާ، ކުށެއް ކުރުމަށްފަހު، އެކުށް ކުރުމުގައި އޭނާއާ ބައިވެރިވި މީހުން ހިފާ ހައްޔަރުކޮށް، އެ މީހުންގެ މައްޗަށް ދައުވާ ކުރުމުގައި ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދީފައިވާނަމަ، އެ ކުށަކަށް އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުގެ 1 ނުވަތަ 2 ނުވަތަ 3 ދަރަޖަ ދަށް އަދަބެއް ކަނޑައަޅައި ދިނުމަށް އެދި، ދައުލަތުން ކޯޓުގައި ދަންނަވިދާނެއެވެ.

ދައުލަތުގެ އިޚްތިޔާރީ ބާރު (ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހެޅުމުން، އެ ހުށަހެޅުމާ އެއްގޮތަށް ކޯޓުން ޢަމަލު ކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކޮށްދިނުމަށް ދައުލަތުން ނުހުށަހެޅިނަމަވެސް، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތްތަކަށް އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދީފައިވާކަމަށް ބަލައި، އަދަބުގެ ދަރަޖަ ކޯޓުން ދަށްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ ދިފާޢެއް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން

ފުރިހަމަނުވާ ދިފާޢެއްގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން 1108. ކުށްވެރިޔާ، ކުށުގެ ޢަމަލު ހިންގި، އޭނާއަށް މި ޤާނޫނުގެ 40 ވަނަ ބާބު (ހުއްދަ ކުރެވިގެންވާ ދިފާޢު) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ދިފާޢެއް އޮތްކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވިގެން ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިން، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުގެ ދަރަޖަ ދަށްކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) އެއްދަރަޖަ، ނުވަތަ

(ށ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ ޢަމަލާއި، ކުށުގެ ބާވަތާއި، އެކުށް ކުރި ޙާލަތުތަކާއި، ހުއްދަ ކުރެވިފައިވާ ދިފާޢުގެ ބާވަތާއި ފުރިހަމަވުމާ ކައިރިވެފައިވާނަމަ، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑުތަކުގެ 2 ދަރަޖަ.

މުޅިން ފުރިހަމަނުވާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

ފުރިހަމަނުވާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢެއްގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން

1109. ކުށްވެރިޔާ ކުށުގެ އަމަލު ހިންގިއިރު، މި ޤާނޫނުގެ 50 ވަނަ ބާބު (މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު ފުރިހަމަވުމަށް ބޭނުންވާ ޝަރުޠުތަކުގެ ތެރެއިން އެކަށީގެންވާ ގިނަ ޝަރުޠުތަކެއް ފުރިހަމަވެފައިވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ އަންނަނިވި މިންވަރަށް ދަށްކުރާނީއެވެ.

(ހ) އެއް ދަރަޖަ، ނުވަތަ

(ށ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ އަމަލާއި، ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށްކުރި ހާލަތާއި، މަޢާފު ލިބެނިވި ދިފާޢު ފުރިހަމަވުމަށް ކައިރިވެފައިވާނަމަ، 2 ދަރަޖަ.

ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޛްބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވުމުގެ ސަބަބުން އަދަބުގެ ދަރަޖަ ދަށްވުން

ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޛްބާތަށް ކުރާ އަސަރާ ގުޅިގެން އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްވުން

1110. (ހ) ކުށްވެރިޔާ، ކުށުގެ އަމަލު ކުރި އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި ކަމަށްވާނަމަ، އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބު، އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އަސާސީ މިންގަނޑަށްވުރެ، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށް ދަށްކުރާނީއެވެ.

(1) އޭނާގެ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޛްބާތަށް އިންތިހާއަށް އަސަރުކޮށްފައިވާ ދަނޑިވަޅެއްގައި، އެކަމުގެ ނުފޫޒުގައި ހުރެކަމަށްވުން،

(2) އެކުރި އަމަލަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުމާއި، އެ ސަބަބަކީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްކަން އެ އަމަލު ކުރިމީހާ ހުރިހާލަތުން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ހުންނަ އެހެން މީހެއްގެ ނަޒަރުން ކަނޑައެޅިގެން ދިއުން.

(ށ) (1) އެއް ދަރަޖަ، ނުވަތަ

(2) އޭނާއަށް ކުރެވޭ ނުކުރެވޭކަންކަން ނޭނގޭ މިންވަރަށް ނުވަތަ އޭނާގެ އަމަލުތަކާއި ކޮންޓްރޯލް ނުކުރެވޭ މިންވަރަށް ކުށްވެރިޔާގެ ސިކުނޑިއަށް ނުވަތަ ޖަޛްބާތަށް އަސަރުކޮށްފައިވާނަމަ، 2 ދަރަޖަ.

1200 ވަނަ ބާބު

އަދަބު ކަނޑައަޅުމުގެ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޙުދޫދު

1200 ވަނަ މާއްދާ އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުމާއި ދަށްވުން

1201 ވަނަ މާއްދާ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޖަލަށްލުން

1202 ވަނަ މާއްދާ ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތައް

1203 ވަނަ މާއްދާ ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތަކުގެ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުން

1204 ވަނަ މާއްދާ މަރުގެ އަދަބު

1205 ވަނަ މާއްދާ ޙައްދުގެ ކުށްތައް

އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުމާއި ދަށްވުން

އަދަބުގެ ދަރަޖަ މަތިވުމާއި ދަށްވުން

1200. (ހ) ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު މަތިކުރާ ނުކުތާތައް ކިތަންމެ ގިނަކަމުގައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ 92 ވަނަ މާއްދާއާއި 93 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަށްވުރެ ބޮޑު އަދަބެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކޯޓަށް ލިބިގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) ކުށުގެ އަދަބުގެ މިންވަރު ދަށްކުރާ ނުކުތާތައް ކިތަންމެ ގިނަކަމުގައިވިޔަސް، އެކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑަނޭޅުމުގެ، ނުވަތަ އެއްވެސް މާނައެއްނެތް އަދަބެއް ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކޯޓަށް ލިބިގެންނުވާނެއެވެ.

އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޖަލަށްލުން

ޖަލަށްލުން

1201. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި އަސާސީ އަދަބަކީ ޖަލަށްލުމެވެ. ނަމަވެސް އެހާލަތްތަކުގައި ކަނޑައެޅޭ ހަމައެކަނި އަދަބަކީ ޖަލަށްލުން ކަމަށްވާކަށް ނުޖެހެއެވެ.

(1) މުޖުތަމަޢުގެ ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ކުށްވެރިޔާ މުޖުތަމަޢުން އެކަހެރިކުރުމަށްޓަކައި ބަންދުކުރުމުގެ ބޭނުންތެރިވުން؛

(2) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ އަމަލަކީ މުޖްތަމަޢު ކުށްވެރިކުރާ ނުރައްކާތެރި އަމަލެއްކަމަށް ދެއްކުމަށްޓަކައި ކުށްވެރިޔާ އެކަހެރިކޮށް ބަންދުކުރުން ކޮންމެހެން ބޭނުންތެރިވުން، ނުވަތަ

(3) ކުށްވެރިޔާގެ ޙާލަތާއި، އޭނާ ކުރަ ކުށުގެ އަމަލަށް ބަލާއިރު، އެކަހެރިކޮށް ބަންދުކުރުން ފިޔަވައި އެހެނިހެންވާ އެހެން އަދަބެއް ނުދެވުން.

ބޮޑެތި ކުށްތަކުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޖަލަށްލުމާ އެންމެ ކުޑަ މުއްދަތު

(ނ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށަކީ ޖިނާއަތުގެ 1 ވަނަ ނުވަތަ 2 ވަނަ ދަރަޖައިގެ ކުށެއްނަމަ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 110 ވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ޖިނާއަތުގެ ކުށެއްނަމަ، ކަނޑައެޅޭނީ އަދަބުގެ މިންވަރު ބަޔާންކޮށްދޭ ތާވަލުގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ކަނޑައަޅަންޖެހޭ އަދަބުގެ މުއްދަތުގެ ހަމަޖެހިފައި ކުރަ އެއްބައި ވާންޏާ ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބެކެވެ.

ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތައް

އާންމު އުސޫލު

1202. (ހ) ކުށްވެރިޔާ ކުރި ކުށުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ އެހެން އަދަބެއް ކަނޑައަޅާއިރު، އެގޮތުން ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ މިންވަރު ބެލުމުގައި، ކުށްވެރިޔާ ކުށް ކުރި ޙާލަތާއި، ކުށްވެރިޔާގެ ޝަޚްޞީ ޙާލަތުތަކާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ބޭނުންތަކާއި، އަދި ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ވެސް ބަލައި، އެކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

ގޭގައި ބަންދުކުރުން

(ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބުގެ ބައެއް، ގޭގައި ބަންދުކޮށްގެން އެކަށީގެންވާ ގޮތެއްގައި ފުރިހަމަ ކުރުވުމަށް އަންނަނިވި ޝަރުޠުތަކާއެކު ބޭނުންކުރެވޭނެއެވެ.

(1) ކުށްވެރިޔާއަކީ މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކާތެރި މީހެއްކަމަށް ނުވުން، އަދި

(2) (I) ގޭގައި ހުރެގެން އޭނާގެ އާއިލާއަށް ބޭނުންތެރި މިންވަރަކަށް އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވުން، ނުވަތަ

(II) ކުށްވެރިޔާއަށް ބޭނުންވާ ވަރި ޞިއްޙީ ކަންތައްތަކެއް އޭނާގެ ގޭގައި ކުރެވެން ހުރުން.

މުއްދަތު

(3) ކުދި ކުދި ކުށްތަކުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ހަމައެކަނި ގޭގައި ބަންދު ކުރުން އެއީ [illegible] އަދަބު ކަމަށް ބެލިދާނެއެވެ. އަދި ބައެއް ޖަރީމާތަކުގައި ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައިވެސް ގޭގައި ބަންދުކުރުން ހިމެނިދާނެއެވެ. އަދި ކުށްވެރިޔާ އެނބުރި މުޖުތަމަޢަށް އަލުން [illegible] ކުރުމަށްޓަކައި، ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބަށްވުރެ އަދަބުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ގޭގައި ބަންދުކުރުމަށް އަދަބު ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

މުޖުތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުން

(ނ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް މުޖުތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ އަދަބަކީ އެންމެ އެކަށީގެންވާ އަދަބުކަމަށް އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި ބެލޭނެއެވެ.

(1) ކުށްވެރިޔާގައި މުޖުތަމަޢަށް ފައިދާކުރާނެ ވަކި ޚާއްޞަ ބާވަތެއްގެ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ހުނަރު ހުރުން، ނުވަތަ

(2) މުޖުތަމަޢަށް ބޭނުންވާ ވަކި ޚާއްޞަ ބާވަތެއްގެ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ޤާބިލުކަން ކުށްވެރިޔާއަށް ލިބިފައިވުން، ނުވަތަ

(3) އަދަބެއްގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ މުޖުތަމަޢަށް ކޮށްދޭންޖެހޭ ޚިދުމަތަކީ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން [illegible] ގެއްލުން [illegible] ނުވަތަ އެހެންމީހުން ސަލާމަތްވުމަށް [illegible] ޚިދުމަތްކުރަމުން.

މުއްދަތު

(4) މުޖުތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުމުގެ އަދަބަކީ [illegible] ގޮތެއްގައި [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅޭ އަދަބުގެ ބައެއްގެ ގޮތުގައި ހިމެނުމަށް އެކަށީގެންވާ އަދަބެކެވެ. އެހެން ނަމަވެސް މުޖުތަމަޢަށް ޚިދުމަތްކުރުމުގެ އަދަބީ [illegible] އެންމެ ކުޑަ [illegible] [illegible] ކަނޑައެޅޭ ހަމައެކަނި އަދަބު ކަމަށް ބެލެންވާނެއެވެ.

ޖޫރިމަނާ

(ރ)

(1) ޖޫރިމަނާކުރުމުގެ އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނީ އެ ޖޫރިމަނާ ދެއްކޭނެ ވަސީލަތްތައް ލިބިފައިވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް އެކަނިއެވެ.

ޖޫރިމަނާގެ އަދަދު ކަނޑައެޅުން

(2) ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އަދަބު، [illegible] [illegible] [illegible] ބާވަތްތަކުގެ އަދަބުތަކާއެކު ކަނޑައެޅޭ އިތުރު އަދަބެކެވެ. ޖޫރިމަނާ ކުރުމުގެ އަދަބީ މުއްސަނދި ކުށްވެރިންގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅުން [illegible] އަދަބުތަކުން ފައިސާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އަދަބުން [illegible] ސަލާމަތްވުމުން [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] އަދަބެއްކަމުން ވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ށ) އުޓޭނޫޓޭގޮތް ގާތުން ބެލުން

(1) އުޓޭނޫޓޭގޮތް ގާތުން ބެލުމުގެ އަދަބު ކުށްވެރިއަކަށް ކަނޑައެޅޭނީ، އެ ކުށްވެރިއަކީ، އޭނާ އުޓޭނޫޓޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަށް ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތުގައި އޭނާ ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ތަފާތު ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތަކަށް ފުރިހަމައަށް ކިޔަމަންތެރިވާން، ޒިންމާދާރު މީހެއްކަމަށް ވާނަމައެވެ.

މުއްދަތު (2) އުޓޭނޫޓޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަށް ކަނޑައެޅޭ މުއްދަތަކީ، އެ ކުށެއްގެ ނިސްބަތުން ކަނޑައަޅާ އަދަބަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތަކަށެވެ. ޚާއްޞަކޮށް ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމަކަށް [illegible] އެ ޕްރޮގްރާމްގެ ސަބަބުން ކުށްވެރިޔާއަށް ކޮށްފައިވާ [illegible] އަސަރު ދެނެގަތުމަށްޓަކައެވެ.

(ނ) ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމް

(1) ކުށްވެރިޔާގެ [illegible]

މުއްދަތު (2) ފަރުވާގެ [illegible]

(ރ) ޕްރޮބޭޝަން

(1) ޕްރޮބޭޝަނުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބަކީ ކުށްވެރިޔާ އުޓޭނޫޓޭގޮތް ގާތުން ބެލުމަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބާ ވިދިގެން ކަނޑައެޅޭނެ އަދަބެކެވެ. އަދި ޕްރޮބޭޝަނުގައި ބެހެއްޓުމުން، ކުށްވެރިޔާ އުޓޭނޫޓޭގޮތް ގާތުން ބެލުމުގެ [illegible] ކުށްވެރިޔާގެ [illegible] ހިންގާ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި އެކަށީގެންވާ މިންވަރަކަށް އެއްބާރުލުން ދިނުން ޝަރުތުކޮށްފައިވާނެއެވެ. އިތުރު [illegible] ބަދަލު ކުރުމުން ކުށްވެރިޔާ [illegible] [illegible]

އެކަށީގެންވާ އަދަބެކެވެ.

މުއްދަތު (2) އާންމުގޮތެއްގައި ކޯޓުން ކުށްވެރިޔާ ޕްރޮބޭޝަންގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައަޅާ އަދަބަކީ، އޭނާ ކުރަ ކުށަށް ކަނޑައެޅޭ އަސާސީ އަދަބުކަމުގައި ވެގެންނުވާނެއެވެ.

ޖަލަށްލުން ފިޔަވައި ދެވޭ އެހެނިހެން އަދަބުތަކުގެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކުރުން

ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކުރުމުގެ ނަތީޖާ 1203. (ހ) ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުތަކުގެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް ކުށްވެރިޔާ އަމަލުނުކުރާނަމަ، ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބު ކަނޑައެޅުނުނަމަ އޭނާގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ޖަލަށްލުމުގެ އަދަބު، ވަގުތުން ތަންފީޛުކުރުމަށް ކޯޓުން އަންގާނެއެވެ.

ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުގެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުނުކުރާކަން ކަނޑައެޅުން (ށ) ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖަލަށްލުން ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުގެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކޮށްފައިނުވާކަން ސާބިތުކުރުމަށް، ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ސާފު ހެކި ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރިކަން ސާބިތުކޮށްދިނުމަކީ ކުށްވެރިޔާގެ ޒިންމާއެކެވެ. މިގޮތުން ބަންދު ފިޔަވާ ކަނޑައެޅޭ އެހެނިހެން އަދަބުގެ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރިކަން ކުށްވެރިޔާއަށް ސާބިތުކޮށް ނުދެވިއްޖެނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުށްވެރިޔާގެ މައްޗަށް އަލުން އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މަރުގެ އަދަބު

ސާބިތުވާންޖެހޭ މިންވަރު 1204. (ހ) މީހެއްގެ މައްޗަށް މަރުގެ ޙުކުމް ކުރުމަށްޓަކައި، ދައުލަތުން ކުރާ ދައުވާގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ސާބިތުކުރަންވާނެއެވެ. އަދި އެމީހަކު އެކުރި ކުރަކީ އެއްވެސް ކުރަކަށް ވުރެ ބޮޑު ކުރެއް ކަމާއި، އަދި އެ ކުށް ކުރުމުގެ ނިޔަތް އެމީހާގެ ޢަމަލުތަކުން ޔަޤީންކަމާއެކު ޝައްކުނެތް މިންވަރަށް ދައުލަތުން ސާބިތުކުރަންވާނެއެވެ.

އިޢްތިރާފް

(ހ) އަދަބެއްގެ ގޮތުގައި މީހެއްގެ މައްޗަށް މަރުގެ ޙުކުމް [illegible] ކުރަކަންވާ އިޢްތިރާފަކީ، ހުށަހެޅިގެންވާ ކޯޓެއްގައި އަދި ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ލިބިހުރެ އެމީހަކު އެކުށުގެ އެންމެހާ ރުކުންތަކަށް އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި އިޢްތިރާފްވާކަން ނުވާހިނދަކު، އެމީހެއްގެ މައްޗަށް މަރުގެ އަދަބު ދިނުމުގެ ބަދަލުގައި، އެފަދަ ކުށެއް ސާބިތުކުރުމުން ހަމައެކަނި އުޞޫލުގައިވާ އިޢްތިރާފް ހުށަހެޅޭ ގޮތުގައި ދެއްކުމުން ބޭނުންކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

ހެކީގެ މިންވަރު

(ނ) (1) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މިންވަރަށް ކުށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ ކޮންމެ ހެއްކަކީވެސް، ސާފުކަމާ ޤަވީ ހުރި އަދި ބަރުދަން މީހެއްކަން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(2) ދަޢުވާ ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ބަޔާން ހިމެނޭ ގޮތުގެމަތިން، ކުށެއް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އެއްވެސް ހެއްކެއްގެ ބަޔާނެއް ނުވަތަ އެ ބަޔާން އެއްވެސް މިންވަރަކަށް އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ އެހެން ހެއްކެއްގެ ބަޔާނަކާއި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ފުށުއަރާކަމުގައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ މިންވަރަށް އެކުށެއް ސާބިތުވީކަމަށް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

ޙުކުމް އަމިއްލަ ގޮތުގައި އިސްތިއުނާފު ކުރުވުން

(ރ) ކުށުގެ އަދަބެއްގެ ގޮތުން ކުށްވެރިޔާ މަރުގެ ކޯޓުން ޙުކުމް ކޮށްފިނަމަ، އެޙުކުމުގެ ހުރިހާ ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކަށް އަވަސް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

ޙައްދުގެ ކުށްތައް

~~ޤުރުއާނުގައި އުޤޫބާތް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތައް~~

~~1205.— ޤުރުއާނުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް މީހަކު ކުރިކަން ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ އަސާސްތަކާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތިން މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އުޤޫބާތް އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 6/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްއުޤޫބާތު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

~~ޤުރުއާނުގައި އުޤޫބާތް ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށްތައް~~

~~1205. ޤުރުއާނުގައި ޙައްދު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް އޮތް މިންގަނޑުތަކުގައިވާ އެއްވެސް ޝުބުހާއެއް ނެތް މިންވަރަށް މީހެއްގެ މައްޗަށް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެމީހަކަށް މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ޤުރުއާނީ ޙައްދުގެ އަދަބު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.~~

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 26/2015 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޢުޤޫބާތު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނުން މި މާއްދާގެ އަރިމަތީ ސުރުހީ "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތައް" އަށް ބަދަލުކޮށް، އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވިފައި.

އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށްތައް

1205. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ނުވަތަ ޤިޞާޞް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށެއް، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެއްވެސް ޝައްކެއްނެތް މިންވަރަށް މީހެއްގެ މައްސަލަ ސާބިތުވެއްޖެނަމަ، އެމީހެއްގެ މައްސަލަ ކަނޑައަޅަންވާނީ އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަމަކަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައިވާ އަދަބެވެ.

(ށ) އެއްވެސް މީހެއްގެ މައްސަލަ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަދަބެއް ތަންފީޛުކުރަންވާނީ، އެ މައްސަލައެއްގެ ޝަރީޢަތުގެ ހުރިހާ މަރުޙަލާއެއް ނިމުމަކަށްފަހު ސުޕްރީމް ކޯޓުން އެ އަދަބެއް ދިނުމަށް ޙުކުމް ކޮށްފިނަމައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަދަބު ކަނޑައެޅޭ މީހުންގެ އަދަބާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިމުގެ ތެރެއިން ޙާކިމުގެ ހައިސިއްޔަތުން [illegible] ލިބިދީފައިވާ އިޖްތިހާދު ބޭނުންކުރުމަކީ މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 274 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "އިސްލާމީ ޝަރީޢަތް" އަށް ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.